

გუბაზ
სანიკიძე:

ლიდარი მე ვარ
და ჩემზე უკეთ ლევანმა არ იცის,
რა უნდა გავაკეთო **16-17**

რუსეთის ეკლესია ხმოვს 17
საქართველოს ეკლესიის
კანონიკურ იურიდიქციას
კონფლიქტურ რეგიონებში

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გამოცემა

8 — 14 ივლისი, 2009 №20

საქართველო

& მსოფლიო www.geworld.net

გამორის მთხმბათობით ფასი | ღარი. ელ.ფოსტა: info@geworld.net

საქართველოს
საგარეო ვალა
8 მილიარდი
დოლარს
2 მიუკავანა

გამოკითხვა //

რაფინი წლის
უნდა იყოს
საქართველოს
მომავალი
პრეზიდენტი? **3**

შიშა მახარია //

ქველი თბილისის
მოსახლეობას
სასლაბიდან
გამოყრა
ეშუქება! **8**

გიზენაშვილის
გაყვლაფუნი
„საქართველოს
ბანკის“ გარეის

შოკია მხრჯინაბანაძე //

თურქი უფროსი
მიზუს ეკებდა,
სასლიდან **15**
ანაზღაურების
გარეზე გავებდა

SOS! //

ვაკვაბიტაბი
პანკისში **19**

ტრაუმიკინგი //

ქალი ავტოგუნისკან
არაადაშიანური
ღრიალით გაიქცა:
ქართველებო,
მიშველეთ! **30**

მიგვა RESTART ეს

გივი თარგამაძეს
ეზიზღება ქვეყანა,
როგელუის ხსოვრობს,
სქულს ხალხი, ვისი
მოდგემისაზ არის **9**

ნინო გურჯანაძე ერთ ლარად შექენილ **15**
ქონებას რაფინიეა ათეულ მილიონად ყიდის

ფილე „კონფლიქტის ზონის“ შექენელაბი
მოსკოვური რეაქციით გოგნებულნი არიან **3**

მიშას კიკიგაროები 11

უნდა ნაპირად წავიდეთ თუ არა ქართველი ჯარისკაცები ავღანეთში სომარად?

თავდაცვის სამინისტროს ინფორმაციით, მსოფლიოს მასშტაბით საერთაშორისო სამშვიდობო ოპერაციებში დღემდე დაახლოებით ათასი ქართველი სამხედრო მოსამსახურე მონაწილეობდა, 2010 წელს კი ავღანეთში ნატოს ეგიდით მიმდინარე ოპერაციაში მონაწილეობის მისაღებად მე-3 ქვეითი ბრიგადის 31-ე ბატალიონი იქნება წარგზავნილი. მანამდე კი, 2009 წლის შემოდგომაზე, ერთი ქართული ასეული ამ ოპერაციაში საფრანგეთის კონტინგენტის შემადგენლობაში მიიღებს მონაწილეობას. „საქართველო და მსოფლიო“ დანტერესდა, რამდენად მიზანშეწონილად მიიჩნევა ხელისუფლების ამ გადაწყვეტილებას საზოგადოება:

გიორგი ტყეშელაშვილი:
ეს მარტო ხელისუფლების გადაწყვეტილება არ არის, არამედ იმ ჯარისკაცებისაც, რომლებიც კონტრაქტს დებენ და ცხელ წერტილებში მიდიან. ისინი ყოველგვარი ძალდატანების გარეშე, საკუთარი ნება-სურვილით აფორმებენ კონტრაქტს და ერთვებიან ასეთ ოპერაციებში. ამაში მიუღებელი არაფერია. ვიცო, რაც ხდება და ერაცში წასვლისას და რაც ხდება ახლა. მსურველი ბევრია და ყველა ვერ ხვდება ამ ოპერაციაში.

კახა კახიტაშვილი:
ხელისუფლებამ ისე მიიღო გადაწყვეტილება, რომ საკითხის ირგვლივ არანაირი დისკუსია და საჯარო განხილვა არ ყოფილა. როდესაც ხელისუფლება იღებს ამგვარ გადაწყვეტილებას, ვალდებულია, აუხსნას საზოგადოებას, რომ ამ კონტინგენტის გაგზავნა საქართველოს ეროვნული ინტერესების ჩარჩოებს არ სცილდება. ასეთი რამ არ ყოფილა და მე ეს უფრო მაშფოთებს. ეს იმის მანიშნებელია, რომ ხელისუფლება საზოგადოებას პატივს არ სცემს, ჯარისკაცების სიცოცხლე რომ არაფრად უღირს, ეს ავგისტოს მოვლენებზე დადასტურა. ასეთი გადაწყვეტილება არაგუმენტირებული უნდა იყოს და არა ვილაცის ხუმტურზე აგებული.

ნიკა ლალიაშვილი:
ფიქტობა, მისასალმებელი ფაქტია, რადგან ნატოს წევრ ქვეყნებთან ერთად საქართველო ცდილობს, თავისი წვლილი შეიტანოს მსოფლიოში არსებული კონფლიქტების სტაბილიზაციაში. აქედან გამომდინარე, მიზანშეწონილია ქართველი ჯარისკაცების გაგზავნა. ამით კიდევ ერთხელ დაფიქსირდა, რომ საქართველო გვერდში უდგას ამერიკის შეერთებულ შტატებს. ასეთ მისიებში მონაწილეობა ჩვენი ჯარისთვის პრესტიჟულია.

გადასვლილი მინას კაპოს გაკაპე მიაბაკას
დედოფლისწყაროში მეუღლის მიერ მოკლული 40 წლის სერგეი თევდორაშვილი მეზობლებმა მინას კაპოს გარეშე ჩაფლეს. გარდაცვლილის დედის განცხადებით, უკიდურესი გაჭირვების გამო, დახმარებისთვის დედოფლისწყაროს გამგეობას არაერთხელ მიმართა, მაგრამ — უშედეგოდ. გამგეობამ გარდაცვლილის დედას კუბოს შესაძენად 100 ლარიც კი არ მისცა. დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გამგეობაში დაადასტურეს, რომ გარდაცვლილის დედამ მიცვალბულის დაკრძალვისთვის დახმარების გასაწევად ადგილობრივ ხელისუფლებას ნამდვილად მიმართა. კითხვაზე, თუ რატომ არ გაუწიეს გაჭირვებულ ოჯახს დახმარება, მაშინ, როცა ბიუჯეტით ამგვარი ხარჯები გათვალისწინებულია, გამგეობის სოციალური დახმარების სამსახურში კომენტარი არ გააკეთეს.

მიგზა RESTART ას

აშშ პრეზიდენტის ბარაკ ობამას მოსკოვში საჯარო გამოსვლების საქართველოს პრესახელისუფლებით ტრანსლირებისას მისი სიტყვების ქართული სინქრონული თარგმანი იმდენად აბრაზებდა და აბსოლუტურად გაუგებარი იყო, რომ ურწმუნო თომაც დარწმუნდა — შეგნებულად ბლუკუნებდა ან შეგნებულად დასვეს სინქრონული თარგმანის არმცოდნე კაცი მიკროფონთან, საქართველოს მოსახლეობას ობამას ნათქვამი გოკა გაბაშვილის ინტერპრეტაციით რომ გაეგო მხოლოდ.

პირველად აკეთებენ თუ რა?! სინამდვილეში მოსკოვის ვიზიტის უმნიშვნელოვანესი მომენტი ბარაკ ობამას საპროგრამო სიტყვა იყო, რომელიც მან რუსეთის ეკონომიკური სკოლის კურსდამთავრებულთა წინაშე წარმოთქვა. ნიშანდობლივია, რომ ეს გამოსვლა ვაშინგტონში წინასწარვე კაიროში წარმოთქმული მისი უმნიშვნელოვანესი სიტყვის გვერდით დააყენეს. მსოფლიო ელოდა ამ გამოსვლას. მოლოდინი გამართლდა.

ტიკისთვის დამახასიათებელი პრინციპი, როგორც ცნობილია, შობდა „დემოკრატიის ისეთი შუქურას“, რომელიც საქართველოში 2003 წლიდან გვინათებს გზას.

ვანელის მოადგილემ იური უშაკოვმა, რომელიც ამ შეხვედრას ესწრებოდა.

გამართლდა, უწინარეს ყოვლისა, იმით, რომ გამოიკვეთა ორი დაპირისპირებული სამყაროს დაახლოების თუ არა, თანაარსების შესაძლებლობა. ერთობლარული მსოფლიოს კონცეფცია, როგორც ჩანს, მრავალპოლარული მსოფლიოს პრინციპს უთმობს ასპარეზს: აშშ პრეზიდენტმა თავის თეზისებში განაზივრება მრავალპოლარული მსოფლიოს ის კონცეფცია, რომელსაც რუსეთი ერთგულად.

ეს გზავნილი, — მიიჩნევენ პოლიტოლოგები, — შეიძლება იმას ნიშნავდეს, რომ მნიშვნელობა აქვს შედეგს. აქედან გამომდინარე, „რუსეთი უნდა იყოს წარმატებული თავის თავად და არა აშშ-ს მითითებებით იმაზე, თუ როგორია სასურველი გადაწყვეტილებების მიმავალი გზა“.

ამიტომ ხომ არ ექებდნენ ჩვენი ოპოზიციის ლიდერები შეხვედრის წერტილებს მოსკოვთან, ოღონდ ძალიან შორიდან და ძალიან მეორეხარისხოვანი პოზიციებიდან? ფულის საშოვნელად ბერლინსა და კიევში ჩასვლა მაინცდამაინც დამაჯერებელი არ ჩანს. მიხეილ სააკაშვილი კი ამ დროს ლიტვაშია, 1000 წლის იუბილეზე. ზეიმობს. ვილინუსში ზის და, იმედი ვიქონიოთ, ნერვიულად არ ღეჭავს ქსოვილის ნითელ ნაჭერს, სახელად ჰალსტუხი. სანერვიულო ნამდვილად აქვს, თანაც, გაცილებით მეტი, ვიდრე „ბი-ბი-სის“ ეთერში ყოფნისას, რადგან შარშანდელი ავგისტოს ომისწინა მოვლენებზე საუბრისას, პუტინის აზრით, მთავარი პრობლემა იყო ის, რომ „საქართველოს პრეზიდენტმა სწორად ვერ შეაფასა აშშ პოზიცია და აღიქვა იგი როგორც თავისი

საქართველოს საბაჰო ვალბა 8 მილიარდ დოლარს მიუახუნა

2 ივლისს საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა ოფიციალურად განაცხადა, რომ 31 მარტის მონაცემებით, საქართველოს საგარეო ვალბა 7 მილიარდ 703,6 მილიონი დოლარი შეადგინა. 2008 წლის მონაცემებით, იგივე მაჩვენებელი 7 მილიარდ 302,3 მილიონ დოლარს შეადგენდა.

გაუთვალისწინებლად). ექსპორტი 32,9 პროცენტით შემცირდა და 408,3 მილიონი დოლარი შეადგინა. იმპორტი კი 28,3 პროცენტით შემცირდა და მილიარდ 600,9 მილიონ დოლარს გაუტოლდა. საქართველოს უარყოფითმა საგარეო ბალანსმა მილიარდ 192,6 დოლარს მიიღწია, რაც 2008 წლის იანვარ-მარტის მონაცემებზე 40%-ით ნაკლებია.

რამ მასთან სავაჭრო ბრუნვა 195 მილიონ 932,8 ათას დოლარს შეადგენდა.

ახლანდელი ვალის 29,1% (2 მილიარდ 242,9 მილიონი დოლარი) სახელისუფლო სექტორის ვალია, 8,1% (625 მილიონი დოლარი) — ეროვნული ბანკის, 22,6% (მილიარდ 737,3 მილიონი დოლარი) — საბანკო სექტორის, 14% (მილიარდ 79,2 მილიონი დოლარი) — სხვა სექტორების, 26,2% (2 მილიარდ 19,3 მილიონი დოლარი) კი კომპანიებს შორის ვალია. საქართველოს საერთო საგარეო ვალის 95,1% დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში.

ეროვნული ბანკის განმარტებით, მისი საგარეო ვალის არსებითი ზრდა გამოწვეულია საერთაშორისო სავალუტო ფონდისგან მიღებული ახალი 190,9 მილიონი დოლარით, რომელიც შემცირდა ძველი ვალის (11 მილიონი დოლარი) დაფარვითა და ეროვნული ვალუტის გადაცვლის კურსის ცვლილების გამო.

საანგარიშო პერიოდის მიხედვით, საქართველოს სავაჭრო პარტნიორთა შორის პირველ ადგილს კვლავაც თურქეთი ინარჩუნებს. მასთან სავაჭრო ბრუნვამ 394,7 მილიონი დოლარი შეადგინა, თუმცა ეს, შარშანდელ ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, 10,2 პროცენტით ნაკლებია. თურქეთთან საქონელბრუნვამ საქართველოს საერთო სავაჭრო ბრუნვის 19,6 პროცენტს შეადგინა. მეორე ადგილზე აზერბაიჯანია, მასთან საქონელბრუნვის მაჩვენებელი საერთო ბრუნვის 10,1 პროცენტს გაუტოლდა. ვალუტაში ეს 202 მილიონი დოლარია და შარშანდელი ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებლის მხოლოდ 61,8 პროცენტს შეადგენს. მესამე ადგილზე უკრაინაა, მასთან სასაქონლო ბრუნვამ 185,2 მილიონი დოლარი შეადგინა.

2006 წლამდე რუსეთი საქართველოს უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი იყო, მაგრამ მას შემდეგ, რაც 2006 წელს რუსეთმა საქართველოდან ლენინსა და ლენინის მასალოს, მინერალური წყლებისა და სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შეტანა აკრძალა, პირველობა თურქეთს დარჩა. თითქმის მთელი 2007 წლის განმავლობაში რუსეთი მეორე ადგილს ინარჩუნებდა, 2008-ში კი უკვე მესამე ადგილზე გადაინაცვლა.

ეროვნული ბანკის მონაცემებით, სახელისუფლო სექტორის ვალი პირველ კვარტალში 18,1 მილიონი დოლარით შემცირდა (2008 წლის მონაცემებით, ამ სექტორის საგარეო ვალი 2 მილიარდ 260,7 მილიონ დოლარს შეადგენდა), საბანკო სექტორის ვალი 137 მილიონი დოლარით შემცირდა (2008 წლის მონაცემებით, ამ სექტორის საგარეო ვალი მილიარდ 874,3 მილიონ დოლარს შეადგენდა), სხვა სექტორების ვალი შარშანდელი 778 მილიონი დოლარიდან 43,8 მილიონი დოლარით შემცირდა. სამაგიეროდ, გაიზარდა ეროვნული ბანკისა და კომპანიებს შორის ვალები, შესაბამისად, 164,1 და 27,7 მილიონი დოლარით (2008 წლის მონაცემებით, ამ სექტორებში საგარეო ვალი, შესაბამისად, 460,2 მილიონ დოლარსა და მილიარდ 928,2 მილიონ დოლარს შეადგენდა).

2009 წლის პირველ კვარტალში მოკლევადიანი საბანკო კრედიტები 162 მილიონი დოლარით შემცირდა, გრძელვადიანი კი 25 მილიონი დოლარით გაიზარდა. საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში საერთო საგარეო ვალი საოპერაციო ცვლილებების შედეგად 90,6 მილიონი დოლარით გაიზარდა, ვალუტათა კურსის ცვლილების შედეგად კი (რაც ეროვნული ბანკის მონაცემებით, ძირითადად, გამოიწვია დოლარის მიმართ ევროს კურსის შემცირებამ) 97,6 მილიონი დოლარით შემცირდა.

საანგარიშო პერიოდის მიხედვით, საქართველოს სავაჭრო პარტნიორთა შორის პირველ ადგილს კვლავაც თურქეთი ინარჩუნებს. მასთან სავაჭრო ბრუნვამ 394,7 მილიონი დოლარი შეადგინა, თუმცა ეს, შარშანდელ ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, 10,2 პროცენტით ნაკლებია. თურქეთთან საქონელბრუნვამ საქართველოს საერთო სავაჭრო ბრუნვის 19,6 პროცენტს შეადგინა. მეორე ადგილზე აზერბაიჯანია, მასთან საქონელბრუნვის მაჩვენებელი საერთო ბრუნვის 10,1 პროცენტს გაუტოლდა. ვალუტაში ეს 202 მილიონი დოლარია და შარშანდელი ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებლის მხოლოდ 61,8 პროცენტს შეადგენს. მესამე ადგილზე უკრაინაა, მასთან სასაქონლო ბრუნვამ 185,2 მილიონი დოლარი შეადგინა.

საქართველოდან ექსპორტირებად პროდუქტთა პირველ ათეულში, წლევანდელი 5 თვის მონაცემებით, პირველი ადგილი ფეროშენადნობებმა დაიკავეს — საანგარიშო პერიოდის მთელი 47 მილიონი დოლარის ღირებულების აღნიშნული პროდუქტი გაიტანეს (შარშანდელ ანალოგიურ პერიოდში 101,9 მილიონი დოლარის), რამაც მთელი ექსპორტის 11,5% შეადგინა. მეორე ადგილზე 42,3 მილიონი დოლარის ღირებულების დაუმუშავებელი ან ნახევრადამუშავებული ოქროა (მთელი ექსპორტის 10,4%).

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სტატისტიკის დეპარტამენტის 2 ივლისის განცხადებით, 2008 წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით საქართველოს საგარეო ვაჭრობის ბრუნვა 37,3 პროცენტით — 2 მილიარდ 9 მილიონ დოლარამდე შემცირდა (არაორგანიზებული ვაჭრობის

იანვარ-მაისში საქართველოს საგარეო ვაჭრობის ბრუნვა 37,3 პროცენტით შემცირდა. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სტატისტიკის დეპარტამენტის 2 ივლისის განცხადებით, 2008 წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით საქართველოს საგარეო ვაჭრობის ბრუნვა 37,3 პროცენტით — 2 მილიარდ 9 მილიონ დოლარამდე შემცირდა (არაორგანიზებული ვაჭრობის

რუსეთი საქართველოს სავაჭრო ვაჭრობის პარტნიორთა შორის მეხუთე ადგილზე აღმოჩნდა. მასთან სავაჭრო ბრუნვის მაჩვენებელი 123 მილიონ 568,3 ათასი დოლარია და საქართველოს მთელი საგარეო ბრუნვის 6,2%-ს შეადგენს. უნდა აღინიშნოს, რომ შარშანდელი ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებლებითაც რუსეთი იმვე მეხუთე ადგილზე იყო, მაგ-

უმსხვილესი საიმპორტო ჯგუფი ნავთობი და ნავთობპროდუქტებია — 163,3 მილიონი დოლარი და მთელი იმპორტის 10,2%. მსუბუქი ავტომობილების იმპორტმა 116,9 მილიონი დოლარი და მთელი იმპორტის 7,3% შეადგინა, ნავთობპროდუქტებისა და აირთან ნავთობწყალბადებმა კი — 79,7 მილიონი დოლარი და მთელი იმპორტის 5%.

საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ტერმინების სხვადასხვა გაგებობის შესახებ

საკანონმდებლო აქტებით შემოღებული და თავდაპირველად ხელისუფლებამ „აღმასრულებელი საკანონმდებლო კოდექსი“ ცვლილებების შეტანის თაობაზე პარლამენტს კანონპროექტი წარუდგინა. დოკუმენტი ერთობ შემზარავი აღმოჩნდა საპროტესტო ქარცეცხლში მყოფი საზოგადოებისთვის. ამის მიუხედავად, ხელისუფლების ჯიბის პარლამენტი ცეცხლზე ნავთის დასხმას არ მოერიდა და საკანონმდებლო მოსმენები მაინც დაიწყო. სავარაუდოდ, თვის ბოლომდე მოხერხდება კიდევ კოდექსში ცვლილებების შეტანა.

კანონპროექტის თანახმად, აღმასრულებელი ორგანოთა შენობების ფასადებზე, მათ მიმდებარე ტერიტორიაზე და, მათ შორის, ფეხით მოსიარულეთა და სატრანსპორტო საშუალებების სავალ ნაწილზე წარწერების, ნახატებისა თუ სხვადასხვა სიმბოლოს თვითნებური შესრულება ხუთსანი ღარი დაჯარიმდება. იგივე „დანაშაულის“ განმეორებით ჩადენისას საჯარიმო თანხა ორმაგდება, ხოლო მეტამე შემთხვევა თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

ფრიად მნიშვნელოვანი ცვლილებები მზადდება „შეკრებისა და მანიფესტაციის ჩატარების წესის შესახებ კანონში“. პარლამენტში განსახილველად წარდგენილ დოკუმენტში ხაზგასმითაა აღნიშნული, რომ მანიფესტაციის ორგანიზატორის მიერ წესის დარღვევის შემთხვევაში, მას ხუთათასლარიანი ჯარიმის გადახდა მოუწევს (დღეს მოქმედი კოდექსით კი, ეს დანაშაული შრომის ანაზღაურების ათიდან ოცდაათ მინიმალურ ოდენობამდე ჯარიმას ითვალისწინებს).

საზოგადოებისა და ოპოზიციური სექტორის ყველაზე მძაფრი რეაქცია მაინც აღმასრულებელი პატიმრობის ვადის სამ თვემდე გაზრდის საკითხმა გამოიწვია, ვინაიდან საკანონმდებლო ერთ-ერთ ყველაზე პრიორიტეტულად სწორედ ეს საკითხია წარმოდგენილი.

ამასთან, ოპოზიციის ლიდერებს, შეიძლება ითქვას, ყურადღების მიღმა რჩებათ დოკუმენტში მოცემული სხვა უფრო მნიშვნელოვანი და საყურადღებო პუნქტები, მაგალითად, როგორცაა მანიფესტაციებისთვის გზის გადაკეტვის უფლების მინიჭება. ამ კანონპროექტის თანახმად, დემონსტრაციების გზის სავალ ნაწილზე გადასვლის „კანონიერი“ უფლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში მიეცემა, თუ მტინგზე „სათანადო“ რაოდენობის ხალხი მოგროვდება. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ახალი კოდექსი ხელისუფლებას უფლებას აძლევს, დემონსტრაციების (ყოველგვარი გაფრთხილების გარეშე) ძალის გამოყენებით დაშალოს და მიტინ-

გის ადგილზე „წესრიგის დასამყარებლად“ ძალოვნები განაღოს. რაც ყველაზე საგანგაშო და შემაშფოთებელია, კანონპროექტი აკანონებს მომიტინგეთა დასამლეად დღეს მოქმედი კანონით აკრძალული იარაღის — ე.წ. პლასტმასის ტყვიებისა და სხვა საშუალებების გამოყენებას.

მოკლედ, ხელისუფლებას თავის უფლებას აძლევს, კანონიერების ჩარჩოში მოაქციოს ის არაკანონიერი ქმედებები, რასაც მომიტინგეების წინააღმდეგ აქამდეც იყენებდა. იგი საზოგადოებას მარტივ არჩევანს სთავაზობს — ან სისხლი და თავისუფლება, ან უსიტყვო მორჩილება რეჟიმის წინაშე...

საზოგადოების ნაწილი უზურპატორად მიჩნეულ ხელისუფლებასთან შეგუებას არ აპირებს, ამდენად, ეს კანონპროექტი ცეცხლზე ნავთის დასხმას უფრო შავს, ვიდრე ვითარების განმუხტვის სურვილსა და მცდელობას.

გთავაზობთ ინტერვიუს ოპოზიციის ერთ-ერთ ლიდერ **ლამა ჩხარტიშვილთან**, რომელიც იმედოვნებს, რომ პარლამენტი კანონპროექტის დამტკიცებას ვერ შეძლებს.

— ბატონო ლამა, პარლამენტმა უკვე დაიწყო „აღმასრულებელი საკანონმდებლო კოდექსი“ ცვლილებების შეტანის თაობაზე საკანონმდებლო მოსმენები... გაქვთ თუ არა რამე საპირისპირო სტრატეგია და რას დაუპირისპირებს ოპოზიციას ხელისუფლების მიერ წარმოდგენილ კანონპროექტს?

— ჩვენი უმთავრესი სტრატეგია ამ კანონპროექტის წინააღმდეგ პროტესტის გამოხატვა და მაქსიმალურად მწვავე რეაგირებაა. ვაპირებთ, აქციები მოვიწყობთ სპეციალურად ამ საკითხთან დაკავშირებით და ვიდრე პარლამენტში საკანონმდებლო მოსმენები ინარჩუნებს, შენობის ირგვლივ სხვადასხვა სახის აქტივობები ვაგეგმავთ. ვამზადებთ საკანონმდებლო სარჩელსაც და ყველაფერს ვაკეთებთ იმისთვის, რომ საერთაშორისო საზოგადოებრიობას სრული ინფორმაცია მივანოდოთ ამ თემასთან დაკავშირებით.

დარწმუნებული ვარ, დასავლეთის პოლიტიკა ერთმნიშვნელოვნად კრიტიკული იქნება და პარლამენტი ვერ მოახერხებს ამ ანტიდემოკრატიული და ანტისაზოგადოებრივი კანონპროექტის დამტკიცებას.

— თქვენ დასავლეთის ზემოქმედებას ხსენებთ, ხომ არ ფიქრობთ, რომ ეს კანონპროექტი ხელისუფლების სამზადისაა აშშ ვიცე-პრეზიდენტის ჩამოსვლის წინ?

— არაფერს გამოვიცხადებ, მაგრამ არ მგონია, ამ კურდღელივით მშობარა ხელისუფლებამ კანონიერი დემონსტრაციის წინააღმდეგ ბადენის ჩამოსვლის წინ ამ კანონპროექტის გამოყენება გაბედოს. თუ ეს მოხდება, ამას ისევ ხელისუფლებისთვის მოჰყვება სავალალო შედეგი... რაც უფრო მეტ ძალას გამოიყენებს სააკაშვილი და მისი გუნდი ხალხის წინააღმდეგ, მით უფრო მძიმე შედეგს მიიღებს. ამასთან, მაქვს ინფორმაცია, რომ სააკაშვილს, მერაბიშვილსა და „ნაცმოძრაობის“ კიდევ რამდენიმე თავკაცს სერიოზული გაფრთხილებები მიეცათ „თეთრი სახლის“ ადმინისტრაციისგან.

— რა გაფრთხილებებს გულისხმობთ?

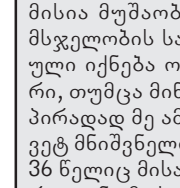
— ამის შესახებ საჯარო განცხადებები ჯერ არ გავეციკეთებია, მაგრამ ერთი რამის თქმა დაბეჯითებით შემიძლია — ბადენის ჩამოსვლის ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი მიმდინარე საპროტესტო აქციები და ხელისუფლების რეპრესიული პოლიტიკაა, სულ ტყუილად გვარწმუნებენ „ნაცმოძრაობის“ ბელადები, რომ ვიცე-პრეზიდენტი რუსეთ-საქართველოს შორის ურთიერთობის დარეგულირების საკითხზე სასაუბროდ გვეწვევა. ჩემი ინფორმაციით, შეხვედრაზე განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა არსებულ პოლიტიკურ რეჟიმსა და ბოლო დროს გახშირებულ ადამიანის უფლებების უხეშ დარღვევებზე გამახვილდება.

საზოგადოების ნაწილი უზურპატორად მიჩნეულ ხელისუფლებასთან შეგუებას არ აპირებს

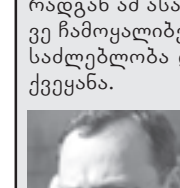
საკონსტიტუციო კომისიამ პირველი სამუშაო სხდომა უკვე გამართა. რამდენიმე ფუნდამენტურ საკითხთან ერთად კომისიის წევრებს მსჯელობა მოუწევთ საპრეზიდენტო კანდიდატის მინიმალური ასაკის განსაზღვრასთან დაკავშირებით. მოქმედ პრეზიდენტს ახალგაზრდობას ერთ-ერთ ნაკლად უთვლიან, თუმცა არც ექს-პრეზიდენტის ხანდაზმულობას მოუტანია დიდი წარმატება საქართველოსთვის. „საქართველო და მსოფლიო“ დაინტერესდა, რა ასაკის პრეზიდენტი იქნება მისაღები საზოგადოებისთვის:

საითხანა ოჩიაური:
ამ საკითხზე მაღალკვალიფიციური სპეციალისტებისგან დაკომპლექტებული კომისია მუშაობს. ვფიქრობ, მათი მსჯელობის საფუძველზე მიღებული იქნება ოპტიმალური ზღვარი, თუმცა მინდა, გითხრათ, რომ პირადად მე ამ საკითხს გადაწყვეტ მნიშვნელობას არ ვანიჭებ და 36 წელიც მისაღები იყო ჩემთვის, რადგან ამ ასაკში პიროვნება უკვე ჩამოყალიბებულია და აქვს შესაძლებლობა და უნარი, მართოს ქვეყანა.

ბია ცაბარაიშვილი:
საერთოდ, ასაკი ქართულ პოლიტიკაში პრობლემა და სამართლებრივ სივრცეში ბევრი თანამდებობა გაახალგაზრდავდა. რაც შეეხება საპრეზიდენტო ასაკს, „ნაციონალურ მოძრაობას“ მომავალ საპრეზიდენტო არჩევნებში ირაკლი ალასანიასა და ირაკლი ოქრუაშვილის კონკურენციის უმინია და ცდილობს, ასაკობრივი ზღვარის აწევა ბერეკეტად გამოიყენოს. ვფიქრობ, საპრეზიდენტო კანდიდატის ასაკობრივი ზღვარი იყოს 40-45 წელი.

ზაქარია ქუცანაშვილი:
პრეზიდენტობისთვის კი არა, გამოცდილებით თვალსაზრისით, ასაკი ნებისმიერი საქმიანობისთვის მნიშვნელოვანია. გამოცდილება არა ნიჭიერებასთან, არამედ ასაკთან დაკავშირებული მოვლენაა. თუ ჩვენ საპრეზიდენტო რესპუბლიკა გვქმნება და პრეზიდენტი დიდი ძალაუფლებით აღიჭურვება, სასურველია, ასაკობრივი ცენზი კიდევ უფრო მაღალი იყოს, თუნდაც 40-45 წელი, რათა გვყავდეს ისეთი გამოცდილების მმართველი, როგორც აუცილებელია საპრეზიდენტო რესპუბლიკის შემთხვევაში, თუმცა მარტო ასაკიც არ არის ნიჭიერებისა და პატიოსნების საზომი.

მოამზადა ნანა ლალაიშვილმა

ფილმ „კონფლიქტის ზონის“ შექმნელები მოსკოვიში ჩაახიით გოგნებულნი არიან

მოსკოვის საერთაშორისო კინოფესტივალ „პერსპექტივის“ საკონკურსო პროგრამის საუკეთესო ფილმად აღიარებული „კონფლიქტის ზონის“ („გასივრება ყარაბაღში“) გადაღებები ჯგუფი და მსახიობები რუსი მამულებლის რეაქციით გაოგნებულნი არიან. „ფილმის ჩვენების შემდეგ უამრავი კაცი მირეკავდა და მილოცავდა, ჩვენებაზე დამსწრე ჩემი მეგობრები მიყვებოდნენ, რომ როცა ფილმის ბოლოს ჩემი გმირი კვდება, დარბაზში უამრავი მამულებელი ტიროდა“, — განაცხადა ფილმის ერთ-ერთი მთავარი როლის შემსრულებელმა ზურაბ ინგოროვამ. ფილმის რეჟისორის ვანო ბურდულის თქმით, ის გაოგნებულია რუსი მამულებლის საქართველოსადმი დამოკიდებულებით. „გვაჩვენეს, როგორ უყვართ და აფასებენ ქართულ კინოს რუსეთში“, — აღნიშნა მან.

ფილმის სიუჟეტს საფუძვლად საქართველოში მეოცე საუკუნის 90-იან წლებში მიმდინარე რეალური მოვლენები უდევს. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ კავკასიაში იწყება სამოქალაქო და ეთნიკური ომი, რომელიც აყვავებულია მინა-წყალს ეროვნებათაშორის კონფლიქტი ბინ-

ძურ ზონად აქცევს. მთავარი გმირები — ერთი ჩვეულებრივი თბილისელი ბიჭი ვაგლიკო და სოხუმელი სნაიპერი სპარტაკი მთიანი ყარაბაღისაკენ ერთმანეთს შემთხვევით დაემგზავრნენ. ერთს ბანქოში ნაგებული ფულის დაბრუნების სურვილი ამოძრავებს, მეორეს — თავის გა-

რისო კინოფესტივალ „პერსპექტივის“ მეორე საკონკურსო პროგრამა 14 ფილმს მოიცავდა. კონკურსს, ტრადიციისამებრ, სამი პიროვნება აფასებდა. ნელს ამ სამეულს ავსტრიელი რეჟისორი რობერტ დორნჰელმი, ბრიტანელი რეჟისორი მაიკლ კეიტონ-ჯონსი და რუსი მსახიობი ალიონა ბაბენკო წარმოადგენდნენ.

ფესტივალის „გრან პრი“ მიიღო ნიკოლაი დოსტაის ფილმმა სახელწოდებით „პეტია საიქიოსკენ მიმავალ გზაზე“. საუკეთესო რეჟისორისათვის დაჯილდოვდა მარია ჩენიის მექსიკური ფილმი „ხუთი დღე ნორას გარე-

ჩაქარაიშვილი

„სახე ვნახე ფუნთუხიო, იმ შავქვენი კუნტაუხიო“

სომხეთში მიხეილ სააკაშვილის ვიზიტის გამო

„...ვისაც თავისი თავი და წავიდა სომხეთში ოფიციალურ ვიზიტად. თავის ქვეყანაში მოსმენაც არ სურთ მისი, ის კი ქვეყნის დასარიგებლად ესტუმრა ერევანს: რუსეთს თავი დაანებებდა და სამხრეთ კავკასიის ქვეყნები ერთად შევიერთოთ, — ჩაუტარა ავტოსაუბრები პატივცემულმა მიხეილ სააკაშვილმა.“
(გალ. 6,3)

მოიტყუა თავისი თავი და წავიდა სომხეთში ოფიციალურ ვიზიტად. თავის ქვეყანაში მოსმენაც არ სურთ მისი, ის კი ქვეყნის დასარიგებლად ესტუმრა ერევანს: რუსეთს თავი დაანებებდა და სამხრეთ კავკასიის ქვეყნები ერთად შევიერთოთ, — ჩაუტარა ავტოსაუბრები პატივცემულმა მიხეილ სააკაშვილმა.

რალაც სხვა დიპლომატიის მიმდევრები არიან ეს ჩვენი ხელისუფალნი!

უადგილო შეთავაზება უადგილო ხუმრობასავითაა — არც ვინმეს ეცინება, არც სერიოზულად აღიქვამს ვინმე.

ასე გივი თარგამაძესაც არ გაუტყვია, როცა ბელარუსის ვერშემდგარ „რევოლუციონერებს“ პოლიტიკური მონინა-აღმდეგეების ლიკვიდაციის დაფინანსებას სთავაზობდა.

რა კოჭები არ უგორა ერევანის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გამოსვლისას, ჯავახეთში მცხოვრებ სომხებზე რომ ელაპარაკებოდა, როგორი ნიუ-ვასიუკების მშენებლობას არ დაჰპირდა...

სომეხი უურნალობისტი მარინა გრიგორიანი წერს: სააკაშვილმა „მიანიშნა, რომ თბილისი ჯავახეთის განვითარების-

თავის დაუსხარა და...

...მადლობაც გადაუსხარა

თვის უზომოდ ბევრს აკეთებს, ხოლო ამ ქმედებების მიზანი გზების განახლება და ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელი სისტემის მოდერნიზაციაა. „ამ ბოლო წლებში საქართველოს არც ერთ რეგიონს არ მიუღია იმდენი ინვესტიცია, რამდენიც — ჯავახეთს“, — ამტკიცებდა სააკაშვილი.

ეს „ამტკიცებდა“ არდაჯერების ირონიითაა მსუყედ გაჯერებული.

არც დაუჯერებს.

არც — ოფიციალურად, არც — ოპოზიციამ. მათ შორის, მაგალითად, — სურენ სურგულაძის ცემა, ოპოზიციურად განწყობილმა პოლიტოლოგმა. ხოლო ერევნის კვლევითი ცენტრის ანალიტიკოსმა ედუარდ აბრამიანმა პირდაპირ თქვა: „ჩვენ ჯავახეთში სერიოზული პრობლემები გვაქვს... ისინი უფრო გაღრმავდება“.

ჩვენ გვაქვს! ჩვენ — სომხებსო, — ამბობს სომხეთის მოქალაქე. საქართველოს ერთ-ერთი რეგიონის მოსახლეობის პრობლემები იმათი ყოფილა, ერევნელი სომხების.

უკვე მიიერთეს ჯავახეთი?! სააკაშვილის შეთავაზებაზე სომხეთში ჯერ გაოცდნენ, რადგან საქვეყნოდ ცნობი-

ლია, რომ ეს ჩვენი მეზობელი რუსეთის ერთ-ერთი სანდო მეგობარი და პარტნიორია.

ჯერ გაიოცეს-მეთქი, შემდეგ შეუბრუნეს სიტყვაც და იდეაც: პრეზიდენტმა სერჟ სარქისიანმა ურჩია, რუსეთთან ურთიერთობის აღდგენაზე იზრუნო, უკეთესია, რადგან ეს ჩვენს ეროვნულ ინტერესებშიაო: „ჩვენ რუსეთსა და საქართველოსთან ურთიერთობის გაღრმავება გვსურს და ამის გაკეთება საჯაროდ და ღიად გვინდა, ყოყმანისა და იდუმალების საბურველის გარეშე“, — ჩაუშალა „საიდუმლო მისია“ სარქისიანმა სააკაშვილს, რომელსაც სამხრეთ კავკასიაში ყავარჯენი ერთდროულად გამოეცალა და სამეზობლოში ორივე ფეხით კოჭლობს.

არც სომხეთის ამერიკანიზაცია გამოუვიდა მიხეილ სააკაშვილს, არც ჩეგვერობა.

თვითონ თუ სჯეროდა?! სამაგიეროდ, სომხეთს გამოუვიდა საქმე: ჯავახეთზე, გოდერძის უღელტეხილით, მთიანი აჭარის გავლით შავი ზღვისკენ გზის გაყვანის უფლება მიიღო საქართველოს პრეზიდენტისგან.

— ანტრე, ცვატანემ!

ლარსის სასაზღვრო პუნქ-

ტის გახსნასაც დაჰპირდა ბატონი მიხეილი. ისე მტკიცედ დაჰპირდა, თითქოს საზღვრის მეორე მხარეს რუსეთი კი არა, ქუთაისის „ტორპედოსა“ და მოსკოვის „სპარტაკის“ ფეხბურთელთა მატჩის მსაჯი მდგარიყო.

აგებს ქუთაისი.

— ჭიჭიკია, დაარტყი პენალტი! ენალტი დაარტყი, ჭიჭიკია!

— „სულა“ არ გვაძლევს...

— ვინ ეკითხება „სულაში“? ტრაგიკომიკური ანეკდოტი.

„ეს უბრალო ვიზიტი იყო, სერიოზული პერსპექტივის გარეშე“, — ასკვნის სომხური პრესა. უპერსპექტივო უხერხულობის გასაფანტავად, ოღონდ მალე წავიდესო, სომხებმა ორდენით დააჯილდოვეს მიხეილი.

ჩამოჰვიდეს. წავიდა.

ეგებ ჩვენმა ოპოზიციამაც, რომელიც ორ თვეზე მეტია, უშედეგოდ სკანდირებს: „მიშა, წადი! მიშა, წადი!“, გამოიყენოს ეს სომხური მულაში?

მე თქვენ გეტყვით, თავი არ დაუხარა და მალეობაც არ გადაუხარა?

ალა გუპარაშვილი, კურტნის მუშა

P.S. ეს ვიზიტი რომ მოიფუნთუშა, ბათუმში, მშენებარე სასტუმროს გადაუხარავი სართლის ხარისხებს შორის ცოტენდადიანობა გამართა — მცხუნვარე მზის გულზე მთავრობის სხდომა მოაწყო. ისხდნენ პატრიოტიზმზე და მინისტრები ალაპარაკებულნი წვერგაუპარსავი „პარაბის“ წინაშე და მამულიშვილური შემართების ცეცხლი სწავდათ. ზეგალ მყინვარწვერზე, მეტეოსადგურის სახურავზე შეკრებს აღმასრულებელ ხელისუფლებას, — მუშტების ქნევა იქიდან კარგად გამოჩნდება, მაღალი ადგილია. ზეგ კიდევ ზეგისა იქნება.
ლოგია? სათაურში იხილეთ!
ა.ა.

პარადოქსიდან ნონსენსამდე, ანუ «ნაბუშარი» საქარტიკო!

ჯერ კიდევ გამსახურდას ეროვნული მთავრობის დროს სრულიად საფუძვლიანად და ყველასთვის მისაღებად გადაარქვეს სახელები ლენინის, ოჯგონიკის, კამოს და სხვა ქუჩებს. სააკაშვილის ხელისუფლებაში კი ისეთი „ცხელი თავებიც“ აღმოჩნდნენ, რომლებიც მიაკვთის თუ გრიბოდოვის ძეგლების აღებასაც ითხოვდნენ. ნაცები ხელისუფლებაში ხეირიანად მოსულელებიც არც იყვნენ, რომ ლამის პირველივე „დეკრეტით“ სასტუმრო „ივერიის“ წინ არსებულ მოედანს „ვარდების მოედანი“ დაარქვეს, ხოლო ამ მოედანზე არსებულ ე.წ. ანდროპოვის ყურებს თვით პრეზიდენტმა პირადად დასცხო „კუკულდა“, რაც, რბილად რომ ვთქვათ, ლიმიტის მომგვრელი იყო.

ყოვლად გაუგებარი იყო ან უკვე ვარდების მოედნიდან საქართველოს უდიდესი მეფის, დავით აღმაშენებლის მონუმენტის აღება, რასაც ჯეროვანი წინააღმდეგობა ვერ გაუწია ქართულმა საზოგადოებამ და გივი უფლავას კანტორამ ისეთი ჭიჭილაყი ამოსცხო ქუჩაის (ქუჩაი, კონსტანტინე გამსახურდიას რომანის მიხედვით, აღმაშენებლის ცხენის სახელია), რომ დიდმის ტრასაზე მოაღინა ზღარათანი, სადაც ნე-სიერად ვერც ფეხით მიუდგები და ვერც მანქანით, რომ დატყებენ ბერძენიშვილის ხელოვნებით.

ამ ამკარად პარადოქსულ ფაქტს მეტი სიმძაფრე, გნებავთ, უსამართლობის, ქართული ერის შეურაცხყოფის გაცნადა შესხდინა ცხელ მოკლე ხანში ქალაქის ცენტრში, ვერ-ვაკის საზღვარზე, ტარას შევჩენკოს მონუმენტის დადგამა მისივე სახელობის სკვერში.

თავი დავანებოთ იმას, რომ ეს ამკარად პოლიტიკური კონიუნქტურიდან გამომდინარე გაკეთდა. არავინა უკრანისასთან მეგობრობის წინააღმდეგი, მაგრამ... მამატიონ უკრანელეებმა და შოთა რუსთაველი

ტარასზე მეტი თუ არა, ნაკლები არ მგონია. შევჩენკოს ძეგლის ვარაზისხვეში დადგმა ხომ იგივეა, რაც კიევში, ხრემატიკზე — რუსთაველის?

ჰოდა, ზის ახლა ტარას შევჩენკო ვარაზისხვეში და ვერ გაუგია, როგორ მოხვდა „ამ გაუგებრობაში“, რადგანაც იქ გამწვლულ თბილისელებს, განსაკუთრებით ახალგაზრდებს, რომ ჰკითხო ვისი ძეგლიაო, ათიდან ცხრა ვერ გიპასუხებს. ის კი არა, როცა ერთს ჩაეკითხნენ — შევჩენკო არ გაგიგიათ? — ააა, როგორ არა, ფეხბურთელიაო!..

მერე იყო და, სანაპიროს ჰეიდარ ალიევის სახელი უწოდეს და მისი ძეგლიც ნამოჭიმეს მისივე სახელობის სკვერში. ალბათ, როგორც ერთ-ერთ დიდ დემოკრატს ენაგებს პატივი, რომელმაც ალიევის სამეფო დინასტიას ჩაუყარა საფუძველი მოძვე აზერბაიჯანში. აბა, თუ ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის პროექტის საფუძვლის ჩაყრის გამო ქნეს ეს, ამ „ტრუბის“ სხვა გამყვანებმა რა დაამყვეს? ამ ლოგიკით ნაცებს ძეგლს ედუარდ შევარდნაძისთვისაც უნდა დაედავებოდა. ახლა არ მითხრათ ავული ერისთავივით ბატონ ბონაზე რომ თქვა, „ცო-

ცხალი კაცის ძეგლი ვის გაუგიაო“, თორემ პიპინიასავით გიპასუხებთ — „ხო მოკვდება, როცა იქნება“?

ხუმრობა იქით იყოს, მაგრამ ცოცხალი კაცის ძეგლი რა, არ გვაქვს თბილისში? — როგორ არა!.. ქუჩაიც იგივე ძეგლი არ არის? ჰოდა, მეც მანდა ვარ, ანუ, ბუნებრივად მივადექით წერილის სათაურის მეორე და მთავარ შინაარსს.

ნონსენსი — უაზრობა, სისულელე

ასე განმარტავს უცხო სიტყვათა ლექსიკონი ამ ინგლისურ სიტყვას. სწორედაც რომ სრული უაზრობა და სისულელეა ამერიკის ყოფილი პრეზიდენტის, როგორც ჩანს, მიშასთვის და მისი ნაცებისთვის მუდმივი სალოცავი ხატის, ჯორჯ დაბლიუ ბუშის სახელობის ქუჩის არსებობა თბილისში; აშშ პრეზიდენტი, რომელიც თვით ამერიკაში ჩატარებული გამოკითხვის შედეგად, ყველაზე უარეს პრეზიდენტად აღიარეს, ანუ, ჩვენებურად, გურულად თუ ვიტყვი, „დაბლიუ“ კი არა, აბაღაა ჯორჯ ბუში.

მამებლობა — კი, ბატონო, მაგრამ ასეთი? ბრუნენის ვი-

ზიტიც გვახსოვს, რომელიც იგივე მარშრუტით შემობრძანდა თბილისში, მაგრამ მისი სახელობის ქუჩის გახსნა თვით შევარდნაძესაც არ მოსვლია აზრად.

ამათ კი საკუთარი სახელობის პროსპექტით შემოაგრიალეს ტეხასელი კოვბოი. თუ ვინმეს ჰგონია, რომ კოვბოი იგივეა, რაც კეთილშობილი რაინდები ამერიკული ვესტერნიდან „შესანიშნავი შვიდეული“, არა, ბატონებო! ჩვენებურად კოვბოი იგივეა, რაც მწყემსი. თუმცა ჩვენებური მწყემსის ინტელექტის პატრონი რომ ყოფილიყო ამერიკის პრეზიდენტი, სულ ცოტა, უხერხულობას იგრძნობდა საკუთარ ქუჩაზე გავლისას და შესაბამისი შენიშვნასაც მისცემდა მიშას, რაც, როგორც ჩანს, არ გააკეთა.

თავი დავანებოთ იმასაც, რომ მეღაანის ქუჩას შეუცვალეს სახელი, რის გამოც იქ მცხოვრები თბილისელები ბუშის ქუჩელებად იქცნენ და იმის გათვალისწინებით, რომ „ბუში“ ნაბიჭვარს ნიშნავს ქართულად, საეჭვოა, ეს მეტამორფოზა ეამყებოდეთ.

დემოკრატიის ბაირალით რაც ამ კაცმა სისხლი ღვარა

შუაგულ ევროპაში, მინასთან გაასწორა და მარტივ მამრავლებად დაშალა იუგოსლავია, რის შედეგადაც მართლმადიდებელ სერბებს ისეთივე განუყოფელი ნაწილი „აახიეს“ კოსოვოს სახით, როგორც ჩვენთვის აფხაზეთია და რომელიც, ასევე, სწორედაც რომ ბუშის მდუმარე დასტურით დაეკარგეთ.

თუმცა რატომ მდუმარე? ხომ ჩაუშვა სარკოზიმ, — ბუში წარა-მარა მირეკავდა — ქართველების დედაც... რას დაფიქრებთ თბილისსა და მოსკოვს შორის, გაუშვი, შეეშვი რუსებს, თუ უნდათ, თბილისიც აილონო!!!

ისიც კარგად ვნახეთ, თუ როგორ ყვავის დემოკრატია ერავში, სადაც ვითომ ქიმიურ იარაღს ექმნენ და სინამდვილეში თავად ამერიკელების მიერვე შექმნილი მონსტრი, სადაც პუსტინი ჩამოაზრჩვეს, რის გამოც ზღვს სისხლი და ცრემლი დაღვარეს უბრალო ერაველი ხალხისა, რომლის ერთმა ღირსეულმა შვილმა „ბატინკი“ ესროლა ერაველების ჯალათს და ასე გააცილა პოლიტიკური სცენიდან.

აქედან გამომდინარე, რას ვერჩოდით ლენინ-სტალინის

ქუჩებსა თუ ძეგლებს? მათაც ხომ ბუშის მსგავსად არანაკლები სისხლი დაღვარეს, ოღონდ არა დემოკრატიის, არამედ სოციალიზმის დროში. მითუმეტეს, რომ სტალინმა, ბუშისგან განსხვავებით, დასახულ მიზანს მიაღწია — ევროპა ფაშისმიხსაგან განმინდა.

„რადგან მათხორად გადაიქცა ახლა ღირსება“, ანუ „ოდეს ტურფა გაიფრეს“

აი, დიდი შექსპირისა და შოთას ენით მიზეზი იმ ტრაგიკო-მედისა, რომელიც უკანასკნელი, განსაკუთრებით ბოლო, ნაცების პერიოდში გვიწევს ცხოვრება.

ჰოდა, ვიყოთ ბოლომდე ერთგულნი აბსურდის თეატრის სცენარისა — სადაცაა ბაიდე-ნი უნდა ჩამოვიდეს და, თუ მოინდომებთ, ბუშის ქუჩაზე იმ „ბათინკის“ ძეგლიც დადგათ, რომელიც მას ესროლეს.

სერიოზულად თუ ვიტყვით, უხერხულოდ არ იქნება, რომ დემოკრატი ვიცეპრეზიდენტი, რესპუბლიკელი ბუშის პროსპექტით შემოვიდეს თბილისში? მაგრამ ვნახოთ, რა იქნება (ტალიავინის დასკვნის არ იყოს), არ არის გამოიციხული, რომ ბაიდევის ვიზიტიც გადაიდოს. გააჩნია, რის და როგორ გადამწყვეტენ მედვედევი და ობამა საქართველოსთან დაკავშირებით.

სულ მალე ავგისტოს ომის წლისთავი იქნება. მანამდე, ალბათ, საკნების ქალაქსაც „აყრიან“ და გავაგრძელოთ ტრაგიკომედია — ღირსეულად აღვნიშნოთ რუსთაველზე „ნაბუშარი“ საქართველოს ომში გამარჯვების წლისთავი..

დავით მხვილაძე

ქართული უოტერბოიტი:

ქართულ პოლიტიკაში ძალზე საშიში თამაშების ხანა იწყება. როგორც ჩანს, შინაგან საქმეთა მინისტრის ვანო მერაბიშვილის წინააღმდეგ ფართო კოალიცია იქმნება, რომელშიც, როგორც ვახაგორიძე უნდა იყოს, შეიძლება, ფარულად თვითონ მიხეილ სააკაშვილი მონაწილეობდეს. ოპოზიციური პარტიების ოფისებში აღმოჩენილი მოსასმენი აპარატურის გარშემო ატეხილი სკანდალი და სხვა ნაკლებად გახმაურებული ფაქტები, შეიძლება, შორსგამიზნული გეგმის ნაწილი აღმოჩნდეს.

სახიფათო საპროცესო

„საქართველო და მსოფლიო“ წინა ნომერში წერდა იმის შესახებ, რომ მერაბიშვილის ვიზიტმა შეერთებულ შტატებში სააკაშვილს შეიძლება სერიოზული ეჭვები აღუძრას. იმის ალბათობა, რომ შტატებში გამართულ ხანგრძლივ მოლაპარაკებებზე მერაბიშვილს, ისევე, როგორც გიგა ბოკერიას და ირაკლი ალასანიას, რომლებიც ოკეანის გაღმა ერთდროულად იმყოფებოდნენ, სააკაშვილის წინააღმდეგ მიმართული გეგმა გააცნეს, მართლაც არსებობს. კიდევ უფრო მაღალია ალბათობა სააკაშვილის წარმოსახვაში სამი გავლენიანი პირის ფარული ალიანსის დაბადებისა. იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ამას რეალობასთან საერთო არაფერი ექნებოდა, სააკაშვილის მხრიდან შესაძლოა, მერაბიშვილის წინააღმდეგ განხორციელებული შეტევის საფუძველი მაინც გამხდარიყო. ასეა თუ ისე, თბილისში დაბრუნებულ მერაბიშვილს მეტად უსიამოვნო სიუჟეტები დახვდა.

ბა სხვა ვერსიებზე უნდა ვთქვათ: 1) ადგილი ფანტასტიკურ გამართლებას ჰქონდა; 2) სალომე ზურაბიშვილის შტაბში მონაწილეობის შემდეგ პარტიების მრავალრიცხოვან ოფისებში ერთდროულად დაიწყო ელექტრონულ საზიაროების დემონტაჟი და უშუალო დათვალიერება; 3) აპარატურა სათანადო ადგილებში თავად ოპოზიციონერებმა მოათავსეს; 4) ვილკამ სისტემის შიგნიდან წინასწარ მიაწოდა ოპოზიციონერებს ინფორმაცია, თუ რა ადგილები უნდა დათვალიერებინათ.

ბა, ძირითადად, კონსტიტუციური უსაფრთხოების სამსახურის საქმიანობას“. გიორგი თარგამაძემ კი კონტროლის სფეროს არაღიარებულ ფართო ფარგლებში გაშალა: „უდა ჩამოყალიბდეს მონიტორინგის მექანიზმი, რაც შესაძლებელი გახდის საზოგადოებრივი კონტროლის განხორციელებას შსს-ს მიერ წარმოებულ საქმიანობაზე“.

ვანდელ მდგომარეობასთან შედარებით აშკარად პროგრესულ ხასიათს ატარებდა. ვინ წავიდა მის წინააღმდეგ? შეიძლება გავგიჟებოდეთ, მაგრამ ეს ირაკლი ალასანიას თანამებრძოლი დავით უსუფაშვილი იყო: „პარლამენტში უკვე არსებობს აღმასრულებელ ორგანოებზე მონიტორინგის განმარტებული სტრუქტურა და, საინტერესოა, ის რატომ არ ფუნქციონირებს? კარგი იქნებოდა, „ქრისტინა-დემოკრატიზმმა პარლამენტში შს მინისტრის ვანო მერაბიშვილი დაიბარონ და პირადად ჰქონოთ, რატომ გახდა ამ სტრუქტურის ამოქმედება პრობლემა? ვინ მერაბიშვილისგან მოინიშნა შესაბამისი განმარტება და მხოლოდ შემდეგ შესაძლებელი იქნება საუბარი ახალი მონიტორინგის ჯგუფის შექმნაზე“ (GHN).

უცნაური სურვილია, შს მინისტრის უსუფაშვილის დეპარტამენტში უსაფრთხოების დეპარტამენტზე, რომელთანაც ოპოზიციური პარტიები ყველაზე მეტი პრეტენზია დაუგროვდა, კონტროლის საჭირობის საკითხი დროებით გადაამსაზმროთ საპარლამენტო წარმომადგენლებში, სადაც იგი, იმ დეპარტამენტის მონაწილეებით, რომელზეც მერაბიშვილს გავლენის ბერკეტები აქვს, დროებით მაინც ჩაიძირება. ალბათ, ამ განცხადებაში საკვანძო სიტყვებია „ჯერ“ და „მხოლოდ შემდეგ“, როგორც ჩანს, უსუფაშვილის და „ალიანსის საქართველოსთვის“, რომელიც, ერთი შეხედვით, ფართო მოსმენების ისეთივე მსხვერპლი გახდა, როგორც სხვა ოპოზიციური პარტიები, რაღაცისთვის სჭირდება, რომ გარკვეული პერიოდის განმავლობაში შსს-ს გაუმჭვირვალობა არ ანაირი, თუნდაც, მცირედი, საფრთხე დაემუქროს და მის მოხდეს, მაგალითად, იმ შემთხვევაში, თუ მინისტრის მოადგილე სალომე ზურაბიშვილი გახდებოდა. საგულისხმოა, რომ მისთვის პოსტის შეთავაზების ინიციატივა სააკაშვილისგან მოდიოდა. უსუფაშვილის ქცევას კი ისევ ვამინტონის მიერ „ნაკურთხი“ საიდუმლო კავშირის იდეასთან მივყავართ, რომელზეც ზემოთ და გაზეთის წინა ნომერში ვისაუბრეთ.

თუ „ქრისტინა-დემოკრატიზმის“ წინააღმდეგ მიმართული გეგმა მართლაც არსებობდა, მაშინ მისი დახმარება მერაბიშვილი ვერც ქვეყანაში, ვერც უწყობაში რეალურად ვეღვარავფერს გააკონტროლებს. ჯამში, სახეზე გვაქვს სწრაფად აგორებული შეტევა ფართო ფრონტით, სადაც თითქმის თითოეულ ქართველ პოლიტიკოსს თავისი მისია აკისრია. არანაირი მნიშვნელობა არ აქვს, ხედავენ თუ არა ისინი მთელ სურათს — მთავარი შედეგია.

ამასთან, კახა თარგამაძემ ისედაც დამძიმებულ ვითარებას პოლიტიკოსებზე მოსალოდნელი თავდასხმების თემა შემატა. ნებისმიერ ტერორისტულ აქტს საქართველოში ვითარების კარდინალური შეცვლა შეუძლია: ოპოზიციონერი ლიდერის წინააღმდეგ მიმართულმა აქციამ შეიძლება მართლაც ან სულაწინ უმართლაც სახალხო ამბოხი გამოიწვიოს; შს მინისტრის წინააღმდეგ მიმართულ აქციას შეიძლება მოჰყვეს საგანგებო მდგომარეობის შემოღება და სამინისტროს ხელისუფლების სხვა ფაქტორის ხელში გადასვლა; შიშობა, რომელიც, ერთი შეხედვით, ფართო მოსმენების ისეთივე მსხვერპლი გახდა, როგორც სხვა ოპოზიციური პარტიები, რაღაცისთვის სჭირდება, რომ გარკვეული პერიოდის განმავლობაში შსს-ს გაუმჭვირვალობა არ ანაირი, თუნდაც, მცირედი, საფრთხე დაემუქროს და მის მოხდეს, მაგალითად, იმ შემთხვევაში, თუ მინისტრის მოადგილე სალომე ზურაბიშვილი გახდებოდა. საგულისხმოა, რომ მისთვის პოსტის შეთავაზების ინიციატივა სააკაშვილისგან მოდიოდა. უსუფაშვილის ქცევას კი ისევ ვამინტონის მიერ „ნაკურთხი“ საიდუმლო კავშირის იდეასთან მივყავართ, რომელზეც ზემოთ და გაზეთის წინა ნომერში ვისაუბრეთ.

ჯო ბაიდენის გამოცლა აიათოლა ჰაქანი ბანარისსა

ირანის უმაღლესმა ხელმძღვანელმა აიათოლა ალი ჰამენემ ამერიკის შეერთებული შტატებისა და დასავლეთის სხვა ქვეყნების პოლიტიკა მკაცრად გააკრიტიკა და ამგვარად გასცა პასუხი ამერიკის ვიცე-პრეზიდენტის ჯო ბაიდენის გამოცლას, როცა ამ უკანასკნელმა, ფაქტობრივად, გაამართლა ისრაელის ირანზე თავდასხმა. ჰამენეის თქმით, ირანი ინტერვენციის ნებისმიერ მცდელობას გადაწყვეტს პასუხს გასცემს.

„ვაფრთხილებთ იმ ქვეყნების ლიდერებს, რომლებიც შექმნილი სიტუაციის გამოყენებას აპირებენ, — განაცხადა ჰამენემ, რომელიც შექმნილ სიტუაციაში ირანის საპრეზიდენტო არჩევნების შემდგომ პოლიტიკურ წინააღმდეგობებს გულისხმობდა, — ქედმაღალი ქვეყნების ლიდერებმა, რომლებიც მომავლურებლად ერევიან ისლამური რესპუბლიკის საქმეებში, უნდა გაიგონ: თუნდაც ირანელ ხალხში განხეთქილება იყოს, თქვენი ბოროტი ჩარევის წინააღმდეგ ხალხი გაერთიანდება და წინ აღვიდგებათ“.

სუვერენული ქვეყანა და დამოუკიდებლად შეუძლია გადწყვიტოს, ირანისა თუ სხვა რომელიმე ქვეყნის მიმართ როგორი ქმედება შეესაბამება ყველაზე მეტად მის ინტერესებს, — განაცხადა ბაიდენმა იერუსალიმის სატელევიზიო გამოსვლისას, — მიუხედავად იმისა, ვეთანხმებით თუ არა ჩვენ, მათ უფლება აქვთ, ეს გააკეთონ. ჩვენ არ შეგვიძლია, სხვა სუვერენულ სახელმწიფოს ვუკარნახოთ, როგორ მოიქცეს, როდესაც თავად თვლის, რომ მისი არსებობა საფრთხის ქვეშაა“. 6 ივლისს ირანის პარლამენტის სპიკერმა ალი ლარიჯანიმ

განაცხადა, რომ, თუ ისრაელი მათ თავს დაესხმება, ირანის ხელისუფლება ამ ფაქტზე პასუხისმგებლობას შეერთებულ შტატებს დააკისრებს. იმავე დღეს ვამინტონის ადმინისტრაცია იძულებული გახდა, ვიცე-პრეზიდენტის სიტყვები განემარტა. სხვათა შორის, ბაიდენმა უკვე არა ერთხელ მოხერხა სახიფათო ტექსტებით გამოცლა, ამჯერად აშშ სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომადგენელი იენ კელი ირწმუნებოდა, რომ ბაიდენის სიტყვები ისრაელისათვის „წვანე შუქის“ ანთებას არ ნიშნავდა. თავად ისრაელში კი ეს სწორედ ამგვარად გაიგეს.

თუ ქრისტინა-დემოკრატიზმის წინააღმდეგ მიმართული გეგმა მართლაც არსებობდა, მაშინ მისი დახმარება მერაბიშვილი ვერც ქვეყანაში, ვერც უწყობაში რეალურად ვეღვარავფერს გააკონტროლებს. ჯამში, სახეზე გვაქვს სწრაფად აგორებული შეტევა ფართო ფრონტით, სადაც თითქმის თითოეულ ქართველ პოლიტიკოსს თავისი მისია აკისრია. არანაირი მნიშვნელობა არ აქვს, ხედავენ თუ არა ისინი მთელ სურათს — მთავარი შედეგია.

The Times

ძველი თბილისის მოსახლეობას სასლუბოდან გააშორა ემუქრება!

სამშენებლო ბიზნესის სტიმულირების, ისტორიული უბნების რეაბილიტაციისა და თბილისის ძველი უბნების მოსახლეობის საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესების მიზნით ქალაქის მერმა გიგი უგულავამ ახალი პროექტი წარმოადგინა. აღნიშნული პროექტით სამშენებლო კომპანიებს საშუალება ექნებათ, ავარიული სახლების მოხინაღრები დაინტერესონ და შესთავაზონ საცხოვრებელი ფართები მათ მიერ მშენებარე კორპუსებში, რომელთა დასრულებამდე მოხინაღრები ძველ ადგილას იცხოვრებენ. ახალ ბინაში გადასვლის შემდეგ კი ძველი საცხოვრებელი სახლები სახელმწიფოს კუთვნილება გახდება. მოხინაღრებისა და სამშენებლო კომპანიების შეთანხმების შემთხვევაში შედგება პროექტი, რომლისთვისაც თანხების გამოყოფას სპეციალური კომისია გადაწყვეტს. კომპანიებს მშენებარე სახლების დასრულების დაფინანსებისთვის კი ბანკებთან მერია უშუალოდ მოლაპარაკებს.

„იმ კომპანიებს, რომლებიც მოხინაღრებს ფართით დააკაფიფიცილებენ, უპირატესობა ექნებათ, სამშენებლო პროექტები ძველ უბნებში განახორციელონ. წინააღმდეგ შემთხვევაში ადგილი აუქციონის წესით გაიყიდება“, — აღნიშნა უგულავამ.

ცალკეულმა სამშენებლო ფირმებმა პროექტის პრეზენტაციამდე რამდენიმე დღით ადრე დაიწყეს ავარიულ უბნებში მცხოვრებლებთან მოლაპარაკება. მაგალითად, „აქსისის“ წარმომადგენელი შეხვედრა ვერცხლის ქუჩისა და მისი მიმდებარე ტერიტორიების მოხინაღრებს და მათ კომპა-

ნიის პირობები გააცნო: „საკმაოდ პრესტიჟულ უბნებში — ქავთარაძის, დოლაბაური-სა და ქეთევან ნამებულის ქუჩებზე, ასევე, „ორთაქლის ტურფაში“ შევიქცით, შემოგთავაზოთ ბინები, ფართი — ფართში. ამაზე მეტს არავინ მოგცემთ და თქვენთვისაც უმჯობესია, დათანხმდეთ, რადგან ხვალ-ხვად, როცა მერიაში თქვენი პრობლემებით მიხვალთ, გეტყვიან, რომ შანსი ხელიდან გაუშვით. ბინებს აღარავინ გაგიშვებთ. ამ პროექტის ფარგლებში კი მშენებლობის დასრულებამდე, ორი წლის მანძილზე, ძველ სახლებში

იცხოვრებთ. მერე მერია რას უზამს ამ ტერიტორიებს, ეს უკვე თქვენი საქმე აღარ იქნება“.

მოსახლეობის მხრიდან დიდი ინტერესის მიუხედავად, სამშენებლო კომპანიისთან შეთანხმება ვერ მოხერხდა.

ძველი თბილისის მოსახლეობა ამ ინიციატივამ შეაშფოთა, რადგანაც მათ მოჭრილად სთავაზობენ შეთავაზებულ პირობებზე დათანხმებას, წინააღმდეგ შემთხვევაში ქუჩაში გაყრით ემუქრებიან.

ვითარებაში უკეთ გასარკვევად თბილისის საკრებულოს წევრს, ლეიბორისტული პარტიის ერთ-ერთი ლიდერს, ბატონ პაატა ჯიბლაძეს ვესტუმრეთ და გიგი უგულავას ახალი პროექტის ავ-კარგზე ვესაუბრეთ.

პაატა ჯიბლაძე: გიგი უგულავას ინიციატივით სამშენებლო ფირმებისთვის სახელმწიფო გარანტიის ქვეშ კრედიტის გამოყოფა მოხდება (სხვადასხვა რაოდენობის თანხაზე საუბარი). თუ დააკვირდით, პრეზენტაციაზე ხელისუფლებასთან „ჩახუტებუ-

ლი“ სამშენებლო კომპანიების ხელმძღვანელები იმყოფებოდნენ, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ მერია ისევ საკუთარ ფირმებზე გაცემს თანხებს. ამასთან, ზოგიერთი კომპანია რამდენიმე მშენებლობას აწარმოებს, რომელთა საერთო ღირებულება 15-20 მილიონს შეადგენს. საინტერესოა, ეყოფა თუ არა 5 მილიონი ამ სახლების დამთავრებას? ეს ფულის გაკეთების ძალიან ადვილი ხერხია და დღევანდელი ხელისუფლება ამას შესანიშნავად გამოიყენებს. რაც შეეხება ავარიული სახლების პრობლემას, გეტყვით, რომ, როდესაც მე და ბატონი მიხეილ სააკაშვილი საკრებულოს წევრები ვიყავით, მიმათამა განცხადებებს აკეთებდა, რომ შევარდნაძის კლანები, საკუთარი ბიზნესინტერესებიდან გამომდინარე, არ იყვნენ დაინტერესებულნი ავარიული ბინების პრობლემების მოგვარებით. მან საკუთარი თავის პიარისთვის ტრადიციული სცენარე გაითამაშა — მაშინდელი სახელმწიფო მინისტრი ავთო ჯორჯენაძე საკრებულოში დაიბარა და ახსნა-განმარტებები მოსთხოვა. „გარდების რევოლუციის“ შემდეგ კი მან ეს პროექტი თაროზე შემოიღო და უკვე ექვსი წელია, ამ კუთხით არანაირი ძეგა არ ყოფილა. მაშინ, რო-

ცა ქვეყანაში სამშენებლო ბუმი იყო, ჩვენი ხელისუფლება მხოლოდ სასწრაფო, ლოკალური ღონისძიებებით შემოიფარგლებოდა. დღეს, როცა უკვე მთავრობა მძიმე ეკონომიკურ და პოლიტიკურ მდგომარეობაშია, ავარიული სახლების პრობლემატიკა მას მორიგი პიარისთვის სჭირდება.

— **სამშენებლო კომპანიები მოსახლეობას ფართები ფართში სთავაზობენ და ეუბნებიან, რომ, თუ უარს იტყვიან შემოთავაზებაზე, მათ ბინებს აღარავინ ჩაუტარებს გასამყარებელ სამუშაოებს. ეს ხომ არ არის ერთგვარად მოსახლეობის კუთხეში მიმწყვევა?**

— ეს ხელისუფლების მიერ ჩამოყალიბებული და მის ინტერესებზე მორგებული სქემაა. თუმცა ხელისუფლებას ისეთი კანონიც აქვს მიღებული, რომ, მისი სტრატეგიული ინტერესებიდან გამომდინარე, შეუძლია საკუთარი სახლებიდან გამოყაროს ხალხი, დაუნეროს სახლები და პასუხი არ ავოს.

— **ისტორიული უბნების მოსახლეობა თბილისის მერის ბიზნესინტერესებზე საუბრობს. მოქალაქეებმა აცხადებენ, რომ მათი გასახლება ახალი საავტოო ცენტრის მშენებლობისთვის სჭირდებათ...**

— მეტსაც გეტყვით, გიგი უგულავას ინიციატივა ძველი თბილისის რაიონის ჩამოყალიბება-ამოქმედებასთან (ის უზარმაზარ ტერიტორიას მოიცავს) დაკავშირებით, იმდროს, როცა ხელისუფლება ზედმეტი ჩინოვიკური აპარატის შემცირებზე საუბრობს, იმაზე მიუთითებს, რომ მათი მიზანია, მოლიანად გააკონტროლონ პრესტიჟული უბნების საცხოვრებელი სახლები და ნაკვეთები. ამ მხრივ მიზანს მიიღწევს კიდევ. დღეს ხელისუფლებაში მყოფი ათი კაცისგან შემდგარი უგულავის მართავს მთელ ბიზნესს. მათ შორისაა დანაწილებული სფეროები. სააკაშვილი ბუფუაშვილის მეშვეობით მართავს თავის ბიზნესს, მერაბიშვილი ერთ სფეროს კურირებს, ადემიშვილი — მეორეს, ბოკერია — მესამეს, უგულავა — მეოთხეს და ა.შ. საქართველოს მოსახლეობა კარგად იცის, რომ ხელისუფლება არც ერთ პრობლემას არ მოაგვარებს ისე, თუ საკუთარი ან მისი კლანის რომელიმე წევრის ინტერესები არაა გათვალისწინებული. სწორედ ამიტომ არ სჯერა ხალხს მთავრობის მიმართული დაპირებებისა.

P.S. სამშენებლო, მაგრამ ფაქტია, რომ ძველი თბილისის კოლორიტული უბნები თანდათან ინგრევა და ნანგრევებში იმარება ბანანის სახლების უბნი და სილაბაზე. სამშენებლო, რომ ცალკეული შემთხვევები ფატალურად მთავრდება, თუმცა ყველაზე მეტად გულდასაწყველი ის ფაქტია, რომ უგულავას ახალი ინიციატივა სერიოზულ ეჭვს ბადებს იმის თაობაზე, რომ ამ გზით ხელისუფლებას სურს, უარი თქვას ძველი თბილისის მოვლა-პატრონობაზე, „კვდელთა მიაყენოს“ საკუთარი მოსახლეობა, უარი ათქმევინოს საკუთრებაზე და ბანანის სახლების ნაცვლად ბოლომდე შემინული უყემოვნო შენობები წამოჭიშოს.

ბიზნესმენის გაყვლაფაში „საქართველოს ბანკის“ ბარის

დღეს მსოფლიოში მძვინვარე ეკონომიკური კრიზისი, უპირველეს ყოვლისა, მძიმე ინდუსტრიას და საბანკო სექტორს შეეხო, რასაც ვერ ვიტყვით საქართველოში მოქმედ საბანკო სექტორზე, რადგან მის დასახმარებლად მსოფლიო ბანკმა, დონორმა ორგანიზაციებმა და ჩვენი ქვეყნისადმი კეთილად განწყობილმა სახელმწიფოებმა ათობით მილიონი დოლარი შეაშველეს აქაურ მსხვილ თუ წვრილ ბანკებს და ფიქრობენ, რომ უკიდურეს სიღატაკში ჩავარდნილ საქართველოს ანთი დაილი საქმე გაუკეთეს!

მაც ამ ანგარიშიდან 5649 აშშ დოლარი, 3198 აშშ დოლარი და პროცენტი — 5768 აშშ დოლარი „მოჭრა“, რაც ხელშეკრულების პირობების განუყოფელ ნაწილს შეადგენდა!

თითქოს, საქართველოს ბანკსა და ჩემ შორის ყველაფერი ვალის ბოლომდე დაფარვის შემდეგ უნდა დამთავრებულიყო, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ ავტომობილი „ტოიოტა ფორანერი“, რომლის მინიმალური ფასი ბანკისავე აუდიტით 40 000 აშშ დოლარს შეადგენდა, ბანკის საწყობიდან გაქრა და დღემდე მის ადგილსამყოფელს ვერც ავტოსადგომის ხელმძღვანელი პირები აკონტროლებენ და ვერც „საქართველოს ბანკის“ გენერალური დირექტორი ნ. ენუქიძე“.

დაწყებული, სესხების განყოფილებით დამთავრებული, ყველას პირში წყლი აქვს ჩაგუბებული და ავტომობილის რეალურ ადგილსამყოფელს დღემდე ვერ ასახელებს.

განდა საფუძვლიანი ეჭვი, რომ თომასის საკუთრებაში მყოფი ავტომობილი „ტოიოტა ფორანერი“ საქართველოს ბანკმა ან ვიღაცას აჩუქა, ან, სულაც, მინიმალურ ფასად ბანკის რომელიმე დიდ მოხელეს მიჰყიდა! აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ „საქართველოს ბანკის“ პრეზიდენტი პრემიერ-მინისტრი ნიკა გილაურის ძმამ და საინტერესოა, „საქართველო და მსოფლიოს“ მეშვეობით გაუფრებულ ამ ინფორმაციაზე ბატონ ნიკა გილაურს რა რეაქციები ექნება მას შემდეგ, როცა შეიტყობს, რომ მისი ძმის ბანკში ასეთი აფერები ხდება?

ბისგანაც მიელო კომენტარი, მაგრამ...

მოკლედ, ის დაგვრჩენოდა, აეროპორტის მიმდებარე ტერიტორიაზე ბანკის ავტოსადგომში თავად ნაესულიყავით და იმ პიროვნებისგან მიგველო პასუხი, რომელმაც 2004 წლის 29 ივნისს შესაბამისი დოკუმენტების საფუძველზე თეიმურაზ თომასის ავტომობილი პირადად ჩაიბარა შესაბამისი აქტის საფუძველზე, რომლის შემდეგაც საკუთარი ხელმოწერა დაფიქსირდა და „TOIOTA-SR-5“ საფეხსტრაციო ნომრით საწყობში გააჩერა!

არახალა, რომ ნათევარ საქართველოს ამა თუ იმ ბანკიდან სესხის სახით ფულადი კრედიტები აქვს გამოტანილი, რომელსაც, ძირითადად, წვრილი ბიზნესისათვის იყენებს. არის შემთხვევები, როცა კერძო პირებს სასწრაფო და გადაუდებელი საქმეებისთვის უცებ სჭირდებათ დიდი თანხა და ბანკიდან ფულის უპრობლემოდ გამოტანის მიზნით გაჭირვარების საფასურად გარკვეული ქონებას „დებენ“ გარანტიად!

მარტივი ჭეშმარიტებაა, რომ ბანკისათვის ვალის დაბრუნების შემთხვევაში „ჩადებული“ ქონების პატრონს ქონება ბანკმა უპრობლემოდ უნდა დაუბრუნოს, მაგრამ, როგორც ეტყობა, საქართველოში ასე არ ხდება და მოგახსენებთ, რატომაც...

როგორც „საქართველო და მსოფლიოსთან“ საუბარში თბილისში მცხოვრები საქართველოს მოქალაქე თეიმურაზ თომასი ყვება, 2004 წლის 29 ივნისს მან „საქართველოს ბანკთან“ ხელშეკრულების საფუძველზე 60 ათასი დოლარი გამოიტანა სესხის სახით, რის უზრუნველსაყოფად ორი ავტომობილი — 2004 წელს

გამოშვებული „ლინკოლნ ნაივგატორი“ და ასევე 2004 წელს გამოშვებული „ტოიოტა ფორანერი“, ბანკის საწყობში გარანტიის სახით „ჩადა“. ორივე ავტომობილის ღირებულება ბანკის აუდიტმა მინიმალურ ფასად შეაფასა და ამ თანხის ოდენობა 80 ათას დოლარად განსაზღვრა!

„მე, თეიმურაზ თომასემ, ბანკის სესხის დიდი ნაწილი — 57 000 აშშ დოლარი თვეწახვერის დაგვიანებით დაფარე, გადავიხადე, აგრეთვე, ბანკის მიერ მის ხელშეკრულებაში არსებული ჩადებული სანქციები. ეს თანხა დაინიშნა შემდეგნაირად: 54 340 აშშ დოლარი, 2005 აშშ დოლარი პროცენტი და 644 აშშ დოლარი ჯარიმად დაგვიანებისათვის, ანუ ერთი ავტომობილისა და „ლინკოლნ ნაივგატორის“ საფასური გადავიხადე, ხოლო მეორე მანქანა „ტოიოტა ფორანერი“ დარჩენილი 5649 აშშ დოლარის უზრუნველსაყოფად ბანკის საწყობში დარჩა! დარჩენილი სესხის დაფარვა 2008 წლის 6 მაისს შევიქმედი, როცა ბანკის მიერ „საქართველოს ბანკში“ გარკვეული თანხა „დაჯდა“ და, შესაბამისად, ბანკ-

ნარსულში ბანკის მოვალე თეიმურაზ თომასე ჩვენი თანხა უბარში იმასაც აცხადებს, რომ იგი აეროპორტის მიმდებარე ტერიტორიაზე ბანკის დაქვემდებარებაში მყოფ ავტოსადგომზე არაერთგზის მივიდა, ითხოვა, მისთვის ჩვენებინა მისსავე საკუთრებაში მყოფი ავტომობილი „ტოიოტა“, მაგრამ ავტოსადგომის მეთვალყურეებმა უარის მიზნად ის გარემოება დაასახელეს, თითქოს, ბანკის ხელმძღვანელების გარეშე ისინი აღნიშნულ ავტომობილს პატრონს ვერ აჩვენებდნენ!

თეიმურაზ თომასემ „საქართველოს ბანკის“ ხელმძღვანელებს საკუთარი ავტომობილის დაბრუნების შესახებ არაერთგზის მიმართა განცხადებით, მაგრამ გენერალური დირექტორიდან — ნ. ენუქიძიდან

დაწყებული, სესხების განყოფილებით დამთავრებული, ყველას პირში წყლი აქვს ჩაგუბებული და ავტომობილის რეალურ ადგილსამყოფელს დღემდე ვერ ასახელებს.

განდა საფუძვლიანი ეჭვი, რომ თომასის საკუთრებაში მყოფი ავტომობილი „ტოიოტა ფორანერი“ საქართველოს ბანკმა ან ვიღაცას აჩუქა, ან, სულაც, მინიმალურ ფასად ბანკის რომელიმე დიდ მოხელეს მიჰყიდა! აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ „საქართველოს ბანკის“ პრეზიდენტი პრემიერ-მინისტრი ნიკა გილაურის ძმამ და საინტერესოა, „საქართველო და მსოფლიოს“ მეშვეობით გაუფრებულ ამ ინფორმაციაზე ბატონ ნიკა გილაურს რა რეაქციები ექნება მას შემდეგ, როცა შეიტყობს, რომ მისი ძმის ბანკში ასეთი აფერები ხდება?

„საქართველო და მსოფლიომ“ გადაწყვიტა, თეიმურაზ თომასის ავტომობილის ბედის შესახებ უშუალოდ „საქართველოს ბანკის“ გენერალური დირექტორისგან, ბატონი ნიკა ენუქიძისგან მოესმინა, მაგრამ როგორც მოსალოდნელი იყო, ენუქიძე ზოგადი ფრაზებით შემოიფარგლა და კომენტარისთვის ერთადერთი სიტყვა გადმოგივიტო: „გავერკვევით“. ჩვენი შეკითხვაზე, — „როდის გავერკვევით?“, — ისევე გვიპასუხა: „გავერკვევით, გავარკვევით“, — და ყურმილი დაკიდა. ტელეფონის საშუალებით (444134) „საქართველო და მსოფლიომ“ უშედეგოდ ცდილობდა „საქართველოს ბანკის“ სესხების განყოფილე-

ბისგანაც მიელო კომენტარი, მაგრამ...

მოკლედ, ის დაგვრჩენოდა, აეროპორტის მიმდებარე ტერიტორიაზე ბანკის ავტოსადგომში თავად ნაესულიყავით და იმ პიროვნებისგან მიგველო პასუხი, რომელმაც 2004 წლის 29 ივნისს შესაბამისი დოკუმენტების საფუძველზე თეიმურაზ თომასის ავტომობილი პირადად ჩაიბარა შესაბამისი აქტის საფუძველზე, რომლის შემდეგაც საკუთარი ხელმოწერა დაფიქსირდა და „TOIOTA-SR-5“ საფეხსტრაციო ნომრით საწყობში გააჩერა!

ეს პიროვნება დაცვის პოლიციის თანამშრომელი მიმოიპირტახა, მაგრამ იგი „ბანკის ავტოსადგომში“ აღარ დაეშინა, რადგან დანიშნულ უბანს საფუძველით, ამჟამად უფრო „ლირსულ“ ადგილზეა გადაყვანილი. მანქანის მეპატრონე თომასის თქმით, მიმოიპირტახა მასთან საუბარში აღნიშნა: „არაფერი არ ვიცი, მე რა უშაბი ვარ?“

საინტერესოა, ამ შემთხვევის გამო, მამ, ვინ არის პასუხისმგებელი? ისიც საინტერესოა, მანქანის სხვაზე გადაფორმება რა გზით მოხერხდება? და, ალბათ, ყველაზე საინტერესო კი ის არის, მანქანის რეალურ მფლობელს, თუნდაც, მინიმალურ საფასურს, 40 ათას აშშ დოლარს ვინ გადაუხდის — „საქართველოს ბანკი“ თუ ის პიროვნება, რომლის ვინაობაც რატომღაც გასაიდუმლოებულია?

ირინა აბოზოვაჰილი

ნათია ქადაგიჰილი

ზურაბ გაგნიძე:

გივი თარგამაძის ეზიზღება ქვეყანა, როგორც სსრკ-ის სკულს ხალხი, ვისი მოღვაწისაც არის

დიდი ილია ბრძანებდა: „ქვეყანა მაშინ არის ღარიბი, როდესაც მას არ ჰყავს მცოდნე, გონებაგახსნილი და გულანთებული კაცნი“. ვაი, რომ ეს შეფასება საქვეყნო კაცებისა და დღესაც უაღრესად თანადროულად ყდერს. ქართულ პოლიტიკურ სივრცეში აშკარად იგრძნობა გონიერი და ქვეყნის ჭირ-ვარამზე მზრუნველი კაცის დეფიციტი. ფსიქოლოგია გვასწავლის: „ადამიანი სინთეზია, ერთდროულად ძლიერიცა და სუსტიც, ჭკვიანიც და სულელიც, მონყალეც და ტირანიც, არ არსებობს ბუნებაში ადამიანზე კეთილი და მასზე ბოროტი. ამ თვისებების გამაბრუნებელი გვირგვინი“. იმასაც გვეუბნება, რომ, მრავალი ფაქტორის გაგვლენით, ის ან კეთილის კენაა მდგრადი, ან ბოროტების კენა. როგორ არის ადამიანი საქვეყნის საქმისთვის? პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარის გივი თარგამაძის ფსიქოპორტრეტზე გვესაუბრება ფილოსოფიისა და ფსიქოლოგიის დოქტორი, პროფესორი ზურაბ გაგნიძე.

— ბატონო ზურაბ, სულიერება ქმნის პიროვნებას, რას გეტყვით თარგამაძის სულიერ არქიტექტონიკაზე?

— საზოგადოებისთვის დღესაც გაუგებარია, რა კრიტერიუმებით გახდა გივი თარგამაძე პოლიტიკოსი, როცა ძალზე არაპოპულარული იყო. უცვლელად აღმოჩნდა „ნაციონალთა“ სიით პოლიტიკურ ავანსცენაზე ხალხის რჩეულ, ნდობის მანდატით აღჭურვილ, თბილისის ერთ-ერთი უძლიერესი რაიონის ვაკე-საბურთალოს დეპუტატად.

გივი თარგამაძის მიერ განვლილ გზას თუ გადავხედავთ, მისი ტრამპლინი სოროსელებთან თანამშრომლობა და პასუხივც ნათელია. თავისი ფსიქოსტრუქტურით ლოგიკურად ემთხვევა და სრულიად შეესაბამება საქართველოს გადაგვარების მოსურნეთა მოთხოვნებს. ახასიათებს საზოგადოებრივი აზრის არაფრად ჩაგდება, უხეშობა, შეუძლია საკუთარი ამბიციებისთვის მოკლას „აბელი“, გზა სისხლით გაივალოს და რელიგიური შემწყნარებლობა და ორთოდოქსალურობაც უარყოს. გივი თარგამაძის ეზიზღება ქვეყანა, რომელშიც ცხოვრობს, სკულს ის ხალხი, ვისი მოდემისაც არის. ეს კაცი პოლიტიკაში საკუთარი კეთილდღეობისთვისაა მოსული. ყოველივე ამის თქმის უფლებას მძღვეს 2007 წლის 6 ნოემბერს მისი გესლიანი მუქარა, რომლის თქმა ხმამაღლა არავის გაუბედავს: „სულს ამოგხდით, თქვე ნადირალებო!“ მისი ამგვარი არადიპლომატიურობა გვარწმუნებს, რომ გივი თარგამაძე პოლიტიკოსი-კატასტროფაა, ამგვარი კაცის პოლიტიკაში ყოფნა კი — სახიფათო.

სომ გაგიგიათ, „მითხარი, რას ამბობენ შენზე და გეტყვი, ვინა ხარო“. გავრცელებული ჭორით, მას კაცის მკვლელობას აბრალევენ და იმასაც ამბობენ, დეპუტატის მანდატი იმუნიტეტისთვის სჭირდებაო. არ მგონია, მართალი იყოს, ვფიქრობ, ეს იმ სიძულვილის პასუხია, რასაც ხალხი მისი მხრიდან გრძნობს და განიცდის.

მას ერთადერთი სურვილი აქვს — იყოს გამორჩეული. იგი პოლიტიკოსთა იმ კატასტროფული მათრახი უნდა იყოს და ტირანულ ბრძანებებს იძლეოდეს: — ეს მოკალით! — ეს ჩამოახრჩეთ! **ბუნებრივ მატარებელს, რადგან უმნიშვარი პიროვნებაა, სულიერი დამდაბლებით უსაშუალოდ განსაზღვრულია, თანაც გამაბრუნებელია, მისი ნარმმართველი და სასიცოცხლო ძალა სუბიექტივიზმია. არ შეუძლია, მხარს იქონიოს ფსიქოსტრუქტურის კი მაინც მტრული, განურჩეველი აგრესიულობა.**

— რაში გამოიხატება მისი უზომო პატივმოყვარეობა, რა გაძლევთ ასეთი მკაცრი მსჯელობის საფუძველს?

— მასში ხშირად ისადაგურებს აზარტი, მთლიანად ემდებოდა ვნებებსა და მისწრაფებებს. განა მის უკიდურეს პატივმოყვარეობას არ ადასტურებს მისი მცდელობა, მთელ პოსტსაბჭოთა სივრცეში მოეწყოს ფერადი რევოლუციები და ამით ბელადობაზე არ ოცნებობდა?! მის ამ ნაბიჯს ოპოზიციამ დაცინებით უპასუხა და რევოლუციის ვირზე შემჯდარი ექსპორტიორიც კი უნდა. სოროსიზმის ბუდიდან ამოფრენილთა ეს დონკიხოტობა ემსახურება ქვეყნების დანგრევას, სასიცოცხლო სისტემების — განათლების, ჯანდაცვის, სამართლის განადგურებას. თავიანთი უფიცობითა და ქვეყნის ლალატით, კოსმოპოლიტიზმით მონამულნი ცდილობენ, ყველაფერი ეროვნული და ნაციონალური ხასიათის მქონე მოსპონ. ამას ჯანმრთელი ფსიქიკის შემდგარი პიროვნება არ გააკეთებს. ამას ჩაიდენს პირქუში, ავადმყოფურად ამაყი, სულმოკლე, ჟინიანი, სულიერებადათრგუნული, დაკომპლექსებული ადამიანი, რომელსაც კარიერასა და მატერიალურში სურს ამაღლებული მდგომარეობა. მას ძლიერებისთვის სხვა რესურსი არ აქვს, არც ნიჭი, არც შრომისმოყვარეობა, არც სულიერი საბადებელი და არც მოქნილობა, კეთილგონიერებაზეც მწყრალად არის. თარგამაძე იმპულსურია, ატარებს წინდაუხედავ, ბრიყულ ხასიათს და საოცარ გულქვაობას. გაიხ-

სენეთ, მისმა გასროლილმა კალამმა ლამის იმსხვერპლა „ვარდების რევოლუციის“ ქართველი მამობილი ეროსი კინმარიშვილი. ეს იყო გივი თარგამაძის ფსიქოპათიური შეტევა, როცა მთელი სისრულით გამოვლინდა მისი ფსიქოლოგიური სტრუქტურა.

მის „ფსიქეს“ ორი უკიდურესობა ახასიათებს — ან ძლიერ აღზნებულია და გესლს ანთხევს, ან სრულიად პარალიზებულია. რთული ფსიქოტიპია, მიდრეკილია ნგრევისკენ. ეგოცენტრიზმით დაავადებული თავის გარშემო არეალებს ნამლავს. ადვილად ღიზიანდება და კვალი დიდხანს მიჰყვება გულბოროტობის გამო. მასთან ურთიერთობაში დიდი ტაქტი და მოთმინებაა საჭირო.

— უამრავი ნაკლის მქონე ასეთი რთული ფსიქოტიპი როგორ ახერხებს, იქცეს პოლიტიკურ ფიგურად და გახდეს საჭირო კაცი მთავრობაში?

— გივი თარგამაძე პირველად უარსა და პარკის ბარჩევა უჭირს და უტაქტობით გააოწავს. გააოწავს ახასიათებს. მის სხვა ემოციურ გრიპასაც თუ დააპირდაბო, მიხვდაბო, რომ მას ანუხავს ჩამოყალიბებული ნეკროზი და აკანკალის კოპლაქსი.

ჭირვეულობაც აქედან მომდინარეობს. მიღებული განცდა მასში უარყოფით იმპულსებს ალვიებს, რითაც მისი ხასიათი კვდება.

გივის გამუდმებით აწუხებს შიში და ეჭვი, ნევროზულია. მისი ფსიქიკის ცენტრალურ ჭრიხად კი მაინც აგრესიულია რჩება. იმდენადვე სავესე უარყოფითი განწყობებით, რომ კონფლიქტი, ჩხუბი, ვინმეზე თავდასხმები ახალი ენერგიით ავსებს, საშიში და

დაუნდობელია, მაგრამ გონიერი უნარების სისუსტით სტრატეგია და ტაქტიკაში მარცხდება. მან პოლიტიკაში ჩაბმით და კორუფციაზე დაყრდნობით ქვეყნისა და ერის განადგურების ნანგრევებზე უდიდესი სიმდიდრე დააგროვა. საშოვარზე დაგეშილი უფროა, ვიდრე ფერადი რევოლუციების ექსპორტზე. მას უდიდესი სწრაფვა აქვს, ყველაფერი თავის სასარგებლოდ მოაქციოს.

— გივი თარგამაძე კიდევ ერთხელ ალაპარაკდა ოპოზიციის რუსულ ფულზე და აგენტების გამოძიებებზე და აკავშირებს მათ მისი მხრიდან. ამას რაიმე ფსიქოლოგიური ახსნა თუ აქვს?

— მას ღრღინის სხვათა ღვევების შური, ავტორიტეტისა და პოპულარობის მოხვეჭა ალიზიანებს. შური ბადებს მასში „აბსურდად“ მონათლულ ბოძებს. ეშინია ოპოზიციისა და დესტაბილიზაციის. უკმაყოფილოა და ეს ბოძებ და შური ვინმეზე ან რამეზე უნდა გადმოაფრქვიოს. სხვისი ნარმატებით თავს შეურაცხყოფილად გრძნობს. მისი მძვინვარება შეიძლება გაცოფებამდე მივიდეს და შურისძიებით ანთებულმა ირგვლივ ყველა და ყველაფერი გაანადგუროს. ამგვარი ფსიქიკის ადამიანებს ქვეყნის მტერი ხშირად იყენებს. სახელმწიფო სტრუქტურებში მათ დიდ და მნიშვნელოვან პოსტებს აძლევენ, რითაც მინაგანი ბუნების გამოსავლენად ასაპრეზს უქმნიან.

ჯერ ერთი ამბავი ატეხეს, რუსებმა აფხაზეთსა და ცხინვალის ბლოკოსტებზე ახალი სამხედრო ტექნიკა და ძალეები შეიყვანეს. ამით თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტი და მისი ხელმძღვანელი „მგლის შიშით“ პოლიტიკური პროცესების შეჩერებას ცდილობდა და გვეუბნებოდა, საპროტესტო აქციებით რუსეთის თამაშს თამაშობთო. გონიერი უნარებით გივი თარგამაძის ამაზე მეტი არ შეუძლია, რადგან უფრო და მაჯერებელი არგუმენტების მოყვანას განსწავლულობისა და შორსმჭვრეტელობის თვალსაწიერის სხვაგვარი ამპლუა ესაჭიროება.

თარგამაძის მრავალგზის ბლუკუნმა ოპოზიციაში რუსული ფულის შემოდინებაზე,

რომლის „კვალს“ გერმანიაში „მიაგნეს“ და ეს ფაქტი ტელევიზიის ბესტსელერადაც კი აქციეს, ხალხს კიდევ ერთხელ გაახსენა დღევანდელმა ბრალმდებელმა ხელისუფლებამ, როგორ გაყიდა რუსებზე სტრატეგიული ობიექტები და ენგურპეის ომის შემდეგ. ამ მხრივ

გივი თარგამაძის ბრალდებაში ხალხი აღფრთოვანდნადა ირონიულნი იხილს. უნიჭო თარგამაძე საზოგადოების მხრიდან იმპარს ფსიქოსტრასი ილავს, რომ ბოლშევიკებს დაკომპლექსებულ მთელი სსრკ-ის მოუხუხებელ ჭრილობად ჩივს.

აგენტების გამოვლენის მისი ყოველი ცდა ფუჭი ექსპერიმენტია, რითაც უღმობელი სინამდვილე მის უსაზღვრო პატივმოყვარეობას თელავს. მიზანსწრაფილობითა და ხასიათის სტრუქტურით რალაც სიმადლეს კი მიაღწია, მაგრამ იმიჯი ვერ შეიქმნა. მისი ფსიქიკა ქვენა გრძნობებს ვერ მალავს. საეჭვოა, ოდესმე შეძლოს სიტუაციებზე ადეკვატური და შესაბამისი რეაგირება ან მისი სრულყოფილი ანალიზი. დაკავებული პოსტისთვის მას არასაკმარისი გონიერება და სულიერი უნარები აქვს, თანაც არ გააჩნია ფსიქოლოგიური მზაობა, ელემენტარულად, არ შეუძლია ინფორმაციის სრულყოფილად გადმოცემა.

თარგამაძე ოპოზიცია ასეთი გამოსვლებით ისე გააღიზიანა, რომ ზიძინა გუჯაბიძე დაპირდა საერთაშორისო გამოძიების ჩატარებას იმის გამოსამზებლად, რომ გივი თარგამაძე უშუალოდ თავად თანამშრომლობს რუსულ სპეცსამსახურებთან.

ფსიქოპორტრეტის შემჯავამებელი დასკვნა კი ასეთია: „კოკასა შიგან რაცა დგას“...

ესაუბრა ლალი ფაშიაშვილი

ჩაფრინილი ობაზა, აფრინილი მიწა და გაქსეული პროვინცია

ბარაკ ობაზა მოსკოვში ჩაფრინდა. პირობა დადო, საქართველოს, უკრაინისა და პოსტსაბჭოთა სივრცის მიმართ რუსეთის ინტერესებს აუცილებლად გაავითვალისწინებო. სააკაშვილიც დაფრინდა. იმ დღეს სახურავზე იჯდა. მერე — ვილნიუსში. ოპოზიცია ჯო ბაიდენს ელოდება. და მიშას წასვლას. მიშას წასვლას, უკვე დიდი ხანია, ელოდებიან. მიტინგები გრძელდება, მცირეხნიანი და „მცირეტირაჟიანი“...

ცირკის ტერიტორიაზე სანაპიროდან ამოსვლისას პროვინციას ქანდაკება გვხვდება ხიდის თავში... აღარ არის. ერთმა თქვა — „გაქცეულაო“. „მიშას პროვინციას გაქცეაო“, — ხითხითებდნენ.

პროვინციის გაუკვირდა. ნახევარი საქართველო რომ უცხოეთშია გახიზნული, აღარ ახსოვთ. „ჩამოვლითო“, — მიშა ეხვეწებოდა წლების წინათ. ჩამოვიდნენ. და ბევრი სილატაკით კვდება დღეს. „მიშა მაგარია!“

ისე, მართლა მაგარია მიშა. როცა უნდა, მემანქანეა, როცა უნდა — მენადე... ახლა კარლსონიც გახდა!

„ბერლინური შეხვედრის“ შემდეგ ნინო ბურჯანაძე პინჩუკს შეხვდა, — ერთი ამბავი ატყეხს. მერე რა? მიშა რომ დოქტორ დოქტს შეხვდა, სუმიც რომ აჭამა და ჩვენ რომ სულშიც ჩავგვადურთხა, ეგ აღარაფერი? რისთვის შეხვდა „გრეჩისა“ თარგამაძეს, ხოლო ბურჯანაძე — პინჩუკს? ამბობენ, ფული სთხოვესო. არ არის სარწმუნო. ალბათ, ოპოზიციაც მიხვდა, რომ იმ კაბინეტის გასაღები, რომელიმე შეჭრაც აგრეტიკ სურს ბევრს, მოსკოვშიც უნდა ეძებონ. კავშირები აღარ არის, კრემლი არც მიშასთან აღარ ლაპარაკობს და, როგორც ჩანს, არც ოპოზიციასთან აპირებს. ასეთ დროს კი პინჩუკი და „ნა ხუდოი კანეც“ თარგამაძესავე შუამავალსაც ოქროს ფასი აქვს... შეხვედრები ანი უნდა ვხახოთ, ფარულ ჩანაწერებს კიდევ ბევრს ვიხილავთ სააკაშვილსა და მის თანაგუნდელებზე. თანაგუნდელებზე მაშინ, როდესაც ისინი მიშის ნავიდან ერთი მეორის მიყოლებით მოკურცხლავდნენ... სააკაშვილზე კი მას შემდეგ, რაც „გადატვირთვა“ ძალაში შევა და ნაცების რეჟიმი „დაrestartდება“...

სხვათაშორის, სააკაშვილს ობამასთვის შეუთვლია: მედვედევთან ვიზიტისას ჩვენზე კარგი რაღაცები ილაპარაკეთ. არ გაგვიცინოთ. ეს სასაცილო კი არა, სატირალია.

სატირალია ისიც, რაც ნინა კვირაში ვნახეთ. მახსოვს, საკრებულოს რომ თავივჯდომარეობდა სააკაშვილი, ხშირად უნებდა სახლების სახურავებზე ყოფნა-ძრომიალი და მაშინ თამაზ წივნივაძემ „ლიტერატურულ საქართველოში“ აზიზ ნესინის „სახურავზე გიჟია“ დაბეჭდა. თავისი კომენტარით. მაშინ მართლა ვიცინოდა.

იმ დღეს ბევრი გიჟი და ბევრიც იძულებით გაგიჟებული მიშას დაკვეთით სახურავზე აძვრა. ბათუმში... „ლეტაგოპები“ ავიდნენ და „იმარიაჟეს“. ქვეყნის „გადარჩენის“ ახალი გეგმები დასახეს. მიშას „ჯაყოს ხიზნები“ გაიხსენა და მარგალიტა ქველას საქართველოს კვლევა დაპირდა... აღარ მკითხეთ — რას! თამაზ წივნივაძემ როცა იყვირა, „სახურავზე გიჟიო“, თავბედი აწყველინეს, არც მოუსმინეს და ზის ახლა სახლში. აღარც „ლიტერატურული საქართველო“ გამოდის. დღეს მე ვყვირი: „სახურავზე გიჟები არიან“ — მეთქი. არც მე მომისმენენ. გიჟებისაა ეს ქვეყანა! და ნულოვანი ტოლერანტობის გამო დახოცილი უდანაშაულო ადამიანების... ვინც მოასწრო, გაასწრო...

ობაზა მოსკოვში ჩაფრინდა და მედვედევსა და პუტინს შეხვდა. სააკაშვილიც დაფრინდა. კარლსონს მურაბაც უყვარდა. მიშას ფრენა უყვარს და ზღაპრები (მოსმენა კი არა, მოყოლა ზღაპრების)... ჯერ სახურავზე აფრინდა, ზღაპრები მოგვიყვია, მერე ზღაპრების მოსაყოლად ვილნიუსში გაფრინდა და დარჩათ გაფრენილებს საქართველოცა და მსოფლიოც!

ნინა ნომრის სვეტში ვწერდი: „ჩიტობა მინდა, გაფრინდები“ — მეთქი... დამასწრეს...

გიორგი მაყაყაშვილი

«ნაბუქოს» მზე ჩაესვენს

ნათობს და გაზსადენი მილები, რომლებიც საქართველოს ტერიტორიაზე გადის და რომლებიც ხელისუფლებაში მოსულ „რეფორმატორებს“ თავიდან სასაცილოდ ჰქონდათ ავადებული, მას შემდეგ, რაც ზურაბ ჟვანიას ამერიკაში აუხსნეს, რას ნიშნავს აშშ-სთვის ენერგომატარებელი, როგორც იქნა, დადუმდნენ. ახლა კი „ნაბუქოს“ კერძოკომპანიის მცემლები გახდნენ.

ეს მძლავრი ენერგომდინარე ნელინადმი 30 მილიარდ კუბურ მეტრ გაზზე გათვლილი და მის შემავსებლებად ირანი, აზერბაიჯანი და თურქმენეთი მოიაზრება.

მოაზრებით კი მოიაზრება, მაგრამ უცხოურ პრესაში გამოქვეყნებული მასალებით თუ იმისფიქრებით, მის რეალიზაციამდე ძალიან დიდი დრო გავა, თუ განხორციელდა საერთოდ.

„ნაბუქოს“ მზის ამოსვლას, უწინარეს ყოვლისა, აბრკოლებს ის გარემოება, რომ თურქმენეთმა და აზერბაიჯანმა უფრო მომგებიანი საკუთარი თამაში დაიწყეს.

პირველი თურქმენეთი გამოცდა... „PIA Новости“-ს ცნობით, მიმდინარე წლის ბოლოსთვის საქმეთა მინისტრის მოადგილე ზე იაფევი და განაცხადა, რომ ინფორმაცია სინამდვილეს არ შეესაბამება და ჩინეთი არ აპირებს „დიდი რევიანის“ შეხვედრაზე იტალიაში ახალი სარეზერვო ვალუტის საკითხის ინიცირებას, და დოლარის კურსმა კვლავ აინია.

საქციალისგან დაკვირვებით, ჩინეთის ხელისუფალთა განცხადებები სულ უფრო მეტად ზემოქმედებს არა მხოლოდ ვალუტის კურსზე, არამედ ყველა ბაზრის მდგომარეობაზე — ნედლეულიდან დაწყებული, საფონდოთი დამთავრებული. უწინ ასეთივე გულისფანცქალით ჰქონდათ ყურები მიჰყრობილი შეერთებული შტატებისკენ. როგორც ჩანს, მიმდინარეობს გენერალური ნიუსმაიკერის შეცვლის პროცესი.

ჩინეთი არ ჩქარობს. აქაურ ხელისუფალთა განცხადებით, დოლარი არის და რჩება მსოფლიოს მთავარი სარეზერვო ვალუტა. ამიტომ ჩინეთი, როგორც შტატების ძირითადი უცხოელი კრედიტორი, დაინტერესებულია დოლარის სტაბილურობით, ლამის ამერიკაზე უფრო მეტად.

მაგრამ არც იმის დავიწყება გვგონია, რომ სწორედ პეკინის პო-

სანტის“ ცნობით, 29 ივლისს რუსეთმა აზერბაიჯანს იმდენად მომგებიანი პროექტი შესთავაზა, რომ მან „ნაბუქოს“ ქათამს „Газпром“-ის წინააღმდეგ კიდევ შეუთანხმდა თათის კუბური მეტრი აზერბაიჯანული გაზის საბაზრო ლიზენზიაზე (350 დოლარი) უფრო ძვირად მიყიდვის თაობაზე.

ვინ სულელი იტყვოდა ამაზე უარს? ის დრო კი, როცა აზერბაიჯანის პრეზიდენტი პეიდარ ალიევი ასეთ მომგებიან წინადადებაზე უარს ამბობდა საქართველოს სასარგებლოდ, წარსულს ჩაბნედა.

აზერბაიჯანისთვის მნიშვნელოვანია, რომ მისი გაზის გადაქაჩვას რუსეთი მომავალ წელს დაიწყებს, „ნაბუქო“ კი, რომლის ამოქმედების ვადა მუდმივად გადაიდგა ხოლმე, 2013 წელს ადრევერ ჩადგება მწყობრში. აზერბაიჯანელი ექსპერტი ილხამ შაბანი გაზეთ „შარგში“ („ალმოსავლეთი“) აცხადებს, რომ „ნაბუქო“ მითია და არასოდეს იქნება რეალიზებული.

აი, აზერბაიჯანის პრეზიდენტის ილხამ ალიევის პოზიცია კი არც ასეთი ნყალგადაწურულია. მისი აზრით: „თუ აიგება გაზსადენი „ნაბუქო“ და კარგ კომერციულ პირობებს შემოგვთავაზებენ, ჩვენ ამას უპირობოდ გამოვიყენებთ,

მაგრამ მის არც ინიცირებას, არც დაფინანსებას არ ვაპირებთ“.

ბრძნული პოზიციაა, მაგრამ უფრო მნიშვნელოვანი და ჩვენი ხელისუფლების პირველი პირისთვის ჭკუისსასწავლებელია ის პოლიტიკური საფუძველი, რომელიც ამ განცხადებას განსაზღვრავს: „აზერბაიჯანის მაგალითზე, ვფიქრობ, შეიძლება დარწმუნდეთ, რომ საკვებით შესაძლებელია კარგი ურთიერთობების დამყარება ქვეყნებთან, რომლებიც ერთმანეთთან, რბილად რომ ვთქვათ, არ მეგობრობენ... თუ ჩვენს პარტნიორებსა და მეგობრებს ერთმანეთში პრობლემები აქვთ, ჩვენ ვხელმძღვანელობთ იმით, რომ აზერბაიჯანი არ უნდა იყოს ის ადგილი, სადაც ისინი თავიანთ ურთიერთობებს გაარკვევენ“.

ამას ამბობს მდიდარი ქვეყნის პრეზიდენტი, რომელსაც ძალაც შესწევს ქადილისა, მაგრამ სხვათა პირობებებს თავის ქვეყანას არ ანაცვალავს.

რად ჩვენ შეგვეყარა შემოდგომის აზნაურების კუდაბიკობა? იმიტომაც მიგვიღის კარგად საქმე.

ესეც — აზერბაიჯანი. ახლახან რუსეთმა თურქეთის ხელისუფლებას შესთავაზა, მონაწილეობა მიიღოს პროექტში „სამხრეთის ნაკადი“, რომელიც

შავი ზღვის ფსკერზე გაიდება ბულგარეთამდე, შემდეგ განიშტოება იტალიისა და ავსტრიისაკენ, და „ნაბუქოს“ კონკურენციას გაუწევს.

„სამხრეთის ნაკადი“, ბუნებრივია, საქართველოს გვერდს აუვლის. მის 63-მილიარდიან სიმძლავრეს შეავსებს არა მარტო რუსეთის, არამედ სამხრეთ აზიის გაზი. მაშასადამე, იგი ან ჩამოაცილებს „ნაბუქოს“ ბუნებრივი აირის პოტენციურ მიმწოდებლებს, ან გააძვირებს შუაზიურ გაზს. ეს კი ევროპულ გაზსადენს ნაკლებად რენტაბელურს გახდის.

თურქეთის ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრმა თანერ ილდიზმა 2 ივლისს განაცხადა, რომ „ნაბუქოს“ პროექტი ცხადყოფილი უნდა იყოს. ჩვენ კი დასავლელი კოლეგების მხრიდან ვერ ვხედავთ ისეთ აქტიურობას, როგორც იყო ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის და ბაქო-თბილისი-არზრუმის პროექტების რეალიზაციის დროს“, — იტყობინება The First News.

იმ „აქტიურობის დასანახად“ მუშაობაა საჭირო, პროფესიული, დიპლომატიური ურთიერთობების მიზანმიმართულობა, მუდმივი, სისტემატიური.

„ნაბუქო“ ის მზე არ არის, თავისით ამოვიდეს და გაათბოს ჩვენი ქვეყნის დამზრალი მომავალი.

ჩინეთს დოლარი ყურაბით უჭირავს

საკმარისი იყო, გავრცელებულიყო ხმები, რომ ჩინეთი G8-ის (დიდი რვიანის) სამიტს შესთავაზებს ახალი სარეზერვო ვალუტის საკითხის განხილვას, რომ დოლარის კურსი დაეცა.

მაგრამ, აი, გამოვიდა ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე ზე იაფევი და განაცხადა, რომ ინფორმაცია სინამდვილეს არ შეესაბამება და ჩინეთი არ აპირებს „დიდი რევიანის“ შეხვედრაზე იტალიაში ახალი სარეზერვო ვალუტის საკითხის ინიცირებას, და დოლარის კურსმა კვლავ აინია.

საქციალისგან დაკვირვებით, ჩინეთის ხელისუფალთა განცხადებები სულ უფრო მეტად ზემოქმედებს არა მხოლოდ ვალუტის კურსზე, არამედ ყველა ბაზრის მდგომარეობაზე — ნედლეულიდან დაწყებული, საფონდოთი დამთავრებული. უწინ ასეთივე გულისფანცქალით ჰქონდათ ყურები მიჰყრობილი შეერთებული შტატებისკენ. როგორც ჩანს, მიმდინარეობს გენერალური ნიუსმაიკერის შეცვლის პროცესი.

ჩინეთი არ ჩქარობს. აქაურ ხელისუფალთა განცხადებით, დოლარი არის და რჩება მსოფლიოს მთავარი სარეზერვო ვალუტა. ამიტომ ჩინეთი, როგორც შტატების ძირითადი უცხოელი კრედიტორი, დაინტერესებულია დოლარის სტაბილურობით, ლამის ამერიკაზე უფრო მეტად.

მაგრამ არც იმის დავიწყება გვგონია, რომ სწორედ პეკინის პო-

„დიდი ოცეულის“ ლონდონის სამიტზე, რომელიც აპრილში გაიმართა, განვითარებადი ქვეყნების ლიდერებმა რამდენჯერმე დააყენეს საკითხი ახალი სარეზერვო ვალუტების შექმნის შესახებ, მაგრამ მიღებულ კომუნიკეში დაკმაყოფილებულ განცხადებით, რომ აღნიშნულ საკითხს — ბევროვნული ვალუტის საკითხს — კვლავ დაუბრუნდებიან. ასე რომ, რუსეთის განზრახვა ახალი საფინანსო მოდელის თაობაზე თვითინიციატივა კი არ არის, არამედ — სამიტის კომუნიკეს გადაწყვეტილების რეალიზაცია.

ფინანსისტები ამტკიცებენ, რომ დოლარის შეცვლა სხვა ვალუტით ჯერჯერობით შეუძლებელია, მაგრამ მისი კურსის შეცვლას წინ არაფერი უდგას. რუსეთის მაღალი რანგის ჩინოვნიკები აცხადებენ, რომ მათ გეგმები არ შედის ახალი სარეზერვო ვალუტაზე დაუყოვნებლივ გადასვლა და რუსეთი ენდობა დოლარს, რომელიც „კარგ ფორმაშია“, რომ ჯერჯერობით ნაადრევია დოლარის ალტერნატივაზე ლაპარაკი.

ახალი სარეზერვო ვალუტისკენ მიმავალი გზა გრძელია და ეკლანი, მაგრამ მსოფლიო უკვე დგას ამ გზის დასაწყისში.

ნაბო პოპიზონტიან თანდათან ქაჩაბა

საქართველოს გადასახედიდან თითქმის გაქრა. უცხოეთის პრესაში სანთლით საძებარია ინფორმაცია ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსში ჩვენი ქვეყნის განევრების პერსპექტივაზე. თუ გამოჩნდება, მხოლოდ — როგორც დამატება უკრაინის ნატოში მიღებაზე მსჯელობისას.

„Росбарт“ იტყობინება, რომ აშშ პრეზიდენტის სპეციალურმა თანაშემწემ რუსეთის საკითხებში ბარაკ ობამას მოსკოვში ვიზიტის წინ განაცხადა, რომ ნატოს კარილია სხვადასხვა ქვეყნისთვის, მათ შორის, საქართველოსა და უკრაინისთვის.

ესაა და ეს. მართალია, შემდეგ მან ილაპარაკა იმის შესახებ, რომ აშშ ვიცე-პრეზიდენტ ჯო ბაიდენის ვიზიტი კიევსა და თბილისში არის ნიშანი იმისა, რომ რუსეთთან ურთიერთობის „გადატვირთვა“ არ ნიშნავს ამ ქვეყნების დემოკრატიების დახმარებაზე უარის თქმას“, მაგრამ ნატოში საქართველოს მიღების პერსპექტივაზე სიტყვა არ დაცდენია.

მიმოიხილა არამზ სანთლიქამ

საქართველო

გზური, გაზიარებული თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

მიზანს

კვირისპაროდი

თეა! ხათუნა! ეკა!
ნარმოთქვამ
ამ სახელებს და
ფრუანტელი დაგივლის.
ან შეგაფრულებს.
შეიძლება
დაგბურძღვოს კიდევ.
ვილაცას, იქნებ,
ძალიანაც ხიბლავს
მათი ტკბილხმოვანება,
ვილაცაში კი აღერგიულ
შეტევებს ინვევს მათი
დანახვა. მე ისინი არც
მიყვარს და არც მძულს.
თეა თუთხარიძე,
ხათუნა ორიაშვილი და
ეკა ხარხაშვილი ამ მიზანს
კვირისპაროდები არიან.

კვირისპაროდი — ბოროტი სული, ხშირად ქალია. სახლში ღუმელის უკან ცხოვრობს, ვნებს შინაურ ცხოველებს, ამტვრევს ჭურჭელს, ხევის ქსოვილს, ხლართავს ძაფებს და მისი თავიდან მოშორება თითქმის შეუძლებელია.

მიზანს თეა

„ემარას“ დედა თეა თუთხარიძე ერთობ ცნობილი და, თვითონ რომ ჰგონია, იმაზე სულ ცოტათი ნაკლებგაუფრთხიანი ქალბატონია (ქალბატონი პირობითად!).
თეას ჰგონია, რომ „მძიმე არტილერია“, სინამდვილეში კი ერთი ჩვეულებრივი „აბრეზია“, რომელსაც მხოლოდ კრიმინალური მიზნებით იყენებენ. იგი აღიარებს, რომ 2003 წელს „ემარას“ საპროტესტო აქციებზე „სცდებოდა კანონის ფარგლებს, მაგრამ შევარდნაძის ხელისუფლება სუსტი იყო და ვერ შეძლო მისი აღკვეთა“.

მიზანს ხათუნა

თეასგან მკვეთრად განსხვავდება ხათუნა ორიაშვილი. იგი განსაკუთრებული „ასობაა“, თუმცა მუხთაღმა წუთისოფელმა ისიც მიზანს კიკიმაროდ გადააქცია.
ძალიან რომ გაუჭირდა, სააკაშვილმა მაშინ გამოაჩინა ყორმის ხათუნა: სწორედ მაშინ, ნაციონალურ მარგალიტის კრიზისის მანა ნადირაძე რომ გასძვრა. ისიც მიზანს კიკიმარო იყო, მაგრამ ვირტუოზულად უკრავდა გალიზანებული ხალხის ნერვებს.

მიზანს ეკა

კიკიმარო ეკა ხერხეულიძეს ეკუთვნის ისტორიული სიტყვები, რომლებიც მის ბაბუას შარშანდელი აგვისტოს ომის შემდეგ მოსწყდა: „საქართველო არასოდეს ასე ახლოს არ ყოფილა ტერიტორიული ფულის ავსებამდე“.

ტორიული მოლიანობის აღდგენასთან... მე მგონი, ვილაცის წყევლამ გვიჩინა...

ასეთი გაქანების დეპუტატი გყავდეს და ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტში მოაქციე, ცოდვა არ არის? თანაც, რა მისი საქმეა ვინმეს უფლების დაცვა?
ამასწინათ პოლიციის სამმართველოსთან (სამმართველოშიც!) უმოწყალოდ ნაცემი ახალგაზრდები იზოლაციაში მოინახულეს დეპუტატებმა. მათ შორის იყვნენ პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილე რუსუდან კერვალიძე და ეკა ხერხეულიძე.

ეკა ამბობს, რომ პატიმრები კმაყოფილები არიან, დაჩივრები „ჩვეულებრივ პირობებში იმყოფება, რაც ევროპულ სტანდარტებს აკმაყოფილებს, არც ანტისანიტარიის პრობლემა აქვს“.

თვითონ დაჩივრები იზოლაციაში არის არააღმართი და ღირსების შემლახავი პირობები... არ მაქვს პირადი ჰიგიენის ნივთები. საკანში არიან ვირთხები...“

ვის დავუჯეროთ? ცოტა კი დავაჭყდო, რა იცის ეკა ხერხეულიძემ ევროპული სტანდარტებისა-მეთქი, მაგრამ... მსხველდამომგვინა ქალბატონი რუსუდან კერვალიძე. მისმა ინტერვიუმ გაფანტა ეჭვი და იზოლაციის სიმართლე გამოამხიურა: „სუსტად არის (დაჩივრები), მაგრამ ღრმად მსჯელობს... ჯორჯ ორუელის ნიგნი მაჩუქა — ცხოველების ფერმა“.

ვის დავუჯეროთ? პასუხის მოსაძებნად შორს ნასვლა არ დაგჭირდებათ — იხილეთ ნინა აბაჯანიძე.
„ცხოველების ფერმა“ ეკასთვის უნდა ეჩუქებინა დაჩივრების, მაგრამ, ეტყობა, მის დანახვაზე ელდა ეცა და ვეღარ მოიფიქრა. ანდა, რომც ეჩუქებინა, რამი სჭირდებოდა — ეკას ლამის ყოველდღიურად აქვს საპარლამენტო უმრავლესობის ხილვის ბედნიერება.
ეტყობა კიდევ...
ლავა პირობიკა

იურისტის თეა აცხადებს: „როცა ახალგაზრდები რუსთაველის გამზირზე გაგნეკით, ვიცოდით, რომ ეს კანონდარღვევა იყო. სწორედ იმიტომ ვითხოვდით იმჟამინდელი ხელისუფლების შეცვლას, რომ სუსტი იყო და ვერც კანონის დაცვას ახერხებდა. იმისთვის ნამდვილად არ მიზნობოდა, რომ დღევანდელი“

პრეზიდენტის იმპიჩმენტი 7 აგვისტოს დაიწყება!

იმერეთის ყოფილი გუბერნატორი, პოლიტიკური მოძრაობა „თერთვის“ ლიდერი თამაზ შაშიაშვილი ქართველ მეცნიერთა ჯგუფთან ერთად პრეზიდენტის იმპიჩმენტისთვის ემზადება. ჩვენთან საუბარში მან განაცხადა, რომ ტელეპროექტ „იმპიჩმენტის“ პროცედურა 7 აგვისტოს, ნაგებული ომის წლისთავზე დაიწყება:

— პრეზიდენტის იმპიჩმენტის ტელეპროექტი, რომლის სათავეშიც თავისუფლად მოაზროვნეთა ასოციაცია იდგა და მეც ვმონაწილეობდი პიროვნულად, სახელგანთქარტველ მეცნიერთა ჯგუფმა შეიმუშავა. მათ სურთ, ამ პროექტს სათავეში ჩაუდგას საერთაშორისო მასშტაბის იურისტი...
— ვინ გყავთ მხედველობაში?
— ბატონი მინდია უგრეხელიძე... თუ დავგვიხმდება და უარს არ იტყვის, ჩინებული კანდიდატურაა. ამ კაცმა პიროვნული გასამართლა და ევროპაში უდიდესი ავტორიტეტის მოიხვეჭა, რაც უაღრესად მნიშვნელოვანია. ტელეიმპიჩმენტის პროცედურა 7 აგვისტოს, ნაგებული ომის წლისთავზე დაიწყება.

— მარტო სააკაშვილს კი არა, მთელ სისტემას გავასამართლებთ... შეკითხვებს მეცნიერები დასვამენ დარღვევის მიხედვით. ბრალდებულებს თავის დაცვის საშუალებაც ექნებათ.
— რა დარგის მეცნიერები მონაწილეობენ პროექტში?
— ხელისუფლებას თითქმის ყველა სფეროს წარმომადგენლები წაუყენებენ ბრალდებებს.

ნაკლებად იბეგრება, კერძოდ, სანავიცი, ენერგეტიკა, კავშირგაბმულობა, ტრანსპორტი, ტელეფონი, რომელთა გარეშეც ბიზნესის წარმოება შეუძლებელია. საქართველოს ბიუჯეტი მოსახლეობის ჯიბიდან ამოღებული ფულით ივსება, ხოლო ამერიკის — ეკონომიკიდან.
— რის ხარჯზე გაიზარდა 10-ჯერ საქართველოს ბიუჯეტი?
— დაითვალეთ, რამდენს იხდიდა 10 წლის წინათ და რამდენს იხდით დღეს. გადასახადებიც 10-ჯერ გაიზარდა და საქართველოდან საზღვარგარეთ წასულთა რიცხვიც. ამაზე არ უნდა აგოს პაპის ხელისუფლებამ? მთლიანი ინტელექტით გამორჩეული ერივართ, განათლების დონითა და ბუნებრივი რესურსებით შეიძლება შედგინდეთ, ენერგეტიკული რესურსებით პირველ ადგილზე ვიმყოფებით...
— რატომ არის ყოფილ საბჭოთა სივრცეში ყველაზე ძვირი ცხოვრება ჩვენთან, ყველაზე მძიმე გადასახადები, ყველაზე დაბალი ხელფასები და პენსიები?..
— ხელისუფლებას ბრალდება წაუყენებთ არა მარტო ეკონომიკაში, არამედ განათლებისა და ჯანდაცვის სფეროშიც... უბრალო ოპერაცია 1000-1500 ლარი ღირს, ხალხი შიშით ექიმთან ვეღარ მიდის,

ავადმყოფების ქერძიდან ამოღებული ფულით ავსებენ ბიუჯეტს. ნიჭიერი ახალგაზრდები განათლებას ვერ იღებენ უსახსრობის გამო...
— თბამამ თავად ატეხა განგაში, ამერიკის განათლების სისტემა გააკრიტიკა, ჩვენი სტუდენტი მსოფლიოში 25-ე ადგილზეა... გასამართლებს მოხდება სხვადასხვა დარგში არსებული დარღვევების მიხედვით. არ შეიძლება მდიდრები კიდევ უფრო მდიდრდებოდნენ და ღარიბები ლატაკდებოდნენ. მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი სასაფლაოს გზას გაუყენეს. საქართველოს გასოროსებული მხედრიონელები და რაიკომის პირველი მდივნების შვილები მართავენ. სოროსი თანამედროვეობის ლენინია, ჩვენ სწორედ სოროსიზმს გავასამართლებთ.

სოფელი საკონცენტრაციო ბანაკს დაამსგავსეს. თურქეთთან კავშირმა შეინარა ჩვენი მსუბუქი და კვების მრეწველობა, სოფლის მეურნეობა. არ უნდა გამოვიძიოთ, ვინ გადაწყვიტა, ნულოვან პუქციონზე გაყიდულიყო საქართველოს სიმდიდრე, ვინ აწია ხელი, რომ ყველაფერი კაპიკებში გასხვისებულიყო? ვინ გაიტანა ხე-ტყე, ვინ მიიღო ეს გადაწყვეტილება?..
— ახალქალაქიდან ყარსში რკინიგზის გაყვანას როგორ აფასებთ?
— ასლან აბაშიძემ ეს აზრი

რამ გამოთქვა, ღალატად ჩაუთვალეს 10 წლის წინათ, ახლა წარმატებულ პროექტად ითვლება. სომხეთში ბევრ ისეთ რამეს მოაწერეს ხელი, რაც ქართულ ინტერესებში არ შედის...
მეგობრობა შენი ინტერესების დათმობას არ ნიშნავს, მაგრამ დარღვევებზე პრეზიდენტს შინ თუ გარეთ ყველა იმას აკეთებინებს, რაც სურს.
მიკვირს, რატომ არ იღებს მხას ბატონი თამაზ კვაჭანტირაძე?.. 10 წლის წინათ იგი ჯვარს აცვეს შავი ზღვის თურქული უნივერსიტეტის გამომცემი, მაგრამ როცა საქმეს პრეზიდენტის დედა ჩაუდგას სათავეში, ხოლო რექტორს კარგი ურთიერთობა აქვს პირველ ლეიტთან, უნივერსიტეტის გახსნას წინ არაფერი გადაეცობა. საერთოდ, არადემოკრატიული ქვეყნის ბიზნესს, არაბეთი მაქვს მხედველობაში, არსად უშვებენ, საქართველოს გარდა.

1992 წლიდან ხელისუფლებაში ერთი პოლიტიკური ძალაა! ახლაც სურთ, ისევ „ვარდოსანმა“ შეცვალოს „ვარდოსანი“. ამ ხელისუფლების ხელში არჩევნების ჩატარება როგორ შეიძლება, — განაცხადა ამას წინათ ნინო ბურჯანაძემ — „ვარდების რევოლუციის“ ლიდერმა. ამას ამბობს ქალი, რომელიც ორჯერ ასრულებდა პრეზიდენტის მოვალეობას და ორჯერ ჩაატარა

საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

— სად გაიმართება „სასამართლო პროცესი“?
— ალბათ, „მაესტროს“ ტელესტუდიოში. არ მგონია, შემიძლია, მაგრამ თუ უარს მივიღებთ, ინტერნეტტელევიზიით ვისარგებლებთ.
— რა სახის ბრალდებებს წაუყენებთ პრეზიდენტს?

— საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

— სად გაიმართება „სასამართლო პროცესი“?
— ალბათ, „მაესტროს“ ტელესტუდიოში. არ მგონია, შემიძლია, მაგრამ თუ უარს მივიღებთ, ინტერნეტტელევიზიით ვისარგებლებთ.
— რა სახის ბრალდებებს წაუყენებთ პრეზიდენტს?

— საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

— საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

— საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

— საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

— საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

— საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

— საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

— საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

— საპრეზიდენტო არჩევნები, ქვეყნის პირველი პირი იყო...
ეს არ უნდა გასამართლდეს?
ახლა მაინც ხომ ვხვდებით, რა მოგვიტანა ხავერდოვანმა გადატრიალებამ. გადაწყვეტილი გვაქვს, შევქმნათ პოლიტიკურ პარტიათა ასამბლეა.
— რა მიზნით?
— ასამბლეამ უნდა შექმნას ეროვნული თანხმობის ხელისუფლება, ანუ ნდობის საბჭო იმ სახელოვანი ქართველებისგან, ვის ბეჭებზეც ამ ქვეყნის ღირსება დევს. ორხელისუფლებიანობაც რომ გახდეს საჭირო, მაინც ამ გზით უნდა წავიდეთ.
— მართლა აპირებთ სოხუმსა და ცხინვალში ჩასვლას?
— დიახ, ვაპირებ! ხელისუფლებამ რუსეთის ლანძღვითა და ამერიკის ქებით ხალხს ორივე შეაძულა. თავად ამერიკელები გვეუბნებიან, პირდაპირ დაეღობა პარაკეთ რუსებს, აფხაზებსა და ოსებს. ვაფასებ მათ გულწრფელობას.
ამერიკა ვერ აიძულებს, ვერ დაავალებს რუსეთს, ტერიტორიები დაგვიბრუნოს. სუპერსახელმწიფოები ჩვენ გამო ერთმანეთს არ გადაემტყრებიან, სააკაშვილი უნდა გადადგეს და სხვებს მისცეს ქვეყნის გადარჩენის შანსი.

ესაუბრა ნინო ბოკიაშვილი

გია არსენიშვილი — «არს - საჩხუპი, არს - დაპარაკი!»

ადამიანის უფლებებსა და თავისუფლებებს ყველა ქვეყანაში, უპირველესად, კონსტიტუცია და კანონმდებლობა იცავს. თავის მხრივ, ადამიანები ვალდებული არიან, დაიცვან კონსტიტუცია და კანონმდებლობა. საზოგადოებრივი განვითარების აუცილებლობა ისიც, რომ განხორციელდეს ამ პროცესის მონიტორინგი. ამ მიზნით უამრავი ორგანიზაცია და სტრუქტურა იქმნება.

საქართველოშიც, როგორც ყველა ნორმალურ ქვეყანაში, არსებობს კონსტიტუცია, რომელიც მკაფიოდ არის განსაზღვრული ადამიანის უფლებები. მრავალ არასამთავრობო ორგანიზაციასთან ერთად მოქმედებს სახალხო დამცველის ინსტიტუტი და პარლამენტის ადამიანთა უფლებების დაცვის კომიტეტი. ყურადღება უნდა გამახვილდეს ნახსენები სტრუქტურების, უფრო სწორად, მათ ხელმძღვანელთა საქმიანობაზე. ქართული პოლიტიკის ანომალია ისიც, რომ პერსონალებზე ვართ დამოკიდებული და არა კონსტიტუციასა და კანონებზე. ამ პერსონების საქმიანობა კი, ჩვენდა სამწუხაროდ, აისახება ჩვენი ცხოვრების სტაბილურობასა და სოციალურ-ეკონომიკურ მაჩვენებლებზე.

ჩვენი უფლებების დაცვა სახელმწიფომ სოხარსუბარსა და გია არსენიშვილს მიანდო. ბატონი სუბარი მრავალგვერდიანი ანგარიშით ყოველწლიურად წარდგება ხოლმე პარლამენტის წინაშე. ის არც მედიასთან ურთიერთობას გაურბის, სიტყვანული ან არ არის, მაგრამ დინჯად, აუღელვებლად უმაღლეს სიტყვიერ რეაგირებას ამა თუ იმ ადამიანის უფლებების დაცვაზე. თუმცა მისი საქმიანობის უშედეგობის ბრალდებებს „ახალი მემარჯვენეების“ ერთ-ერთი ლიდერი მამუკა კაციაძე ხელისუფლებას ქმედებებში ხედავს.

ლეგელია, მაგრამ ეს არ არის განპირობებული თავად სუბარის მოქმედებით. ეს ისევ და ისევ ხელისუფლების ბრალია. დღეს ბატონი სუბარის საქმიანობას შევადარებ ერთ ქართულ ანდაზას — „ძალი ყვეს, ქარავანი მიდის“. ადამიანთა უფლებების დაცვა სახელმწიფომ წარმოადგენლობაში კი უფრო რთულად არის საქმე. ბევრმა არც იცის, რომ ამ ფლანგზე ჩვენი უფლებებისთვის გია არსენიშვილი მოღვაწეობს. ის, რომ არსენიშვილი პოლიტიკაში მინდვრიდან მოვიდა, თავად აღიარა. ეს მაშინ, როცა შევარდნაძემ მინისტრის პორტფელი ჩააბარა. ამ საკითხზე გაკეთებული პრეკლარირებული პასუხისმგებლობის ფარგლებში რეაგირება მოახდინოს ქვეყანაში განვითარებული პოლიტიკური აქტივობა მაღალია, მიმდინარეობს საპროტესტო აქციები, იქ მეტ-ნაკლებად ილაშქრა მოსახლეობის გარკვეული ნაწილის უფლებები. სხვა თუ არაფერი, არსენიშვილს სიტყვიერი შეშფოთება მაინც უნდა გამოეხატა როგორც ოპოზიციის აქტივისტთა დაკავებაზე, ასევე, იმ მოსახლეობის თუ ტაქსის მძღოლთა პროტესტზე, რომელთაც მომიტინგეებმა გზების პიკეტირებით პრობლემები შეუქმნეს. საპასუხოდ არსენიშვილმა პირში წყალი ჩაიკვებინა. ეს უფრო თვალში საცემია იმ ფონზე, როცა ქვეყანაში არსებულ პოლიტიკურ პროცესებზე კომენტარებს აკეთებდნენ ისინი, ვისი უპირველესი მოვალეობაც სოციალურ განვითარებაზე ზრუნვა და ამავე სფეროში არსებული პრობლემების მოგვარებაა. ერთი რამ უნდა ვაღიაროთ: მისი წინამორბედი ელენე თევდორაძე ამ შემთხვევაში სხვაგვარად მოიქცეოდა. ამ უკანასკნელმა, შესაძლოა, გაკეთებულ საქმეებზე მეტად საზოგადოებას თავი დამტკიცებდა ქართული უფრო დამახსოვრად, მაგრამ პატიმრებისთვის თავისებურად იღვწოდა. ხუმრობდნენ კიდევ, თევდორაძეს ციხეებში გამართული შეხვედრებით ერთი „სროკი“

ვინ სიტყვიერი შეშფოთება მაინც უნდა გამოეხატა როგორც ოპოზიციის აქტივისტთა დაკავებაზე, ასევე, იმ მოსახლეობის თუ ტაქსის მძღოლთა პროტესტზე, რომელთაც მომიტინგეებმა გზების პიკეტირებით პრობლემები შეუქმნეს. საპასუხოდ არსენიშვილმა პირში წყალი ჩაიკვებინა. ეს უფრო თვალში საცემია იმ ფონზე, როცა ქვეყანაში არსებულ პოლიტიკურ პროცესებზე კომენტარებს აკეთებდნენ ისინი, ვისი უპირველესი მოვალეობაც სოციალურ განვითარებაზე ზრუნვა და ამავე სფეროში არსებული პრობლემების მოგვარებაა. ერთი რამ უნდა ვაღიაროთ: მისი წინამორბედი ელენე თევდორაძე ამ შემთხვევაში სხვაგვარად მოიქცეოდა. ამ უკანასკნელმა, შესაძლოა, გაკეთებულ საქმეებზე მეტად საზოგადოებას თავი დამტკიცებდა ქართული უფრო დამახსოვრად, მაგრამ პატიმრებისთვის თავისებურად იღვწოდა. ხუმრობდნენ კიდევ, თევდორაძეს ციხეებში გამართული შეხვედრებით ერთი „სროკი“

მოსდელი აქვსო. მერაბიშვილის შესაძლებლობები რომ ჰქონოდა ქალბატონ ელენეს, ალბათ, იმ სკანდალურ ჩანაწერსაც ვიხილავდით, რომელსაც, კრიმინალ ხანგომილთან ერთად, როგორც ამბობენ, გიორგი სანაიას სიცოცხლეც შეენირა. პოლიტიკურ პენსიაზე გასვლას ქალბატონი ელენე არ ჩქარობს, არადა, იქნებ მემუარებში მაინც დაწეროს ოდესმე, რა იყო იმ ფორზე ასახული, რომელიც მას, როგორც მაშინ ამბობდა, ნანახი ჰქონდა და, უბრალოდ, არ შეეძლო ამაზე ხმა მალა ლაპარაკი. „ქალბატონი ელენე თევდორაძის საქმიანობა, მისი მემკვიდრისგან განსხვავებით, წლების განმავლობაში იყო პიარით გაჯერებული და საზოგადოებისთვის კარგად დადგმული სანახაობა. თითქოს ეს ადამიანი იცავდა პატიმრების უფლებებს. შედეგები ისინი თვალსაზრისით კი, ორივე ერთია. მნიშვნელოვანი საკითხის გადაწყვეტამდე მათ არავინ მიუშვებს, რადგან ამჟამად სხვა იღვწის პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებს. პოლიტიკური მუსიკის შემკვეთი ხელისუფლებაში სულ სხვაა. არსენიშვილმა კი პიარსაც თავი დაანება, ალარაფერს ვამბობ კონკრეტული საქმის კეთებაზე,“ — აცხადებს მამუკა კაციაძე „საქართველო და მსოფლიოსთან“ საუბრისას.

როგორც ჩანს, არსენიშვილმა „ნაციონალების“ ლოზუნგი „საქმე ლაპარაკის ნაცვლად“ ნაწილობრივ აითვისა და პრაქტიკულად ასე განახორციელა: „არც — საქმე, არც — ლაპარაკი!“

ნანა ლაპარაკიშვილი

სოფლით შეპყრობილი ერი აღვილად საბარტაპია

სხვა საქართველო სად არის? თუკი ტრადიციულ, ეროვნულ სახელმწიფოს ვგულისხმობთ, ასეთი საქართველო, შეიძლება ითქვას, უკვე არ არსებობს. ქართველი ერი ბერდება, მცირდება, ამ პროცესს დემოგრაფიული ერი ვვლით ეძახიან. სხვა სოციალურ და ეკონომიკურ პროცესებთან ერთად, რაც ერის კვდომას განაპირობებს, ზნეობრივმა დეგრადაციამაც დავგროვებთ, სოციალური ცოდვა შემოგვეჩვია და, თუ ასე გაგრძელდება, ისტორიაში ჩვენც ისე მოგვისხენიებენ, როგორც გადაგვარებულ და გადაჯიშებულ სახელმწიფოს, რომელმაც ვერ გაუძლო XXI საუკუნის გამოწვევებს და არსებობა შეწყვიტა. ქართულ ფასეულობათა სისტემა ვერ გულისხმობს სექსუალურ უცმირესობებს, შესაბამისად, ვერც ქართული საზოგადოება აღიქვამს მათ სრულფასოვან და თავის თანასწორ ნაწილად, რაც წესითა და რიგით გასაგები უნდა იყოს ყველასათვის, მაგრამ... „ქართველები გოიმები და ზანძები არიან, ჩვენი სანებისთვის მსოფლიოსკენ გზა ხსნილია და თქვენ ამას ვერ ხედავთ!“ — ასე ხსნიან თავად სექსუალურ უცმირესობათა წარმომადგენლები ჩვენი საზოგადოების ნეატივურ დამოკიდებულებას.

ლიბერალური დემოკრატია ჩვენი იმ მთავრება, სადას კედრასტაის უფლებები ჩვეს უთანაბრება

მზდა, რომ ჩვენი იყო!

საქართველოში არაფერი იცავს იმ მართლმადიდებლის უფლებებს, რომელსაც არ სურს ასეთ სიბინძურეში ჩარევა, მამათმავლებთან და სხვა ტვიწარულ ხალხებთან ურთიერთობა, მათი ცხოვრების წესის პროპაგანდის ღია წყაროებიდან მოსმენა.

თუ სხვადასხვა უფლებაც (ცოცხალი ორგანიზაციები იცავენ იმათ უფლებებს და იხსნება სტრუქტურული გეგმები, პროპაგანდისტული ინტერნეტსაიტები და ჟურნალები, სკოლებში შეაქვთ სექსოლოგიის სწავლება, იგივე უფლებდაცვითი ორგანიზაციები რატომ უფლებებელყო-

ფენ იმ მართლმადიდებლების უფლებებს, ვისაც არ სურთ, რომ ასეთი რამ ღიად, ნებისმიერი ასაკის ადამიანისთვის ხელმისაწვდომი ფორმებით ხდებოდეს?! როდესაც იღვწის მულტიფილმებს, სადაც პრინციები მამათმავლები არიან, რატომ არავინ ფიქრობს იმაზე, რომ ასეთი მინარსის და მორალის მქონე მულტიფილმი საზიანო იქნება მოზარდისათვის?!

ნორმალურ ქვეყანაში ამ ყველაფერზე პასუხს ხელი უსწავლობს უნდა აგებდეს. ხაზგასმით ვამბობ, სოციალისტური პროპაგანდა ძალიანობაა, პირად ცხოვრებაში ჩარევა, ერის გენოციდისათვის ხელისშეწყობა. არავინ იბადება მრუშად, მამათმავლად ან ნარკომანად. ადამიანი ასეთი ხდება გარემოს, აღზრდისა და სხვა დესტრუქციული ფაქტორების გამო. თუ მოზარდ თაობას შევუქმნით ისეთ ინფორმაციულ გარემოს, რომელშიც სოციალიზაცია სხვა გარყვნილებები იქნება მისაღები, უფრო მეტიც — მოსაწონი და მათ ცოდვად არავინ ჩათვლის, მივიღებთ კატასტროფულ სურათს. აქვე ჩნდება ერთი ლოგიკური კითხვა — თუკი სოციალისტური მემკვიდრეობა თავად არ მიაჩნიათ ცოდვად და სირცხვილად, რასაც ჩაიდა, მაშინ რატომ არ ჩანან თამამად ქართულ საზოგადოებაში და თუ ეს ცოდვაა, მაშინ საზოგადოება უფრო აქტიურად რატომ არ ებრძვის მანკიერების ამ გამოვლინებას? ეს ანარქიაა. უფლის წინააღმდეგ განწყობილი ყველა ადამიანი ეშმაკისეულია.

„საქართველო და მსოფლიო“ წინა ნომერში უკვე წერდა მამათმავლებისა და ლესბოსელების საიტის თაობაზე, იმაზე რომ არატრადიციული სექსუალური ორიენტაციის პროპაგანდა ღიად ხდება და რომ ამ საიტებზე შესვლა თავისუფალია ასაკობრივი შეზღუდვის გარეშე.

აქვე გეტყვით, რომ გამოდის ყურნალი „მე“, რომელსაც პოლანდიის ეროვნული „ლგბტ“ ასოციაცია აფინანსებს. უმაღლეს პოლიგრაფიულ დონეზე დასტამბული ეს ძვირადღირებული ჟურნალი უფასოდ რიგდება და საზღვარგარეთ არსებულ ქართულ დასაპორებსაც მიწოდდება.

სოციალისტური პროპაგანდის კატეგორიული წინააღმდეგაა ჩვენი სარწმუნოება, მართლმადიდებელი ეკლესია. ამის თაობაზე გვესაუბრება

როს იქნება ბედნიერი; რაც შეეხება ცოდვის შეპყრობილ ერს, ის ადვილად სამართავია. ადამიანმა თავისი საკუთარი ნება არ უნდა დაუკავშიროს ეშმაკს, რომელიც სოციალიზაციის ცხოვრების-კენ გიბიძგებს, არამედ — ღმერთს, რომელიც გასწავლის სიყვარულსა და მორჩილებას. ტელევიზიით, რადიოთი, პრესით, ინტერნეტით, ზოგჯერ ხილულად, ზოგჯერ ფარულად ცხობილად ჩაგონებენ საზოგადოებას, რომ მორჩილება მონობაა, მაგრამ ეს ასე არ არის, მორჩილება არ ნიშნავს მონობას.

გერმანიაში ხშირია შემთხვევები, როდესაც იძულებით, ძალით იღებენ ბავშვებს პორნოფილმებში, ამ საქმეში ექიმებიც არიან ჩართულნი. ასეთი გარემოები ხასიათის ბეჭდით — თუ კინოფილმებს არ უნდა უკეთებდოდეს რეკ-

ლამა, ეს დამლუვებელი საზოგადოებისთვის. დავით მეფის ფსალმუნებში წერია, რომ „კაცი პატივსა შინა იყო და არა გულისხმა-ყო, ჰბაძვიდა იგი პირუტყთა უგუნურთა და მიემსგავსა მათ“, ანუ აღვირახსნილი ცხოვრება პირუტყვის, ცხოველის დონეზე დაიყვანს ადამიანს. ევროპისა და ამერიკის რიგ ქვეყნებში დაშვებულია მამათმავლების ქორწინება, რაც კანონის ძალითაა გამყარებული. ჩვენი სარწმუნოება, ეკლესია კატეგორიულად კრძალავს ამ ქმედებას, თუმცა არსებობენ ძალები, რომელთაც სურთ ერის გახრწანა გარყვანა, ამოფარებული არიან ისეთ სიტყვებს, როგორიცაა დემოკრატია, ევროპული ცხოვრება და ფარულად ლობიობენ მანკიერებათა დამკვიდრებას. თუ მაინცდამაინც დასავლური გამოცდილების გაზიარებაზე მიდგება საქმე,

ესაუბრა
ნანა დისანიძე

როგორ მოუპოვო და გოლა «ოქროს ომი» აპერიკას

1965 წლის გაზაფხულზე ნიუ-იორკის ნავსადგურში შევიდა ფრანგული ხომალდი. ასე დაიწყო ომი. გემი სამხედრო-საზღვაო ძალებს არ ეკუთვნოდა, მაგრამ მის ტრიუმფში იდო ისეთი იარაღი, რომელმაც ამერიკის შეერთებული შტატების ფინანსურ ძლიერებას გამოუსწორებელი დარტყმა მიაყენა, იმდენად ძლიერი, რომ მის შედეგებს ამერიკა დღესაც გრძნობს. ხომალდმა საფრანგეთიდან 750 მილიონი დოლარის კუპიურა ჩაიტანა. პრეზიდენტმა შარლ დეგოლმა უთხრა მარი და გოლა ამერიკელ კოლეგას ლინდონ ჯონსონს კუპიურების ოქროთი განაღდება მოსთხოვა. ეს იყო მხოლოდ პირველი ტრანში, რომელიც აშშ ფედერალურ სარეზერვო სისტემას წარედგინა.

CASUS BELLI

საფრანგეთის პრეზიდენტი სულაც არ აპირებდა ოქროს სტანდარტის წინააღმდეგ გალაშქრებას, რომელიც მსოფლიო ფინანსური სისტემის მდგრადობას უზრუნველყოფს. პირიქით — მას სურდა, სწორედ ოქროსთვის და არა დოლარისთვის მიენიჭებინა საყოველთაო ეკვივალენტის მნიშვნელობა.

ეს იყო პირველი შეტევა დოლარზე. ყველაფერი კი 1965 წლის 4 თებერვალს დაიწყო, როცა დე გოლა თავის ტრადიციულ ბრიფინგზე ცოცხად სახალისო ყურთაღებისტებით სავსე დარბაზში იმართებოდა) განაცხადა: „ძნელია იმის წარმოდგენა, რომ შეიძლება არსებობდეს სხვა სტანდარტი, ოქროს გარდა... საერთაშორისო გაცვლით ურთიერთობაში უმაღლესი კანონი, ოქროს წესი, რომელიც უნდა აღდგეს, არის სხვადასხვა სავალუტო ზონის საგადასხდელი ბალანსის წინასწარობის უზრუნველყოფა ოქროს რეალური შემოტანისა და ხარჯვის გზით“.

ამის თქმა ნიშნავდა, რომ მეხუთე რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ომი გამოუცხადა დოლარს. დე გოლი მოითხოვდა, უარი ეთქვათ ფინანსური მსოფლიოს ომის შემდგომ გადნაწილებაზე დოლარის, როგორც მთავარი ვალუტის სასარგებლოდ, რაც დოლარს, პრაქტიკულად, ოქროს უთანაბრებდა. მან წამოაყენა იდეა, რომ მსოფლიო ქვეყნები საერთაშორისო ანგარიშსწორებაში დაბრუნდნენ სისტემას, რომელიც მსოფ-

ლიო ომებამდე არსებობდა, სხვაგვარად რომ ვთქვათ, დებრუნებინათ კლასიკური ოქროს სტანდარტი, როცა ნებისმიერ ვალუტას მხოლოდ მაშინ აქვს რეალური ღირებულება, ანუ ოქროდ ფასობს, როცა ოქროთა გამაგრებული.

„მოხუცებული საბოლოოდ გაგიჟდა“, — წამოუძახებია ლინდონ ჯონსონს, რომელსაც დე გოლის პრესკონფერენციის ანგარიში ნაუკითხავს. მაინც იმედი ჰქონიათ, რომ საფრანგეთის, როგორც ლიდერის ანტიდოლარული რიტორიკა სიტყვებზე დარჩებოდა. აკი ამბობდა თვით დე გოლი, რომ „პოლიტიკოსს იმდენად არ სჯერა თავისივე სიტყვების, რომ ყოველთვის უკვირს, როცა სხვები ზედმინუნით აღიქვამენ მის ნათქვამს“.

მაგრამ ამჯერად საქმე პირიქით იყო.

ოქროს ციხეცხალვა

ვაშინგტონის ნება, ერთპიროვნულად გაეკონტროლებინა მსოფლიო სავალუტო ბაზარი, ქვეყნებს მთელი მსოფლიო ომის დროს თავს მოახვიდა. ინგლისისა და ამერიკის ექსპერტებმა 1943 წლის აპრილში დაიწყეს გლობალური სავალუტო სისტემის დამუშავება, მაშინ, როცა ომი მიმდევარებდა. მსოფლიო სასაკალო ეკონომიკური მხარე ოქროს ნაკადამდე კონკრეტდებოდა, რომელიც ლენდ-ლიზის პროგრამით ამერიკის საცავებში მიედინებოდა. იარაღის, მანქანების, ლითონისა და კვების

შარლ დე გოლი

ჯონ კენედი

ლინდონ ჯონსონი

პროდუქტების შესაძენად დიდი ბრიტანეთი, საბჭოთა კავშირი და ანტიპიტლერული კოალიციის სხვა მონაწილენი ამერიკის შეერთებულ შტატებს ოქროს უხდენდნენ, რადგან ომის პირობებში ჩვეულებრივი კუპიურების ფასი კაპიკია.

რამდენიმე ციფრი. 1938 წელს შეერთებული შტატები ოქროს მარაგი 13000 ტონა იყო; 1945 წელს — 17700 ტონა, ხოლო 1949 წელს — 21800 ტონა, რაც აბსოლუტური რეკორდი — იმ დროის ოქროს მთელი მარაგის 70 პროცენტია! აქედან გამომდინარე, სწორედ დოლარი გახდა ძვირფასი ლითონის ეკვივალენტი.

1944 წლისთვის ინგლისელებმა და ავსტრალიელებმა მთლიანად ამოიწურეს თავიანთი ოქროს მარაგი. მხოლოდ სტალინი იხდოდა პატიოსნად ლენდ-ლიზის ვალს...

ისიც უთუოდ საინტერესოა, რომ სტალინმა სწორედ ომის პერიოდში დაავალა თავის ფინანსთა მინისტრ ბაიბაკოვს, მოემზადებინა ფულის რეფორმა, რომელიც საბჭოთა კავშირში ომის შემდეგ განხორციელდებოდა. დე გოლი, რომელიც უდიდესი პატივისცემით იყო გამსჭვალული სტალინისადმი, მისთვის რომ ესამოვნებინა, სათავეში ჩაუდგა ქართული ეროვნული საგანძურის საქართველოში დაბრუნების საქმეს. ეს — ცნობისთვის.

განაჩის ტრიუმი

„გენერალს ფრიად თავისებური „მეგობრობა“ აკავშირებდა ამერიკის პრეზიდენტებთან, — იხსენებდა დე გოლის ერთ-ერთი უახლოესი თანამებრძოლი, ერთ დროს საფრანგეთის პრემიერ-მინისტრი და თავდაცვის მინისტრი პიერ მესმერი, — ეიზენჰაუერს ვერ აპატიო, რომ იგი საფრანგეთის სამხედრო გუნდის წევრად ეპირებოდა. ამერიკაში დაბეჭდილი სპეციალური ფული თავის ალალაში დაჰქონდა... უკეთესი ურთიერთობა არც კენედისთან ჰქონდა. დე გოლს იგი მაიმუოს შვილად მიაჩნდა. მის ერთადერთ ღირსებად კი — ჟაკლინი — ფრანგი ცოლი“.

კენედის „უფროსი კლასიკის“ ექსპერტს, ჯონსონს — „ყასას“. გენერალმა იცოდა, რომ ალიზიანებდა შტატების ინტელიმენტს, განსაკუთრებით კი, მას შემდეგ, რაც საფრანგეთი თავისი ბირთვული პროგრამის ფორსირებულ განვითარებას შეუდგა. არაფერი რომ არ ვთქვათ „მრავალმხრივი ბირთვული ძალების“ უარყოფაზე, რომლის საფრანგეთისთვის თავს მოხვევას პენტაგონი ენერგიულად ცდილობდა, დე გოლმა საფრანგეთის ატლანტიკური ფლოტი ნატოს სარდლობის დაქვემდებარებიდან გამოიყვანა. იმ პერიოდისთვის ამერიკელების სარდლობას ემორჩილებოდა მხოლოდ ორი ფრანგული დივიზია, ნაცვლად თითხმეტი-სამი, როგორც ადრე იყო შეთანხმებული.

1965 წელს დე გოლმა ლინდონ ჯონსონს ოფიციალურად მოსთხოვა საფრანგეთის სახელმწიფო რეზერვში არსებული მილიარდნახევარი დოლარის ოქროზე გაცვლა. ვაშინგტონმა მიანიშნა, რომ ასეთი აქცია შტატებს არამეგობრულ ქმედებად შეიძლება შეეფასებინა, აქედან გამომდინარე ყველა შედეგით. „პოლიტიკა ძალიან სერიოზული საკმეა, პოლიტიკოსებს რომ ვანდოთ“, — უპასუხა გენერალმა და გამოაცხადა, რომ საფრანგეთი გამოვიდა ნატოს სამხედრო ორგანიზაციიდან... პირველი ფრანგული „ფულის“ ხომალდის ტრიუმფში 750 მილიონი დოლარი იდო. ერთ დოლარში 1,1 გრამი ოქ-

ტი პიერ მესმერი, — ეიზენჰაუერს ვერ აპატიო, რომ იგი საფრანგეთის სამხედრო გუნდის წევრად ეპირებოდა. ამერიკაში დაბეჭდილი სპეციალური ფული თავის ალალაში დაჰქონდა... უკეთესი ურთიერთობა არც კენედისთან ჰქონდა. დე გოლს იგი მაიმუოს შვილად მიაჩნდა. მის ერთადერთ ღირსებად კი — ჟაკლინი — ფრანგი ცოლი“.

კენედის „უფროსი კლასიკის“ ექსპერტს, ჯონსონს — „ყასას“. გენერალმა იცოდა, რომ ალიზიანებდა შტატების ინტელიმენტს, განსაკუთრებით კი, მას შემდეგ, რაც საფრანგეთი თავისი ბირთვული პროგრამის ფორსირებულ განვითარებას შეუდგა. არაფერი რომ არ ვთქვათ „მრავალმხრივი ბირთვული ძალების“ უარყოფაზე, რომლის საფრანგეთისთვის თავს მოხვევას პენტაგონი ენერგიულად ცდილობდა, დე გოლმა საფრანგეთის ატლანტიკური ფლოტი ნატოს სარდლობის დაქვემდებარებიდან გამოიყვანა. იმ პერიოდისთვის ამერიკელების სარდლობას ემორჩილებოდა მხოლოდ ორი ფრანგული დივიზია, ნაცვლად თითხმეტი-სამი, როგორც ადრე იყო შეთანხმებული.

1965 წელს დე გოლმა ლინდონ ჯონსონს ოფიციალურად მოსთხოვა საფრანგეთის სახელმწიფო რეზერვში არსებული მილიარდნახევარი დოლარის ოქროზე გაცვლა. ვაშინგტონმა მიანიშნა, რომ ასეთი აქცია შტატებს არამეგობრულ ქმედებად შეიძლება შეეფასებინა, აქედან გამომდინარე ყველა შედეგით. „პოლიტიკა ძალიან სერიოზული საკმეა, პოლიტიკოსებს რომ ვანდოთ“, — უპასუხა გენერალმა და გამოაცხადა, რომ საფრანგეთი გამოვიდა ნატოს სამხედრო ორგანიზაციიდან... პირველი ფრანგული „ფულის“ ხომალდის ტრიუმფში 750 მილიონი დოლარი იდო. ერთ დოლარში 1,1 გრამი ოქ-

ტი პიერ მესმერი, — ეიზენჰაუერს ვერ აპატიო, რომ იგი საფრანგეთის სამხედრო გუნდის წევრად ეპირებოდა. ამერიკაში დაბეჭდილი სპეციალური ფული თავის ალალაში დაჰქონდა... უკეთესი ურთიერთობა არც კენედისთან ჰქონდა. დე გოლს იგი მაიმუოს შვილად მიაჩნდა. მის ერთადერთ ღირსებად კი — ჟაკლინი — ფრანგი ცოლი“.

კენედის „უფროსი კლასიკის“ ექსპერტს, ჯონსონს — „ყასას“. გენერალმა იცოდა, რომ ალიზიანებდა შტატების ინტელიმენტს, განსაკუთრებით კი, მას შემდეგ, რაც საფრანგეთი თავისი ბირთვული პროგრამის ფორსირებულ განვითარებას შეუდგა. არაფერი რომ არ ვთქვათ „მრავალმხრივი ბირთვული ძალების“ უარყოფაზე, რომლის საფრანგეთისთვის თავს მოხვევას პენტაგონი ენერგიულად ცდილობდა, დე გოლმა საფრანგეთის ატლანტიკური ფლოტი ნატოს სარდლობის დაქვემდებარებიდან გამოიყვანა. იმ პერიოდისთვის ამერიკელების სარდლობას ემორჩილებოდა მხოლოდ ორი ფრანგული დივიზია, ნაცვლად თითხმეტი-სამი, როგორც ადრე იყო შეთანხმებული.

1965 წელს დე გოლმა ლინდონ ჯონსონს ოფიციალურად მოსთხოვა საფრანგეთის სახელმწიფო რეზერვში არსებული მილიარდნახევარი დოლარის ოქროზე გაცვლა. ვაშინგტონმა მიანიშნა, რომ ასეთი აქცია შტატებს არამეგობრულ ქმედებად შეიძლება შეეფასებინა, აქედან გამომდინარე ყველა შედეგით. „პოლიტიკა ძალიან სერიოზული საკმეა, პოლიტიკოსებს რომ ვანდოთ“, — უპასუხა გენერალმა და გამოაცხადა, რომ საფრანგეთი გამოვიდა ნატოს სამხედრო ორგანიზაციიდან... პირველი ფრანგული „ფულის“ ხომალდის ტრიუმფში 750 მილიონი დოლარი იდო. ერთ დოლარში 1,1 გრამი ოქ-

პორონიანა სოხეაბი შეუკასხყო

„დღევანდელ მოლოდინში ქსენოფობიის „მოდის კანონმდებელი“ მემარჯვენე ოპოზიციაზე მეტად მოქმედი ხელისუფლებაა, პირველ რიგში, კომუნისტური პარტიის ლიდერის ვლადიმერ ვორონიანის სახით“, — განაცხადა ერთ-ერთ ბოლოდროინდელ ინტერვიუში პოლიტოლოგმა ალექსანდრე ანგელიმ.

მისი თქმით, „კომუნისტური ხელისუფლების წლებში საზოგადოება იმდენად მიეჩნეოდა ეთნიკური წინააღმდეგობების მუდმივ ზრდას, რომ აღარ შეუძლია სათანადო რეაქციის გამოხატვა აშკარად ქსენოფობიურ განცხადებებზე, რომელთა უფლებასაც თავს აძლევს თვით ქვეყნის უმაღლესი ხელისუფლებაც კი.“

„თითქმის ერთი კვირა გავიდა მას შემდეგ, რაც მოლოდინს კომუნისტური პარტიის ლიდერმა და, ამავე დროს, ქვეყნის პრეზიდენტმა ვლადიმერ ვორონიანმა, მსუბუქად რომ ვთქვათ, სომხების მიმართ უკიდურე-

სად სახიფათო გამოთქმების უფლება მისცა თავს. შეგახსენებთ, ოპოზიციის, კერძოდ კი, ალიანს „ჩვენი მოლოდინს“ სომხური წარმომავლობის ლიდერის სერაფიმ ურეკიანის საქციელის კომენტარებისას ვორონიანმა გამოთქვა საკუთარი მოსაზრებები იმასთან დაკავშირებით, თუ რას აკეთებენ სომხები აბანოში. შევიდა რა აზარტში, კომუნისტების ლიდერი გულახდილად აფრქვევდა ათას საზიზღრობას „სომხურ აბანოსთან“ და „იატაკზე დაგდებულ საპონთან“ დაკავშირებით. თურმე, ამ საპნის „აღებისა შეეშინდა“ სერაფიმ ურეკიანს. ნებისმიერ ნორმალურ ქვეყანაში პო-

ლიტიკური ლიდერი, რომელიც თავს ამგვარი განცხადებების გაკეთების უფლებას მისცემდა, ამ „საპონზე“ თავდავე დაცურდებოდა, მაგრამ მოლოდინში ასეთ ფრაზებს უკვე აღარავინ უდგებს ყურს, არანაირი რეაქცია არ ყოფილა“, — განაცხადა პოლიტოლოგმა. „როგორც ჩანს, მოლოდინს საზოგადოება ქსენოფობიით გაჯერების სტადიაშია და ეროვნულ თემებზე ამგვარი გამოთქვამების მიმართაც გულგრილი დამოკიდებულება აქვს. ადრეც შეუმჩნეველი დარჩა ვორონიანის გამონათქვამები იმის თაობაზე, რომ იმპერიალიზმი და ნაციონალიზმი „რუმინელი ხალხის გენეტიკურ კოდშია ჩანერილი“, რომ „გაგაუზუებს უნდა სცემო, რომ შეგიყვარონ...“

ალარაფერს ვამბობ კომუნისტების მოკავშირე ქრისტიან-დემოკრატიული სახალხო პარტიის ლიდერის იური რომკინის რუსოფობიით გაჯერე-

ბულ განცხადებებზე. თუკი ასეთი მტკივნეული ეროვნულ-საკითხებისადმი ეროვნულ „მსუბუქი“ დამოკიდებულების უფლებას აძლევს თავს მოქმედი ხელისუფლება, რა ეროვნებათმშობის ტოლერანტობას უნდა ველოდეთ მთელი საზოგადოებისაგან? — განაგრძობს პოლიტოლოგი. შეგახსენებთ, კომუნისტური პარტიის ლიდერმა ვლადიმერ ვორონიანმა პრეზიდენტობის კანდიდატის შესახებ ოპოზიციის ლიდერებთან მოლაპარაკებისას განაცხადა: „მე შევთავაზე ფართო კოალიცია პარლამენტში, მაგრამ მათ რაღაც სომხური აბანოს მსგავსი რამ დაემართათ — ვინ აიღებს იატაკიდან საპონს, პირველი. ყველა ფიქრობდა, რომ ამას ურეკიანი გააკეთებდა, ვიღაც ფიქრობდა, რომ ეს ფილატი იქნებოდა, მაგრამ საბოლოოდ საპონს ალბანელი ვერავინ გარისკა“.

საქართველო

ზოია გამზარდია:

თურქი უფროსი მიზანს ეძებდა, სასლიდან ანაზღაურების გარეშე გავეხდა

დიდი გერმანელი ფილოსოფოსის იმანუილ კანტის თქმით, კავკასიაში თურქთა ომების წარმოების ერთ-ერთი მიზეზი საკუთარი ჯიშის გასქრლება იყო, რაც ლაზიკას მიტაცებით კიდევ მოახერხეს. სტამბულის მონათა ბაზარში ქართველები განსაკუთრებით ძვირად ფასობდნენ. დღეს კი ქართველი ქალი ყველაზე იაფი მონათა თურქეთის ბაზარზე, მზადაა, ნებისმიერ სამუშაოზე ნებისმიერი ანაზღაურების სანაცვლოდ ემსახუროს მათ. ყოველივე ამასვე გვესაუბრება პროფესიით ისტორიკოსი, თბილისელი ქალბატონი **ზოია გამზარდია**.

ბულსანიმუშოდ მოვიღო ხელს უამრავი სამკაული ამჟღავნებდა. თქვენ წარმოიდგინეთ, ამ ძვირადღირებულ სამკაულს (ბიჟუტერია არ უყვართ) ძილის წინ დაუდევრად ყრიდნენ სარკესთან მდგარ მონათარნიშებულ ზარდახმებში უამრავ ნელსაცხებლისა და სუნამოს ფლაკონს შორის. ერთხელ, ოთახის დალაგებისას, ცდუნებამ მძლია და უფროსი ქალის ულამაზესი ბეჭედი ქალური კეკლუცობით თითზე წამოვიცვი.

— ქალბატონო ზოია, სულ ორიოდ დღის წინ შევიტყვევ, რომ თურქეთიდან დაბრუნდით, რატომ და რა მიზნით წახვედით სტამბულში? — ამ შეკითხვაზე მწარედ მეციცემა... თურქეთში შრომითი მონაცემის სააგენტოსთან სამთვინიანი ხელშეკრულება დამითავრდა და რამდენიმე დღით ჩამოვედი. ერთ კვირაში კვლავ უკან დაბრუნებას ვაპირებ, რათა ოჯახის არსებობისთვის მინიმალური თანხა გამოვიმუშაო, სანამ თურქეთში მოთხოვნილებას შევძლებ მუშაობაზე. აქ სამუშაო ვერ ვიპოვე, რადგან პროფესიით პარტიკორიის სპეციალისტი ვარ და ეს საგანი ალარსად იხსნავლება. ჩვენთან ისეთ სამუშაოს ვერ ვიპოვე, თვეში 500 დოლარი რომ გადამიხადონ. პრაქტიკულად ადვილია სეზონურად სამუშაოს საძებნელად თურქეთში წასვლა, სხვა ქვეყნებში გამგზავრებაზე შედარებით იაფი იყავა, 60 დოლარის ფარგლებში შეიძლება საზღვარზე გადასვლა. იქ არსებული სააგენტო კი გვასაქმებს, თუმცა შუამავლობისთვის ერთი თვის გასამრჯელოს თვითონ იტოვებს. ასე უამრავი ქართველი ქალი მუშაობს წარსულში მტერ ქვეყანა თურქეთში.

ობენ სასტუმროებსა და რესტორნებში დამლაგებლად, სათამაშო კლუბებსა და კაფეებში ჭურჭლის მრეცხავებად, ხანდაზმულთა და ავადმყოფთა მომვლელებად, მდიდრულ სახლებში მოსამსახურეებად, არც თუ ხშირად — ბავშვების ძიებებად, იშვიათად — საზოგადოებრივი ტრავლეტების მრეცხავებად.

ვილაში ვმუშაობდი დამლაგებლად. უამრავი საქმე მქონდა. უნდა მომეწესრიგებინა ოჯახის პატრონის სამუშაო ოთახი, საძინებელი და აბაზანა-ტუალეტი, მისი ნივთები და ტანსაცმელი-ფეხსაცმელი... დამლაგებელი უზარმაზარი მისაღები, მტვრისაგან მენმინდა დარბაზის ხალიჩები, ავეჯი, ფანჯრები და ჭალები, შემდეგ მიმეხედა ოჯახის წევრთა საძინებლებისთვის, სასადილო ოთახისთვის, საშაპებისთვის, გულმოდგინედ გამეწმინდა კიბის ფიანდაზი და რეკურდები.

ქართველს თურქები უპირატესობას ანიჭებენ რუს, უკრაინულ და უზბეკ ქალებთან შედარებით, რადგან თავისუფალი და ლაღი ბუნების ქალები ხშირად ოჯახის უფროს მამაკაცებთან რომანს ახდენენ და ამხარავენ. ქართველები კი ამხარავენ უკრაინულს და რუსულს.

ოჯახში რამდენიმე ქალი ცხოვრობდა. მკაცრად დაცული სუბორდინაციით მათ შორის სრული სერიოზი სუფევიდა. ოჯახის მთავარი დიასახლისი ჩემს საქმიანობას პირადად კურთხევდა. მომთხოვნი, ჭირვეული და ექვიანი უნდობლობით მეკიდებოდა. ჩემს ნახელავს ყურადღებით ამომეხედა, შენიშვნებსა და მითითებებსაც არ იშურებდა. საოჯახო ტექნიკა საქმეს მისუბუქებდა, მაგრამ მაინც ძალიან ვიღებოდი, გასავათებელი ლოგინამდე ძლივს ვალწვედი.

მოთვალთვალე ქალმა (თვალთვალე აღმოსავლელ ქალთა მახასიათებელია) შემეხედა და შავი დღე მაყარა. ცრემლებით ძლივს დავარწმუნე, რომ მოპარვის მცდელობა არ მქონდა. ხეხვისგან გაუხეშებულ ხელებზე ამპარტავული ზიზლით დამხედა იმ უნივერსალურ დედაკაცმა. მიზეზს ეძებდა, რაიმე ბრალდებით სახლიდან ანაზღაურების გარეშე გავეხდა...

ამგვარი შემთხვევები თურქთა მხრიდან ხშირია, გაუტანლები არიან. საღამოს ოჯახის უფროსი მამაკაცი გამოემქომა, რამაც ადგილი შემინარჩუნა, მაგრამ იქ ყოფნა გამომწარადა. უფროსი დიასახლისის მორჩილი ახალგაზრდა ქალევი შემთხვევას არ უშეგდნენ, რომ არ დავეციციციოთ. ენის უცოდინარობა ხელს არ მიშლიდა, მათი დამცინავი ზიზლი მეგერძოდა.

ჩემი შეილება სიყვარულით და მოლოდინით, რომ დედა მათ ფულსა და საჩუქრებს ჩაუტანდა, ყოველივეს ვუმკლავდებოდი, თანაც, რამდენიმე კვირაში ხელშეკრულების ვადაც იწურებოდა. — **თუ გქონდათ ქალაქში გასვლის საშუალება, როგორია მსოფლიო უმწვენიერესი და უძველესი სტამბული, თანამემამულეებს თუ ხვდებოდით?** — კვირადღე თავისუფალი მქონდა. ვხვდებოდი ნაცნობებს.

ბებს. ჩემს მეგობარ ლელას, ვისთან ერთადაც წავედი, ხშირად ვნახულობდი. სასტუმროში მუშაობდა დამლაგებლად და თვეში 800 დოლარს იღებდა. ლელა მეუბნებოდა: „ზოია, ეს ცოდვის ქვეყანაა, თურქები თვალთვალეები არიან. შენ არ იცი, რა ხდება აქაურ სასტუმროებში. თავსარი დაგეცემა. ჩამოხული ქალები, მათ შორის, ქართველებიც, თავიანთი სხეულით თურქ მამაკაცებს ფცქვენაან“.

ხელშეკრულების დამთავრების შემდეგ ლელა ანტალიაში გაემგზავრა. ზღვაზე დასვენების სეზონი დაიწყო და სასტუმროების დამლაგებლებს კარგ გასამრჯელოს აძლევდნენ. მეც ამჯერად იქით ვაპირებ წასვლას.

გამომგზავრების დრო ახლოვდებოდა და ქალაქის აზიურ ნაწილში — ესქუდარში წავედი, რათა ჩემი გოგონებისთვის საჩუქრები მეყიდა. ხელოსნებს წინ გაშლილ დახლებზე უხვად უწყვიათ საოცარი სიფაქიზით ნაკეთები, ფერთა მწვენიერი გამით მორთული შედარებით იაფი სუვენირები. ინტერესით დავინყე გამოფენილი საქონლის თვალთვინებდა.

უცებ ერთი ქურთი აყვირდა, პოლიციას უხმობდა. ჩორქოლი ატყდა. დავიბენი, უცხო მამაკაცმა ხელი მტაცა და შემთხვევის ადგილს ძალით გამაშორა. ცვლილობი, მომეცილებინა, მაგრამ ამაოდ... სამშვიდობოზე გასულმა კაცმა ხელი გამიშვა და ეშხინადა შემომციცინა. „ლაზი ვარ, გოგო, ლაზი, მივხვდი, აქაური რომ არ იყავი, ქართველს მიგამსგავსებ“, — თურქული ინტონაციითა და ენის ბორძიკით მელაპარაკებდა.

ასე გავიცანი ლაზი მუსტაფა. კოორდინატებიც კი ჩამაწერინა. მოგვიანებით ამიხსნა, რატომაც მომამორა იქაურობას: ასეთ სიტუაციაში დანაშაულის უცხოელს აპკიდებენ ხოლმე და თურქეთის ციხეებს ახეხენინებენო. მუსტაფა საჩუქრის არჩევასა და იაფად შექენამიც დამეხმარა.

საუბრის დროს, მათ შორის, ქართველებიც, თავიანთი სხეულით თურქ მამაკაცებს ფცქვენაან“.

უხსო მინაზი რას უნდათ უამრავი ახლა გვაქვს დაგეგული. იქაუბალი ვართ, თურქებს მონარად და ქალმოდრკით ვემსახურით, ყველანი კი შეუკანსყოფა გაღაყულაოთ.

— როგორ ფიქრობთ, ვინ ან რა არის დამნაშავე ჩვენს ამგვარ ყოფაში?

— მე ისტორიკოსი ვარ და გულახდილად გეტყვით... ის, რომ ჩვენ, ქართველებს, ერთი ათათურქი არ გამოგვიჩნდა.

საქართველოში ყველა საკუთარ თავზე ფიქრობს — პოზიციაც და ოპოზიციაც. ქართველი ხალხი კი დუმს, თითქოს ქვეყნის განარვის დეკლარაციას მოაწერა ხელი და არა სახელმწიფო დამოუკიდებლობას.

მე, პირადად, აღფრთოვანებული ვარ ათათურქის პიროვნული ღირსებებითა და სახელმწიფოებრივი აზროვნებით, რაც არც შევარდნამაც აღმოაჩინა და არც მის გაზრდილსა და შემკვიდრე სააკაშვილს. ათათურქმა, რომელიც სათავეში ჩაუდგა თურქი ხალხის ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას, მთლიანად შეცვალა თურქეთის სახელმწიფო სისტემა და ეს ბნელში ჩაძირული ერთი უამრავი რეფორმით დიდ ცივილიზაციას აზიარა. ჩვენ კი, უკვე ოცი წელია, პრეზიდენტთა ძალადობრივ ცვლასა და მათი „კარსულელებით“ ვმოძრაობთ. თურქებს უკვირთ საქართველოს დაქინება, ქართველ ქალთა მონური სამსახური.

ისინი ამაყოფენ, რომ 1920 წელს ათათურქის ინიციატივით დამყარდა რუსეთთან დიპლომატიური ურთიერთობა. არ ივინყებენ, რომ დიდმა რუსეთმა მათ უანგარო დახმარება გაუწია განმათავისუფლებელ ბრძოლასა და ეროვნული ეკონომიკის განვითარებაში. უკვირთ რუსეთთან ომის დაწყება და მათთან ქართველთა აგრესიული დამოკიდებულება.

ჩვენი სახელმწიფო პოლიტიკისა და უპიხ ხელმძღვანელთა ბაგო, რომელთაც ქვეყნის მართვისა და მომავლის ჭეკატის უნარი არ აქვთ, მუდმივ ძიებასა და დუხჭირ სწორკაბაში უნდა ამოგვხდეს სული.

ესაუბრა ლალი შაჰიაჰვილი

ნირო ბუჯანაქა ერთ ლარად შექენილ ქონებას რამდენიმე ათეულ მილიონად გაიყიდა

საპარლამენტო უმრავლესობა ნინო ბურჯანაქას ავარაკის გაყიდვამდე მისი გადასახადების გადახდას ურჩევს. საპარლამენტო უმრავლესობის წევრი, იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე პავლე კუბლაშვილი პარლამენტის ყოფილ თავმჯდომარეს ერთ ლარად ნაყიდი ქონების გაყიდვამდე ურჩევს, ამავე ქონების გადასახადები გადაიხადოს. როგორც კუბლაშვილმა ურუნალისტებთან საუბრისას განაცხადა, მან გასულ კვირას შეიტყო, რომ ნინო ბურჯანაქე თავისი ცნობილი ავარაკის გაყიდვასა და მიღებული თანხის თავისი პარტიული ორგანიზაციისათვის „დემოკრატიული მოძრაობა — ერთიანი საქართველოსათვის“ — დახარჯვას აპირებს. „როდესაც ნინო ბურჯანაქე ერთ ლარად მიღებულ ქონებას რამდენიმე ათეულ მილიონად გაყიდის, ვურჩევ, ჯერ გადასახადები გადაიხადოს და საკუთარი პარტიის დაფინანსებაზე შემდეგ იზრუნოს“, — აღნიშნა პავლე კუბლაშვილმა. როგორც ცნობილია, პარლამენტის ყოფილ თავმჯდომარეს თავის დროზე ერთ ლარად მიღებულ ქონებაზე ფინანსთა სამინისტრომ მინიონ ნახევარი ლარის გადასახადის გადახდა დააკისრა.

მიხეილ მაჭავარიანი რადიკალური ოპოზიციის წარმომადგენელია

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე მიხეილ მაჭავარიანი მიესალმება რადიკალური ოპოზიციის წარმომადგენელს, რომელიც საარჩევნო კოდექსისა და კონსტიტუციის პროექტებზე მომუშავე ჯგუფების საქმიანობაში მათ მონაწილეობას ითვალისწინებს. როგორც მაჭავარიანმა პარლამენტის ბიუროს სხდომაზე განაცხადა, გასულ კვირაში ამ საკითხზე კონკრეტული საუბრები იყო. უკვე შემდეგ თვეა, ხელისუფლება რადიკალურ ოპოზიციას აღნიშნულ რეფორმებში მონაწილეობისაკენ მოუწოდებს. არსებობს საარჩევნო კოდექსზე მომუშავე ჯგუფისა და საკონსტიტუციო რეფორმის კომისია. შესაბამისად, თუ რომელიმე პოლიტიკოსს აღნიშნულ საკითხებზე მუშაობის სურვილი აქვს, საუბრიდან საქმეზე გადავიდეს, რადგან ერთად მუშაობას ალტერნატივა არ აქვს. მიხეილ მაჭავარიანის განცხადებით, ხელისუფლების სურვილია, იყოს არა მხოლოდ საუბარი ან იმელებით ურთიერთობა, არამედ გადაიდგას კონკრეტული ნაბიჯები. „დროა, ყველას ეყოს პოლიტიკური გამბედაობა, რომ ერთ პოლიტიკურ ჯგუფში გავერთიანდეთ, რადგან ყველანი ერთი ქვეყნის შვილები ვართ. ეს სამუშაოალებას მოგვცემს, საზოგადოებისათვის მნიშვნელოვანი მისაღები გადაწყვეტილებები უფრო მოკლე პერიოდში მივიღოთ“, — აღნიშნა მიხეილ მაჭავარიანმა.

თურქეთში საქართველოს 11 მოქალაქე დააკავეს

თურქული საინფორმაციო სააგენტო „ჩიჰანის“ ინფორმაციით, თურქეთის ქალაქ მუშუში პროსტიტუციისა და სუტენიორობის ბრალდებით დააკავეს საქართველოს 11 მოქალაქე, აზერბაიჯანის — 11 და თურქეთის 2 მოქალაქე. „ჩიჰანის“ ინფორმაციით, დაკავებულებმა ჩვენებები მისცეს. მათ წინააღმდეგ გამოიძიება უკვე მიმდინარეობს.

საქართველო

გზურთ, გაგზიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგზიარეთ: 38-41-97, ან მოგზიარეთ: info@geworld.net

ზოგისთვის პოლიტიკა ბიზნესად გადაიქცა, რადგან, ეტყობა, ამ უფრო იოლად იშვებოდა ფული, თუკი, რა თქმა უნდა, სინდის-ნაგუსზე აიღებ ხელს. ახლა ვინც ამას თავის თავზე მიიღებს, მასივური გამოაღოს და ხივი წყალი მიიტვის. ჩემი რჩევა იქნება!..

თის ყოფილი კოლონია, რომელშიც ვითარება დიდი ხნის განმავლობაში ვერ დალაგდა და ბოლოს გაერომ მის მეზობლებს — მაროკოს და მავრიტანიას შესთავაზა — გაიყავით ეს ქვეყანა და თქვენი შეხედულებისამებრ მართეთო! დღეს ამ გაყოფის ქვეყნის სამხრეთ ნაწილს მავრიტანიას აკონტროლებს, ხოლო ჩრდილოეთ ნაწილს — მაროკო! აი, ეს ემუქრება ჩვენს ძვირფას და ლამაზ საქართველოს, რომელსაც დღემდე უამრავ ლექსს ვუძღვებით!

ამიხსენით, რატომ უნდა ვიცხოვრო ქართულ სახელმწიფოში, რა ხიბლი გავქვით ასეთი? კანონი თქვენთან არ კანონობს, სამართალი არ არსებობს, ბიზნესი დატერორებულია გავქვით, პოლიცია ხალხს ქუჩაში ხოცავს, დემოკრატია არ გავქვით, არანორმალური ხელისუფლება გყავთ, თქვენი ფასეულობები დაკარგეთ, გეგმავთ პედერასტიების აღსადგენს, თქვენს შვილებს გაუკუღმართებული ფასეულობებით ზრდით და ჩემსას დაცავთ, რომ მოვიდეთ?

ფერს თუ არ ახსავლი, მაშინ გამოიქცევა კი არა, სომხეთის საზღვარს ისე გადაიარებენ, უკან არ მოიხედავს...
თუ დაადებთ ახალგაზრდობას, წარსულს დაავიწყებთ, გააქალაქუნებთ მამრობით სქესს და პედერასტიების აღსადგენს ჩაატარებინებთ, ირანელიც დაგვინებთ, აფხაზიც, სომხიც, ოსიც, რუსიც და მერე აღარ უნდა გაგიკვირდეს, აღარ უნდა გეწყინოს, ასეთად რომ მოგიხსენიებენ. რამდენიც უნდა ჩავერგოთ სილაში თავი, ამ დინამიკით მივდივართ და თუ დროზე არ გუშეგებთ თავს, უფრო უარესიც გველოდება! გუშინ, აიათოლა ჰამენეიმ დაგვცინა, ხვალ სხვა დაგვცინებს და რა ექნათ ახლა, ვიყოთ ასე?.. არადა, იმ აიათოლამ ძალიან კარგად იცის, რომ მისი ქვეყნის ისტორიაში ქართველების ნილი ძალიან დიდია, მაგრამ დღეს ისიც კარგად იცის, რომ სააკაშვილის გურჯისტანი არის ნული! აიათოლა ჰამენეის მარტყოფის, მარაბდისა და ქსნის ბრძოლებზეც სმენია, ალბათ, როცა შაჰაბასის 120000-იანი არმიიდან 60 ათასი აქ ჩანდა მიწანი და შემდეგ საქართველოში შემოჭრის მადა რომ დაკარგეს, მაგრამ დღეს სხვა ვითარებაა, ირანი კი არა, ვისაც გაეხარდება, ის შემოიღებენ ქვეყანაში, გადაგივლ-გადმოგივლის!..

აი, სანამ ამ შეკითხვებზე პასუხს არ გავცემთ, ანდა უფრო უარესებზეც, არც აფხაზი და არც ოსი ჩვენთან დამბრუნებული არ არის, არა და შევივლოთ ეს!!!

თქვენ როგორ გგონიათ, როგორ უნდა იქნას, როგორ უნდა იქნას მის მიერ გაგზავნილი უზენის ინსპექტორის უზენის ინსპექტორის მთლიანობის აღადგენა, თავისი ღირსების დაბრუნება?

მეტსაც გეტყვით: როგორ შეიძლება სკოლის მასწავლებელმა გაზარდოს ქვეყნის დამცველი ჯარისკაცი, თუკი სკოლის პროგრამიდან ამოღებულია ცოტნე დადიანი, სამასი არაგველი და ა.შ.? ერთხელ ოტო ბისმარკს 1870 წელს, როცა გერმანიამ დაამარცხა საფრანგეთი და აიღეს პარიზი, ჰკითხეს: ვინ მოიგო ეს ომი? ბისმარკმა უპასუხა: გერმანელმა მასწავლებლებმა, ასეთი ჯარისკაცები რომ გაზარდესო!

შენ თუ გინდა, ქართველი ჯარისკაცი ბრძოლიდან არ გაგექცეს, სკოლიდანვე უნდა ასწავლო გიორგი პირველი, გიორგი მესამე, დიდგორის ბრძოლა, ფარნავაზი, ვახტანგ გორგასალი, ილია ჭავჭავაძე, შოთა რუსთაველი, ქეთევან წამებული და სხვა უამრავი მაგალითი, რომელთა მემკვიდრეობა ეს ქვეყანა დღემდე მოვიდა! ამ ყველა-

ის უმჯობეს სააკაშვილის ბრალი არ უნდა იყოს, ზოგადად, ჩვენი შეცვლილი მენტალობის ბრალი მგონია...

— დაიხ, ასეა. ჩვენს კულტურაში ქართველის ორი ფსიქოტიპია: ავთანდილი და ნაცარქექია! ორივე ჭკვიანია, ემბაკი (სხვათა შორის, ავთანდილიც ამბობს ხოლმე ტყუილებს), მაგრამ მათ შორის ორი უმთავრესი განსხვავება: ავთანდილი იბრძვის მაღალი იდეალებისთვის — მეგობრობისთვის, სიყვარულისთვის, ერთგულებისთვის, დიდი მიზნის მიღწევისთვის, თავისი მოყვასის ბედნიერებისთვის და აქვს ღირსების გრძნობა... მიდი და გაუბედე რამე ავთანდილს! ახლა ავიღო ნაცარქექია. იმისთვის იბრძვის, რომ ბოლოს ისევ ნაცარი ქექის?

როცა მივადექით იმ გზაჯვარედინს, მარჯვნივ — ავთანდილობა და მარცხნივ — ნაცარქექიობა, ოთხმა მილიონმა კაცმა ერთად გადაუხვევიეთ მარცხნივ — ნაცარქექიობისკენ, ანუ ზნეობრივი გმირის გზიდან ჩვენი ნებით გადაუხვევიეთ და ვართ ნაცარქექიები!

თანაც, ის დევი უკვე გაემთავრებულა, კისერზე კი აღარ გვისვამს, გაგდებული ვყავართ ნიხლქვეშ და გვიბრავუნებს, როცა გაეხარდება! ახლა ისევ არჩევანის წინაშე ვდგავართ. ისევ უნდა ავირჩიოთ, რა გვინდა — ავთანდილობა თუ ღირსების არმქონე ნაცარქექიობა. ვიფიქროთ ამაზე, ხომ შეგვიძლია?

ესაუბრა ირინა ბოგოსავილი

რუსეთის ეკლესია ხნობს საქართველოს ეკლესიის კანონიერ იურიდიულ კონფლიქტურ რეგონებში

ნიშნის, დილაადრიან, თბილისში დაბრუნდა საქართველოს საპატრიარქოს დელეგაცია, რომელიც ოფიციალურ ვიზიტად მოსკოვში იმყოფებოდა. „საქართველო და მსოფლიომ“ ინტერვიუ ჩამოართვა დელეგაციის წევრს, საქართველოს ყოფილ ელჩს რუსეთში ზურაბ აბაშიძეს.

— ეს ვიზიტი გაგრძელდება იმ ნაბიჯების, რომლებიც ხორციელდება ჩვენი ორი მართლმადიდებელი ეკლესიის თანამშრომლობის ფარგლებში. ამ თანამშრომლობაში, როგორც თქვენი გაზრდის მიზნით, განსაკუთრებული აქტუალობა შეიძინა შარშანდელი აგვისტოს ომის შემდეგ. ეს ურთიერთობა ომის დროსაც არ განწყვეტილა და დღეს ხომ დიდი მნიშვნელობა ენიჭება არა მარტო ორიენტაციების თვალსაზრისით, არამედ იმ როლის გამო, რომელიც ეკლესიამ არსებულ ვითარებაში იტვირთა.

რუსეთის პატრიარქთან შეხვედრა დიდად მნიშვნელოვანი იყო, საინტერესო და გულახდილი. საგნობრივი საუბარი გაიმართა, უზინარეს ყოვლისა, იმ პრობლემებსა და სირთულეებზე, რომლებიც ორივე მხარეს აწუხებს.

მისა უნდა იხილოს განაცხადი, რომ ეს ურთიერთობა, როგორც უნდა იქნას, როგორ უნდა იქნას მის მიერ გაგზავნილი უზენის ინსპექტორის მთლიანობის აღადგენა, თავისი ღირსების დაბრუნება?
— დაიხ, ასეა. ჩვენს კულტურაში ქართველის ორი ფსიქოტიპია: ავთანდილი და ნაცარქექია! ორივე ჭკვიანია, ემბაკი (სხვათა შორის, ავთანდილიც ამბობს ხოლმე ტყუილებს), მაგრამ მათ შორის ორი უმთავრესი განსხვავება: ავთანდილი იბრძვის მაღალი იდეალებისთვის — მეგობრობისთვის, სიყვარულისთვის, ერთგულებისთვის, დიდი მიზნის მიღწევისთვის, თავისი მოყვასის ბედნიერებისთვის და აქვს ღირსების გრძნობა... მიდი და გაუბედე რამე ავთანდილს! ახლა ავიღო ნაცარქექია. იმისთვის იბრძვის, რომ ბოლოს ისევ ნაცარი ქექის?
როცა მივადექით იმ გზაჯვარედინს, მარჯვნივ — ავთანდილობა და მარცხნივ — ნაცარქექიობა, ოთხმა მილიონმა კაცმა ერთად გადაუხვევიეთ მარცხნივ — ნაცარქექიობისკენ, ანუ ზნეობრივი გმირის გზიდან ჩვენი ნებით გადაუხვევიეთ და ვართ ნაცარქექიები!
თანაც, ის დევი უკვე გაემთავრებულა, კისერზე კი აღარ გვისვამს, გაგდებული ვყავართ ნიხლქვეშ და გვიბრავუნებს, როცა გაეხარდება! ახლა ისევ არჩევანის წინაშე ვდგავართ. ისევ უნდა ავირჩიოთ, რა გვინდა — ავთანდილობა თუ ღირსების არმქონე ნაცარქექიობა. ვიფიქროთ ამაზე, ხომ შეგვიძლია?
ესაუბრა ირინა ბოგოსავილი

ნიშნის ეკლესია აღიარებს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის კანონიერ იურიდიულ კონფლიქტურ რეგონებში. მათ შორის, აფხაზეთსა და ყოფილ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში. ეს პრინციპი რომ არა, სიტუაცია აბსოლუტურად განსხვავებული იქნებოდა; მაგრამ რახან არის, სწორედ იგი იძლევა საშუალებას, განვითარდეს თანამშრომლობა ორ ეკლესიას შორის.

ისიც უნდა გითხრათ, რომ ნებისმიერი საუბარი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქის მითითებით იწყებოდა იმით, რომ ჩვენს ტერიტორიულ მთლიანობაზე ვერავინ იტყვის უარს, როგორი ხელისუფლება გინდა იყოს საქართველოში.

— ეკლესიის მამანი როგორ რეაგირებდნენ?

— რუსეთის ეკლესია დგას თავის პოზიციაზე, რომელიც ადრეც ჰქონდა და რომელიც აგვისტოს მოვლენების დროსაც დადასტურდა: ცნობს საქართველოს ეკლესიის კანონიკურ იურიდიულ კონფლიქტურ რეგონებში.

— მაგრამ არაფერი უთქვამთ საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობაზე?

— პოლიტიკაში გაჭრილად არ ერევიან. მაგრამ თავის სათქმელს ამბობენ და თავიანთ პოზიციას ადასტურებენ. ეს, რა თქმა უნდა, მნიშვნელოვანია.

— ადამიანური ურთიერთობების მხრივ რაიმეთი თუ იყო გამორჩეული მოსკოვი შეხვედრები?

— შეხვედრები ოფიციალური იყო.

ორი პატრიარქი ერთმანეთს დიდ პატივს სცემს, კარგი ურთიერთობა აქვთ. რუსეთის პატრიარქმა კილევსკის ეპისკოპოსს დაადასტურა ღრამ პატივისცემა საქართველოს პატრიარქის მიმართ, ეს ხაზგასმით გამოხატა.

გვქონდა სხვა შეხვედრებიც. კორექტულ ჩარჩოებში ველაპარაკეთ რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეს — კარასინს. მოსკოვის საპატრიარქოში კონსტრუქციული განხილვა იყო. გაიმართა გულახდილი საუბარი ყველა მხარეზე. კრიტიკაც და მხარდაჭერაც მნიშვნელოვან საკითხებზე დაუფარავად იყო გამოხატული.

ესაუბრა არამაზ სანაბლია

სისხლიანი ბარჩევა გლდანში

„გაპირობა, რომ თქვენ, ბელა ბიჭი „დაბრუნდით“ რას ნაკომიდავინი, ის თუ ჩემი შვილი იქნებოდა!“

თბილისის №177 სკოლის ეზოში 25 წლის მიხეილ ქიმუცაძის მკვლელობაში ბრალდებულ 21 წლის გელა გელაშვილისათვის სასამართლო პროცესზე პროკურორმა გიორგი ჩივიაშვილმა სასჯელად 20 წელი, ცხრა თვე და 7 ათასი ლარი ჯარიმა მოითხოვა; მოსამართლე შორენა გუნცაძის გადაწყვეტილებით მკვლელს სასჯელის ზომად 18 წლითა და 9 თვით თავისუფლების აღკვეთა და 6 500-ლარიანი ჯარიმა შეეფარდა.

ბრალდებულ გელაშვილსა და გარდაცვლილის დედას შორის პროცესზე რამდენჯერმე შელაპარაკება მოხდა. გელაშვილი ლია ქიმუცაძეს სიტყვიერ შეურაცხყოფას აყენებდა და თან არწმუნებდა, რომ მას მიხეილ ქიმუცაძის მოსაკლავად არანაირი მოტივი არ გააჩნდა.

ბრალდებულ გელაშვილსა და გარდაცვლილის დედას შორის პროცესზე რამდენჯერმე შელაპარაკება მოხდა. გელაშვილი ლია ქიმუცაძეს სიტყვიერ შეურაცხყოფას აყენებდა და თან არწმუნებდა, რომ მას მიხეილ ქიმუცაძის მოსაკლავად არანაირი მოტივი არ გააჩნდა.

5-6 გასროლა გაევიგონე და გავიქეცი. გავიგონე, სკოლის გეგმით მანქანაში მჯდომმა ჩხუბის ერთ-ერთმა მონაწილემ როგორ თქვა, გელამ ბიჭი „დაბრუნდა“. რა ვიცოდი, თუ ეს ჩემი შვილი იქნებოდა. ეს იყო საკმისი გარჩევა და შენას გამოგლდანის მე-3 და მე-5 მიკრორაიონებებს შორის, რომელსაც ჩემი შვილი ემსხვერპლა. შამოიანი მეხუთე-დანაა, გელაშვილი და მესხი — მესამედან“, — ისხენებს ლია ქიმუცაძე.

„ჩემი ყურით მოვისმინე, მანქანაში მჯდომი პიროვნება რომ ამბობდა, როგორ „დაბრუნდა“ გელა გელაშვილი. მა ბიჭი. ის ჩემი შვილის მკვლელობა და მისი მკაცრად დასჯა მსურდა“, — განაცხადა მოკლულის დედა — ლია ქიმუცაძემ. იგი განაჩენით უკმაყოფილო იყო.

შეგახსენებთ, რომ ზემოხსენებული მკვლელობა 2007 წლის 4 ივნისს მოხდა. მკვლელობაში ბრალდებული გელა გელაშვილი კი 2008 წლის 13 მაისს ხაშურში დააკავეს. მას პოლიციისთვის წინააღმდეგობა არ გაუწევია, თუმცა სასამართლო პროცესზე პროკურორმა გიორგი ჩივიაშვილის მიერ წაკითხულ ბრალდებაში თავი დამნაშავედ არ მიიჩნია.

პროკურორმა პროცესზე მკვლელობის მოტივად ქორწილში მომხდარი შელაპარაკება დაასახელა:

„გელაშვილს მისი მეგობარი ლაშა მესხი დაუკავშირდა, რომელმაც აცნობა, რომ იგი ერთ-ერთ რესტორანში მეგობრის ქორწილში იმყოფებოდა. მესხს ამავე სუფრაზე მყოფ რომან შამოიანთან შეკამათება მოსვლია გოგონასთვის შეურაცხყოფის მიყენების გამო.

2007 წლის 4 ივნისს ხსენებული ინციდენტის გასარკვევად მესხი და შამოიანი №177 სკოლის ეზოში უნდა შეხვედროდნენ ერთმანეთს; მესხმა გელაშვილს გაყოლა სთხოვა. დათქმულ დროს, დაახლოებით საღამოს რვის ნახევარზე, შამოიანი და მესხი ერთმანეთს შეხვდნენ და კვლავ შეკამათდნენ, რაც ჩხუბში გადაიზარდა. ჩხუბის დროს სკოლის მახლობლად მცხოვრები მიხეილ ქიმუცაძეც გამოვიდა და მოჩხუბრებს მკაცრად მოსთხოვა, დაწყნარებულიყვნენ. ამ დროს გელაშვილმა ქიმუცაძეს შეაგინა, რაზეც ქიმუცაძემ დასარტყმელად გაიჩინა. გელაშვილმა ქიმუცაძის მოკვლა განიზრახა, შარვლის საქამრედან ცეცხლსასროლი იარაღი ამოიღო, ორჯერ შაერთში გაისროლა, ერთხელ კი — ქიმუცაძის მიმართულეობით. ქიმუცაძე მუცლის არეში დაიჭრა, სამხუხაროდ, მისი გადარჩენა ვერ მოხერხდა. გელაშვილი კი შემთხვევის ადგილიდან მიიშალა“, — განაცხადა პროცესზე პროკურორმა გიორგი ჩივიაშვილმა.

მოკლულის დედა ლია ქიმუცაძე აცხადებს, მისი შვილი სრულიად უმიზეზოდ გაიმეტეს:

„იმ საზარელ დღეს სამზარეულოში ვიყავით. სუფრა გავშალე, მიშიკოც სახლში იყო. ხმაური მოგვესმა და რომ გავიხედეთ, სკოლის ეზოსკენ ძალიან ბევრი ახალგაზრდა მივრბოდა. იმ დროს ჩემი შვილიშვილი ეზოში იყო ჩასული და მიშიკო ბავშვის ამოსაყვანად გავიდა. ჩხუბ-

შვილის ნათლის აკვლავობისთვის 10 წელი მიმსაჯეს

დაახლოებით ორი წლის წინათ შანავების ოჯახში ტრაგედია დატრიალდა. მოკლული და მსჯავრდებული ერთმანეთის მეზობლად ცხოვრობდნენ. ეს ორი ოჯახი მეგობრობდა. ურთიერთობის გასამყარებლად ერთმანეთთან დამოყვრება გადაწყვიტეს და ერთ-ერთი მათგანი მეგობრის შვილის ნათლია გახდა, თუმცა, როგორც ჩანს, ტკბილად ყოფნას დიდი დრო არ ეწერა და სიმთვრალეში წამოსროლობის ფრანსა საბოლოოდ ერთ-ერთის მკვლელობა მოჰყვა. მოკლული გოგა ლანჩავა ბადრი შანავეს ქალიშვილის ნათლია იყო (გვარ-სახელები გარკვეულ მოსაზრებათა გამო შეცვლილია).

მკვლელობა 2007 წლის სექტემბერში მოხდა. იმ დღეს, დაახლოებით ღამის 11 საათზე, საცხოვრებელი კორპუსის ეზოში ბადრი შანავე და გოგა ლანჩავა სხვებთან ერთად არაყს სვამდნენ, საიდანაც შანავემ და ლანჩავამ შანავეს ბინაში გადაინაცვლეს. გადამოვრალ მეგობრებს მათ გადახტეს შორის წარსულში მომხდარი უთანხმოების გამო ურთიერთ-შელაპარაკება მოუვიდათ.

ურთიერთშელაპარაკება ჩხუბში გადაიზარდა. შანავემ სამზარეულოდან დანა გამოიტანა და ლანჩავას გულ-კორდის არეში ჩაარტყა. მძიმედ დაჭრილი მეზობელი მან მისაღებ ოთახში ბედის ანაბარა მიიტოვა და თავქუდმოგლეჯილი კიბეზე დაეშვა. პოლიციამ იგი იმ დროს დააკავა, როდესაც მანქანით გაქცევას ლაშობდა.

ბადრი შანავეს ცოლი ამბობს, რომ მის ქმარსა და მოკლულს ერთმანეთთან დაძაბული ურთიერთობა ჰქონდათ: „იყო შემთხვევები, როცა ჩემი თანდასწრებით ლანჩავამ ჩემს მეუღლეს ხელი გაა-

ტყა. ეს უკანასკნელი ბრახდებოდა, მაგრამ შეკამათებას ვერ უბედავდა, რადგან გოგა ხშირად აღნიშნავდა, რომ ჩივიან უბნის „მაყურებელი“ იყო, მისი უმინოდით და პატივს სცემდნენ. ჩემი მეუღლე და გოგა ერთად ხშირად სვამდნენ. თითქმის ყველა დღის შემდეგ გოგა თავისი ბინის აივანზე გამოდიოდა და ჩემს ქმარს ავიხებდა. ჩემი მეუღლე მეუბნებოდა ხოლმე, ეს ერთხელ შემოაკვდებაო.

იმ დღით კარზე კაკუნის ხმა გაისმო. კარებთან გოგა და ჩემი ქმარი დგნენ. ჩემი მეუღლე მთვრალი იყო, გოგა — ნასვამი. მან მიხრა, შენი ლოთი ქმარი მოვიყვანეო. შემოვიდნენ. მე რე სიგარეტისთვის ისევ გავიდნენ და დაახლოებით ათ წუთში დაბრუნდნენ, თან არაყი და ლუდი მოიტანეს.

...უკვე გადამოვრალეები იყვნენ, ვეღარ აცნობიერებდნენ, რას ამბობდნენ, როცა ჩემმა მეუღლემ პერანგის ჯიბიდან მომწვანო ფერის მძაფრი სუნის, გაზეთში შეხვეული გამხმარი მცენარეუ-

ლო ადამიანს დაადო ხელი და გადაწყვიტა, პროკურატურაში მისულიყო ჩვენების შესაცვლელად, მაგრამ პროკურატურაში უთხრეს, ამისათვის დაგაპატიმრებთო. ადვოკატი რომ მოითხოვა, უთხრეს, ამხელა ბიჭი ხარ, ადვოკატი რად გინდაო. ამ მიზეზით იგი საქართველოდან წავიდა და სასამართლოს წერილი დაუტოვა, რომელშიც სწერს, რომ მას უდანაშაულო ადამიანზე დაადებინეს ხელი. სასაცილოა, ასევე, მონმე მელაძის ჩვენება, რომელმაც დანახა, იარაღიანი პიროვნება 50 მეტრის მოშორებით როგორ მირბოდა და მოახერხა მისი სახის დამახსოვრება“.

სურმავას წერილთან დაკავშირებით პროკურორმა ჩივიანში პროცესზე განმარტა, „მიუხედავად იმისა, რომ წერილი ანზორ სურმავას დედამ წარმოადგინა, არ ვიცი, ეს წერილი ნამდვილად სურმავას დანერვილია თუ არა. შესაბამისად, ჩვენ მის მიერ დანახა გამოიყენებოდა მიცემულ ჩვენებას ვეყრდნობო“.

გელაშვილის ადვოკატი ამბობს, რომ დაცვა მთლიანად უარყოფს გელაშვილის დანა-

შაულს და განაჩენის გასაჩივრებას აპირებს.

აღნიშნულ საქმესთან დაკავშირებით საქალაქო სასამართლოს პრესცენტრმა სურვილი გამოთქვა, გაზეთისათვის განმარტება მიეცა: „განაჩენის გამოტანისას სასამართლო დაეყრდნო მონმე სურმავას მიერ წინასწარ გამოძიებაში ორჯერ მიცემულ ჩვენებას. სურმავას მიერ პირველი ჩვენების მიცემის შემდეგ ჩატარდა ამოცნობა. სურმავამ გელაშვილი ამოცნო სურათზეც და შემდეგ პირადადც. მან თვითონ მოითხოვა ხელახალი დაკითხვა, რადროსაც განაცხადა, რომ გელაშვილმა ჯერ შაერთში ისროლა, მე რე კი დამიზნებით ესროლა მიშიკო ქიმუცაძე. ჩვენების მიცემას ესწრებოდა სურმავას ადვოკატი, რომელმაც სასამართლო გამოძიებისას განაცხადა, რომ სურმავამ გამოძიებას ნებაყოფლობით მისცა ჩვენება და მასზე რაიმე სახის ზეწოლას ადგილი არ ჰქონია.

სასამართლო, ასევე, დაეყრდნო სურმავას დედის ჩვენებას, რომელმაც წინასწარი გამოძიების ეტაპზე და შემდეგ სასამართლო გამოძიებისას დაადასტურა, რომ შვილმა უამბო, თუ როგორ მოკლა გელაშვილმა მიხეილ ქიმუცაძე. მონმე მელაძემ სასამართლო გამოძიებისას დაადასტურა,

რომ დანახა შემთხვევის ადგილიდან გამოქცეული გელაშვილი, რომელსაც ხელში იარაღი ეჭირა. დაზარალებულის უფლებამოსაცვლემ, ქიმუცაძის დედამ, სასამართლოს მისცა ჩვენება, რომ მისი შვილის დაკრძალვის შემდეგ მასთან სახლში მივიდა გიორგი ზაქარიაძე, რომელმაც უთხრა, რომ მისი შვილი გელაშვილის მოკლულია. ამ ჩვენებას ადასტურებს გელაშვილის დაც.

რაც შეეხება სასამართლოს მხრიდან სურმავას ახსნა-განმარტების არგუმენტებს, სასამართლო სხდომაზე სურმავას დედა წარმოადგინა ახსნა-განმარტება, რომელიც, მისი თქმით, ეკუთვნის მის შვილს და რომლითაც სურმავა უარყოფს გელაშვილის მიერ ქიმუცაძის მკვლელობის ფაქტს. თუმცა იქვე დაადასტურა მის მიერ წინასწარი გამოძიებისას მიცემული ჩვენება, სადაც ამბობს, რომ მისმა შვილმა უამბო, როგორ მოკლა გელაშვილმა ქიმუცაძე. აღნიშნული ახსნა-განმარტება არ წარმოადგენს მტკიცებულებას და იგი არ არის დადასტურებული ნოტარიუსის წესით, შესაბამისად, არ დასტურდება ის ფაქტიც, რომ ეს განმარტება დანერვილია ნამდვილად სურმავას ხელით“.

მაკა ქობალია

თად დაღვევას ვერიდებოდი. როცა დათვრებოდა, კარზე მიბრახუნებდა. ვამბობდი, ვუთხრეს, როდემდე დაეძინა და რაღაც მოხდება-მეთქი.“

მისივე თქმით, მკვლელობის დღეს მას ერთ-ერთი შვილი (შანავეს სამი შვილი ჰყავს) თვალის ექიმთან ჰყავდა წაყვანილი. იქიდან მობრუნებული კი ეზოში მყოფ მეზობლებს შეუერთდა, რომლებიც არაყს სვამდნენ.

„ცოტა ნასვამი ვიყავი. სახლში წავედი. არც ვიცოდი, თუ ის უკან მომეყვებოდა. კიბეზე დამინია და კარზე ჩემს მაგივრად დააკაკუნა. სახლში შევედი. ჩემს მეუღლეს უსაყვედურა, ჩემს ცოლს რაყვით არ ელაპარაკებო. ცოლებმა ადრე რაღაცაზე იჩხუბეს. ვუთხარი, თვითონ გაარკვიონ თავიანთი ურთიერთობა-მეთქი, — ამბობს შანავე, რომელიც ირწმუნება, რომ შვილის ნათლის მოკვლა განზრახული არ ჰქონია, — მისი შეშინება მოხდოდა და დანა ავიღე. სამზარეულოს შესასვლელ კარებში შემხვდა, მოუქნიე და თვითონ ინერციით წამოვადანაშე, კარების გვერდით დაეცა; მეუღლეს ვუთხარი, სასწრაფოში დაერეკა. მე კი სასწრაფოს დასახვედრად გარეთ გავიდი და მანქანაში ჩავეჯექი, გაქცევას არ ვაპირებდი. ამ დროს დამიჭირეს, — ამბობს შანავე, რომელმაც წინასწარ გამოძიებას განსხვავებული ჩვენება მისცა:

„სამზარეულოს დანა ავიღე.

იმ მომენტში, როცა ზემოდან მოვექეცი იატაკზე მწოლიარეს, დანა ერთხელ დავარტყი. როდესაც წერილობა დავინახე, სისხლის შესაკავებლად მარცხენა ხელი დავადეფექტობდი, სასწრაფო დახმარება მოუსწრებ-მეთქი და ეზოში ჩავედი“.

განსხვავებულ ჩვენებებთან დაკავშირებით მსჯავრდებულმა განაცხადა, რომ დაკითხვის დროს ნასვამი იყო და არ ახსოვს, სწორია თუ არა გამოძიებისთვის მიცემული ჩვენება.

გამომეხებამ განზრახ მკვლელობის გარდა, დაკავებული წარმოკითხვის მოხმარებაშიც დასდო ბრალი. მეორე ბრალდებულთან დაკავშირებით აღნიშნა, რომ ნარკოტიკი არასდროს მიუღია.

პროკურორის შეკითხვაზე, თუ რით ხსნის მეუღლის ჩვენებას, რომ პლანი მონიეს, ლანჩავამ განაცხადა: „არ ვიცი. ალბათ, ეგონა, რომ მოეწონი. ამ დროს სივარეს ვეწეოდი. იმ დღეს გოგამ მოხარულად შეხსენა, რომ შვილმა თვითონ მას ჰქონდა. მე არ ვიცი“.

სალომე გოგონია

ვაჭარების პანკისში

„ვაჭარი“ ან „ვაჭარიზმი“ არის სუნა-ისლამის ულტრაკონსერვატიული ფორმა, რომელიც მე-18 საუკუნეში „იქადაგა“ მუჰამედ იბნ აბდ-ალ-ვაჭარმა დღევანდელი საუდის არაბეთის ტერიტორიაზე. ვაჭარიზმი მიზნად ისახავს ისლამის განმეორებას ყოველგვარი სიახლისაგან, ანუ შირკისგან, რომელიც გულისხმობს ისლამში პოლითეიზმის ცოდვას, ანუ სხვა ღმერთების აღაპთან გაიგივებას. ზოგადად, შირკი მიტევებადი ცოდვაა, თუკი მოკვდავი მას სიცოცხლეშივე მოინანიებს, მაგრამ ისლამის წერილებით, თურმე, ადამიანი, რომელიც ამ ცოდვით დამძიმებული გარდაიცვლება, ვერასოდეს მიაღწევს სასუფეველს. ზოგადად, შირკის მცნება არის თავპიდის (მონოთეიზმის), ანუ ერთი ღმერთის აღიარების საპირისპირო მცნება. ვაჭარიზმის იდეოლოგია, ძირითადად, გავრცელებულია საუდის არაბეთში, სადაც მოსახლეობის დიდი ნაწილი ვაჭარიზმითაა.

ზოგადად, ისლამის „გან-შტოება“ სექტად არის მიჩნეული, თუმცა მისი მხარდამჭერები და ოპონენტების ნაწილი უარყოფენ ვაჭარიზმის ასეთ განსაზღვრებას. ვაჭარიზმმა XIX-XX საუკუნეებში დიდი მხარდაჭერა პოვა სპარსეთის ყურის იმ ნაწილში, სადაც ნავთობის უხვი მარაგია. ვაჭარიზმი, ძირითადად, პატარა ქვეყნებში ვრცელდება, სადაც ტოტალური გაჭირვება და თითქოსდა მიზნად ისახავს მუსლიმანთა „მობრუნებას“ ქვემარტი ისლამისაკენ. 1801-1802 წლებში საუდის არაბეთის ვაჭარიზმმა მუუტიეს და დაიპყრეს ტრავის მიტყურის ნაწილის წმ. ქალაქები — კარბალა და ნაჯაფი, მოახდინეს შიიტური მოსახლეობის მასობრივი ხოცვა-ჟლეტა, დაარბიეს შიიტების წმინდანის ჰუსეინ იბნ-ალის (მუჰამედის შვილიშვილი) საფლავი. ამ წლებში საუდის არაბეთის ვაჭარიზმმა დაიპყრეს წმინდა ქალაქები — მექა და მედინა, გაანადგურეს უამრავი ისტორიული წმინდა მონუმენტი, მათ შორის, მუჰამედის ქალიშვილის ფატიმას სამარხი. უფრო მეტიც, მიზნად ისახავდნენ თავად მუჰამედის საფლავის დარბეზებსაც...

ვაჭარიზმი მთელ მსოფლიოში გაიგივებულია ტერორიზმთან და ისეთ ფიგურებთან, როგორც არის ოსამა ბინ ლადენი. ვაჭარიზმი განსაკუთრებით გაძლიერდა 70-იან წლებში, როცა უეცრად ავარდა ნავთობის ფასი მთელ მსოფლიოში! საუდის არაბეთის მოსახლეობის მცირერიცხოვნობის მიუხედავად, ამ ქვეყნის ტერიტორიაზე განლაგებული მსოფლიოს უმდიდრესი ნავთობსაბადოები, რომელთა შემოსავლები (მილიარდობით დოლარი) მსოფლიოში ვაჭარიზმის განვითარებას ხმარდება!

ზოგადად, ვაჭარიზმი ადამიანის უფლებების დამრღვევია, კრიმინალურ დაჯგუფებათა და ტერორიზმის გავრცელების „ტოპოტელში“ შედიან და მსოფლიო საზოგადოებისთვის მეტად საშიშ, სასტიკ ქალად მოიაზრებიან. მათ აქვთ ფული, გავლენა და, რაც მთავარია, „იდეა“ — გაათავისუფლონ მსოფლიო „მცდარი“ ღირებულებებისაგან!

ამ ყველაფრის ფონზე, გასაკვირია, რა დასაყრდენი შეიძლება ვაჭარიზმს საქართველოში? ჩვენთან ხომ, ძირითადად, მართლმადიდებლები, გეორგიანელები და ტრადიციული ისლამის მიმდევრები სახლობენ? მაგრამ, როგორც ირკვევა, ნავთობის დერეფნად აღიარებულ საქართველოში სწორედ რომ „დროულია“ ისლამის „მკურნალობა“ გამოჩენა და აქ საკუთარი „სახლის“ აშენებისთვის თადარიგის დაჭერა!

გასაკვირია ისიც, რომ ჩვენი ახლო მეზობლები — ჩეჩენები, თურქები, აზერბაიჯანელები და ირანელები ვაჭარიზმის გამაღმურებელი ებრძვიან, მაგრამ საქართველო ამ მხრივ და ისლამის ამ სისასტიკით ცნობილ მიმდინარეობას არათუ ებრძვის, პირიქით — სხვადასხვა გზით ახალისებს და ხელს უწყობს მის მოძლიერებას!

ვაჭარიზმი საქართველოში პირველად პანკისის ხეობაში რუსეთ-ჩეჩენეთის პირველი ომის დროს გამოჩნდნენ. იქაური მოსახლეობა ყოველდღე ხედავდა არაბ, იორდანელ, აფრიკელ ვაჭარიზმებს, მაგრამ ფიქრობდნენ, რომ ომი დამთავრდებოდა და ისინიც მოშორდებოდნენ იქაურობას! თუმცა, როგორც დღეს ამბობენ, მოშორების ნაცვლად დარჩნენ, მოძლიერდნენ და საკუთარი მეჩეთიც ააგეს მუაგულ დუისში!

როგორც პანკისელები ამბობენ, ისინი ადგილობრივი (კახეთის) ხელმძღვანელობის ხელშეწყობით ფინანსურად მოძლიერდნენ, ეხმარებიან ვაჭარიზმს „ზიარებულ“ თვის ტომს, ასაქმებენ მათ საკუთრებაში არსებულ „მცირე საწარმოებში“ და, რაც მთავარია, ტრადიციული ისლამის მიმდევარ ჯერ კიდევ ვერ გადაბირებულ ქისტებს შორიდან აყურებინებენ იმ „სიახლეს“ რაც ვაჭარიზმის უარყოფას მოსდევს! უკიდურეს სილატაკეში მცხოვრები ქისტები გაკვირვებას ვერ მალავენ იმის გამოც, რომ ვაჭარიზმი მათ ხეობაში ხელშეუხებლები არიან, ადგილობრივი ხელმძღვანელები მათთან საქმიან გარიგებებსაც არ ეფრიდებიან, ხშირად სტუმრობენ და თბილი ურთიერთობებიც აქვთ! უმუშევარი ახალგაზრდობა კი, ოღონდაც სარჩო-საბადებელი იმპოვის, მამა-პაპათა რელიგიაზე უარს ამბობს. შედეგად, პანკისის ხეო-

ბაში ვაჭარიზმის რაოდენობა დღით დღე იზრდება! რამდენიმე ხნის წინათ პანკისიდან თბილისში უხუცესთა საბჭოს ყოფილი თავმჯდომარე, ქისტ მახმად მარგოშვილი შემხვდა, რომელსაც ვაჭარიზმთან დაკავშირებული საკითხების გამო საქართველოში მუსლიმანთა სულიერი ლიდერის მონახულება ჰქონდა გადაწყვეტილი. ბატონი მახმადი სხვა უამრავ პრობლემაზეც მესაუბრა, მაგრამ განსაკუთრებული გულისტკივილი გამოთქვა ამ ფაქტთან დაკავშირებით: „საქართველოს ასეთი ძნელბედობის ყამს ვაჭარიზმიდან აკლია?“ მომიყვანოს იგი, რომ მუსლიმანთა დიდი მარხვის — რამადანის დამთავრების შემდეგ ვაჭარიზმმა დუისის მეჩეთში ლოცვის მერე 60 ძროხა დაკლეს და ხორცი მხოლოდ მათზე გადაანაწილეს, ვინც ვაჭარიზმს დაეწინააღმდეგებოდა!

„შესაძლოა, ბევრმა არ იცის, რომ ქისტები საქართველოში თავადი ჩოლოყაშვილების ბრძანებით იმ ძნელბედობის ფაშა ჩამოასახლეს, საქართველოში „დიდი ლეკიანობის“ სახელით რომაც ცნობილი. რადგან ოდიტგანვებობილი ერთ ვართ, ქართველებთან ერთად მათი განვითარებისთვის დროს ვხვდებით, ვინც ვაჭარიზმს ეწინააღმდეგება, ვინც ვაჭარიზმს ეწინააღმდეგება, ვინც ვაჭარიზმს ეწინააღმდეგება, ვინც ვაჭარიზმს ეწინააღმდეგება...“

„შესაძლოა, ბევრმა არ იცის, რომ ქისტები საქართველოში თავადი ჩოლოყაშვილების ბრძანებით იმ ძნელბედობის ფაშა ჩამოასახლეს, საქართველოში „დიდი ლეკიანობის“ სახელით რომაც ცნობილი. რადგან ოდიტგანვებობილი ერთ ვართ, ქართველებთან ერთად მათი განვითარებისთვის დროს ვხვდებით, ვინც ვაჭარიზმს ეწინააღმდეგება, ვინც ვაჭარიზმს ეწინააღმდეგება, ვინც ვაჭარიზმს ეწინააღმდეგება...“

„შეიძლება ბევრმა არც კი იცის, რომ ხეობაში 11 ახალგაზრდა იყო მოკლული და ყველა ისეთი სასიკვდილო ჭრილობები ჰქონდა მიყენებული, სიკვდილის წინ ერთი სიტყვის თქმაც რომ ვერ შეძლეს! რათქმაუნდა, ამ ბიჭების ნაწილი ორივე მხარისგან იღებდა ვეფხვს და მათ საქმიანობაშიც კარგად იყვნენ ჩახედულები, მაგრამ დახვრეტა რა უბედურებაა? რატომ კლავ — მონმე არ გჭირდება? 5 ახალგაზრდა მანქანებში ჩაცხრილეს, მიზეზი კი დღემდე ვერაფერია დაგვიკონტაქტა.“

„ბატონო ელდარ, დღეს პანკისის ხეობაში ვაჭარიზმი ბევრნი არიან?“

„თალიბანი“ ბავშვებს ყიდულობს და შაჰიდებად ზრდის

პაკისტანში თალიბების ლიდერი ბაითულა მეჰსუდი ბავშვებს ყიდულობს და შემდეგ მათ პაკისტანის ხელისუფლების, ავღანური და ამერიკული ჯარის წინააღმდეგ შაჰიდებად იყენებს. ამის შესახებ „The Washington Times“ აშშ თავდაცვის სამინისტროსა და პაკისტანის ხელისუფლების წარმომადგენელი ანონიმურ წყაროებზე დაყრდნობით წერს.

როგორც პაკისტანის ხელისუფლების ანონიმური მაღალჩინოსანი იუწყება, ბავშვების ღირებულება 7-დან 14 ათას დოლარამდე მერყეობს, ქვეყანაში რიგითი მოქალაქის საშუალო წლიური შემოსავალი კი 2 600 დოლარია. „(მეჰსუდმა) შაჰიდების ტერაქტები წარმოების ციკლად აქცია“, — განაცხადა აშშ თავდაცვის სამინისტროს ასევე ანონიმურმა წარმომადგენელმა. მეჰსუდის განადგურების ბოლო მცდელობა უშედეგოდ დასრულდა — დაიბომბა დაკრძალვის ცერემონია, სადაც ტერორისტები იმყოფებოდა. შედეგად 80 ადამიანი დაიღუპა, თავად მეჰსუდმა კი გაქცევა მოახერხა.

ახლახან პაკისტანის ხელისუფლებამ განაცხადა, რომ ცოცხალი ან მკვდარი მეჰსუდის კვალის მისაგნებად გამოსადეგ ნებისმიერ ინფორმაციაში 615 300 დოლარი გადაიხდის. ამ თანხას აშშ სახელმწიფო დეპარტამენტმა 5 მილიონი დოლარი დაუმატა. სავარაუდოდ, ამჟამად ტერორისტი ავღანეთის საზღვართან მიმდებარე რთულად მისაწვდომ ადგილებს აფარებს თავს.

როგორც გაზეთი იუწყება, ავღანეთისათვის არცთუ ისე უჩვეულო მოვლენაა ომში ბავშვების გამოყენება. ქვეყანაში საბჭოთა ჯარის ყოფნისას უამრავი არასრულწლოვანი ბიჭი „მუჯაჰედინად“

იქცა. „საქმე თავად ბრძოლა არაა, — ამბობს შერი, რომელმაც 13 წლის ასაკში აიღო იარაღი ხელში, — უცნაური ისაა, რომ ამ ახალგაზრდა მებრძოლებს შაჰიდებად ზრდინან. ეს ავღანეთში არასდროს ყოფილა გავრცელებული, არც — წარსულში. ამ ბავშვებს ტყინებს ურეცხავენ, რომ სჯეროდეთ იმის, რაც არ არსებობს. ეს ღმერთის წინაშე დანაშაულია.“

„თალიბანი“ ბავშვებს ყიდულობს და შაჰიდებად ზრდის

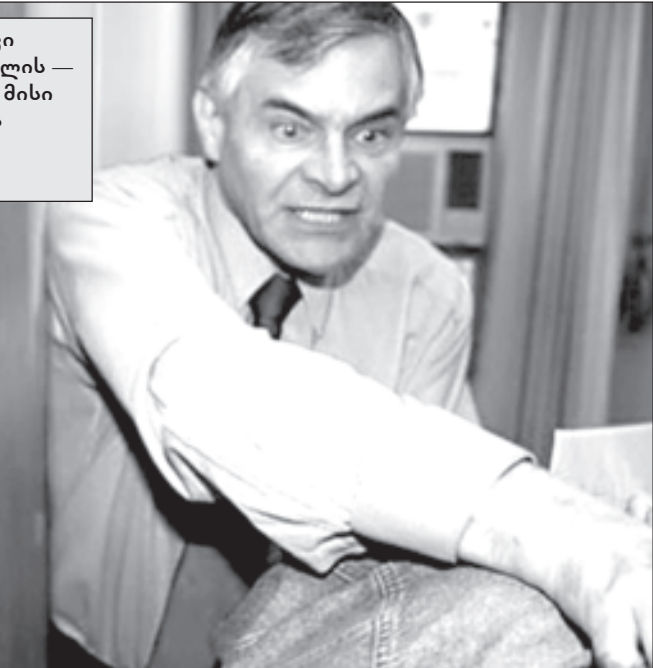
ეეზ, გენაცვალი, ადრე არეულობა რომ იყო, ღობებზე გვიწოდნენ: „გაერთიეთ, ოსებო, გაემზადეთ, ქისტებო!“ არადა, ჩვენ არასოდეს მოგვითხოვია ერთი გოჯი მინაც, არ გვითქვამს კი არა, არც კი გავგვიოქმეებია, როგორც მსოფლიოში ყველაზე მცირე ეთნოსს, განსაკუთრებული პატივით მოგვპყრობოდნენ! საქართველოში და საქართველოდან ყველა ერთი უპრობლემოდ გადის და შემოდის ჩვენ გარდა!

აი, სულ ახლახან მიცვალებული მიგვაბრუნებინეს საზღვრიდან. ასეთი შემთხვევა ადრეც ბევრი იყო! დამეთანხმებით, რომ ეს არანორმალური ვითარებაა და ამ ვითარებიდან გამოსავალსაც რომ ვერ ვპოულობთ, აღარ ვიცით, რა გზას დავადგეთ...
ირინა ბოგოსავილი

ყველა ზონდერის სასურადღებოდ! ჰიქტორ ხარას მკვლელის პინაქსი სწოხილია

ჩილეს არასამთავრობო ორგანიზაცია „ფუნას“ დაულაღვი შრომის შედეგად გამოვიწინა ცნობილი ჩილელი მომღერლის — ბარდისა და ფოლკლორისტი — ვიქტორ ხარას მკვლელობის სახელია ედვინ დიმიტერ ბიანჩი. ეს ჯალათი ჩილეს შრომის სამინისტროს კერძო საპენსიო ფონდების ასოციაციის ფინანსური განყოფილების თავმჯდომარედ მუშაობს.

თითქმის 33 წლის წინათ, აღიენდეს კანონიერი ხელი-სუფლების დამზობის დღეს, დიმიტერი ციხიდან გაათავი-სუფლეს. იგი საპრობილეში 1973 წლის 29 ივნისს მომხდარი პუტჩის მცდელობისთვის იჯდა. ახალმა სამხედრო ხელისუფლებამ დიმიტერი სანტიაგოს ფრენბურთის სტა-ტიონზე მიაგვლინა, სადაც ათასობით ჩილელი ჰყავდათ დატყვევებული (ეს სტადიონი 2003 წლიდან ვიქტორ ხარას სახელობისაა).

ნამუშევრებსაც აიძულებდა ეგ-ზეკუციაში მონაწილეობის მიღებას. მომღერალი ბოლოს მაშინ დაინახეს ცოცხალი, როცა დასისხლიანებული და ხელბეჭდვით სტადიონის გასახედში მიათრევდნენ. მეორე დღეს, 16 სექტემბერს, ტყვეებით დაცხრილული ვიქტორ ხარას ცხედარი სხვა მოკლულთან ერთად სანტიაგოს ერთ-ერთ გარეუბანში იპოვეს. ერთადერთი ოფიციალური დასკვნა იუნჯებო-და, რომ „ცნობილი ფოლკლორისტი ვიქტორ ხარას სამხედრო პატრულთან შეტაკებისას დაიღუპა“.

ფოფილი ტუსაღები პრინცის იხენებენ, როგორც ფსიქი-კურად გაუნონასწორებელ სუბიექტს, რომელიც დაუფარავი სიამოვნებით ადევნდა თვალყურს მიმდინარე მოვლენებს და სიცოცხლით ურცყამდა კონდას მუცელსა და სახეში უმწყო ტყვეებს.

ფოლკლორისტი — ვისენტი ბიანჩისი. მისი გაუნონასწორებელი ხასიათის გამო ამხანაგები მას სამხედრო აკადე-მიაში „ცოფიან დიმიტერს“ ეძახდნენ. 1970 წელს 100 უმცროსი ოფიცრისგან შემდგარ ჯგუფთან ერთად მომზადება გაიარა CIA-ს ხელმძღვანელობით ავადსახსენებელ „ამერიკის სკოლაში“ — პუტჩისტებისა და სამხედრო დამ-ნაშავეების მოსამზადებელ მთავარ სასწავლო ცენტრში. 1973 წელს, პინოჩეტის გადატრიალებამდე 3 თვით ადრე, მონაწილეობდა აღიენ-დას ნინაამდგე მონყობილ ჩაფლავებულ პუტჩში, რის გამოც გაასამართლეს და

სასჯელსაც იხდიდა; ხელი-სუფლებში სამხედროების მოსვლის შემდეგ მშვენიერი სამხედრო კარიერა გაიკეთა, მაგრამ 1976 წელს უცნობი მიზეზების გამო შეიარაღებული ძალებიდან წავიდა და დღემდე სამოქალაქო სამსახურში იმყოფება; დაეუფლა სამოქალაქო სპეციალობას „მონაგარიშე-აუდიტორი“; ყოფილ თანამშრომლებთან ურთიერთობა არ აქვს. ჩილეში დემოკრატიის დაბრუნების შემდეგ მან მიაკითხა ოფიციალურ ორგანოებს, როგორც „სამხედრო რეჟიმის რეპრესიების მსხვერპლმა“, არმიდან წამოსვლა მისი პოლიტიკური დევნილობის დასაბუთების მიზნით ახსნა და, როგორც „დიქტატურისგან დაზარალებული“, დღემდე ფულად კომპენსაციას იღებს.

თანამშრომლებთან არაფორ-მალურ შეხვედრებში. ცოტა ვინმე თუ წარმოიდგენდა, რომ ამ ადამიანის უცნაურობანი მისთვის წარსულის აჩრდილებისგან დამალვის საშუალება იქნებოდა.

25 მაისს 300-მდე ადამიანი, მათ შორის, „ფუნას“ ორგანიზაციის წევრები, ადამიანის უფლებათა დამცველები, ხარას მეგობრები და თავყანის-მცემლები, მისი ქალიშვილი ამანდა და ხელოვნების სამყაროს წარმომადგენლები დიმიტერის სამუშაო ოფისში მივიდნენ, რათა მისი კოლეგებისთვის დიმიტერის წარსულის შესახებ ეცნობებინათ. პატარა ჯგუფმა მის ოფისამდეც მიიღწია. მათ შესახებ დედამ გათვალისწინა დიმიტერმა სცადა, კამერებს და მალვოდა და ვიქტორ ხარას პლაკატის უკან დაიმალო, ამავდროულად ერთ-ერთ აქციის მონაწილეს დაარტყა. მცირე შეხლა-შემოხლის შემდეგ ყოფილი პრინცი ოფისიდან კიბზე დაეშვა და გაქცა.

ადგილობრივი იუსტიციის უკიდურესად ნელა მოქმედების მიუხედავად, იმედი გვაქვს, რომ მართლმსაჯულება იხეიშებს, თუნდაც იმ ფორმით, რომ მას ამის შემდეგ მოსვენება დაეკარგება.

306 არის პრინცი ედვინ დიმიტერი?
დაიბადა ჩილეს სამხრეთში, ქალაქ ვალდივიაში, გერმანელი ემიგრანტის ოჯახში. იგი ნათესავია ჩილეს ამჟამინდელი ელჩისა აშშ-ში — ანდრეს ბიანჩი ლარესი და, ასევე, ცნობილი მუსიკოს-

ხარას ჯალათის კოორდინატორი:
სრული სახელი: ედვინ არმანდო როხერდიმეტერ ბიანჩი პინარდობის მონაწილის № 7.096.266-7
სახლის მისამართი: Martin de Zamora 4237, Charles Hamilton 13863 y Apoquindo 7470
სამსახურის მისამართი: Huerfanos 1273, p. 14
ტელეფონის ნომრები: 7530400-7530401
ელექტრონული ფოსტა: edimte@safp.cl

საქართველოს პრეზიდენტს, ბატონ მიხეილ სააკაშვილს აუსაჯიტიდან იქალაქით გადაადგილება, აქააად ქ. ზუგდიდი პინაქსი და მონაწილეები ნინო მოროსია-ჩარაპიშვილის განცხადება

ხელისუფლების აგებული დამოკიდებულება თავიანთი სახლებიდან იძულებით აყრილ-გამოძევებული ადამიანების მიმართ აღარავის უკერს. დასტურად ისიც გამოდგება, საჩვენებელი გეტოები რომ აუშენეს შარშანდელი აგვისტოს ომის დროს დევნილ შიდაქართლებს. მთავრობის გაუზარებელმა პოლიტიკამ უარყოფითი შედეგები მალევე გამოიღო. სააკაშვილმა ლტოლვილებისთვის ელემენტარული თავშესაფრის მიცემით გააღიზიანა ე.წ. შევარდნაძის ლტოლვილები — ამ თექვსმეტი წლის წინათ ფუძიდან აყრილი ჩვენი თანამემამულეები, ვინც აფხაზეთში მხოლოდ შავ-თეთრ სიზმრებში ბრუნდება და ვისაც მშობლიური კერა ენატრება.

წერილი, რომელსაც გთავაზობთ, ერთი უკიდურესად გაჭირვებული ოჯახის წუხილს გამოხატავს, თუმცა ხელისუფლების მხრიდან იმედგადასწორებულმა დევნილმა ოჯახმა გაუსაძლისი მდგომარეობიდან გამოსავალი თვითონ მოძებნა და ქვეყნის პრეზიდენტს მიმართა. მისმა კანცელარიამ კი ისე, რომ პრეზიდენტს არც ნაუკითხავს, დევნილი ოჯახის წერილი ლტოლვილთა და განსახლების მინისტრს — კობა სუბელიანს გადაუგზავნა. სამი თვეა, სუბელიანის პასუხს ელიან, მაგრამ ხელისუფლებას მათთვის არ სცალია. ახლა უფრო მნიშვნელოვანია დეზერტირი რუსი ჯარისკაცების საცხოვრებელი პირობების უზრუნველყოფა. საკუთარი მოქალაქეები კი... თუმცა, სჯობს წერილს გაეცნოთ.

კედლები ხან ერთ ნათესავთან, ხან — მეორესთან. მაგრამ ასე გაგრძელება შეუძლებელია. ვისთანაც ვცხროვობთ, თვითონაც ვერ ვტყვიან სახლში, თუმცა ამას აშკარად არ გვეუბნებიან, მაგრამ ჩვენ ვხვდებით, რომ ჩვენი ხუთსულიანი ოჯახი იქ შემდგომ არსებობას ვერ შეძლებს, არადა ამონურული გვაქვს ყველანაირი შესაძლებლობა, რომ ქირით გადავიდეთ სადმე საცხოვრებლად.

ჩვენი მძიმე ეკონომიური მდგომარეობის გამო არაერთხელ მივმართეთ განცხადებით ადგილობრივ და შემდგომ ორგანოებს ჩვენი საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების მიზნით, მაგრამ უშედეგოდ. ზოგიერთ შემთხვევაში პასუხიც არ გვაღირსეს. ამჟამად იძულებული ვართ, თხოვნი მოგმართოთ თქვენ. ვი ბიუჯეტითან არაფერს ვთხოვ, ვითხოვ მხოლოდ დონორების მიერ შემოწონილობებიდან შემდეგ:

სესხის სახით მომცეთ იგივე თანხა 10 წლის ვადით, 5,5 წელიწადში შეღავათით და 4,5 წელიწადში დაფარვით. 0,5 პროცენტის საურავით, თუ არა და იმ შემთხვევაში ვითხოვ სახელმწიფოსაგან 100000 აშშ დოლარის ეკვივალენტ თანხას, რომელიც ანაბრის სახით აქვს სახელმწიფოზე მიცემული მანქანის და რომლის სათანადო საბუთებს წარმოვიდგენთ საჭიროების შემთხვევაში.

ლი უძრავი ქონების ჩემს სახელზე დასარეგისტრირებლად დეკლარაციისთვის სათანადო საბუთები წარმოვიდგინებ დევნილთა კომიტეტში, მაგრამ უარი მითხრეს იმ მოტივით, რომ მინის ამხელა ფართის კუთვნილებმა გადაცემა არ შეიძლება, ეს უკანონოა და ჩემი კონსტიტუციური უფლების დარღვევაა. თუ ვერ დაკმაყოფილება ჩემი განცხადება, იძულებული ვიქნები, მოვითხოვო ფიზიკური და მორალური ზიანის კომპენსაციის სახით 1 მილიონი აშშ დოლარი და დამატებით ზემოთ დასახელებული თანხა.

გარდა ზემოთ აღნიშნულით, არის ფრიად მნიშვნელოვანი საკითხი, რომელიც მთვე ჩვენი ოჯახის ტრაგედია იქცა. კერძოდ, გალის რაიონის სოფელ რეფი-შეშელეთში მქონდა სახლ-კარი, კაპიტალური ერთსართულიანი შენობა ხუთი ოთახით და დამხმარე ნაგებობებით, საკარმიდამო ნაკვეთით 1,25 ჰა და 12 ჰა მინის ნაკვეთით მუდმივ სარგებლობაში. ყველაფერი ეს იყო ჩემი ძმის რაულ ვანოს ძე მოროსიას სახელზე გაფორმებული. ის და ჩემი მეორე ძმა ჩვენთვის დაუდგენელმა პირებმა დახოცეს. ჩემი კუთვნილი ზემოთ აღნიშნუ-

მოგახსენებთ, რომ დევნილობის შემდეგ გავთხოვდი ქსოხუში, ლაკობას ქუჩის №21-ში მცხოვრებ, ამჟამად იძულებით გადაადგილებულ მალხაზ ჩარაგვიშვილზე. იგი არის აფხაზეთის ომის ვეტერანი, მე-2 ჯგუფის ოფიცერი. 1993 წელს ორჯერ იყო მოთავსებული გულრიფშის ჰოსპიტალში

ჭრილობების სამკურნალოდ. მიღებული აქვს საბრძოლო ჯილდოები. პროფესიით კვების მრეწველობის ტექნოლოგი ამჟამად უმუშევარია. ჩვენი ერთად ცხოვრების პერიოდში შეგვეცინა სამი ქალიშვილი: გვანცა ჩარაგვიშვილი, დაბადებული 2001 წლის 26 ნოემბერს, ანასტასია ჩარაგვიშვილი, დაბადებული 2002

წლის 13 დეკემბერს და სალომე ჩარაგვიშვილი, დაბადებული 2005 წლის 9 მაისს. მე პროფესიით ვარ არქიტექტორი და მეორე კატეგორიის ქიმიის პედაგოგი, ამჟამად უმუშევარი. ჩვენ არ გავგანჩნია საცხოვრებელი ბინა. ჩვენი ოჯახი შედგება ხუთი სულსგან. დღეის მდგომარეობით სამადლოდ ვართ შე-

განცხადების პასუხი გთხოვთ, გვაცნობთ 10 მარტამდე შემდეგ მისამართზე: ქ. ზუგდიდი, გამსახურდიას ქ. №195/4.
განმცხადებელი
ნ. მოროსია-ჩარაპიშვილი

შიშნოილის ჟაჟიანობა აშუაქიქაში

ამ წერილის პირველ ნაწილში, რომელიც „საქართველო და მსოფლიოს“ მე-19 ნომერში გამოქვეყნდა, ლაპარაკი გექონდა ამერიკის 1932-33 წლების „დიდ დეპრესიაზე“. გარკვეული პარალელებიც გავავლეთ (ვინაიდან თვალში საცემი იყო) ჩვენს დღევანდელ ყოფასთან. დღეს ამ თემის გაგრძელებას გთავაზობთ.

გურიის მთავარ შარაგზაზე, დასახლებული პუნქტების ცენტრსა თუ განაპირას იმდენი დიდი ჯვარია აღმართული, რომ ერთ დროს აყვავებული საქართველოს ეს მდიდარი მხარე ცოცხალთა სასაფლაოს დამგვანებია.

ხალხს ღმერთის იმედილა აქვს.

გასული საუკუნის დასაწყისში მეგრული გლეხისთვის რომ გეკითხათ, სად მიდიხარო, გიპასუხებდა: „ფოთი-შაშურქე, ეგება ჟირიოდე ფარა ივშვა“.

სკოლაში ნასწავლი ლიტერატურიდან ეს მაინც ხომ გახსოვთ?

ფოთის იმედი მტერს ჰქონდეს!

გაყიდულია! ქარხნები, ფერმები, ფაბრიკები, რომლებიც პროვინციების მოსახლეობის შემოსავლის მნიშვნელოვანი წყარო და საშუალება იყო, დღეს სტალინგრადის ნანგრევებით დგას. ოცდაათიანი წლების ამერიკული ქალაქები-არდოლები ამათთან შედარებით სპარსეთის შაჰის სასახლეების კომპლექსია, ან — ლუი XIV-ის ვერსალი.

წელში მოიკაკვა, ხელგანვდილი საქართველო...

საქართველოსი გაგვირვებით, 30-იანი წლების ქვეყნის უმდიდრეს ქალაქს შიმშილმა დარია ხელი: მასობრივად იხოცებოდა შიმშილით მოსუტებული მოსახლეობა. ქალაქის ხელისუფლება იძულებული გახდა, გაეხსნა უფასო სასაიდოები.

უფასო სასაიდოები — ნიშანი სიღატაკის, ჩვენთან სიღატაკის დაძლევის სიმბოლოდ და საშუალებად წარუდგინეს ხალხს. ერთ-ორ უფასო სასაიდოში კიდევ მივიდნენ ლოყებჩაუტკუნებული ხელმძღვანელები და ჩახვრიანეს უფასო სუფი, უგემრიელესი კერძი.

იმ წლების ამერიკელი ბავშვი იხსენებს: „ჩვენი ჩვეულებრივი გემრიელი კერძები ხელმისაწვდომი საკვებით ჩავანაცვლეთ... კომბოსტოს ნაცვლად ბურქების ფოთლებს ხვარავლეთ... უჭამებო ბაყაყებს... ერთ თვეში დედა გარდამეცვალა, შემდეგ — და...“ (Lack Friffin).

ბერ შტატს უფასო სუფის გაცემის სახსარაც არ გააჩნდა.

შიმშილს ყოველთვის ერთი სახე ჰქონდა და დარჩა კიდევ: გრძელი რიგები 30-იანი წლების შტატებში საველე სამზარეულოებთან; ასეთივე რიგები დამზობილი ბერლინის ქუჩებში ასევე საველე სამზარეულოებთან, როცა „საბჭოთა ოკუპანტები“ უფასო საიდლის ულუფას ურიგებდნენ უკვე ყოფილი ფაშისტთა ბუნების მოსახლეობას და ჩაფშვნილპურიანი სუფის მათლადფასთან მჯდარი ადამიანის მადლობის სიტყვები საქართველოს მზრუნველი ხელი-სუფლების მისამართით თქმული.

ხელგანვდილი ხალხი და კმაყოფილი ხელისუფლება, რომლის მიზეზითაც შიმშილობენ მისი ქვეშევრდომები.

ყველაზე უბედურ ქვეყანათაგან „ერთ-ერთი“

ჯონ პერკინსი, ამერიკელი ეკონომისტი, თავის წიგნში „ეკონომიკური მკვლელები“, რომელიც გამორჩეულად კრიტიკული განწყობილებით უდგება ამერიკის შერეტებული შტატების საშინაო და საგარეო პოლიტიკის მთავარ ასპექტებს, გულგატეხილად წერს: „ვერ ვიჯერებდი, რომ ჩვენი მამები-დამფუძნებლები სიცოცხლის თავისუფლებისა და ბედნიერების უფლებას ითვალისწინებდნენ მხოლოდ ამერიკის მოქალაქეებისთვის“ (გვ. 85).

ამერიკის „დიდი დეპრესია“ გვიჩვენებს, რომ ამერიკის ისტორიის გარკვეულ ეტაპებზე ამერიკელები მაინც დამინც ბედნიერები არ ყოფილან.

იგივე პერკინსი იქვე წერს: „ძალადობის, დეპრესიის, ნარკომანიის, განქორწინების, დანაშაულებათა სტატისტიკური მაჩვენებლები გვიდასტურებს, რომ, მართალია, ჩვენი საზოგადოება ისტორიაში უმდიდრესია, იგი, შესაძლოა, ერთ-ერთი ყველაზე ნაკლებ ბედნიერია. რატომღა გვინდა, რომ სხვებმა ჩვენ მოგვბაძონ?“ (გვ. 85).

ეს შეკითხვა საკუთარ თავს უნდა დავესვათ და პატიოსნად გავცეთ პასუხი, მაგრამ ეს სხვა თემაა, ცალკე განსაჯელი.

დღეს ამერიკაზე ვლაპარაკობთ, კერძოდ, გაგრძელებით საუბარს შიმშილის დიდ ფაშინობაზე ამერიკის შერეტებული შტატებში.

ჩვენი მკითხველი დამეთანხმება, რომ ამ პარტახის უდიდესი ტრაგედია მილიონობით ადამიანის განწყვეტა იყო. და მაინც, ამ დემოგრაფიული კატასტროფის განსაკუთრებით მტკივნეულ მომენტად უთუთოდ ბავშვთა სიკვდილიანობა უნდა მივიჩნიოთ. ეს საკითხი ამერიკის სტატისტიკაში ისე შეღამაზებულია არის ნარკომოდგენილი, თითქოს არც არსებულა.

არაღურიცხავთ იმ მარტივი მიზეზის გამო, რომ არ არსებობდა საპასპორტო სისტემა და აღრიცხვიანობა საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

დემოგრაფების მტკიცებით, ამერიკის შერეტებული შტატებში ბავშვთა სიკვდილიანობის საკითხი დღესაც უარესია (უარესია, ვიდრე, მაგალითად, კუუ-ბაში). ყველაზე მეტად „აყვავებულ“ 1960 წელსაც კი ყოველი 1000 ახალშობილიდან 26 იღუპებოდა. ფერადკანიანებში ეს მაჩვენებელი გაცილებით მაღალი იყო: 60 და მეტი, ყოველ ათას ახალშობილზე. ეს ხდებოდა ყველაზე უფრო მშვიდობიან და ბედნიერ პერიოდში.

ოფიციალური ამერიკული სტატისტიკა კი 1932-33 წლებში სიკვდილიანობის კლებას გვიჩვენებს. ამას აკეთებს იმ ფონზე, როცა ქვეყნიდან 5 მილიონზე მეტი ლტოლვილია აღნუსხული, 2,5 მილიონმა დაკარგა საცხოვრებელი, 17 მილიონმა კი — სამუშაო ადგილი და არსებობის ყოველგვარი საშუალება!

„დიდი დეპრესიის დოკუმენტური კადრები“

ლევი სიცოცხლის თავისუფლებისა და ბედნიერების უფლებას ითვალისწინებდნენ მხოლოდ ამერიკის მოქალაქეებისთვის“ (გვ. 85).

ლიანობის საკითხი დღესაც კი პრობლემად რჩება (უარესია, ვიდრე, მაგალითად, კუუ-ბაში). ყველაზე მეტად „აყვავებულ“ 1960 წელსაც კი ყოველი 1000 ახალშობილიდან 26 იღუპებოდა. ფერადკანიანებში ეს მაჩვენებელი გაცილებით მაღალი იყო: 60 და მეტი, ყოველ ათას ახალშობილზე. ეს ხდებოდა ყველაზე უფრო მშვიდობიან და ბედნიერ პერიოდში.

ოფიციალური ამერიკული სტატისტიკა კი 1932-33 წლებში სიკვდილიანობის კლებას გვიჩვენებს. ამას აკეთებს იმ ფონზე, როცა ქვეყნიდან 5 მილიონზე მეტი ლტოლვილია აღნუსხული, 2,5 მილიონმა დაკარგა საცხოვრებელი, 17 მილიონმა კი — სამუშაო ადგილი და არსებობის ყოველგვარი საშუალება!

ფალსიფიკატორებმა ისეთი მონდომებით დაგარცხნეს ისტორია, რომ ყველაზე კრიზისულ 1932-33 წლებში სიკვდილიანობის მაჩვენებელი უფრო დაბალი გამოიყვანეს, ვიდრე 1928 წელს, როცა ქვეყანა მშვიდობიანად ვითარდებოდა.

სპეციალისტების დაკვირვებით, სტატისტიკის მართალ-ტყუილის შეჯიბრში სიცრუის ჩემპიონი სამხრეთ კალიფორნია გახდა: 1929 წლიდან 1932 წლამდე, თუ აქაურ სტატანგარიშებს ვენდობთ, სიკვდილიანობა 14,1-დან 11,1-მდე შემცირდა.

ამ ანგარიშების მიხედვით, მთლიანად ქვეყანაში განუხრელად მცირდება ბავშვთა სიკვდილიანობა. ახლა კი მოემზადეთ სენსაციისთვის: 1932 და 1933 წლების სტატისტიკის მიხედვით, ბავშვთა სიკვდილიანობა 1880 წლიდან 1934 წლამდე, ანუ ამერიკის შერეტებული შტატებში სტატისტიკური

აღრიცხვის მთელი ისტორიის მანძილზე, ყველაზე დაბალი ყოფილა (!).

საინტერესოა, თვითონ თუ სჯერათ?

სად ვიპოვოთ 5 მილიონ 573 ათასი სული?

გვიანდელ ამერიკულ სტატისტიკაში მოცემულია 1940 წლამდე მიღწეულ ბავშვთა ასაკობრივი განაწილების მაჩვენებელი. თუ 1940 წელს 20-იანი წლებში დაბადებულთა რაოდენობა 24 მილიონ 80 ათასს შეადგენს, ამ დემოგრაფიული ტენდენციის შენარჩუნების პირობებში 30-იანი წლებში უნდა დაბადებულთა რაოდენობა 26 მილიონ 800 ათასი ბავშვი, მაგრამ 30-იანი წლებში დაბადებულთა რაოდენობა აკლდა 5 მილიონ 573 ათასი! არც — მეტი, არც — ნაკლები.

ეგებ, ამდენად შემცირდა შობადობა?

მაგრამ რომოციან წლებშიც კი, მეორე მსოფლიო ომის დროს, უდიდესი დანაკარგებისა და ომში განვეული მილიონობით მამაკაცის მიუხედა-

ვად, მშობიარობა თითქმის აღრიცხვით დონემდე აღდგა. 30-იანი წლების უდიდესი დემოგრაფიული დანაკარგების ასსნა შეუძლებელია შობადობის შემცირებით. ეს იყო შედეგი უზარმაზარი ოდენობის „დამატებითი“ სიკვდილიანობით დაკარგული სიცოცხლის ტრაგიკული შედეგი, ამერიკაში შიმშილის დიდი ფაშინობის შედეგი.

ამ ციფრებიდან გამომდინარე, სპეციალისტები ანგარიშობენ შიმშილისგან დაღუპული მოზრდილი მოსახლეობის საერთო რაოდენობას. ასკენიან, რომ დაიხოს 10 წელზე მეტი ასაკის, სულ ცოტა, 2 მილიონი მოქალაქე და 5,5-მილიონიანი ბავშვთა დემოგრაფიული დანაკარგების დაახლოებით ნახევარი, რაც შეადგინა ბავშვთა სიკვდილიანობამ და შობადობის ბუნებრივმა კლებამ.

თუ შევნიშობთ მსჯელობასა და დასკვნებს ვენდობით, შეიძლება ვირწმუნოთ, რომ 1932-33 წლების შტატების დიდი შიმშილობის პერიოდში ამ

მიზეზით ამერიკაში 5 მილიონამდე ადამიანი დაიღუპა.

სიკვდილიანობის ნარმო-უდგენლად დიდი რაოდენობა ეროვნულ უმცირესობებზე მოდის. ის, რაც „დიდი დეპრესიის“ დროს მოხდა, გენოციდის ზღვარზე დგას. თუ ძირძველი მოსახლეობის გენოციდის შემდეგ, რომელიც თითქმის XX საუკუნის დადგომამდე გაგრძელდა, 20-იანი წლების განმავლობაში მკვიდრი ხალხებისა და ეროვნულ უმცირესობათა რაოდენობა 40 პროცენტამდე გაიზარდა, 1930-დან 1940 წლამდე არათუ გაიზარდა, არამედ პირიქით, მნიშვნელოვნად შემცირდა. ეს კი მხოლოდ ერთ რამეს ნიშნავს: 30-იანი წლების განმავლობაში ეროვნულ უმცირესობათა დიასპორებმა ერთდროულად დაკარგეს საერთო რაოდენობის რამდენიმე ათეული პროცენტი.

ეს თუ არ არის გენოციდი, მაშინ რა ითვლება გენოციდად?!

კვლავ ჯონ პერკინსი: „იმპერიული ექსპანსია იყო და რჩება უმეტესი ომების, გარემოს დაბინძურების, შიმშილის, სახინძურების, შიმშილის, სახინძურების, გენოციდის მიზეზი. მსოფლიო ბატონობისკენ ამ მისწრაფებას იმპერიის მოქალაქენი თავიანთი სინდისისა და ჯანმრთელობას ანაცვალევენ. შედეგად, ჩამოგვიყალიბდა ავადმყოფი საზოგადოება, კაცობრიობის ისტორიაში უმდიდრესი, მაგრამ, ამასთან, ისეთი, რომელიც თვითმკვლელობის, ნარკოტიკული დამოკიდებულებისა და ძალადობის აქტების რაოდენობის უმაღლესი მაჩვენებლებით გამოირჩევა“.

არაფა სანაბლია

დასასრული შემდეგ ნომერში

P.S. „დიდი დეპრესია“, ოღონდ ახალი სახელწოდებით — მსოფლიო ფინანსური კრიზისი და ეკონომიკის რეცესია კვლავ გვითქვს „დასავლეთის ფრონტიდან“. ისინი კი, ვისაც ამ უბედურების სახელმწიფოებისთვის აცილება ვვალება, ხელების ქნევის საეჭვო მეთოდით ცდილობენ პრობლემის მოგვარებას: აქშა, აქშაო! — თითქოს აბეზარი ბუზები თავს ეხვევიან. კალიფორნიის გუბერნატორმა არნოლდ შვარცენეგერმა ოთხდღიან სამუშაო კვირაზე გადასვლა გამოაცხადა: აღარ არის სამუშაო!

შერეტებული შტატების მეგაპოლისების მოსახლეობა ჩინათაუნებს მიაწყდა — ჩინელებით დასახლებულ კვარტლებს: ცნობილი ბრენდები აქ ორჯერ უფრო იაფი ღირს, ვიდრე ქალაქის სუპერმარკეტებში. ობივატელი სიამოვნებით ყიდულობს „ფუნთუშებს ჩინური აქცენტით“, რადგან ეს სახსრების ეკონომიურად ხარჯვის მარტივი და გემრიელი საშუალებაა.

ისრაელში 1 ივლისიდან გაძვირდა კვების ყველა პროდუქტი, რადგან კრიზისით გამოწვეული პრობლემების სიმძაფრის შესანელებლად რომელიღაც გადასახადი გაუზარდეს მცირე მეწარმებს. რუსეთის დიდ ქალაქებში აკრძალეს სამორინების: სათამაშო ბიზნესს ჩრდილოეთისკენ, მაგალითად, კალინინგრადის ოლქში უკრეს თავი.

ასეთი უჩვეულო ღონისძიებებით ცდილობენ დეპრესიის შეჩერებას, რომელმაც უკვე შემოალო კარი და ზღურბლსაც გადმოაბიჯა.

როგორც ყოველთვის, ზარალდება ხალხი, „პუტუნა ბიჭებს“ არაფერი შეაწყნებს.

ა.ს.

იუჩენკო სავსამსახურად სტალინზე სისხლის სამართლის საქმის აღკვეთა უკრაინაში

უკრაინის პრეზიდენტმა ვიქტორ იუჩენკომ ქვეყნის გენერალურ პროკურორს ალექსანდრე მედვედკოსა და უკრაინის უსაფრთხოების სამსახურის ხელმძღვანელს ვალენტინ ნალოჯინს უცნაური დავალება მისცა. მათ 1944 წელს ყირიმის ტერიტორიიდან იქმცხოვრები თათრებისა და სხვა ხალხების უკანონო გასახლების შესახებ სისხლის სამართლის საქმის აღძვრის საკითხი უნდა განიხილონ.

„ქვეყნის პირველი პირი თვლის, რომ 1944 წელს ყირიმის თათრების უკანონო და ძალადობრივი გასახლების ფაქტი უდავოა. ასევე, დადგენილია ყირიმის ტერიტორიიდან სხვა ხალხების, კერძოდ, სომხების, ბერძენების, ბულგარელების და სხვათა დეპორტაციის ფაქტიც“ — განაცხადა პრეზიდენტის პრესმდივანმა ირინა ვანიკოვამ სპეციალურ პრესკონფერენციაზე. მისივე სიტყვებით, იუჩენკო დარწმუნებულია, რომ ტოტალიტარული კომუნისტური რეჟიმის მამინ-

დელი ხელმძღვანელებისა და მათი მეთაურის იოსებ სტალინის ამ ქმედებაში გენოციდის ნიშნები ჩანს. გენერალური პროკურატურა და უკრაინის უსაფრთხოების სამსახური საქმესთან დაკავშირებით მრავალმხრივ და ობიექტურ ძიებას ჩაატარებენ. იუჩენკო დარწმუნებულია, რომ ამ ძიების შედეგების მიხედვით შესაძლებელი გახდება ტოტალიტარული კომუნისტური რეჟიმის თანამედრობის პირთა მამინდელი ქმედებების სამართლიანი შეფასება.

რაგნარ რუ

ერაყის ომი დანაშაული იყო

პოლიტიკოსებს ფაქტების დამალვა სურთ, მაგრამ ბრიტანეთში უნდა ჩატარდეს სისხლისღვრის გარემოებების ღია გამოძიება, რომლის დაწყებასაც იგი უსწრებდა. არცაა გასაკვირი, რომ ატლანტიკის ორივე მხარეს ხალხი, რომლის კისერზეც ჰუმანიტარული და სოციალური კატასტროფაა, რაც ერაყში შეჭრასა და ოკუპაციას მოჰყვა, ისტორიის გადწინასა და შეიარაღებული ძალების რეპუტაციის გადარჩენას ცდილობს. იმ დროს, როცა ბრიტანეთის ძალები ტოვებენ ერაყს, კოშკადანდისტული შეტევა თითქმის კულმინაციას აღწევს.

ამ დღეებში გორდონ ბრაუნმა სისხლისგან დაცლილი ერაყის დაღუპვას „წარმატების ისტორია“ უწოდა. თავდაცვის მინისტრი ჯონ ჰატონი ირწმუნებოდა, რომ ბრიტანეთმა უნდა იამაყოს სამხრეთ ერაყის დანგრეულ ქალაქებში დატოვებული „მემკვიდრეობით“. ბუნებრივი რესურსების მინისტრი ჰილარი ბენი „ბი-ბი-სის“ გადაცემაში ამაყობდა, რომ არსებითად მხარდაჭერა აღმოუჩინა აგრესიულ აქტს. მან განაცხადა, „ჩვენ ერაყს საუკეთესო მდგომარეობაში ვტოვებთ“.

პოლიტიკოსების სწრაფვა ფაქტების დამალვისაკენ არ შეიძლება მიზეზი გახდეს იმიტომ, რომ ასეთი უხეში პაროდია სიმართლედ იქნეს მიჩნეული. ომი ერაყში ჯოჯოხეთური დანაშაული იყო. იგი ყალბი საბაბით დაიწყო და შედეგად ათობით ათასი სიცოცხლე იმსხვერპლა, უსახლკაროდ დატოვა 4 მილიონზე მეტი ადამიანი, თან მოიყვანა მრავალი ცხოვანი ეთნიკური წმენდა და საბოლოოდ დაანგრია ქვეყნის ინფრასტრუქტურა, რომელიც ისედაც სულს ღაფავდა წინა ომისა და 12-წლიანი სანქციის შედეგად.

ტონი ბლერმა გააფრთხილა პარლამენტი, რომ მშვიდობიანი მოსახლეობაში მსხვერპლი იქნებოდა. სადამ ჰუსეინის სინდისზე „ბევრად მეტი სიკვდილი მოვიდოდა ერთი წლის განმავლობაში, ვიდრე ნებისმიერ კონფლიქტში ჩვენი მონაწილეობით“. ემნისტი ინტერნეშენელის“ მონაცემებით, ერაყში რეპრესიულ ღონისძიებათა მსხვერპლი იმ დროისთვის რამდენიმე ასეულს არ აჭარბებდა. ერაყის მთავრობის მონაცემებით, ბოლო 6 წლის განმავლობაში მსხვერპლი მხოლოდ მშვიდობიანი მოსახლეობაში 150 000-დან მილიონამდე მერყეობს.

ერაყში დაღუპული 179 ბრიტანელი ჯარისკაცისთვის პატივის მიგებისას მინისტრებმა ვერ სძლიეს საკუთარ თავს და პატივი არ მიაგეს სისხლისღვრის მსხვერპლს, იმ სისხლისღვრისა, თავად რომ დაიწყო. აღარაფერს ვამბობ ათასობით დატყვევებულზე, სასამართლოს გარეშე დაკავებულებზე, ნამებასა და მკვლელობებზე, სწორედ იმ მიზეზებზე, რომელთა გამოც დაიწყო ომი.

2003 წელს, შეჭრის წინ,

ყოველი მეორე ბრიტანელი სამხედრო გადაღობაზე ფიქრობს

ეს სწრაფ და მსუბუქ ოპერაციას ჰგავდა. მოვიდა ინფორმაცია, რომ თალიბების მეთაური ჰელმენდის ჩრდილო პროვინციაში Naw Zad-თან ახლოს მთის ერთ-ერთ კიშლაკში იყო ბლოკირებული. 100-მდე პარაშუტისტი და გურკზი ერთადერთი მიზნით გაიგზავნა — მეთაური უნდა შეეპყროთ. გეგმა მარტივი იყო: საპატრულო შენაერთებსა და გურკზებს სხვადასხვა მხრიდან უნდა შემოევივლით, გამაგრებულიყვნენ და მჭიდროდ ეკონტროლებინათ პერიმეტრი. შემდეგ A ჯგუფი ვერტმფრენებიდან დაეშვებოდა, ბუნკერებს განმენდდა, ტერორისტებს შეიპყრობდა და სწრაფად დატოვებდა ტერიტორიას.

საპატრო ოპერაციის მეთაურობა დაევა ლიტენანტს — პოლკოვნიკ სტოუარტ ტუტალს. — მეგონა, ყველაფერი საათით ანუ წუთით მივფრინდებოდი, გავიშარჯებოდი და გავფრინდებოდი უპრობლემოდ, მაგრამ პრობლემები მხოლოდ იწყებოდა. გურკზები სამხრეთისაკენ მიმავალ გზაზე უდაბნოში მახეში გაეხდნენ, იმავე დროს საპატრულო შენაერთი ჩრდილოეთისაკენ მიმავალ გზაზე დაიხრბოდა. ეს მხოლოდ დასაწყისი იყო.

ამ მიმდევრებში მფრინავმა გამახარა და მითხრა, რომ სულ ხუთი წუთი უნდა გვეფრინა. ინტუიცია კი მკარანახობდა, რომ მინაზე დაეშვებოდა. იმ საღამოს დიდი დახმარება გავიწვიეს ამერიკულმა „A-10“-ებმა, რომლებმაც 20-მდე თალიბი გაისტუმრეს საიქიოს. მადლობა ღმერთს, დანაკარგები არ გვქონია. იმ ამბიდან 4 თვის შემდეგ 15 ადამიანი მოკლეს და 46 დაჭრეს, ეს მაშინ, როდესაც ბრიტანეთის თავდაცვის მინისტრი ირწმუნებოდა, რომ ავღანეთში ერთხელაც არ გაისროდნენ ომში გავზავანამდე. რეალურად ჩემმა ხალხმა 6 თვის განმავლობაში 479,236 სროლა განახორციელა, ამ რიცხვში არ შედის რაკეტები, საბრძოლო ჭურვები და ავიამობლები.

ვერტმფრენების ნაკლებობა პრობლემად გვემატებოდა. 1200 ადამიანზე სულ 7 „ჩინუკი“ გვყავდა. ადვილად დასაბინებელი მწვანე ვერტმფრენების უდაბნოს ფერში გადაღებაც კი ვერ მოვასწარით თავდაცვისათვის. მათი დანახვისას თალიბები ბავშვებით ხარობდნენ. ვერტმფრენების ნაკლებობა მაიძულებდა, რთული გადაწყვეტილება მიმეღო. მუსა ქალაქში მიძიმე ბრძოლებისას 6 დღის მანძილზე 7 ვეაკუაციის ორგანიზება მომიწევდა. მუსა ქალაქი ძალზე სახიფათო ადგილი აღმოჩნდა. „ჩინუკები“ ხშირად იძულებულნი იყვნენ, დაჭრილები მიეტოვებინათ. დამარცხების საფრთხე იგრძნობოდა.

მუსა ქალაქს ბასტიონში ექიმს ვეკითხებოდი, რამდენ ხანს გაძლებდა მორიგი დაჭრილი. თუ ეს დრო 4 საათი მაინც იქნებოდა, საპატრო დაცვის საერთო ოპერაცია უნდა ჩამეტარებინა. სხვაგვარად, უბრალოდ, ვერ მოხერხდებოდა დეზანტის გეგმაც.

კი მოხუცების გვერდით. მაიორ-მედესანტეს, რომლის ხელიც ნაკუნებადაა ქვეყლი, ვეკითხები, თავს როგორ გრძობს. „სამინდელს, სერ“, — და მიმანიშნებს გვერდით მწოლიარე სამოქალაქო ავადმყოფზე, რომელსაც ეს მებრძოლი მაიორი ემსახურებოდა სანიტრის ნაცვლად. საავადმყოფოს მომსახურე პერსონალს არავინ ადარდებდა, არც ზურგში გადამტვრეული მებრძოლი, რომელსაც სკანირება იმის გამო ვერ უტარებოდა, რომ თავად საამისო აპარატი იყო მწყობრივად გამოსული. მებრძოლის მისვლისას ვფიქრობდი, რომ ჩემი ჯარისკაცები სპეციალიზებულ სამხედრო ჰოსპიტალში წავანან და არა სამოქალაქოში, 80 წლის მარაზმეტი-

დამეცა. ჩემი ბიჭები ბრძოლის დროს რომ დაჭრილიყვნენ, ამგვარ სიტუაციაში აღმოჩნდებოდნენ. მიუხედავად ხელფასის 9%-ით მომატებისა, სულაც არაა გასაკვირი, რომ სამხედროების 47% გადადგომაზე ფიქრობს. 16 000 ფუნტი ბევრი არაა. კარგად ნასწავლი და ნავარჯიშები სამხედრო პირი საბრძოლო პირობებში ხელზე 20 000 ფუნტს იღებს. რისთვის უნდა უშვერდეს შუბლს ტყვიას 24 საათის განმავლობაში და რატომ უნდა ეცვას რამდენიმე კვირის გაურეცხავი უნიფორმა? განა არ ჯობს, მძღოლად მუშაობდე, ბენზინს ატარებდე, ხელზე 32 000 ფუნტს იღებდე და ზურგში ტყვიის მოხვედრისა არ გეშინოდეს?..

the guardian

გულ ბაი, ღუბაი!

გასულ კვირას ჩვენი პრეზიდენტისგან მორიგი დაპირება მივიღეთ, რომ ფოტოს დუბაის დაამსგავსებდა! მე არ მინდა, რომ ბატონი პრეზიდენტის კეთილსურველებში ეჭვი შევიტანო, მაგრამ აშკარაა, რომ მას, მსუბუქად რომ ვთქვათ, ზედმეტად დიდი წარმოდგენა აქვს ქალაქ დუბაიზე!

არსებობს კიდევ მეორე ვარიანტი — პრეზიდენტმა იცის, რასაც წარმოადგენს სინამდვილეში დუბაი და გვემუქრება — შეწყვეტეთ მიტინგები, თორემ ფოტოს დუბაის დავამსგავსებო!

იმის გასარკვევად, თუ რა იგულისხმავს პრეზიდენტმა, შევეცდები, თქვენც გაგაგებინოთ, რას წერს უცხოური მედია ქალაქ დუბაის შესახებ.

დაახლოებით 30-ოდე წლის წინათ დღევანდელი დუბაის ადგილზე უდაბნო ყოფილა; არსებობდა მხოლოდ ქალაქის ცენტრი, სადაც დღეს შუბისა და ბეტონის შენობებია.

ბულ სახელმწიფოებთან შედარებით, მათი ნავთობის მარაგი არც ისე დიდი იყო, ამიტომ შეიხმა მახტუმმა გადამწყვიტა, ფული რაღაც მარადიულსა და მომგებიანში ჩაედო. თუ ისრაელი იმით ამაცობს, რომ უდაბნო ნალკოტად გადააქცია, მახტუმმა ქვიშაზე სამშენებლო ბუმი წამოიწყო. მან ქალაქი ტურიზმისა და ფინანსური სერვისების ცენტრად აქცია, რომელიც ფინანსებს მთელი მსოფლიოდან პირდაპირ „ინოვდა“. გარშემოყრდენი შეიხმა იმით მოხიბლა, რომ აქ გადასახადების გადახდა საჭირო არ იყო და ინვესტორებმაც იხუტეს და მიიწყდნენ მილიონობით, რითაც, თავისთავად, ადგილობრივ მოსახლეობას ავიწროებდნენ. დღევანდელი დუბაი მთელი მსოფლიო მისათვის ადგილობრივი მოსახლეობა აქ მხოლოდ 5%-ს შეადგენს. როცა ქალაქში დადიხარ, ისეთი შეგრძობა გეუფლება, რომ ეს ქალაქი კი არ აშენებულა, პირდაპირ ციდან

ჩამოვარდა. ასეთია 1001 ლამის ზღაპრის ქალაქი.

2009 წლის 7 აპრილს ჟურნალ „ინდეპენდენტ“-ში გაქვეყნებულ სტატიამ დაწვრილებითაა აღწერილი დუბაის დღევანდელი რეალური ყოფა-ცხოვრება.

სტატიის ავტორი ესაუბრება ქალს, რომელიც დუბაიში კანადიდან ქმართან ერთად ჩავიდა. როცა ისინი ქალაქში ჩავიდნენ, მილიონერები იყვნენ. მისმა ქმარმა დუბაიში ერთ-ერთი მსხვილი საერთაშორისო ფირმის ხელმძღვანელის თანამდებობა მიიღო, თვითონ მოდის სამყაროში მუშაობდა. ჩასვლისთანავე 2 ბინა შეიძინეს, უზარმაზარ აპარტამენტებში ცხოვრობდნენ.

ქმონდა დუბაის კანონმდებლობაზე, რომ აქ გაკოტრების პროცედურა განხილული არაა. თუ დიდი ფული გაქვს, აქ არ გაგაკოტრებენ, უბრალოდ, თუ ვალს ვერ გადაიხდი, ციხეში ჩაგსვამენ.

„როცა ეს გავაცნობიერეთ, დანიელი წინ დავისვი და ვუთხარი: აქედან უნდა მოვუსვათ-მეთქი. გადავწყვიტეთ, თავისი ფული გამოეტანა და საქმეს ჩამოშორებოდა.“ ასეც მოიქცა, მაგრამ იმდენად ცოტა ფული გადაუხადეს, რომ ვალები ვეღარ გადაიხდა. დუბაიში ასეთი წესია — როცა სამსახურს ტოვებ, შენი სამსახური ვალდებულია, ამის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს თქვენს ბანკს. და თუ თქვენ გაქვთ დაუფარავი ვალები ან კრედიტები, რომლის დაფარვაც თქვენი ამჟამინდელი დანახოვით შეუძლებელია, ანგარიში გეტოვებენ და დუბაის ტერიტორიის დატოვება გეკრძალებათ. „უცერად ჩვენმა საკრედიტო ბარათებმა მუშაობა შეწყვიტა, ყველაფერი დაეკარგა, ჩვენი აპარტამენტებიდანაც გამოგვადევნეს.“

საპინალ მონირია, რომელიც ბანგლადეშიდან სამშენებლო სამუშაოსთვის ჩამოვიდა. მას დაპირდნენ, რომ თვეში 40 000 ტაკა (400 ფუნტი) ექნებოდა ხელფასი, იმუშავებდა დილის 9-დან საღამოს 5 საათამდე და იცხოვრებდა ნორმალურ პირობებში. საპინალმა მინა გაყიდა, ადგილობრივ მეგობრებს ფული ესესხა და კონტრაქტის საფასური — 3 200 ევრო გადაიხადა.

ჩამოსვლისთანავე სამშენებლო კომპანიამ საპინალს პასპორტი ჩამოართვა და ალარც დაუბრუნებია. მას მოკლედ აუხსნეს, რომ 55-გრადუსიანი სიცხეში მოუწევდა მე-14 ცვლაში მუშაობა.

ახლა ცხოვრობს დუბაის სიახლოვეს, პატარა ხელოვნურ დასახლებაში, ბეტონის კუბის ფორმის პატარა შენობებში, სადაც არც ვენტილაციაა, არც კანალიზაცია და არც ელემენტარული პირობები. ოთახში მხოლოდ ერთი, 3-სართულიანი სანოლია, რომელზეც საპინალს თავისი 11 მეგობართან ერთად მონაცვლეობით სძინავს.

სტატიამ მთავრდება გაფრთხილებით, რომ დუბაი სულაც არაა არაბეთის ქვიშაზე მოკიაფე შავი მარგალიტი. შორიდან იგი მართლაც ლამაზი და მიმზიდველია, მაგრამ მის შიგნით კლასიკური შუასაუკუნეობრივი დიქტატურაა.

მგონი, ყველაფერი გასაგებად წარმოგადგინეთ, და ამ ყველაფრის გათვალისწინებით მოდით, ერთად ვკითხოთ ჩვენს პრეზიდენტს:

— რას გვიპირებთ, ბატონო პრეზიდენტო, მაგალითად?

პიორპი პიორპია

ნავადელი გეგმების აკონომიკური კრიზისი

ეკონომიკური კრიზისის გამო ნევადაში 25 ოფიციალურ ბორდელს უკვე საგრძნობლად შეუმცირდა შემოსავლები, Donnas Ranch-ის ბიზნესს კი უკვე 20%-იანი კლება აქვს. ამ ბორდელთა, ძირითადად, შორ რეიონებზე მომუშავე მძღოლები სარგებლობდნენ. სანავისა და საკვების მაღალი ფასის გამო ახლა გოგონები მოთმინებით ელიან კლიენტს. ბორდელი მოასფალტებული გზის ბოლოსაა, ნევადას ჩრდილო-აღმოსავლეთით, სადაც დაღლილ მოგზაურებსა და ქალარა მძღოლებს მხოლოდ ფულის გამო ელიან, თუმცა ამ ბოლო დროს — სულ ამაოდ. მასპინძლებს სულ უფრო ხშირად უხსნიან მუდმივი კლიენტები: რა ვქნა, ძვირფასო, ან ბენზინი უნდა ვიყიდო, ან შენთან ერთად გავატარი ნახევარი საათი.

ვერც არალეგალური ბორდელები ასცდნენ კრიზისის კლანჭებს. მაგალითად, Mustang Ranch-ის კლიენტები კი მოუშრავლდა, მაგრამ სამუშაოს მძებნელი ქალების რაოდენობა გეომეტრიული პროგრესით იზრდება. საქმე იქამდე მივიდა, რომ სამუშაო 74 წლის ქალმაც კი ითხოვა. მეორე ბორდელი 300 დოლარის დამხარჯავ კლიენტებს ბენზინის 50-დოლარიანი ტალონებით ასაჩუქრებს, მაგრამ ერთ დროს მუდმივი კლიენტები ახლა ბორდელის წინ ნეონით ლურჯად განათებულ ძელს კამზე სხედან და უფულობას უჩივიან. ბარმენიც შენუხებულია, დღის ბოლოსთვის ჯიბეში 50 დოლარი მაინც ჰქონდა ხოლმე, ახლა კი მხოლოდ 12 აქვს. რა ქნას, მისი შემოსავალიც მე-

ტატიის ბორდელის ასოციაციის პრეზიდენტია. მისი თქმით, ამ საქმეში მთავარია, გოგონები ბედნიერად გამოიყურებოდნენ, თუ ეს ასეა, კლიენტები ბედნიერად და მამინ ბორდელზე უფრო შემოსავლიანი საქმე მხოლოდ სამედიცინო დანახვებზე მუშაობდნენ. 2006-2007 წლებში შემოსავალმა მილიონ დოლარს მიაღწია, მაგრამ წელს არნოლდი 200 000-ზე მეტს არ ელის. არადა Donnas Ranch არის Boise-ს საფეხბურთო გუნდის ოფიციალური სპონსორი, ერთ დროს სტადიონისთვის განათებაც კი უყიდია. ახლა Donnas Ranch-ის რანჩოდ გადაკეთება ელის — მიმდებარე მიწებზე საქონლის მოშენებას აპირებენ.

ბორდელის ქალები კი მოკლეტალღური რადიოს საშუალებით მძღოლებს ეკურკურებინან და ამ მეთოდით კლიენტების შესამედს იზიდავენ კიდევაც. ერთ დროს გოგონებს დღეში 13 კლიენტი მაინც ჰყავდათ და ორ-სამ კვირაში ყველა ხარჯის გასტუმრების შემდეგ ჯიბეში, სულ მცირე, 6 000 დოლარი სუფთად რჩებოდათ. ის ბედნიერი დრო წარსულს ჩაბარდა. ახლა ტარიფსაც იოლად ამცირებენ, რამდენიც უნდა ჰქონდეს კლიენტს, იძულებული არიან, დათანხმდნენ. სულ არააობას ხომ ვგობია.

ლოკალური სპარატივი ჩახსრება

აბაშის რაიონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის გურამ გუნავას ძალისხმევით, სოფლების: კეთილარის, კოდორისა და გულიკარის მიმართულებით საქართველოში ერთ-ერთი უნიკალური, 24 კმ სიგრძის რკინა-ბეტონის გზა იგება — 50-წლიანი გარანტიით.

„ეს სოფლები უგზოობის გამო მოწყვეტილი იყო რაიონს. ამ ტერიტორიებზე მდებარეობს აწველის მასივი — აბაშის რაიონში ყველაზე საუკეთესო მინები. შემოვიდა ინვესტორი, მაგრამ უგზოობის გამო პრობ-

ლემები შეექმნა. ამიტომაც ინტენსიურად მიმდინარეობს გზის მშენებლობა. იმედია, გზის მშენებლობის დამთავრების შემდეგ ამ სოფლების მოსახლეობა (1000-მდე ოჯახი) აღარ მოითხოვს მათთან ახლოს მდებარე ლანჩხუთის რაიონთან მიგრაციას. არადა, ასეთი მოთხოვნები მართლაც იყო, — აღნიშნა გურამ გუნავამ.

შეიძლება ითქვას, რომ გურამ გუნავას ამგვარმა ქმედებამ აბაშა რამდენიმე სოფლის დაკარგვას გადაარჩინა.

ნასვლა სჯობს ნაკრავალისა

ზუგდიდში განთავსებული დევნილები გაეროსთვის სამშვიდობო მანდატის შეწყვეტას და საქართველოდან მათ გასვლას მტკიცებულად არ აღიქვამენ. „მათი აქ ყოფნის მანძილზე მნიშვნელოვანი არაფერი გაუკეთებიათ. მხოლოდ აღმრიცხველის როლი გვევლინებოდნენ, რადგან მათ არ ეძლეოდათ გადაწყვეტილებების მიღების უფლება. ამიტომაც გა-

ეროს დამკვირვებლების ყოფნას აზრი არ ჰქონდა. არც გაერო და არც რუსეთი არასოდეს აკეთებდნენ ჩვენს საქმეს. ამიტომაც როგორც გაერომ, ისე რუსეთმა უნდა დატოვოს ჩვენი ტერიტორიები და ქართველები და აფხაზები საერთო ენას გამოვნახეთ“, — აღნიშნა აფხაზეთიდან დევნილმა ნუგზარ შონიამ.

ლადო შირია, ზუგდიდი

ნაცისტები ობლახს ბრაზილიის ჯუნგლებში აბზავნიდნენ ასალი ნაცისტური იმპერიის ასაშენებლად

ალბათ, არც ერთ ომს არ დაუტოვებია იმდენი საიდუმლო და გამოუცნობი მოვლენა კაცობრიობის ისტორიაში, რამდენიც მეორე მსოფლიო ომმა დატოვა. მკვლევარები დღემდე იკვლევენ მაშინდელი ორი ერთმანეთის წინააღმდეგ მებრძოლი გენოსის — პიტლერისა და სტალინის შემკვიდრებას. მათი „ნაფეხურები“ მთელ პლანეტაზეა მიმოხვეული და თავის აღმოჩენას ელოდება. ამჯერად ორ აღმოჩენაზე მოგითხრობთ, რომელიც ნაცისტური გერმანიის დღემდე უცნობ ისტორიულ ფაქტებს მოიცავს. ეს აღმოჩენები მცირე ხნის წინათ გაკეთდა და ამიტომაც მიიქცია ჩვენი ყურადღება.

ბრაზილიაში დანგრეული სახლის თითოეული აგური სვასტიკითაა მარკირებული. ეს ფაქტი მკვლევარებს პიტლერის გეგმის აღმოჩენაში ეხმარება, რომლის თანახმადაც სამხრეთ ამერიკა ახალ ნაცისტურ იმპერიად უნდა ქცეულიყო.

მსოფლიო ომის შემდეგ გაქცეულმა ნაცისტმა დამნაშავეებმა თავსეაფარი სამხრეთ ამერიკის მიყრდენულ ადგილებში იპოვეს, მაგრამ მონების ისტორია გაცილებით ადრე დაიწყო...

მათ რამდენიმე მსოფლიო ადამიანიც იპოვეს, რომელნიც ახალგაზრდობაში საკუთარი გერმანელი მდგომარეობისა და ნაციონალ-სოციალისტური იდეების მხარდამჭერი ფერმერების წამდვილი მონები იყვნენ.

ეს მონები ცნობილი იყვნენ სახელწოდებით „ნუმმერმენგენ“ (Nummernmensch) — დანომრილი ადამიანები — დეჰუმანიზაცია დაიწყო საკონცენტრაციო ბანაკებში, შემდეგ კი ეს იდეა უბრალოდ ექსპორტირებულ იქნა... ცნობილია, რომ მეორე

1933 წლიდან მოყოლებული, როგორც მამაკაცები, ასევე სრულიად ახალგაზრდა ადამიანები — ძირითადად ობლები, რეგულარულად იგზავნიდნენ ისეთ დიდ და მიკარგულ ფერმებში, როგორც იყო თვით კრუზეირო დო სულის (Cruzeiro Do Sul) ჰასიენდა, რომელიც სან პაულუდან 150 მილის მოშორებით ცხოვრობდა.

უკვე ჩვენს დროში, მას შემდეგ, რაც ადგილობრივმა ფერმერმა ხოზე მაკიელმა (Jose Maciel) ფერმა შეიძინა, გაოგნებულმა აღმოაჩინა, რომ მისი ფერმის კედლები

სვასტიკიანი აგურებით იყო ამოყვანილი. ერთ-ერთ შენობაში აღმოჩნდა ლითონის ცილინდრი, რომელშიც დამალული იყო საბუთები და ფოტოები, რომელზეც თვალნათლივ ჩანდა, როგორი უნდა ყოფილიყო სვასტიკის ფორმის დამლა საქონლის სხეულზე და ფოტოები, რომელზეც გამოსახული იყო ბრაზილიის ტრამალებზე მოფრიალე ნაცისტური დროშა.

დღეისათვის ეს სამი ყოფილი მონა იმ ადგილების დასათვალისწინებლად დაბრუნდა, სადაც მათ უძიძის სა-

მუშაოს შესრულება უნებდათ. დაბრუნდნენ იმავე აგურების ხელში დასაჭერად, რომლებიც თვითონ დაამზადეს, და იმ ადგილების საჩვენებლად, სადაც მათი ახალგაზრდა მეგობრები იყვნენ დასაფლავებულები, რომლებზეც ცუდი მოპყრობა და უფრო ცუდი კვება ვერ აიტანეს. ალოსიო სილვა (Aloisio Silva), 85 წლის, ყოფილი №23: „პატრონები ცხენებსა და საქონელს უკეთესად ექცეოდნენ, ვიდრე ჩვენ. მე წამდვილი მონა და უსახელო ბიჭი ვიყავი.“

სილვა სულ რაღაც 9 წლის იყო, როცა იგი — ობოლი ბიჭი — მდიდარ პლანტატორს, ოქტავიო როხა მირანდას (Octavio Rocha Miranda), პიტლერის ფანატიკურ მომხრეს მიჰყიდა.

ჩვენში პლანტატორები უგრძობობა და არაადამიანური მანანალებს ხედავდნენ, რომელთაც მშობლები არ ჰყავდათ... ჩვენ ჯერ კიდევ სამშობლოში მოგვატყუეს, როცა გვიტოვებს, რომ ახალი სამუშაო ძნელი არ იქნებოდა, და ძირითადად პატრონის ჰასიენდის შემოვლა მოგვიწევდა ცხენზე ამხედრებულებს.“

ამის ნაცვლად ფერმაში ყველაზე აუტანელ და მძიმე სამუშაოზე გაგვამანეს, რომლისგანაც არათუ ამოსუთქვისა და დასვენების ნელში გამართვის საშუალება არ გვქონდა. მხოლოდ რაღაც კაპიკებს გვიხდიდნენ,

რომლითაც ამავე ფერმაში რაღაცის ყიდვა შეიძლებოდა. 16 წლის რომ გავხდით, მხოლოდ მაშინ შევეძელი ჩემთვის პირველი წყვილი ფეხსაცმლის ყიდვა.

„ხშირად მანამდენად ყველაზე საშინელი მეთოდით, მაიძულებდნენ მსხვილ სინდზე მუხლებით დაემდგარიყავი და ასე დავრჩენილიყავი რამდენიმე საათის განმავლობაში. ბოლოს კი, „დე-სერტად“, გვემდნენ. გაქცევა შეუძლებელი იყო — 2 უზარმაზარი ძალი იცავდა ჩვენს ბარაკებს.“

მონა-ბიჭუნები 1940-იანი წლების ბოლომდე ამ მდგომარეობაში რჩებოდნენ, მაშინ, როცა ევროპაში ომი დასასრულს უახლოვდებოდა. 2000 ჩასახლებული გერმანელიდან ზოგიერთი საბოლოოდ ბრაზილიაში გაიხიზნა, სადაც „SS“-ის ოფიცრები ხან ნატურალისტებად, ხანაც თავგადასავლების მაძიებლებად გადაცმულები ხშირად ჩადიდნენ. ისინი გამოკვლეულ რაიონს „ექსპლუატაციისთვის სრულიად მომზადებული ეხადნენ.“ ემიგრაციის ასეთივე ტალღები არგენტინამ, ურუგვაიმ და პარაგვაიმაც განიცადეს.

მაგრამ უკვე ჩვენს დროში გადარჩენილი ბრაზილიელი მონები თავიანთი მთავრობისგან სრულიად დასაბუთებულ კომპენსაციას ითხოვენ, არგუმენტად კი მოჰყავთ ის ფაქტი, რომ ხელისუფლება გასული საუკუნის 30-40-იან წლებში მიზანმიმართულად თანამშრომლობდა ნაცისტებთან.

ბატონი სილვა ამბობს: „მე მინდა კომპენსაცია, მინდა, ბოდიში მომხადონ, მაგრამ ყველაზე მეტად მინდა, ვიცოდე, ვინ იყო დედაჩემი და რამდენიმე ყვავილი მაინც დავანყო მის საფლავზე.“

ჰიბლერის სპელსი ჩინკაჩინასია

ცოტა ხნის წინათ „ნორტროპ გრუმანის“ (Northrop Grumman) ერთუზისაგების ჯგუფის მიერ აღდგენილი იქნა გერმანული რადიკალური პროექტი „ჰორტენ 2-29“ ნატურალურ ზომებში და სიდიდით. ეს თვითმფრინავი გერმანიაში უკვე ძალიან გვიან, მეორე მსოფლიო ომის ბოლოსკენ, გამოჩნდა და მის მასობრივ წარმოებაში გასაშვებად დრო აღარ იყო.

თანამედროვე ინჟინერების მიზანი მარტივი იყო — სურდათ, შეემთხებინათ, შეძლებდა თუ არა მოცემული თვითმფრინავი იმდროინდელ რადარებს შორის წარმატებით გაძრომას. ხანგრძლივი პროცესის მიმდინარეობისას, რესტრუქტურების გუნდი ერთ აზრზე ჩამოყალიბდა — ნაცისტები ინჟინერები უკვე ახლოს იყვნენ ექსპერტის ოპერატიულ სამუშაოზე გასაშვებად. ეს რომ რეალურად განხორციელებულიყო ომის ბოლო, შესაძლოა, სრულიად სხვანაირი ყოფილიყო. თავდაცვითი კორპორაციის, „ნორტროპ გრუმანის“ გუნდი გერმანული ნახაზების ორიგინალებს იყენებდა, ხოლო ნიმუშად სასწაულით გადარჩენილი, სამთავრობო ანგარიში მდგარი ერთადერთი „ჰო 2-29“ იქნა გამოყენებული...

„ჰო 2-29“-ის (ასეთია ზემოხსენებული ნაცისტური თვითმფრინავის სახელწოდება) ფრთები ძალიან ჰგავს თანამედროვე ამერიკულ „მ-2“-ს, უფრო მეტად კი — ვარკვლავური ომების პერსონაჟს, ვიდრე მეორე მსოფლიო ომის სხვა ნებისმიერ თვითმფრინავს. ძირითადად ხისგან დამზადებულ და იმდროინდელი რეაქტიული ძრავებით აღჭურვილ თვითმფრინავს თავისუფლად შეეძლო 970 კმ/სთ სიჩქარით ფრენა. შეიარაღების მხრივ მანქანა აღჭურვილი იყო ოთხი 30 მმ ტყვიამფრეკვეთი და ბორტზე ორი 500 კგ-იანი ბომბი გადაჰქონდა.

„ჰო 2-29“-მ თავისი პირველი სრულფასოვანი გაფრენა 1944 წლის შობის დამდეგს განახორციელა. ფრენა წარმატებით დასრულდა, მაგრამ მაშინ დრო უკვე ნაცისტების საწინააღმდეგოდ მუშაობდა. თუმცა მათ ჯერ კიდევ შეეძლოთ უჩვეულო დიზაინის მოფიქრება და იარაღის სხვა გამოცდილი ნიმუშების შექმნა, მისი მასობრივი წარმოებისთვის ძალები აღარ გააჩნდათ.

ამ მოდელს ფრენა არ შეუძლია, მაგრამ აწყობის შემდეგ წარმატებით დაფარფატებდა მცირე ხნის განმავლობაში.

სტელსის ტიპის ნებისმიერი თვითმფრინავი, ძირითადად, თავისი ფორმისა და კონსტრუქციული თავისებურებების იმედზეა, რომელიც მას საშუალებას აძლევს, რადარის ტალღები არ აირეკლოს, ხოლო ტალღების წარჩენებს განსაკუთრებული კომპოზიტური მასალები წარმატებით შთანთქავს.

ზოგიერთი ექსპერტი ეფუძნება აზრს, რომ თვითმფრინავის ეს ტიპი სპეციალურად რადარების მოსატყუებლად დააპროექტეს. ერთი მათგანი, ბატონი ლი ამ ბომბს: „მე ვფიქრობ, რომ გერმანელების თავდაპირველი მიზანი მაღალი სიჩქარისა და შორსმფრენი თვითმფრინავის აშენება გახლდათ. კონცეპტ-ფრთის იდეა, რომელიც მისმა შემქმნელმა რეიმარ ჰორტენმა (Reimar Horten) წამოაყენა, მათ ბოლომდე ვერ გაიზარეს. ის ასეთ ფრთისებრ ფორმამდე მხოლოდ აეროდინამიკური მოთხოვნის გამო მივიდა — მას რადარზე სიტყვაც არ დაუძრავს, სანამ ომი არ დაიწყო.“

„მაგრამ უკვე მაშინ რეიმარი ბევრს ლაპარაკობდა ბურჟუაზიულ და კარბონის სასაღებო ნარმატებით შთანთქავს.“

ჩვენი დრო

მათ აინტერესებდათ, შეძლებდა თუ არა მოცემული თვითმფრინავი იმდროინდელი რადარებისთვის წინააღმდეგობის გაწევას. დასაწყისისთვის, ექსპერტებმა სასწაულით გადარჩენილი „ჰო 2-29“ დატესტეს მეორე მსოფლიო ომისდროინდელ პორტატულ რადარზე. შემდეგ თვითმფრინავის უკვე ნატურალური ზომის ასლის აწყობას შეუდგნენ „ნორტროპ გრუმანის“ ანგარიში, რომელიც კალიფორნიაში, მოიავეს (Mojave) უდაბნოშია განთავსებული.

თვითმფრინავი მეორე მსოფლიო ომის შედეგებზე ზემოქმედებდა, თუ მას მასობრივ წარმოებაში გაუშვებდნენ? ასეთი დიზაინი კორპუსიდან რადარის ტალღების მთელი 20%-ის არეკვლის საშუალებას იძლეოდა, იმ დროის სხვა ტრადიციულ თვითმფრინავებთან შედარებით.

ახალ ასლზე ჩატარებული ტესტების თანახმად, მეორე მსოფლიო ომისდროინდელ რადარს ლა-მანშის სრუტის თავზე 129 კილომეტრის მანძილიდან ჰორტონის შემჩნევა შეეძლო, რაც ჩვეულებრივი მოიერიშისთვის 160 კმ-ით ნაკლებია.

ამასთანავე, „ჰო 2-29“-ს უჩვეულოდ მაღალი სიჩქარე ჰქონდა, ამიტომ მის შესამჩნევად და კოორდინატების გადასაცემად კატასტროფულად მცირე დრო რჩებოდა. თუ ჩვეულებრივ თვითმფრინავებზე გადაწყვეტილების

მისაღებად ბრიტანელებს 19 წუთი ჰქონდათ, მისი განსაკუთრებული სიჩქარის გამო კი დრო 9 წუთამდე მცირდებოდა.

ასე რომ, ომის იმ მოკლე მონაკვეთში, ეს თვითმფრინავი უკიდურესად სერიოზულ საფრთხეს წარმოადგენდა, სანამ მოწინააღმდეგე შესაბამის კონტრზომებს მიიღებდა...

მოცემული თვითმფრინავის დიზაინი სულაც არ ყოფილა იდეალური... სხვა დროს და სხვა ადგილას, მომავალი გაუმჯობესებით, იმდენიმე მოცემი „ჰო 2-29“ გადამწყვეტ როლს ითამაშებდა, მაგრამ 1945 წლის დასაწყისში საამისოდ, როგორც ავიაციის ისტორიკოსმა ჯორჯ გალიმ თქვა, „გერმანელებს აღარ დარჩათ პილოტები, სანავი და დრო.“

აპრიკალი და რუსი პოლიტიკოლოგები უკრაინის არჩევნებზე

უკრაინაში საპრეზიდენტო მარათონის მთავარი მონაწილეების ვინაობა გაირკვა, მაგრამ ტექნოლოგიურად ვინ უზრუნველყოფს ამა თუ იმ კანდიდატის წინსვლას? განსაკუთრებულ ინტერესს უცხოელი პოლიტიკოლოგები იწვევენ ხოლმე, ვინაიდან ხშირად სწორედ ისინი წარმოადგენენ თავად კანდიდატსა და საგარეო გავლენიან ჯგუფებს შორის დამაკავშირებელ რგოლს. მათი ვინაობისა და მუშაობის შესახებ ინფორმაცია ისევე დაცულია, როგორც საარჩევნო შტაბების სტრატეგია. დასავლეთიდან ამ ტიპის სპეციალისტების მოწვევის თაობაზე რატომღაც გახსნილად განაცხადა იანუკოვიჩის საარჩევნო შტაბმა.

მათი თქმით, პირზე კვლავაც იმუშავებს პოლ მანაფორტი, რომელთანაც პარტია 2005 წლიდან თანამშრომლობს. როგორც 2006-2007 წლების პრესა იუწყებოდა, მანაფორტის მთავარი ამოცანა იანუკოვიჩის რეიტინგის აწევა იყო, პარტიის სპიკერებს ასწავლიდნენ, როგორ დაეჭირათ თავი ხალხის წინაშე, რომელი თეზისები გაეხმაინებინათ და ასე შემდეგ. ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ამერიკული წინასაარჩევნო კამპანიებისათვის დამახასიათებელი იდეების დიდი ნაწილი უკრაინაში მანაფორტს არ გამოადგა. თავად მანაფორტი „მიმიკ“ კლიენტებთან — დიქტატორებთან, საერთაშორისო იზოლაციის ზღვარზე მყოფი ქვეყნების ლიდერებთან მუშაობითაა ცნობილი. გარდა ამისა, ამერიკის შერტაბულ შტაბებში მას რესპუბლიკური პარტიის ლობისტად უფრო იცნობენ, ვიდრე პოლიტიკტიკოსად. უკრაინის არჩევნებზე კი ის, როგორც ჩანს, პირველ რიგში, რესპუბლიკელებთან ამერიკის დამკავშირების შემთხვევაში მის გარე პოლიტიკურ მხარდაჭერას უზრუნველყოფს. სხვა კანდიდატების მიერ უცხოელი პოლიტიკოლოგების გამოყენება ნაკლებად ერთმნიშვნელოვანია.

1. შიპტორ იუშჩენკო
2007 წელს „ჩვენი უკრაინა — სახალხო თავდაცვა“ ცნობილი და ავტორიტეტული ამერიკელი პოლიტიკოლოგის ჯეიმს კარვილის მომსახურებით სარგებლობდა. თავის დროზე ის ტონი ბლერიის, ნელსონ მანდელას, გერჰარდ შრიოდერის, ეშუდ ბარაკის მთავარი კონსულტანტი იყო, განსაკუთრებით ცნობილი კი მას შემდეგ გახდა, რაც 1992 წელს პრეზიდენტ ბილ კლინტონის კამპანიაში მთავარი სტრატეგის ფუნქცია დიდი წარმატებით შეასრულა.
უკრაინაში კი ამ ჯგუფმა დიდად ვერ გააძლიერა, ვინაიდან იუშჩენკოს იმიჯზე უფრო მეტს მუშაობდნენ, ვიდრე სტრატეგიის შემუშავებაზე, თუმცა მაშინვე ეჭვობდნენ, რომ ამერიკელი სპეციალისტების მთავარი სამიზნე სწორედ 2009 წელი უნდა ყოფილიყო. როგორც ჩანს, ამერიკული პოლიტიკოლოგების მოწვევაში დიდი როლი შეასრულა უკრაინის ამჟამინდელი პრეზიდენტის მეუღლემ ეკატერინე ჩუმაჩენკომ, რომელსაც ამერიკაში ფართოდ ცნობილი და პოპულარული დროზე ვაშინგტონელი მეგობრების დახმარებით მანქმართან საავადმყოფოში მინვია ანალიტიკურ მკვლევ-

ართა ჯგუფი, რომელმაც იუშჩენკოს დიოქსინით მონამდების ვერსია წამოაყენა.
2. იულია ტიმოშენკო
როგორც ჩანს, ტიმოშენკო დასავლეთელ პოლიტიკტიკოლოგებს აქტიურად არ დაიხმარა. ამ ქალბატონის მთავარი ამოცანა შედგის მიღწევა კი არა, მისი შენარჩუნებაა. ამ ფორტზე მისი კონსულტანტები ჯორჯ სოროსა და მის ფონდებს უშუალოდ უკავშირდებიან. ტიმოშენკოს გუნდში საზოგადოებრივ საწყისებზე თანამშრომლობს ამერიკელი სპეციალისტი კენეტ მერფი, რომელიც პრემიერისაგან განსაკუთრებული ნდობით სარგებლობს. სხვა უცხოელი პოლიტიკტიკოლოგებისაგან ტიმოშენკოს კონსულტანტთა შორის მხოლოდ რუსი ა. სიტნიკოვის გვარი გაყოფილია, თუმცა მთავარ როლებს გამოცდილი უკრაინელი პოლიტიკტიკოლოგები იკავებენ. ნ. ბაგრაევი და ტ. ბერეზოვიცი შეასრულებენ.
3. სერგეი ტიმიშკო
მისივე განცხადებით, ტიმიშკოსთან პოლიტიკტიკოლოგთა ის ჯგუფი დაკავდებოდა, რომელიც 2004 წელსაც მუშაობდა მის წინასაარჩევნო კამპანიაზე. კონკრეტულად ვინ იგულისხმება, გაურკვეველია, რადგან იმ ჯგუფის სპეციალისტთა უმრავლესობა ან პიარშტაბებში დარჩა, ან „ნარინჯისფერებთან“ გადაბარდა. რაც შეეხება უცხოელ პოლიტიკტიკოლოგებს, ტიმიშკოსთან 2004 წელს მომუშავეთა უმრავლესობა ამჟერად იაცენუკოთან მუშაობს.
4. არსენ იაცენუკი
როგორც ჩანს, ამ კანდიდატს ყველაზე საინტერესო წინასაარჩევნო კამპანია ექნება. კამპანიის საერთო ნაწილს ხელმძღვანელობს გრანოვსკი, რომელმაც რუსეთთან თავისი კოლეგებიც წამოიყვანა. სწორედ ისინი აქტიურდნენ 2004 წელს იანუკოვიჩის შტაბში. ამავე გუნდის კვლავი კავშირი მუშაობს უკრაინელი პოლიტიკტიკოლოგთა შორის. პავლენკო, რომელიც 2005-2009 წლებში უკრაინის პრეზიდენტის სამდივნოში ანალიტიკურ სამსა-

ვით ხელმძღვანელობდა. როგორც ჩანს, რუსები ამ გუნდში მხოლოდ საარჩევნო კამპანიას კი არ აწარმოებენ, არამედ საზოგადოებაზე მანიპულაციურ ზემოქმედებასაც ახდენენ. იაცენუკოთან ამ კანდიდატის ანტირუსული ორიენტაციაზე მიუთითებდა. ამასთან, იაცენუკი აშკარად დაახლოებულია ვაშინგტონთან, მაგრამ ამერიკელი პოლიტიკტიკოლოგები მის საარჩევნო კამპანიაში ღიად არ ერევან. იაცენუკის კამპანიის ერთ-ერთი თავისებურება ინტერნეტის აქტიური გამოყენებაა, ეს კი ობამას არცთუ დიდი ხნის წინანდელ კამპანიას ძალიან ნაგავს. შესაძლებელია, ამერიკის შეერთებული შტატების ახალმა ადმინისტრაციამ ფსონი უკრაინის ახალ პრეზიდენტ იაცენუკზე გააკეთა, მით უფრო, რომ იუშჩენკო, მიუხედავად დიდი სურვილისა, ვერაფრით ახერხებს ობამასთან შეხვედრას. არ უნდა დაგავიწყდეს ვ. პინჩუკი თავის ფონდითურთ, რომელიც ბოლო დროს იაცენუკის საგარეო პოლიტიკაში პოზიციონირებას უზრუნველყოფს. „ვ. პინჩუკის ფონდს“ დასავლეთში მნიშვნელოვანი კონტაქტები აქვს და ფონდში მომუშავე სპეციალისტების გარკვეული ნაწილი, ცხადია, წინასაარჩევნო კამპანიაშიც დასაქმდება.
თუ გავითვალისწინებთ, რომ თავად პინჩუკი იუშჩენკოს, უფრო სწორად კი, მისი მეუღლის ახლო მეგობარია, ცხადი გახდება კავშირი იაცენუკსა და უკრაინის ახლანდელ პრეზიდენტს შორის. ამის კიდევ ერთი დადასტურებაა იუშჩენკოს საარჩევნო შტაბის მეთაურის ი. ტარასიუკისა და იაცენუკის ამასწინანდელი შეხვედრა.
ვინაიდან უკრაინის მომავალ არჩევნებში კანდიდატთა შორის გამოკვეთილი ლიდერი არ ჩანს, მთავარი „მებრძოლები“ ხმების დათვლის „საჭირო“ შედეგების პირობებში საგარეო პოლიტიკის მხარდაჭერაზე იქნებიან ორიენტირებულნი.

ჰიბლერი და მიულერი ჰიტლერს ვერ ეუბნებოდნენ საბჭოთა აგენტის შესახებ

„SS“ რაიხსფიურერმა პენრიხ ჰიმლერმა და გესტაპოს შტეფან პენრიხ მიულერმა ვერ გაბედეს, ეპატაკეზინათ ჰიტლერისთვის, რომ წაცისტური გერმანიის საიდუმლო პოლიციაში მრავალი წლის განმავლობაში მუშაობდა საბჭოთა აგენტი ვილი ლემანი, — განუცხადა „რია ნოვოსტის“ ისტორიკოსმა, მწერალმა და სპეცსამსახურების ისტორიის სპეციალისტმა თეოდორ გლადკოვმა. ამ დღეებში რუსეთის ფედერაციის საგარეო დაზვერვის სამსახურმა გლადკოვს გადასცა გასაიდუმლოებული დოკუმენტები ლემანის — გესტაპოში საბჭოთა დაზვერვის ყველაზე ფასეული აგენტის შესახებ, რომელიც მუშაობდა ფსევდონიმით „ბრაიტენბახი“.

დრო — 1941 წლის 22 ივნისი, დილის 3 საათი.
„ლემანისგან მრავალი წლის განმავლობაში სხვადასხვა ხასიათის ინფორმაცია მოდიოდა. გერმანული სპეცსამსახურების, მათ შორის, გესტაპოსა და აბვერის თანამშრომლების ბიოგრაფიული მონაცემებით დაწყებული, დამთავრებული იმ ღონისძიებებით, რომელთაც ეს სპეცსამსახურები ახორციელებდნენ“, — თქვა სააგენტოს თანამოსაუბრემ.
ისტორიკოსმა დასძინა, რომ ლემანი თავის დროზე მთელ გერმანულ მრეწველობას კურიერებად და საბჭოთა დაზვერვას შეატყობინა გერმანიის სამხედრო-საზღვაო ძალებისთვის 17 წყალქვეშა ნავის მშენებლობის დაწყების შესახებ. ამას გარდა, ლემანი ესწრებოდა მესამე რაიხის უახლესი სარაკეტო იარაღის გამოცდას და სსრ კავშირს ამ იარაღის შესახებ ცნობებს აწვდიდა. ლემანმა მოსკოვს ომის დასაწყისისთვის გესტაპოს ყაზარმულ რეჟიმზე გა-

ვი გამოიჩინა როგორც ნიგნიერმა კონტრმზვერავმა. 1929 წლიდან იდეურ საფუძველზე თანამშრომლობა დაიწყო საბჭოთა საგარეო დაზვერვასთან.
1940 წლის ბოლოს ლემანთან მუშაობა დაავალეს ბერლინში ახლად ჩასულ რეზიდენტურის ახალგაზრდა თანამშრომელს ბორის ურუავლიოვს. 1941 წლის 19 ივნისს ურუავლიოვთან შეხვედრისას ლემანმა მას შეატყობინა, რომ 22 ივნისს, დილის სამ საათზე, საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ ომის დაწყების ბრძანება მიღებულია. ინფორმაცია იმავე საღამოს გადაიცა მოსკოვში.
1942 წლის დეკემბერში ლემანი გესტაპოში დახვრიტეს. ზუსტი თარიღი უცნობია. საგარეო დაზვერვის სამსახურში ამბობენ, რომ ლემანი უმაღლესი კლასის აგენტი იყო. მას გამოვლილი ჰყონდა პირველი მსოფლიო ომის საპინელეგა, აღარ სურდა რუსეთთან ომის განმეორება და ბოლო ნუთამდე იმედოვნებდა, რომ ეს არ მოხდებოდა.
რია-ნოვოსტი

„ლემანი არ გაუსამართლებიათ და, საერთოდ, დღემდე არავინ იცის, როგორ დააკავეს იგი, როგორ იქცეოდა დაკითხვებისას და როგორ დაიღუპა. საბჭოთა დაზვერვამ მხოლოდ გარკვეული დროის გასვლის შემდეგ გაიგო, რომ ლემანი დახვრიტეს“, — განაცხადა გლადკოვმა.
ისტორიკოსის თქმით, ლემანი 1942 წლის ბოლოს დააპატიმრეს, ამის შემდეგ კი გაქრა. „მის ცოლს უთხრეს, რომ ის მოკვდა მეტი არაფერი. მისი მეუღლის წინააღმდეგ არანაირი რეპრესი-

ული ზომები არ განუხორციელებიათ. როგორც ჩანს, ფაქტი, რომ 12 წლის განმავლობაში გესტაპოში საბჭოთა აგენტი მუშაობდა, გახდა მიზეზი იმისა, რომ ჰიტლერული სპეცსამსახურების ხელმძღვანელობას შეეშინდა, მთავრობისთვის, მათ შორის, ჰიტლერისთვისაც, შეეტყობინებინათ ამის შესახებ“, — გვიამბობს მეცნიერი.
მისი სიტყვებით, ლემანის პიროვნების მასშტაბებზე მეტყველებს ფაქტი, რომ მან ერთადერთმა გადასცა საბჭოთა რეზიდენტურას გერმანიის საბჭოთა კავშირზე თავდასხმის ზუსტი თარიღი და

დასვლის შესახებაც შეატყობინა, რაც უახლოეს მომავალში ომის დაწყების კიდევ ერთი დადასტურება გახდა.
თავის მხრივ, საგარეო დაზვერვის სამსახურის პრესბიუროს ხელმძღვანელმა სერგეი ივანოვმა „რია-ნოვოსტის“ განუცხადა, რომ ლემანის საქმესთან დაკავშირებით საბუთების მხოლოდ მცირე ნაწილი გამოამკარავდა. ამ დროისთვის საგარეო დაზვერვის სამსახურის არქივში „ბრაიტონბახის“ საქმესთან დაკავშირებული საბუთების 28 ტომი ინახება.
ლემანი 1884 წელს დაიბადა

რედაქციის ელექტრონული ფოსტის მისამართზე მოვიდა ემიგრაციაში მყოფი ჩვენი თანამემამულის ბიორგი მანისურაძის დეტექტივი. ნაწარმოების გაცნობამ მიგვახვედრა, რომ საქმე გვაქვს პროფესიონალ მწერალთან, რომელიც ფსევდონიმს ამოიფარა. იმედია, დეტექტივის გამოქვეყნების დასრულებამდე რედაქცია და გაზეთის მკითხველიც შევიტყობთ ავტორის ნამდვილ ვინაობას. მკითხველი ნაწარმოებში ბევრ მსგავსებას იპოვის საქართველოში მომხდარ მოვლენებთან, შესაძლოა, კონკრეტული პირებიც ამოიცნოს. თუმცა ავტორი მიგვანიშნებს, რომ ყველა შესაძლო პარალელი მხოლოდ დამთხვევაა.

ბიორგი მანისურაძე

საქართველო

საქართველო

გაგრძელება. დასაწყისი №11-19

თბილისის როცა მიუახლოვდნენ, სიღნევი როჯერსმა ამერიკის შეერთებული შტატების სრულყოფილებიან და საგანგებო ელჩს — ჯეფრი ჯელტრის დაურეკა. ელჩის მობილური გამორთული იყო. როჯერსმა მდივნის ნომერი აკრიფა.

— ელჩი პრეზიდენტთანა აუდიენციაზე, მისტერ როჯერს, — იყო პასუხი.

— ჯონ ობრაიენს ვერ დამაკავშირებთ? — სთხოვა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა.

— სიამოვნებით, ახლავე... ჯონ ობრაიენი საელჩოს ალაყაფთან დახვდა. ამკარად არ ესაიამოვნა, როცა საჭესთან ახალგაზრდა ქართველი იხილა. უნდოდა გამოართვა გასაღები. ისეთი იერი შეკონდა, თითქოს ამ რამდენიმე საათის მანძილზე არჩილ კამარაულს საელჩოს „ჯიპი“ კი არა, ამერიკის შეერთებული შტატები ემართა.

სიღნევი როჯერსი და არჩილ კამარაული „ოპელ-ასტრაში“ გადასხდნენ.

— დეტალურად გადაეცემა კონსტიტუციური უსაფრთხოების ხალხს ჩემი დამწყობების შეხვედრა, არჩი, — უთხრა სიღნევი როჯერსმა, სასტუმროსთან როცა მივიდნენ.

— უღელტეხილზე რომ გავჩერდით? — იკითხა კამარაულმა.

— მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ თვითონ გკითხვს ამის შესახებ. იცი რა, არჩი, გარდა იმისა, რომ შენ მოგანდეს ჩემი თვალთვალა, არაა გამოირიცხული, რომ სხვათა გვითვალთვალებდეს და თუ უღელტეხილზე გაჩერების შესახებ თვითონ იკითხავენ რამეს, ესე იგი, ორივეს გვითვალთვალებენ.

— გასაგებია. დღეს სხვა არაფერია, მისტერ როჯერს?

— არა, დღეს თავისუფალი ხარ. ხვალ დილით დაგირეკავ. სასტუმროს ვესტიბიულში იყო, როცა ჯეფრი ჯელტრიმ დაურეკა. სიღნევი როჯერსმა სასწრაფო შეხვედრა ითხოვა, უთხრა, სადაც იმყოფებოდა. ზემოთ, ნომერში არ ასულა, იქვე, ჰოლში მაგიდასთან ჩამოჯდა და თურქული ყავა შეუკვთა, ლეპტოპი გახსნა, ეკრანზე არჩილ კამარაულისა და კუდის თანამშრომლების საუბარი მიმდინარეობდა.

საუბარი ისე დასრულდა, რომ უღელტეხილზე გაჩერებაზე ერთი სიტყვაც არ თქმულა. არც კუდის თანამშრომელს დაუთვალა შეკითხვა ამ საკითხზე.

— ესე იგი, სხვა არავინ გვითვალთვალებს ვერ? — კმაყოფილებით აღნიშნა გუნებაში სიღნევი როჯერსმა და დანახა კიდევ, როგორ შემოაბიჯა სასტუმროს ვესტიბიულში ძალაყინვადიყავა ჯონ ობრაიენმა.

— შეძლებთ ანალიზის ჩატარებას? — სიღნევი როჯერსმა.

სმა ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩის ჯეფრი ჯელტრის სამუშაო მაგიდაზე თუნუქის ქილა დადო, სახურავზე დამაგრებულ რგოლში საჩვენებელი თითი გაუყარა, ამოსწია და ახადა. ქილა თეთრი ფეხნით იყო სასვე.

ამერიკის შეერთებული შტატების სრულყოფილებიანი და საგანგებო ელჩი საქართველოში შიდა ტელეფონს დასწვდა:

— ჩაკ ბერსტაინი დამაკავშირეთ! — გასცა ბრძანება... — სად ხარ, ჩაკ? — ჩაკიტიხა ყურმილში ცოტა ხნის შემდეგ.

— რაღაც ნივთიერება ფეხნის სახით. შეგიძლია, ანალიზი ჩაატარო სასწრაფოდ?.. კეთილი, ახლავე მოვივალ, — ჯეფრი ჯელტრიმ ყურმილი დაკიდა და ქილიდან ცოტაოდენი ფეხნითი ქაღალდზე გამოყარა.

— დასკვნას თხოვთმეტ ნუთში მოგცემ, — მიუბრუნდა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტს, — ჯობს, მენ აქ დარჩე.

ჯეფრი ჯელტრი ოციოდ ნუთში მობრუნდა.

— მომილოცავს, სიდ, სუფთა ჰერონია. ვატყობ, შენი მისია აქ გაგრძელდება. ეს ქილა კი სასწრაფოდ უნდა გავგზავნოთ ლენგლიში. სპეციალური კონტინენტით წავა, სპეცკურიერით, — მიუბრუნდა როჯერსს.

მერე ბარ-მაკვივართან მივიდა, „ბურბონის“ ბოთლი გამოიღო, ჭიქებიც გამოაყოლა, ორივეში თითო ნაჭერი ყინული ჩააგდო. თითო ყლუპი მოსვეს.

— რას აპირებთ, სიდ, განაგრძობთ უოლტერ რაილის დალუპვის გამოძიებას?

— არ ვიცი, მისტერ ჯელტრი. ამ ქილამ ყველაფერი შეცვალა. უოლტერ რაილის დალუპვის ადგილი მისხალ-მისხალ უნდა დავათვალიერო. კლდეზე საცოცი ალპინისტური მოწყობილობა დამჭირდება და ორმოცდაათმეტრიანი რულეტი. შევძლებთ შოვნას?

— საელჩოში ყველაფერი გვაქვს, — ელჩის ხმაში ფარულმა სიამაყემ გაიჟღერა, — დამხმარე დაგჭირდებათ ან მანქანა?

— გმადლობთ, მისტერ ჯელტრი. ჩემი თარჯიმანი ნამიყვანს. რაც შეეხება დამხმარეს, ნამდვილად არ მჭირდება. აშშ ალპინისტთა საუკეთესო ათეულში დღესაც ვირიცხებ.

— კარგი, სიდ. მაინც ფრთხილად იყავით... სასტუმროში მიბრუნებული მა როჯერსმა მთელი განვლილი დღის დანერვილებითი ანგარიში აკრიფა ლეპტოპზე და რიჩარდ ჰოფერს გადაუგზავნა.

— დიდხანს იდგა ცივი შხაპის ქვეშ და დადლილობასთან ერთად შთაბეჭდილებების-

გან თავისუფლებოდა. საბაზანოდან გამოსვლისას მობილური ტელეფონის უწყვეტი ზარი მოესმა. პრეზიდენტის პრესმდივანი ლიზი გასვიანი იყო: „დღეს თერთმეტ საათზე პრეზიდენტი გელოდებათ!“ — აცნობა.

საქართველოს პრეზიდენტი „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტს ხელეგაბილი მიუხედავ. მხარზე ხელი მოხვია და სამუშაო კაბინეტიდან დასასვენებელ ოთახში გაიყვანა. ნაირ-ნაირი საქმლით, ხილითა და სასმელით სავსე დაბალ მაგიდასთან ორი სავარძელი იდგა. პრეზიდენტი მოწყვეტით ჩაეშვა ერთ-ერთში და მეორეზე ხელით მიანიშნა სიღნევი როჯერსს. პრეზიდენტი მაშინვე საქმელს ეცა:

— არ გაგიკვირდეთ, სიდ, — უთხრა ლუკის გადაყლაპვის შემდეგ, — მივლინების მიხედვით ვარ. სამი რაიონი შემოვიარე დღეს და ოთხი თათბირი ჩავატარე.

სიღნევი როჯერსმა მისთვის ნაცნობი და, რაც მთავარია, იოლი საქმელი — ხაჭაპურის ნაჭერი აიღო.

პრეზიდენტმა მონონების ნიშნად თავი დაუქნია და თვითონ მეორე ნაჭერს დასწვდა. დეტეკტივი არ შეუჩერებია, ისე აიღო „ქრაუნ როიალის“ ბოთლი, საკმაოდ მოზრდილი ორთომელები აავსო, ერთი აიღო და ვისკი საქმელს მიაყოლა. სიღნევი როჯერსმა ონდავ მოსვა.

პრეზიდენტი ბანანს დასწვდა, სწრაფად გაფცქენა და ნახევრამდე ჩაკვირა, რამდენიმე ნაწილი მეორე ნაჭერზე მიაყოლა. სიღნევი როჯერსმა ონდავ მოსვეს.

— ხომ იცით ჩვენი ცხოვრების წესი? ეს მათ უნდა დავუკვიროთ, ექნებათ თუ არა სურვილი საქართველოში ჩამოსვლისა.

— ქართველი ქალიშვილები მოგწონთ, სიდ? — უცებ შეცვალა პრეზიდენტმა თემა. — ძალიან! — გულწრფელად თქვა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა.

— ო! ქართველი ქალების სილამაზე ოდითგანვე განთქმულია მსოფლიოში! ყველა დიდი, სპარსეთის შაჰისა და თურქეთის სულთნის ცოლები ქართველი ქალები იყვნენ, ასე რომ, ფრთხილად იყავით, სიდ, ქართველი ქალების სილამაზე თავი არ დაგაკარგვინოთ, — გადაიხარხარა პრეზიდენტმა.

— ხუთი წელი მაგის შიში არ მაქვს, — სიცლითვე მიუგო „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა, — როჯერ-

სები, როგორც წესი, ორმოცი წლის ასაკში ქორწინდებიან. პრეზიდენტმა მხარზე ხელი დაჰკრა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტს, რაც უდავოდ მიანიშნებდა, რომ აუდიენცია დამთავრდა.

ჯონ ობრაიენის მიერ მოტანილ ჩანთაში სრული ალპინისტური მოწყობილობა იყო. სიღნევი როჯერსმა ფოლადის გრძელი სოლი აიღო და უოლტერ რაილის ვარდის ადგილთან, ნაპრალიდან ხუთ მეტრში ჩაარჭო. ჩაქუჩი დაჰკრა, სოლი მასზე დამაგრებული ფოლადისავე რგოლამდე დაიყვანა, რგოლში თოკი ამოუყარა და საზღვაო მარყუჟით შეკრა.

მერე იმავ რგოლში რულეტის მარჯვენა მხარეს დააბრუნა, დემოკრატიულ სახელმწიფო სტრუქტურებს ვქმნი. დამეთანხმებით, იოლი არ არის.

— ქვეყნის მართვის არავითარი გამოცდილება არ მაქვს, ბატონო პრეზიდენტი, ამიტომაც მიჭირს ჩემი აზრის გამოთქმა, — „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა „ქრაუნ როიალის“ ყლუპი მოსვა.

— მერაბ სანიშვილმა მითხრა, რომ ჩემი იდეა მისაღებად მიგანიათ, — პირდაპირ საქმეზე გადავიდა პრეზიდენტი, — რა თქმა უნდა, ასეთი ჯგუფის ორგანიზებას შესაბამისი მატერიალური უზრუნველყოფა დასჭირდება. დეტალებზე მერაბ სანიშვილი შეგითანხმდება, — ამონურათემა, — ახლა ეს მითხარით, სიდ, არ შეიძლება თქვენი ძმების სტუმრობა ჩვენს ქვეყანაში? დასამალი რა მაქვს, სიდ, ჩემს დეგობარ ბუშს ერთ წელიწადში პრეზიდენტობის მეორე ვადა უთავდება და მომავალ არჩევნებზე, ალბათ, თქვენი ძმების პარტია გაიმარჯვებს, ანუ „დემოკრატიები“. ჩვენს ნაირმა პატარა ქვეყანაში კი ყველაფერი უნდა გავთვალო და გაითვალისწინოთომელები აავსო, ერთი აიღო და ვისკი საქმელს მიაყოლა. სიღნევი როჯერსმა ონდავ მოსვეს.

— ხომ იცით ჩვენი ცხოვრების წესი? ეს მათ უნდა დავუკვიროთ, ექნებათ თუ არა სურვილი საქართველოში ჩამოსვლისა.

— ქართველი ქალიშვილები მოგწონთ, სიდ? — უცებ შეცვალა პრეზიდენტმა თემა. — ძალიან! — გულწრფელად თქვა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა.

— ო! ქართველი ქალების სილამაზე ოდითგანვე განთქმულია მსოფლიოში! ყველა დიდი, სპარსეთის შაჰისა და თურქეთის სულთნის ცოლები ქართველი ქალები იყვნენ, ასე რომ, ფრთხილად იყავით, სიდ, ქართველი ქალების სილამაზე თავი არ დაგაკარგვინოთ, — გადაიხარხარა პრეზიდენტმა.

— ხუთი წელი მაგის შიში არ მაქვს, — სიცლითვე მიუგო „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა, — როჯერ-

სები, როგორც წესი, ორმოცი წლის ასაკში ქორწინდებიან. პრეზიდენტმა მხარზე ხელი დაჰკრა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტს, რაც უდავოდ მიანიშნებდა, რომ აუდიენცია დამთავრდა.

ჯონ ობრაიენის მიერ მოტანილ ჩანთაში სრული ალპინისტური მოწყობილობა იყო. სიღნევი როჯერსმა ფოლადის გრძელი სოლი აიღო და უოლტერ რაილის ვარდის ადგილთან, ნაპრალიდან ხუთ მეტრში ჩაარჭო. ჩაქუჩი დაჰკრა, სოლი მასზე დამაგრებული ფოლადისავე რგოლამდე დაიყვანა, რგოლში თოკი ამოუყარა და საზღვაო მარყუჟით შეკრა.

მერე იმავ რგოლში რულეტის მარჯვენა მხარეს დააბრუნა, დემოკრატიულ სახელმწიფო სტრუქტურებს ვქმნი. დამეთანხმებით, იოლი არ არის.

— ქვეყნის მართვის არავითარი გამოცდილება არ მაქვს, ბატონო პრეზიდენტი, ამიტომაც მიჭირს ჩემი აზრის გამოთქმა, — „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა „ქრაუნ როიალის“ ყლუპი მოსვა.

— მერაბ სანიშვილმა მითხრა, რომ ჩემი იდეა მისაღებად მიგანიათ, — პირდაპირ საქმეზე გადავიდა პრეზიდენტი, — რა თქმა უნდა, ასეთი ჯგუფის ორგანიზებას შესაბამისი მატერიალური უზრუნველყოფა დასჭირდება. დეტალებზე მერაბ სანიშვილი შეგითანხმდება, — ამონურათემა, — ახლა ეს მითხარით, სიდ, არ შეიძლება თქვენი ძმების სტუმრობა ჩვენს ქვეყანაში? დასამალი რა მაქვს, სიდ, ჩემს დეგობარ ბუშს ერთ წელიწადში პრეზიდენტობის მეორე ვადა უთავდება და მომავალ არჩევნებზე, ალბათ, თქვენი ძმების პარტია გაიმარჯვებს, ანუ „დემოკრატიები“. ჩვენს ნაირმა პატარა ქვეყანაში კი ყველაფერი უნდა გავთვალო და გაითვალისწინოთომელები აავსო, ერთი აიღო და ვისკი საქმელს მიაყოლა. სიღნევი როჯერსმა ონდავ მოსვეს.

— ხომ იცით ჩვენი ცხოვრების წესი? ეს მათ უნდა დავუკვიროთ, ექნებათ თუ არა სურვილი საქართველოში ჩამოსვლისა.

— ქართველი ქალიშვილები მოგწონთ, სიდ? — უცებ შეცვალა პრეზიდენტმა თემა. — ძალიან! — გულწრფელად თქვა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა.

— ო! ქართველი ქალების სილამაზე ოდითგანვე განთქმულია მსოფლიოში! ყველა დიდი, სპარსეთის შაჰისა და თურქეთის სულთნის ცოლები ქართველი ქალები იყვნენ, ასე რომ, ფრთხილად იყავით, სიდ, ქართველი ქალების სილამაზე თავი არ დაგაკარგვინოთ, — გადაიხარხარა პრეზიდენტმა.

— ხუთი წელი მაგის შიში არ მაქვს, — სიცლითვე მიუგო „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა, — როჯერ-

სები, როგორც წესი, ორმოცი წლის ასაკში ქორწინდებიან. პრეზიდენტმა მხარზე ხელი დაჰკრა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტს, რაც უდავოდ მიანიშნებდა, რომ აუდიენცია დამთავრდა.

ჯონ ობრაიენის მიერ მოტანილ ჩანთაში სრული ალპინისტური მოწყობილობა იყო. სიღნევი როჯერსმა ფოლადის გრძელი სოლი აიღო და უოლტერ რაილის ვარდის ადგილთან, ნაპრალიდან ხუთ მეტრში ჩაარჭო. ჩაქუჩი დაჰკრა, სოლი მასზე დამაგრებული ფოლადისავე რგოლამდე დაიყვანა, რგოლში თოკი ამოუყარა და საზღვაო მარყუჟით შეკრა.

მერე იმავ რგოლში რულეტის მარჯვენა მხარეს დააბრუნა, დემოკრატიულ სახელმწიფო სტრუქტურებს ვქმნი. დამეთანხმებით, იოლი არ არის.

— ქვეყნის მართვის არავითარი გამოცდილება არ მაქვს, ბატონო პრეზიდენტი, ამიტომაც მიჭირს ჩემი აზრის გამოთქმა, — „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა „ქრაუნ როიალის“ ყლუპი მოსვა.

— მერაბ სანიშვილმა მითხრა, რომ ჩემი იდეა მისაღებად მიგანიათ, — პირდაპირ საქმეზე გადავიდა პრეზიდენტი, — რა თქმა უნდა, ასეთი ჯგუფის ორგანიზებას შესაბამისი მატერიალური უზრუნველყოფა დასჭირდება. დეტალებზე მერაბ სანიშვილი შეგითანხმდება, — ამონურათემა, — ახლა ეს მითხარით, სიდ, არ შეიძლება თქვენი ძმების სტუმრობა ჩვენს ქვეყანაში? დასამალი რა მაქვს, სიდ, ჩემს დეგობარ ბუშს ერთ წელიწადში პრეზიდენტობის მეორე ვადა უთავდება და მომავალ არჩევნებზე, ალბათ, თქვენი ძმების პარტია გაიმარჯვებს, ანუ „დემოკრატიები“. ჩვენს ნაირმა პატარა ქვეყანაში კი ყველაფერი უნდა გავთვალო და გაითვალისწინოთომელები აავსო, ერთი აიღო და ვისკი საქმელს მიაყოლა. სიღნევი როჯერსმა ონდავ მოსვეს.

— ხომ იცით ჩვენი ცხოვრების წესი? ეს მათ უნდა დავუკვიროთ, ექნებათ თუ არა სურვილი საქართველოში ჩამოსვლისა.

— ქართველი ქალიშვილები მოგწონთ, სიდ? — უცებ შეცვალა პრეზიდენტმა თემა. — ძალიან! — გულწრფელად თქვა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა.

— ო! ქართველი ქალების სილამაზე ოდითგანვე განთქმულია მსოფლიოში! ყველა დიდი, სპარსეთის შაჰისა და თურქეთის სულთნის ცოლები ქართველი ქალები იყვნენ, ასე რომ, ფრთხილად იყავით, სიდ, ქართველი ქალების სილამაზე თავი არ დაგაკარგვინოთ, — გადაიხარხარა პრეზიდენტმა.

— ხუთი წელი მაგის შიში არ მაქვს, — სიცლითვე მიუგო „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა, — როჯერ-

სები, როგორც წესი, ორმოცი წლის ასაკში ქორწინდებიან. პრეზიდენტმა მხარზე ხელი დაჰკრა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტს, რაც უდავოდ მიანიშნებდა, რომ აუდიენცია დამთავრდა.

ჯონ ობრაიენის მიერ მოტანილ ჩანთაში სრული ალპინისტური მოწყობილობა იყო. სიღნევი როჯერსმა ფოლადის გრძელი სოლი აიღო და უოლტერ რაილის ვარდის ადგილთან, ნაპრალიდან ხუთ მეტრში ჩაარჭო. ჩაქუჩი დაჰკრა, სოლი მასზე დამაგრებული ფოლადისავე რგოლამდე დაიყვანა, რგოლში თოკი ამოუყარა და საზღვაო მარყუჟით შეკრა.

მერე იმავ რგოლში რულეტის მარჯვენა მხარეს დააბრუნა, დემოკრატიულ სახელმწიფო სტრუქტურებს ვქმნი. დამეთანხმებით, იოლი არ არის.

— ქვეყნის მართვის არავითარი გამოცდილება არ მაქვს, ბატონო პრეზიდენტი, ამიტომაც მიჭირს ჩემი აზრის გამოთქმა, — „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა „ქრაუნ როიალის“ ყლუპი მოსვა.

— მერაბ სანიშვილმა მითხრა, რომ ჩემი იდეა მისაღებად მიგანიათ, — პირდაპირ საქმეზე გადავიდა პრეზიდენტი, — რა თქმა უნდა, ასეთი ჯგუფის ორგანიზებას შესაბამისი მატერიალური უზრუნველყოფა დასჭირდება. დეტალებზე მერაბ სანიშვილი შეგითანხმდება, — ამონურათემა, — ახლა ეს მითხარით, სიდ, არ შეიძლება თქვენი ძმების სტუმრობა ჩვენს ქვეყანაში? დასამალი რა მაქვს, სიდ, ჩემს დეგობარ ბუშს ერთ წელიწადში პრეზიდენტობის მეორე ვადა უთავდება და მომავალ არჩევნებზე, ალბათ, თქვენი ძმების პარტია გაიმარჯვებს, ანუ „დემოკრატიები“. ჩვენს ნაირმა პატარა ქვეყანაში კი ყველაფერი უნდა გავთვალო და გაითვალისწინოთომელები აავსო, ერთი აიღო და ვისკი საქმელს მიაყოლა. სიღნევი როჯერსმა ონდავ მოსვეს.

— ხომ იცით ჩვენი ცხოვრების წესი? ეს მათ უნდა დავუკვიროთ, ექნებათ თუ არა სურვილი საქართველოში ჩამოსვლისა.

— ქართველი ქალიშვილები მოგწონთ, სიდ? — უცებ შეცვალა პრეზიდენტმა თემა. — ძალიან! — გულწრფელად თქვა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა.

საქართველო

გზნობა, გაბნობილობა თქვენს მოსაზრებებში? დაგზიკავით: 38-41-97, ან მოგზიკავით: info@geworld.net

საუბარი ისმინება? ნუთუ ვერ ამჩნევთ, რომ ქვეყანაში სახელმწიფო რეკეტი? რა თქმა უნდა, ხედავთ, მაგრამ ერთადერთი რეაგირება თქვენი პრეზიდენტის მხრიდან ისევე და ისევე პოლიტიკური და ფინანსური მხარდაჭერაა საქართველოს მთავრობისადმი. თუ ასე განაგრძობთ თქვენს პრეზიდენტმა, საქართველოში არავინ დარჩება ამერიკისთან ურთიერთობის მომხრე... ჩემნაირად ამინების ხომ ამ ქვეყანაში მომავალი არ უნერიათ როგორც საზოგადო, ისე პირად ცხოვრებაში.

— პირად ცხოვრებაშიც, არჩი?

— ეჭვი არ მეპარება, ხედავთ, რომ მე და ნინოს ერთმანეთი გვიყვარს, მაგრამ როცა ჯეფრი ჯელტრის შეცვლიან, ახალი ელჩი აიყვანონ, ახალი სამსახურში? ან მე რომ დემდე შევქმნებ ტაქსის ტობას? რით შევქმნათ ოჯახი და რით ვარჩინოთ მომავალი დურგლები და მღვდლები? პრეზიდენტის მიერ გახსნილ უფასო სასაბჭოებში ვიაროთ კვირაში ერთხელ? ნინო ამაზე არ ფიქრობს, ვინაიდან ვუყვარვარ და ქალაქი, მე კი დღე და ღამე ამაზე ვფიქრობ, ვინაიდან მიყვარს და კაცი ვარ — შეურაცხყოფილი, უმოძველო კაცი!

სიღნევი როჯერსი დუმდა. თბილისის ქუჩებს მიუყვებოდნენ უკვე. „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტს მოეჩვენებოდა, რომ ქალაქი სასონარკვეთილების რუხ ნებოვან ბურუსში გახვეულიყო...

მერაბ სანიშვილი კარებშივე შეხვდა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტს, ხელი მაგრად ჩამოარტყა და ერთად გაიარეს თითქმის ოცდაათი იარდი მინისტრის სამუშაო მაგიდადამდე.

— როგორ მიდის თქვენი ჟურნალისტური გამოძიების საქმე, მისტერ როჯერს?

— ახალი არაფერია, ასე რომ, ჩემი მისია თქვენს ქვეყანაში ამონურულია.

— საქართველოში, მე მგონი, რეალურად ახლა იწვება თქვენი მისია. პრეზიდენტი დედ იმედებს აყარებს საქართველოს მხარდამჭერ ჟურნალისტთა საერთაშორისო ჯგუფის შექმნის იდეაზე, მით უმეტეს, თქვენი თანხმობა გვაქვს. — მოვედით თუ არა ხელისუფლებაში, — განაგრძო მერაბ სანიშვილმა, — ჩვენმა ბიზნესმენებმა ქვეყანაში დემოკრატიული განვითარების ფონდი დააარსეს, რომლის ანგარიშზეც თავიანთი მოგების გარკვეულ ნაწილს რიგგარეშად, ხოლო აკუმულირებულ თანხას, პრეზიდენტის დავალებით, ჩვენი სამინისტროს საჭიროებისამებრ განკარგავს. საქართველოს მეგობარი ჟურნალისტური საერთაშორისო ჯგუფიც ამავე ფონდიდან დაფინანსდება... თქვენი პირადი კოდირებული ანგარიშის ნომერი დამჭირდება, მისტერ როჯერს.

— ამერიკის შეერთებული შტატები, ნიუ იორკი, „ჩემი მანკეტენ ბანკი“.

— ერთი მილიონი დოლარი დღესვე გადაირიცხება მაგ ბანკში. ერთ საათში კოდის ნომერი გეცოდინებათ. მინდა, იცოდეთ, მისტერ როჯერს, რომ საქართველოს მეგობარ ჟურნალისტთა საერთაშორისო ჯგუფისთვის გამოყოფილი თანხის ხარჯვასთან დაკავშირებით არავისთან ანგარიშგაღების უფლება არ ხართ. ანგარიშგაღების სტატიები და მასალები იქნება, რომლებიც ამ ჯგუფის მიერ გამოქვეყნდება. თანახმა ხართ?

— იდეალური პირობებია

და ეჭვი არ მეპარება, შედეგებიც სახეზე იქნება.

— მომილოცავს, სიღნევი! ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბებ. — რიჩარდ ჰოფენერის ხმაში მოზივნილი განწყობა იგრძნობოდა. — მივიღებ შენი ამანათი. სუფთა ჰერონია და იმის ხილული დადასტურება, რასაც ათი წელი ვეძებდით. შენ ვერ წარმოიდგენ, რამხელა აუიოტაჟი ატყავს კანტორაში. სასწრაფოდ შეიქმნა სპეციალური ჯგუფი და მიმდინარეობს მასშტაბური ოპერაციის გეგმის შემუშავება კოდის სახელწოდებით „სალამი საქართველოდან!“ ასე რომ, შენი მისია საქართველოში ამონურულია!

— ერთი დღე მინდა კიდევ, რათა რაილის საქმეს ნათელი მოეფინოს.

— არა, სიღ, შენ საკმარისზე მეტი გააკეთე. ის ფაქტი, რომ „აპარის“ ტიპის ვერტმფრენი ფიგურირებს საქმეში, იმაზე მიანიშნებს, რომ მთელ ამ საქმეში სამხედროებიც არიან ჩართულები. ჩვენ საქართველოს შეიარაღებულ ძალებს გადავეცით ეგ ვერტმფრენები — ათი ერთმანეთი და ამდენივე მფრინავი ინსტრუქტორიც მივაყოლეთ. ასე რომ, გამორიცხეთ არაა ამ საქმეში ჩვენების მონაწილეობაც და ერთი კაცი, თუნდაც, შენ, ვერაფერს გააწყობს. ხვალვე წამოდი! ეს ბრძანება! — რიჩარდ ჰოფენერმა კავშირი შეწყვიტა.

სიღნევი როჯერსმა არჩილ კამარაულს დაურეკა და სასტუმროსთან დაიბარა.

— საელჩოში! — უთხრა, მანქანაში როცა ჩაჯდა.

ამერიკის შეერთებული შტატების სრულუფლებიანმა დასავლეთის სრულუფლებიანმა საქართველოში სეიფის კარი დაკეტა, მაგიდასთან მივიდა და დოლარების დასტა დადო.

— ესეც თქვენი ხუთი ათასი დოლარი, სიღ, თვითმფრინავი ნაშუადღევის ოთხზე გადის აქედან. მოასწრებთ?

— დილით ადრე გავალ. საათნახევარი იქით, ამდენივე — აქეთ და იქ, ადგილზე, დიდი-დიდი, ერთი საათი.

— ისეთივე ფერის „ტოიოტას“ გაძღვეთ, მისტერ როჯერს, ოღონდ დაჯავშნულს. იარაღი და ჯავშანფილტვი უკანა საგარძლის ქვეშაა. ყველაფერი შემოწმებულია და საბრძოლო მდგომარეობაშია... — ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩი ნამდვილად ხელი გაუწოდა, — ფრთხილად იყავით, სიღ...

ჯონ ობრაიენი საელჩოს გარეშე ელოდებოდა. ხელის ჩამორთმევით მიესალმნენ ერთმანეთს და ობრაიენმა მანქანის გასაღები გაუწოდა.

„ნეტა იცის, რომ მანქანაში იარაღის მთელი არსენალია?“

— გაიფიქრა სიღნევი როჯერსმა და საჭეს მიუჯდა. წელი სვლით გავიდა საელჩოს ეზოდან. ლეპტოპი ამოიღო, გახსნა და ლილაკს თითი დააჭირა. ზუსტად დათქმულ დროს ლეპტოპის ეკრანზე არჩილ კამარაულისა და კონსტიტუციური უსაფრთხოების დეპარტამენტის თანამშრომლის სატელეფონო საუბარი ამოიბეჭდა. არჩილ კამარაულმა სიტყვა-სიტყვით გადასცა, რომ „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტი ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს თეთრი ფერის „ტოიოტას“ მარკის „ჯიპით“ მარტომდართო ეს წუთია, საელჩოდან გავიდა და ჯერის უღელტეხილისკენ გაემგზავრა.

ნახევარი საათის შემდეგ, როცა „ტოიოტა“ საქართველოს სამხედრო გზის აღ-

მართს შეუწყა, სიღნევი როჯერსმა ჯიპიდან მობილური ტელეფონი ამოიღო და არჩილ კამარაულს დაურეკა.

— არჩი, მისმინეთ, თქვენს მანქანაში წინა საგარძლის ქვეშ კონვერტი დევს. იგი თქვენი და ნინოსია. ხუთი ათასი დოლარია კონვერტში. ვიცოდით, არ გამომართმევდით და ამიტომაც ვამჯობინებ, ასე მოვეცულებოყავი, — სიღნევი როჯერსმა მობილური ტელეფონი გამოართო.

მანქანა ქვის სამტეხლოში ჩასასვლელი გზის პირას დააყენა. უკანა საგარძელი ამონია. შავი ფერის ჯავშანფილტვი ჩაიცვა, „კოლტი“ და „ბერეტა“ აიღო, შეაყენა და ფილტვის საილერი ბუდეებში მოათავსა. ოპტიკურსამიზნისანი ავტომატური შაშხანა „მ-16“ აიღო, მაყუჩი მოარგო და საცალფეხო მოკლე ბილიკით ჩავიდა ქვის სამტეხლოში. აქედან კარგად ჩანდა „ფორდ ტრანზიტის“ გამოშვარი ჩონჩხი, ჩამოსასვლელი ბილიკი და სამტეხლოში ჩამოშვებული სამანქანე გზა მთლიანად. საათს დახედა. თუკი მისი ვარაუდი სწორი იყო, თხუთმეტი-ოცი წუთი კიდევ ჰქონდა. ჯიპიდან ამერიკული სისხმირის მობილური ტელეფონი ამოიღო:

— მისტერ ჰოფენერ, სპეციალური აგენტი როჯერსი ითხოვს სპეცევაკუაციას. ევაკუაციის დრო — განცხადებიდან ორი-სამი საათი.

„სპეციალური ევაკუაცია“ ლენგლის ენაზე სამოქმედო ქვეყნიდან სპეციალური აგენტის ნებისმიერი სამუშაოებით დაუყოვნებლივ გამოყვანას ნიშნავდა.

— კარგი, როჯერს, — მოკლედ მოჭრა ჰოფენერმა, — გაითვალისწინეთ: უახლოესი საევაკუაციო ბაზა საქართველოდან საათნახევარი საათის საფრენ მანძილზეა... რა ჯანდაბაში გაეხვიე მანდ, სიღ? — იფეთქა უცებ ჰოფენერმა.

სიღნევი როჯერსმა მობილური გამოართო და დროულად, მაკაფოდ გაიგონა, როგორ აშრიალდა საბურავები ქვის სამტეხლოსკენ მომავალ გრუნტის გზაზე. გამოქვაბულის სიღრმეში შეინია და „მ-16“ მომართა.

ორნი იყვნენ, „უდაბნოს ქარიშხლის“ დროინდელი კამუფლირებული ფორმებით და თავზე შავი ფერის თალფაქი ქუდი-ნიღბებით, ხელში „აკუსუ-74“ მოდელის მოკლელულიანი ავტომატური შაშხანებით. ერთი საცალფეხო ბილიკს დაუყვავა ფრთხილი ნაბიჯებით, მეორე — გრუნტის გზას.

სიღნევი როჯერსმა შაშხანა ქვის შევრთზე ჩამოსდო და ოპტიკური სამიზნით ქვის სამტეხლოში ჩამოსვლელი მოძებნა. სანამ შაშხანას მიაბ-

რუნებდა, ოპტიკური სამიზნით დაინახა გასროლის შედეგი — შავი ნიღბიდან ამოვარდნილი სისხლის შხეფები.

მეორე ნიღბოსანი ბილიკზე არ ჩანდა. ერთადერთი ადგილი, სადაც მას შეეძლო თავი შეეფარებინა, გადაამწვარი მანქანის ჩონჩხი იყო.

„უნდა გამოვიტყუო რამენაირად სამალავიდან“, — განაწყვიტა როჯერსმა და სინათლის ზოლი გადაკვეთა. იმავე წამს მის ფეხებთან მტერის ბული ავარდა, რომელსაც მყის გასროლის ხმაც მოჰყვა. სპეციალური აგენტი გამოქვაბულის სიბნელეში გაუჩინარდა და მიხვდა, რომ საბედისწერო შეცდომა დაუშვა პოზიციის შერჩევისას. ნაპრალის კიდიდან ისროლეს, ანუ მესამე მონინალმდევე ზემოშაშხანა დაიწვია. ანუ როჯერსმა გამოშვარი ჩონჩხიდან ამერიკული გასროლის ხმაც დააფიქსირა სმენით. სპეციალური აგენტი მიხვდა, რომ მონინალმდევე, რომელიც ბილიკზე ჩამოდიოდა, გადაამწვარი „ფორდ ტრანზიტის“ უკან იმალდებოდა და მისი ტყვიები სიღნევი როჯერსს ვერაფერს დააკლებდა, თუმცა გამოქვაბულიდან გასროლა მანქანის მიმართულადა. სიღნევი როჯერსმა ოპტიკურ სამიზნეში მანქანის ჩონჩხი მოაქცია და სამტეხლოში მანქანის მიმართული ჯერი მიუქცია. იმავე წამს გავარდა ზემოდანაც. სპეციალურმა აგენტმა კიდევ სამი ტყვია ესროლა „ფორდ ტრანზიტს“, ხუთ წამში — კიდევ სამი. ზემოდან ისევე ისროლეს. კიდევ ხუთი წამი გადათვალა როჯერსმა, სამი ტყვიაც გაისროლა მანქანის მიმართულადა და ზემოდან პასუხს დაელოდა, მაგრამ ჩამონოლილ სიჩუმეში სულ სხვა ხმა გაისმა — რაღაც საგნის როყიო ხმა იყო ნაპრალის ძირზე.

— მისტერ როჯერს! — მოესმა უცებ ზემოდან.

სპეციალურმა აგენტმა ხმა იმავე წამს იცნო და გაკვირვებაც ვერ მოასწრო, რომ „ფორდ ტრანზიტის“ ჩონჩხიდან წყვეტილი ნაკადი ამოვარდა.

— დანეკი, არჩი! — იყვირა სიღნევი როჯერსმა, წამში გაცოცხალდა მჭიდრ, შაშხანამო-

მარჯვებული გამოქვაბული-

დან გამოვარდა და მოკლე ჯერი „ფორდ ტრანზიტის“ უკან დამხოხდა ნიღბიანს მიუშვა. რამდენიმე ნახტომით აირბინა ალმართი. ნაპრალის კიდესთან პირდაპირ იწვია კამუფლირებულფორმიანი და ნიღბიანი კაცი, გვერდზე ბეისბოლის ხელფეხი ედგო. არჩილ კამარაული იქვე იწვია გულალმა, მარცხენა ხელით მარჯვენა ბეჭს ჩასჭიდებოდა, თითებს შორის სისხლი ჟონავდა.

— არჩი! — მივარდა სიღნევი როჯერსი, თან თვალი კამუფლირებულისკენ ეჭირა.

— ფული ამოგიტანეთ, მისტერ როჯერს! — ცას გაულინა არჩილ კამარაულმა. სიღნევი როჯერსი დაიხარა და ახლად დაინახა, რომ მეორე ტყვია თავში ირიბად მოხვედროდა ახალგაზრდა კაცს და ქოტური ტრანსპორტის გაბოლი, თავის ქალიდან ასხლტისლიყო, რამაც უეჭველ სიკვდილს გადაარჩინა.

— მიგვხვი, თქვენ გესროდათ, — ძლივს ამოილაპარაკა არჩილ კამარაულმა, — მივეპარე და თავში კეტი ჩავარტყი.

სიღნევი როჯერსმა ჯავშანფილტვის მიდა ჯიბიდან პლასტმასის კოლოფი ამოიღო, გახსნა, ერთჯერადი შპრიციტ ტიკვირის შოკის მოსახსენიეთ არჩილ კამარაულს შპრიცით გაუქცია. მერე ნიღბიანს მიუბრუნდა, გადმოაბრუნა, ნიღბი გადააპრო და წამიერად დააკვირა მაიორ მირიან სავანელის სახეს...

სიღნევი როჯერსმა გათიშული მირიან სავანელი მანქანის არჩილ კამარაული მოათავსა, არჩილ კამარაული უკანა საგარძელზე დაანებდა და გეზი თბილისისკენ აიღო, შემდეგ ამერიკული სისხმირის მობილური ჩართო.

— სპეციალური აგენტი სიღნევი როჯერსი ითხოვს სპეციალურ ევაკუაციას! — თქვა ცივილად.

— სად ხართ, სიღ? — ჯეფრი ჯელტრის ხმაში ფარული ექსტაზი გამოჰყვია.

— ჯერის უღელტეხილიდან ვეშვები.

— კარგი. თვითმფრინავი უკვე გამოფრინდა ჩვენი სამხედრო ბაზიდან, საათსა და ოცდათხუთმეტ წუთში თბილისში, ვაზიანის აეროდრომზე დაემშვება. ახლა ლეპტოპი ჩართეთ და ჩვენი შეხვედრის ადგილის სქემას გადმოგცემთ...

— ნუ შეპირდებით! — გაეღიმა რიჩარდ ჰოფენერს, — დანვრისებით მომიყვიე ყველაფერი, სიღ, სულერთია, მაინც მოგიწევს დანვრისებით ანგარიშის დანერა და, იქნებ, მანამდე მიაბო ყველაფერი.

— საიმოვნებით, — გაეღიმა როჯერსს, — ჩემთვის ძნელად დასაჯერებელი იყო უოლტერ რაილის უბედური შემთხვევის შედეგად დალუპვა, ვინაიდან იმ საქმეში, რომელსაც რაილი ემსახურებოდა და რისთვისაც საქართველოში გახლდათ მივლენილი, ნამდვილად უბედური შემთხვევით გამოწვეული სიკვდილის კოფეციენტი ნულის ტოლია, ხოლო უბედური შემთხვევის ინსცენირება სამოცდაათ-ოთხმოც პროცენტს შეადგენს. ეჭვი, რომ ეს უბედური შემთხვევა არ იყო, კიდევ უფრო გამძლიერა უოლტერ რაილის დალუპვის ადგილის დათვლიერებამ, ვინაიდან ადგილი, საიდანაც სპეციალური აგენტი გადავარდა ნაპრალის კიდის ჩამოხრა შედეგად, ბაზალტის ქანებისგან შედგება და მისი ჩამოშლა კაცის სიმძიმის შედეგად, პრაქტიკულად, შეუძლებელია.

ლიეთ, იგი ორმაგი მკვლელობისა და ადამიანის გატაცების თანამონაწილე იყო, რასაც საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის უკანონო გადაკვეთაც ემატებოდა. ყველაზე მთავარი კი ლენგლის მესვეურთათვის ის ფაქტი იყო, რომ არჩილ კამარაული ამერიკის შეერთებული შტატების ცენტრალური სადაზვერუო სამმართველოს მიერ სხვა ქვეყანაში ჩატარებული სპეციალური ოპერაციის თვითმხილველი და მონაწილე გახლდათ, და ვინაიდან ეს სპეცოპერაცია არ იყო შეთანხმებული და განხორციელებული ადგილობრივ სამართალდამცავებთან ერთად, ეს უკვე უცხო ქვეყნის — თუნდაც მეგობარი ქვეყნის — სახელმწიფო სუვერენიტეტის დარღვევას წარმოადგენდა, რისი განმარტებაც დაუშვებელი იყო. სიღნევი როჯერსი აზრით, ახალგაზრდა კაცისთვის და, საერთოდ, ყველასთვის, ერთადერთი გამოსავალი არსებობდა — არჩილ კამარაულმა, — მივეპარე და თავში კეტი ჩავარტყი.

სიღნევი როჯერსმა ჯავშანფილტვის მიდა ჯიბიდან პლასტმასის კოლოფი ამოიღო, გახსნა, ერთჯერადი შპრიციტ ტიკვირის შოკის მოსახსენიეთ არჩილ კამარაულს შპრიცით გაუქცია. მერე ნიღბიანს მიუბრუნდა, გადმოაბრუნა, ნიღბი გადააპრო და წამიერად დააკვირა მაიორ მირიან სავანელის სახეს...

სიღნევი როჯერსმა გათიშული მირიან სავანელი მანქანის არჩილ კამარაული მოათავსა, არჩილ კამარაული უკანა საგარძელზე დაანებდა და გეზი თბილისისკენ აიღო, შემდეგ ამერიკული სისხმირის მობილური ჩართო.

— სპეციალური აგენტი სიღნევი როჯერსი ითხოვს სპეციალურ ევაკუაციას! — თქვა ცივილად.

— სად ხართ, სიღ? — ჯეფრი ჯელტრის ხმაში ფარული ექსტაზი გამოჰყვია.

— ჯერის უღელტეხილიდან ვეშვები.

— კარგი. თვითმფრინავი უკვე გამოფრინდა ჩვენი სამხედრო ბაზიდან, საათსა და ოცდათხუთმეტ წუთში თბილისში, ვაზიანის აეროდრომზე დაემშვება. ახლა ლეპტოპი ჩართეთ და ჩვენი შეხვედრის ადგილის სქემას გადმოგცემთ...

— ნუ შეპირდებით! — გაეღიმა რიჩარდ ჰოფენერს, — დანვრისებით მომიყვიე ყველაფერი, სიღ, სულერთია, მაინც მოგიწევს დანვრისებით ანგარიშის დანერა და, იქნებ, მანამდე მიაბო ყველაფერი.

— საიმოვნებით, — გაეღიმა როჯერსს, — ჩემთვის ძნელად დასაჯერებელი იყო უოლტერ რაილის უბედური შემთხვევის შედეგად დალუპვა, ვინაიდან იმ საქმეში, რომელსაც რაილი ემსახურებოდა და რისთვისაც საქართველოში გახლდათ მივლენილი, ნამდვილად უბედური შემთხვევით გამოწვეული სიკვდილის კოფეციენტი ნულის ტოლია, ხოლო უბედური შემთხვევის ინსცენირება სამოცდაათ-ოთხმოც პროცენტს შეადგენს. ეჭვი, რომ ეს უბედური შემთხვევა არ იყო, კიდევ უფრო გამძლიერა უოლტერ რაილის დალუპვის ადგილის დათვლიერებამ, ვინაიდან ადგილი, საიდანაც სპეციალური აგენტი გადავარდა ნაპრალის კიდის ჩამოხრა შედეგად, ბაზალტის ქანებისგან შედგება და მისი ჩამოშლა კაცის სიმძიმის შედეგად, პრაქტიკულად, შეუძლებელია.

— ნინო? — იკითხა არჩილ კამარაულმა და ეს იყო ერთადერთი კითხვა, რაც სიღნევი როჯერსის მთელ ამ ახსნა-განმარტებას მოჰყვა.

სიღნევი როჯერსი და რიჩარდ ჰოფენერი ნიუ-იორკში, ბროდვეიზე, მესხეთე ავენიუზე იმყოფებოდნენ ცენტრალური სადაზვერუო სამმართველოს ერთ-ერთ კონსპირაციულ ბინაში.

— შენთვის რომ შემეცნებინებინა, რასაც ვაპირებდი, ნამდვილად არ მომცემდი უფლებას, დიკ, — სიღნევი როჯერსმა თავის მეგობარს და უფროსს, რიჩარდ ჰოფენერს მზერა გაუსწორა.

— ჰო, მასეა, მაგრამ რატომ იყავი ასე დარწმუნებული შენი ვარაუდებისა და დასკვნების სისწორისა?

— ფაქტები და ანალიზი, დიკ, რაც შეგნან ვისხავლეთ. — ნუ შეპირდებით! — გაეღიმა რიჩარდ ჰოფენერს, — დანვრისებით მომიყვიე ყველაფერი, სიღ, სულერთია, მაინც მოგიწევს დანვრისებით ანგარიშის დანერა და, იქნებ, მანამდე მიაბო ყველაფერი.

— საიმოვნებით, — გაეღიმა როჯერსს, — ჩემთვის ძნელად დასაჯერებელი იყო უოლტერ რაილის უბედური შემთხვევის შედეგად დალუპვა, ვინაიდან იმ საქმეში, რომელსაც რაილი ემსახურებოდა და რისთვისაც საქართველოში გახლდათ მივლენილი, ნამდვილად უბედური შემთხვევით გამოწვეული სიკვდილის კოფეციენტი ნულის ტოლია, ხოლო უბედური შემთხვევის ინსცენირება სამოცდაათ-ოთხმოც პროცენტს შეადგენს. ეჭვი, რომ ეს უბედური შემთხვევა არ იყო, კიდევ უფრო გამძლიერა უოლტერ რაილის დალუპვის ადგილის დათვლიერებამ, ვინაიდან ადგილი, საიდანაც სპეციალური აგენტი გადავარდა ნაპრალის კიდის ჩამოხრა შედეგად, ბაზალტის ქანებისგან შედგება და მისი ჩამოშლა კაცის სიმძიმის შედეგად, პრაქტიკულად, შეუძლებელია.

გაგრძელება შემდეგ ნომერში

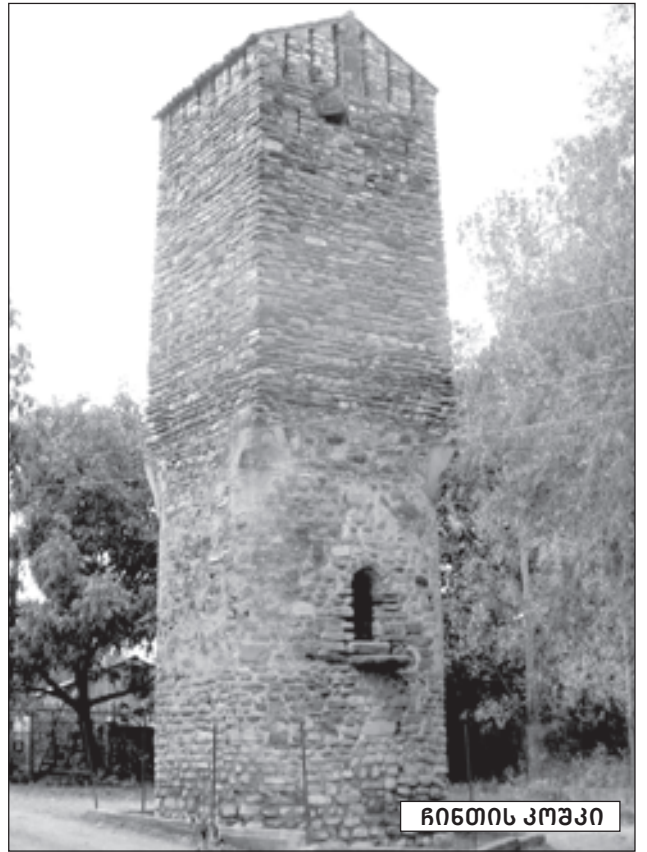
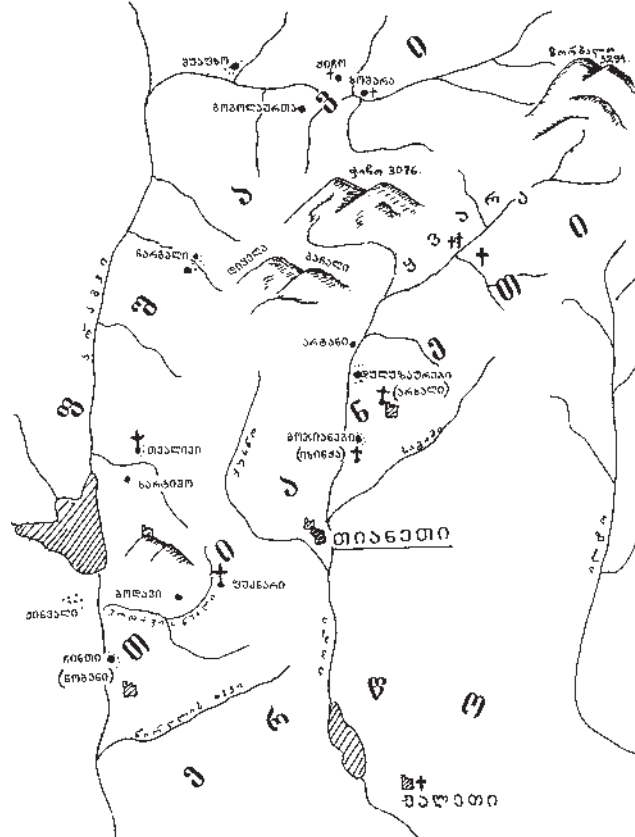
ბოდბის სავი თიანეთი

ის ქრისტიანული ტაძრები, რომელთა გარშემო უნდა ვიმოგზაუროთ წარსულსა და აწმყოში, ფშავის არაგვის ხეობის ქვედა და ივრის ხეობის ზედა მონაკვეთებში დგანან. ტერიტორიულად ეს ეთნარქ კახოსის წილხვედრი მიწების დასავლეთი რეგიონია და ყოველთვის კახეთის სამთავროს ან სამეფოს ნაწილი იყო. ამ ლოკალური მიკროქვეყნის სახელწოდება — **თიანეთი** შედარებით გვიან გამოჩნდა.

წინასწარ იმასაც გეტყვი, რომ მოგზაურობის ერთ-ერთი მთავარი ლაიტმოტივი იქნება V და XIII საუკუნეთა აშუალო, რომლებიც, ზოგიერთ ტაძართან მიმართებაში, ერთმანეთს დაუკავშირდება კიდევ.

რინოთის ციხე

რინოთის კოშკი

თბილისიდან გასულები ჟინვალის წყალსაცავამდე არაგვის მარცხენა სანაპიროზე გადავიდით და სოფელ ჩინთში ვჩერდებით. სოფლის სამხრეთ უბანში, ზედ მდინარის ნაპირზე, კლდეზე, შემორჩენილია ტყუპი კოშკების ნაშთები, რომლებიც ოთხსართულიანი ყოფილა. ოთხკუთხა კოშკებს სამი კედელი რიყისა და კლდის ფლეთილი ქვით აქვს ამოყვანილი, მეოთხე კედლის მაგივრობას კი კლდე ასრულებს. უფრო აქეთ, განმარტოვებით, დგას კიდევ ერთი, მაგრამ ფრიად ორიგინალური, 5-სართულიანი კოშკი, რომელიც უცნებლად შემორჩენილი. ასეთ ნაგებობას საქართველოში სხვაგან ვერ შევხვდებით. მისი ქვედა ნაწილი ცილინდრულია, ზედა — კვადრატული. ერთი ფორმიდან მეორეზე გადასვლა აფრების მსგავსად გამოთლილი ლოდებით ხდება. შესასვლელი კი სწორედ ამ ნიშნულზე, მინის პირიდან 4 მეტრის სიმაღლეზეა გაჭრილი. კოშკი ზევით არ ვინროვდება და სართულთა შორის კამარული გადახურვა აქვს. სართულების მიხედვით მატულობს სათოფურთა რიცხვიც, სულ ზევით კი ნისკარტა სალოდებია. კოშკი ვახდებით ბუხარსაც, რაც იმაზე მიგვანიშნებს, რომ იგი არა მარტო საბრძოლო, არამედ საყარაულოც იყო. პატარა სოფლის ასეთი გამაგრების სტრატეგიულ მნიშვნელობაზე მეტყველებს — იგი ფშავის არაგვისა და ივრის ხეობებში შემავალ გზებს იცავდა. მას ადრე ნოზენი ერქვა. სწორედ აქ „მოვიდეს და დადგეს წმიდა ნინო, და მოუწოდეს მთელეთა, პირუტყუთა სახითა მთ კაცთა ქართლელთა, ფხოველთა, ნილკნელთა და გუდამაყრელთა და უქდაგეს მათ სჯულთა ქრისტიანეთა ქუშმარტი, ხოლო მათ არა ინებს ნათლისღება...“

ბოდბის (შუშნარის) ეკლესია

ზედ დიდი ჯვარიც აქვე აღმართული. კლდის ძირში სასანთლე ნიშია. „მოქცევა ქართლისაჲ გვეუბნება, რომ ნობენიდან წმიდა ნინო „გარდავიდა ერნუდ და დადგა ჟალეთს დაბასა ედემს, და ნათელსცა ერნუ-თიანელთა. და ყუარელთა ესმა ესე და გადაკრებს თოშეთა“. ყვარელთა შესახებ სხვა თავში ვისაუბროთ, ახლა კი ის დავაგინოთ, თუ რა გზით გადავიდა წმიდა ნინო ნობენიდან ერნოში, სადაც დღემდე შემორჩენილი გორგასლის მიერ აგებული საეპისკოპოსო-საკათედრო ტაძრის ნაშთებზე აგებული გვიანდელი ტაძარი (სოფელ ჭიოტაანთკარის აღმოსავლეთით). ვიდრე კახეთის ამ ყველაზე ძველ ცენტრს (ყალეთი იგივე ჩელი უნდა იყოს, სავარაუდოდ) მიღწევდა, წმიდა ნინო ბოდბის ხევს აივლიდა, სადაც, ასევე, უძველესი დაბა უნდა ყოფილიყო.

„მოქცევა ქართლისაჲ“ ერთ-ერთ თავში სიდონია ამბობს, რომ ჰეროდეს მეფობის დროს, ვითომდა, სპარსთა მიერ იერუსალიმის დაპყრობის გამო, იქაურ მღვდელმთავარს „გლოვის წიგნი მოუწერა ყოველთა პურითა მომართ ქართლისაჲ მცხეთელთა

მკვიდრთა, ბოდელთა მღვდელთა, კოდის-წყაროვლთა მნიგნობართა და სობის-კანანელთა თარგმანთა“. ეს „ბოდელი მღვდელი“ ისტორიული მიკრო-ქვეყნის, ურიათაგან დასახლებული ხერკის ერთ-ერთი სოფლის მკვიდრნი არიან. ზემოთ მოყვანილი ამბავი ქრისტეს შობის დროს მოხდა. დღეს იმ ბოდედან მხოლოდ ტოპონიმი შემორჩენილი. საცვლოდ გვაქვს გაცილებით ახალი, ორკომლიანი სოფელი ბოდავი და განვითარებული შუასაუკუნეების ორი ძეგლი — ბოდავის ციხე და გუმბათიანი ეკლესია, იგივე ფუძნარის ღვთისმშობელი. იგი ჟინვალის მარჯვენა მხარეს დგას და საეპისკოპოსო მდგომარეობაშია. მაგრამ, ვიდრე ტაძრის აღწერას დავიწყებდეთ, მანამდე ისევ სახელწოდება „ბოდავს“ უნდა მივუბრუნდეთ, რადგან იგი ერთ მეტად საინტერესო საკითხს უკავშირდება.

ლი, ვითომც სწორედ ეს ბოდავია და არა სიდონის სახლოვეს მდებარე ბოდე („ბოდი“, საერთოდ, კლდეს ნიშნავს). ამ ეჭვმა ერთხანს ჩვენც გაგვიელვა, მაგრამ წმინდა ნინოს მისიონერული მოგზაურობის მარშრუტი რომ აღვადგინეთ, საორჭოფო ვერაფერი აღმოვაჩინეთ. ამიტომაც, რომ ვახუშტი ქიზიყის აღწერისას მყარად ამბობს: „ხორნაბუჯის დასავლეთი არს ბოდბის-ხევი, პირველწოდებული ბოდბე... ამ ხევსა ზედა არს ბოდბეს ეკლესია გუმბათიანი, დიდმენი, მშვენიერი“. აქ მიიცვალა წმინდა ნინო და დედოფალი აქვე...“ ქიზიყის ბოდბე ზუსტად ჯდება წმინდა ნინოს მარშრუტის ბოლო რგოლში: ნობენი — ბოდავი — ჟალეთი — კანარეთი — ქცელი დაბა — კახეთი — კუხეთის ბოდა (ბოდბე). წმინდა ნინო აქედან რანში აპირებდა გადასვლას, მაგრამ ვერ შეძლო და არც მცხეთაში ისურვა დაბრუნება. სულ სხვა საქმეა ჯვრის აღმართვისა და ერთ-ერთი მანქანით ვარსკვლავის ბოდბეს თავზე შეჩერების საკითხი. აქ უკვე ძალზე სერიოზული ეჭვი ჩნდება.

„მოქცევა ქართლისაჲ“ და ცხელი მროველის „ცხოვრება მეფეთა“-ც თითქმის, ერთნაირად გვიამბობენ სამი ჯვრის აღმართვის ისტორიას. მცხეთის თავზე გამოჩენილი სამი ვარსკვლავიდან ერთი, თითქმის, იქვე გადაიხარა და მთის თხემზე შეჩერდა, მეორე დასავლეთით წავიდა და თხოთის მთაზე დადგა, ხოლო მესამე აღმოსავლეთით გაცურდა და ბოდის თავზე გაინახა. თითქოს, აქ ყველაფერი ნათელია: მცხეთიდან აღმოსავლეთით სწორედ სიდონიდან არსებული ბოდა (ბოდბე) და არა თიანეთის ბოდა (ბოდავი), რომელიც ჩრდილოეთით მდებარეობს.

ან მეფე ბიბლიური მოგვებით მოიქცა და ვარსკვლავების მოძრაობას დაენდო, მაშინ, ბოდბეს შემთხვევაში, რატომ არ დამორჩილდა ამ მიწის მფლობელს? განა ასე არ მოიქცა იგი დანარჩენ ორ შემთხვევაში? ის, რომ წმინდა ნინომ და მირიანმა სალომე უჯარმელს გაუწიეს ხათრი, ლოკიკაში ნაკლებად ჯდება. თუ მხატვრულ-საკრალურ სამკაულებს ჩამოვამორებთ ისტორიულ რეალობას, მაშინ ასეთი სურათი წარმოგვიდგება: ჯვრები აღმართა მირიან-ან მეფის მიერ ყოველგვარი ვარსკვლავთმრიცხავობის გარეშე, მერე კი ერთ-ერთი ჯვარი, რომელიც მცხეთასთან ახლოს, თუნდაც თიანეთის ბოდაში (ბოდავში) იდგა, წმ. ნინოს თანხმობით, მეფის უფროსი ძის — რევის და მისი ცოლის — სალომეს რეზიდენციაში — უჯარმაში გადაუტანიათ. მცხეთის ჯვარი ცენტრალური იყო, თხოთისა ქართლს ემსახურებოდა, უჯარმისა კი კახეთ-კუხეთს.

სოფელ ჩინთში მიაჩნიათ, რომ ჩრდილოეთ უბანში ამოწვერილ კლდეზე მდგარა და სწორედ აქედან ქადაგებდა მოციქულთაწინორი ქალი. აქაურები ამ პატარა კლდეს „წმიდა ნინოს ქვას“ უწოდებენ და

„მოქცევა ქართლისაჲ“ ერთ-ერთ თავში სიდონია ამბობს, რომ ჰეროდეს მეფობის დროს, ვითომდა, სპარსთა მიერ იერუსალიმის დაპყრობის გამო, იქაურ მღვდელმთავარს „გლოვის წიგნი მოუწერა ყოველთა პურითა მომართ ქართლისაჲ მცხეთელთა

მკვიდრთა, ბოდელთა მღვდელთა, კოდის-წყაროვლთა მნიგნობართა და სობის-კანანელთა თარგმანთა“. ეს „ბოდელი მღვდელი“ ისტორიული მიკრო-ქვეყნის, ურიათაგან დასახლებული ხერკის ერთ-ერთი სოფლის მკვიდრნი არიან. ზემოთ მოყვანილი ამბავი ქრისტეს შობის დროს მოხდა. დღეს იმ ბოდედან მხოლოდ ტოპონიმი შემორჩენილი. საცვლოდ გვაქვს გაცილებით ახალი, ორკომლიანი სოფელი ბოდავი და განვითარებული შუასაუკუნეების ორი ძეგლი — ბოდავის ციხე და გუმბათიანი ეკლესია, იგივე ფუძნარის ღვთისმშობელი. იგი ჟინვალის მარჯვენა მხარეს დგას და საეპისკოპოსო მდგომარეობაშია. მაგრამ, ვიდრე ტაძრის აღწერას დავიწყებდეთ, მანამდე ისევ სახელწოდება „ბოდავს“ უნდა მივუბრუნდეთ, რადგან იგი ერთ მეტად საინტერესო საკითხს უკავშირდება.

ლი, ვითომც სწორედ ეს ბოდავია და არა სიდონის სახლოვეს მდებარე ბოდე („ბოდი“, საერთოდ, კლდეს ნიშნავს). ამ ეჭვმა ერთხანს ჩვენც გაგვიელვა, მაგრამ წმინდა ნინოს მისიონერული მოგზაურობის მარშრუტი რომ აღვადგინეთ, საორჭოფო ვერაფერი აღმოვაჩინეთ. ამიტომაც, რომ ვახუშტი ქიზიყის აღწერისას მყარად ამბობს: „ხორნაბუჯის დასავლეთი არს ბოდბის-ხევი, პირველწოდებული ბოდბე... ამ ხევსა ზედა არს ბოდბეს ეკლესია გუმბათიანი, დიდმენი, მშვენიერი“. აქ მიიცვალა წმინდა ნინო და დედოფალი აქვე...“ ქიზიყის ბოდბე ზუსტად ჯდება წმინდა ნინოს მარშრუტის ბოლო რგოლში: ნობენი — ბოდავი — ჟალეთი — კანარეთი — ქცელი დაბა — კახეთი — კუხეთის ბოდა (ბოდბე). წმინდა ნინო აქედან რანში აპირებდა გადასვლას, მაგრამ ვერ შეძლო და არც მცხეთაში ისურვა დაბრუნება. სულ სხვა საქმეა ჯვრის აღმართვისა და ერთ-ერთი მანქანით ვარსკვლავის ბოდბეს თავზე შეჩერების საკითხი. აქ უკვე ძალზე სერიოზული ეჭვი ჩნდება.

„მოქცევა ქართლისაჲ“ და ცხელი მროველის „ცხოვრება მეფეთა“-ც თითქმის, ერთნაირად გვიამბობენ სამი ჯვრის აღმართვის ისტორიას. მცხეთის თავზე გამოჩენილი სამი ვარსკვლავიდან ერთი, თითქმის, იქვე გადაიხარა და მთის თხემზე შეჩერდა, მეორე დასავლეთით წავიდა და თხოთის მთაზე დადგა, ხოლო მესამე აღმოსავლეთით გაცურდა და ბოდის თავზე გაინახა. თითქოს, აქ ყველაფერი ნათელია: მცხეთიდან აღმოსავლეთით სწორედ სიდონიდან არსებული ბოდა (ბოდბე) და არა თიანეთის ბოდა (ბოდავი), რომელიც ჩრდილოეთით მდებარეობს.

ან მეფე ბიბლიური მოგვებით მოიქცა და ვარსკვლავების მოძრაობას დაენდო, მაშინ, ბოდბეს შემთხვევაში, რატომ არ დამორჩილდა ამ მიწის მფლობელს? განა ასე არ მოიქცა იგი დანარჩენ ორ შემთხვევაში? ის, რომ წმინდა ნინომ და მირიანმა სალომე უჯარმელს გაუწიეს ხათრი, ლოკიკაში ნაკლებად ჯდება. თუ მხატვრულ-საკრალურ სამკაულებს ჩამოვამორებთ ისტორიულ რეალობას, მაშინ ასეთი სურათი წარმოგვიდგება: ჯვრები აღმართა მირიან-ან მეფის მიერ ყოველგვარი ვარსკვლავთმრიცხავობის გარეშე, მერე კი ერთ-ერთი ჯვარი, რომელიც მცხეთასთან ახლოს, თუნდაც თიანეთის ბოდაში (ბოდავში) იდგა, წმ. ნინოს თანხმობით, მეფის უფროსი ძის — რევის და მისი ცოლის — სალომეს რეზიდენციაში — უჯარმაში გადაუტანიათ. მცხეთის ჯვარი ცენტრალური იყო, თხოთისა ქართლს ემსახურებოდა, უჯარმისა კი კახეთ-კუხეთს.

ქერჩის ქალაქის თავი ზაქარია სიმონის ძე ხერხეულიძე

რუსეთ-თურქეთის ომის შემდეგ 1774 წლის ქუჩუკ-კაინარჯის ხელშეკრულების თანახმად ქერჩი და ციხე-სიმაგრე ენი-კალე რუსეთს გადაეცა. 1783 ქელს ქერჩი თავრიზის გუბერნიის შემადგენლობაში შევიდა. ქალაქის მოსახლეობა შედგებოდა ბერძენების, თათრების, რუსების, უკრაინელების, იტალიელებისა და სომხებისაგან. 1821 წელს ქერჩი და ენი-კალე ერთ ადმინისტრაციულ ცენტრად ჩამოყალიბდა და შეიქმნა ქერჩი-ენიკალის საქალაქო სამსახური. ამ დროიდან იწყება ქალაქის აყვავება, მიმდინარეობს მისი კეთილმოწყობის სამუშაოები: გაიყვანეს გზები, მთავარი ქუჩები უზრუნველყოფილი იქნა განათებით, გაიხსნა სიძველეთა მუზეუმი და სამაზრო სასწავლებელი... 1830 წლისთვის ქერჩი ფუნქციონირებდა პორტი და მუშაობდა ათობით თევზის სარეწი სააქქო. არა ერთმა ცნობილმა ქართველმა მოღვაწემ შეიტანა წვლილი ქერჩის განვითარებაში და წარუშლელი კვალი დატოვა ამ მხარის ცხოვრებაზე. ერთ-ერთი მათგანია თავადი ზაქარია სიმონის ძე ხერხეულიძე, ქერჩი-ენიკალის ქალაქის თავთა შორის ყველაზე გამოჩენილი ფიგურა.

ზაქარია ხერხეულიძე

1822 წლიდან 1917 წლამდე ქერჩი ერთმანეთზე მიყოლებით 17 ქალაქის თავი შეიცვალა. უმეტესობამ ამ თანამდებობაზე მხოლოდ რამდენიმე წელი დაჰყო, მხოლოდ ოთხი მათგანი ხელმძღვანელობდა ქალაქს 10 წელზე მეტ ხანს, მათ შორის ამ ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ოლქში ამ თანამდებობაზე ყველაზე დიდხანს — 17 წელი — ზ. ხერხეულიძემ დაჰყო. მან წარუშლელი კვალი დატოვა ქალაქის ისტორიაში, კვლი ქართული კაცისა, რომელსაც უდიდეს პასუხისმგებლობასთან ერთად ჰქონდა „ის დიდი ნამუსი, რომელიც სხვისასაც ისე ეროს, როგორც — თავისას“. სწორედ ამიტომ უწოდებენ მისი ხელმძღვანელობის პერიოდს „ხერხეულიძის ეპოქას“.

ქართველი თავადი ზ. ხ. ხერხეულიძე 1797(8) წელს დაიბადა. როგორც ყველა თავადიშვილი, ისიც შესაბამისი განათლება მიიღო შემდეგ სამხედრო სამსახურში ჩადგა. სამხუხაროდ, მისი კარიერა თავიდანვე წარმატებული არ შეიქნა. პრეობრაჟენსკის პოლკის ლეიბ-გვარდიაში ყოფნის დროს იგი მზად იყო, სამხედრო სამსახურისათვის თავი დაენებებინა, მაგრამ მ. ს. ვორონცოვმა იცოდა, თუ რა კეთილშობილი პიროვნება იყო ხერხეულიძე და თავისი ადგილსამართლობა შესთავაზა. 1823 წელს მტაბს-კაპიტან-

სეკტემბერს) ტყვეობაში დაიჭრა ბრძანებით „ნოვოროსიის გენერალ-გუბერნატორის და ბესარაბიის მხარის მეფის-ნაცვლის, გენერალ-ლეიტენანტ ვორონცოვის ადიუტანტად დაინიშნა ოდესაში. ცნობილია, რომ ვორონცოვს ხელქვეითებთან დამოკიდებულების განსაკუთრებული მეთოდი ჰქონდა. მას ერჩივნა ემართა ისინი, ვინც მის შეხედულებებს იზიარებდა, სანაშაბადმდე აზრს მხოლოდ უახლოესი ადამიანებისაგან ისმენდა. სწორედ ამიტომ ოდესაში მის გარშემო თავისებური „ამალა“ შეიკრიბა, რომელთა წევრები, თანამედროვეთა აზრით, გამოჩენილი პიროვნებები იყვნენ და განსაკუთრებული პატივისცემით განწყობილი თავიანთი უფროსის მიმართ.

ზ. ხერხეულიძემ მონაწილეობდა რუსეთ-თურქეთის 1828-1829 წლების ომში. 1828 წლის აგვისტოში ვარნასთან ბრძოლაში გვარდიის კაპიტანმა ხერხეულიძემ ხუთი კვირის განმავლობაში სამჯერ გამოიჩინა თავი: პირველად, როცა მოხალისედ მონაწილეობდა მონაწილეების ზურგში შესაღწევ ოპერაციაში; მეორედ — თურქული ბანაკის აღებისას, როცა მოხერხდა ორი რედუტის, ქვემეხის და სამი ბაირაღის ხელში ჩაგდება და მესამედ — თვითონ ციხე-სიმაგრის მტურების დროს. ამ დროს იგი (25

სექტემბერს) ტყვეობაში დაიჭრა მარცხენა ფეხის თითში და იძულებით გამოეთიშა საომარ მოქმედებებს. ღირსეული მემკვიდრეობა დაჯილდოვდა ჯერნმ. ანას მეორე ხარისხის ორდენითა და ოქროს დაშნით ნარნერით „ამაპატობისთვის“, ხოლო შემდეგ — წმ. ვლადიმერის მეოთხე ხარისხის ორდენით, ზაფითი. მისი საბრძოლო წარმატებები, ასევე, სამხედრო წოდების მომატებით აღინიშნა. 1828 წლის 8 ნოემბერს ხერხეულიძე გახდა პოლკოვნიკი და ჩაირიცხა პირველ ეგერთა პოლკში, ხოლო 1829 წლის 11 თებერვალს იგი დაინიშნა ნოვოროსიისა და ბესარაბიის გენერალ-გუბერნატორთან. ამიერიდან მას განსაკუთრებული დავალებების შესრულება უხდებოდა. ორი წლის მანძილზე მცირე ხნის შესვენებით ის დაკავებული იყო სევასტოპოლის საკარანტინე საქმიანობით, ხოლო შემდეგ — ჩრდილოეთ თავრიზში ეპიდემიურ დაავადებებთან ბრძოლით. 1831 წელს „გულითადად სამსახურისთვის“ ჯერ უფროსობის მაძლობა, ხოლო შემდეგ 1829-30 წლებში, შავი ჭირის დროს, სევასტოპოლში საკარანტინო ღონისძიებების ორგანიზებისათვის ფულად ჯილდო — 12 წლის განმავლობაში 800 მანეთი (ვერცხლით) ყოველწლიურად.

1833 წლის იანვარში ვორონცოვის წინადადებით ზაქარია სიმონის ძე ქერჩის ქალაქის თავადი დაინიშნა. მან ამ თანამდებობაზე 1850 წლამდე დაჰყო. მისი მმართველობის პერიოდი იქცა საკმაოდ გრძელ და ამასთან, რაც მთავარია, ნაყოფიერ „ხერხეულიძის ეპოქად“. 1830-40-იან წლებში ხერხეულიძის წყალობით ქალაქში არქიტექტორ დიგბის საუცხოო ჩანაფიქრების რეალიზაცია მოხდა: აშენდა მთელი რიგი ბრწყინვალე შენობები. მათ შორის, უპირველეს ყოვლისა, დიდი მითრიდატის კიბე, სამებისა და იოანე ნათლისმცემლის ეკლესიების სამრეკლოები და სხვა.

ამ პერიოდში საბოლოოდ ჩამოყალიბდა ქალაქის ცენტრალური ნაწილი, მოედნები, ბაზარი, შადრევნები, გაუმჯობესდა ქალაქის წყლის მომარაგება, მრავალეროვნულ ქალაქში გაჩნდა მართლმადიდებლური და კათოლიკური ეკლესიები, სინაგოგა და მეჩეთი. ქალაქი სწრაფად და გემოვნებით შენდებოდა, ხოლო არქიტექტურის ბრწყინვალედ მცოდნე თავადი მშენებლობებს თვითონ ადევნებდა თავალს. ხერხეულიძის ერთ-

სულ არმიაში დაბრუნდა. ეს იყო 1855 წლის მარში, როცა ცნობილი გახდა მონაწილეობა დევის მიერ ქერჩის აღება. ზაქარია ხერხეულიძისათვის კი ყირიმი, განსაკუთრებით ქერჩი, ძალიან ძვირფასი იყო და იმთავითვე მის დამცველთა რიგებში ჩადგა.

ეჭვი არ ეპარებოდა რა ხერხეულიძის მოუსყიდველ პატიოსნებაში, იმპერატორმა მას მტრისთვის ქერჩის სამარცხვინოდ გადაცემის მიზეზების გამოძიება დაავალა. შემდგომში იგი სიმფეროპოლის სამხედრო პოსტიტლების შედამხედველად დაინიშნა. თავადი ჩვეული კეთილსინდისიერებით შეუდგა თავისი მოვალეობის შესრულებას. ის ყოველდღიურად ნახულობდა ავადმყოფებს, თვალ-ყურს ადევნებდა წესრიგს, თეთრეულს, საკმებს და, სამწუხაროდ, ტიფით დაავადდა. სამსახურისათვის თავადებულ ზაქარია სიმონის ძე სამ დღეში გარდაიცვალა 1856 წლის 2 აპრილს. „ქერჩისათვის დაუფინყარი“ — ასეთი წარწერა გააკეთეს მის საფლავზე და ძეგლიც დაუდგეს, რომლის შესახებ ჩვენ კონკრეტული ცნობები არ მოგვეპოვება, მაგრამ ცნობილია, რომ იგი რევოლუციის შემდგომ პერიოდში, ისევე, როგორც სხვა ძეგლები, კომუნისტებმა გაანადგურეს.

ახლანდელ ქ. ქერჩიში, აივანოვსკის ქუჩაზე გაკეთდა მემორიალური დაფა, რომელიც იუნესკომ, რომ გარკვეული ხნის მანძილზე ეს ქუჩა ხერხეულიძის სახელს ატარებდა. ამასთან, დღეს დისკვა საკითხი, რომ ამ პიროვნებას თავისი დამსახურების შესაბამისად მიეგოს პატივი და მის სახელზე ქალაქში თუნდაც პატარა ძეგლი დაიდგას. საამისოდ უკვე შესანიშნავი ადგილიც შეარჩიეს. დიდი ბაბუის ძეგლის მშენებლობის ფონდში პირველი შენატანი ხერხეულიძის მემკვიდრემ ტ. ა. ლლონტა გააკეთა.

მოამზადა
ლარეჯან ანდრიაშვილი

საქართველოში ფოსტა

შეკალით, დაგზავნიანთ მიქაქოვაზე მაღლა

გატონ ირაკლი თოდუას
თქვენი გაზეთის მკითხველების ერთი დიდი ჯგუფის სახელით მინდა, მაძლობა გითხროთ ახალი პერიოდული გამოცემის დაფუძნებისათვის საქართველოში.

თქვენი გაზეთი ყველა დანარჩენი გაზეთისგან სერიოზულობით და განსაკუთრებული ობიექტურობით გამოირჩევა, არ ერიდებით არც ხელისუფლებას და არც ოპოზიციას და ამბობთ თქვენს სწორ და მართალ სათქმელს. ამით იმის თქმა მინდა, რომ შექმელით, დამდგარიყავით ყოველგვარ მიკერძოებაზე მაღლა.

განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ

თქვენთან გამოჩნდნენ ქართული ჟურნალისტიკის ღვაწლმოსილი პროფესიონალები, ამაგდარი ხალხი, რომელთა პუბლიკაციები ერთნაირად მოსწონს ყველა თაობის მკითხველს.

ძალიან კარგია, რომ თქვენს გაზეთში ახალი თემებია, მათ შორის, დიდი სახელმწიფოების ფუნქციონირების კრიტიკული ანალიზი. მივესალმებით წინა ნომერში სტალინის თემის გამოჩენასაც.

იმედი გვაქვს, ეს თემატიკა კიდევ უფრო გაფართოვდება. გამდლობთ.

თინა სოფთარია

„საქართველო და მსოფლიოს“ ჩადაქცია

გილოცავთ ახალი გაზეთის დაარსებას.
ქართული გაზეთების ქუჩური ჟარგონისა და ვიწრო თემების ფონზე განსაკუთრებით კარგად გამოჩნდა თქვენი რედაქციის პროფესიული და კულტურული დონე. აშკარაა, რომ არ გიტაცებთ იაფფასიანი სენსაციები და ყურით მოთრეული სკანდალები, სასიამოვნოა, რომ, ბოლოს და ბოლოს, გამოჩნდა

ქართული გაზეთი, რომელიც აქვეყნებს ანალიტიკურ სტატიებს. ეს მეტყველებს თქვენი და თქვენი კოლექტივის მომზადებასა და განათლების მაღალ დონეზე.

კარგი იქნება, თუ თქვენი გაზეთის გვერდებს დაუთმობთ თანამედროვე ქართულ კულტურასა და სპორტს.

პატივისცემით, ნ. კილახონია

როგორი საფოსტო კლიენტი ჯობია?

მას შემდეგ, რაც ინტერნეტმა მსოფლიო მოიცვა და კომპიუტერმა ყველა ოფისსა თუ დაწესებულებაში ყოველად აუცილებელი ნივთის ადგილი დაიკავიდა, ელექტრონული ფოსტის ფუნქცია ფასდაუდებელი კომფორტად იქცა. თანამედროვე მსოფლიო კარგა ხანია, აქტიურად სარგებლობს ელექტრონული ფოსტის შესაძლებლობებით, კომპიუტერული სამყარო კი ამ სერვისის დახვეწის საშუალებების მუდმივ ძიებაშია. ცხადია, ყველა საფოსტო კარგადაა ცნობილი საიტები, რომლებიც საფოსტო მომსახურებას სთავაზობს მომხმარებელს. ამ საიტების საფოსტო ყუთებით სარგებლობისას სპეციალურ საფოსტო სერვერებზე თითოეული მომხმარებლისთვის გამოყოფილი სივრცე, სადაც მისი გაგზავნილი თუ შემოსული წერილები ინახება. ფოსტით სარგებლობისას თქვენ სწორედ ამ სერვერზე განთავსებულ საკუთარ საფოსტო სივრცეს აკოტხავთ და იქ შენახულ ინფორმაციას კითხულობთ წერილის სახით.

საქმიანი ადამიანებისთვის ბევრად უფრო მოხერხებულია საფოსტო კლიენტებით სარგებლობა, ვინაიდან პროგრამული უზრუნველყოფის ეს კატეგორია ფოსტასთან მუშაობას ბევრად უფრო იოლს ხდის. საფოსტო კლიენტი პროგრამული უზრუნველყოფაა, რომელიც მომხმარებლის კომპიუტერზე ყენდება და წერილების მიღების, გაგზავნის, დაწერის, შენახვისა თუ სხვა მრავალ ფუნქციას ასრულებს. ფოსტის კლიენტები უკავშირდებიან საფოსტო სერვერებს და იქ თქვენთვის გამოყოფილ სივრცეში შენახულ ინფორმაციას მილიანად გადმოქაჩავენ თქვენსავთ კომპიუტერზე, რის შემდეგაც შეგიძლიათ წერილები საფოსტო

სერვერზე კი არა, თქვენსავთ კომპიუტერში ნაკითხვით, ნაშალოთ, ჩაასწოროთ, უპასუხოთ, კატალოგიში მოათავსოთ, დაახარისხოთ ან კიდევ ბევრი სხვა რამ გააკეთოთ. საფოსტო კლიენტების კონფიგურირება საკმაოდ იოლი საქმეა და მასთან რაიმე გართულებებს არ უნდა ელოდეთ. მთავარია, სწორად მიუთითოთ SMTP (გამგზავნი) და POP3 (მიმღები) სერვერები, რათა ფოსტის ნასაკითხად თუ გასაგზავნად თქვენმა საფოსტო კლიენტმა სწორედ თქვენს მიმღებ და გამგზავნ სერვერებს მიაკითხო. ეს მისამართები კი თქვენი ინტერნეტპროვაიდერისაგან უნდა მიიღოთ. ფოსტის გაგზავნისათვის შესაძლოა დაგჭირდეთ აუტენტიფიკაციის რეჟიმის გააქტიურება, ვინაიდან სადღესოდ თითქმის ყველა გამგზავნი სერვერი მოითხოვს აუტენტიფიკაციის არასანქცირებული გზავნილების თავიდან აცილების მიზნით.

საფოსტო კლიენტები წერილებს არა თუ კითხულობენ, არამედ ინახავენ, ახარისხებენ, ეძებენ არქივში, ფილტრავენ თქვენთვის სასურველი კრიტერიუმების მიხედვით, ქმნიან მისამართების ნივნებს, ახდენენ ფორმატის კონვერტაციას, თქვენი სურვილისამებრ არეგულირებენ ინტერფეისს, ერგებიან საოფისე პროგრამებს და ასე შემდეგ. საფოსტო კლიენტების შემთხვევაში დომინირებადი პროდუქტი, ფაქტობრივად, არ არსებობს, სამაგიეროდ, არის ყველაზე პოპულარულთა კატეგორია, რომელთა შესახებაც რამდენიმე მნიშვნელოვან დეტალზე შევიჩერდებით.

Mozilla Thunderbird (Mozilla Corporation)

მისი ინტერფეისი, მენიუ და სტრუქტურა ძალიან ჰგავს ბრაუზერს Mozilla Firefox-ისას, ამავე დროს, Mozilla Thunderbird ერთადერთია, სადაც პარალი ბრაუზერის შინაარსით ყენდება და ახალბედებისათვის შესაძლოა, გარკვეულ პრობლემას ქმნიდეს. სამაგიეროდ, მრავალფეროვნების მოყვარულებს მოწყენილობა არ ემუქრებათ, თემები და ფონები აქ ულევია. მთელ რიგ შემთხვევებში, მაგალითად, Linux-ზე მუშაობისას ან dial-up-ის შემთხვევაში სისწრაფით ვერ დაიკვეხნის. ნელი ინტერნეტის პირობებში დიდი წერილის გაგზავნისას ეს საფოსტო კლიენტი შეცდომის შეტყობინებას გვაცდევს. საქმე ისაა, რომ თუ წერილის გაგზავნის დრომ 600 წამს გადააჭარბა, ის კავშირს განწყვეტილად თვლის. სამართლიანობისთვის უნდა აღინიშნოს, რომ ამის დარეგულირება შესაძლებელია. Mozilla Thunderbird-ში ყველა დანაკლისს გაფართოებებით შეავსებთ, თუმცაღა მისი შესაძლებლობები სანაყის ეტაპზეც ღირსეულად გამოიყურება კონკურენტების ფონზე. აკრეფილი წერილები ავტომატურად ინახება, ასე რომ, მოულოდნელად ელენერგია თუ გაგვითმბა, ამით თქვენს წერტილს სისტემას რაიმე საფრთხე არ ელის. Mozilla Thunderbird საშამ დიდი წარმატებით ებრძვის და გარდა ამისა, საშამთან მებრძოლ სხვა პროგრამებთანაც „თანამშრომლობს“. დაცულობის თვალსაზრისით, დასაწინი არაფერი აქვს, ვინაიდან ანტივირუსების დახმარებით ამონებს წერილებზე მიბმულ ფაილებს და სექსო ეგზემპლარების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობებს მომხმარებელს.

Outlook Express (Microsoft)

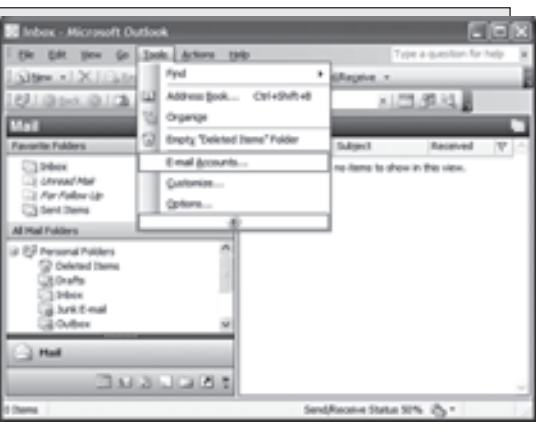
ეს საფოსტო კლიენტი Windows-ს მოჰყვება და, ამდენად, საკმაოდ ფართოდაა გავრცელებული. შემქმნელი კორპორაცია მას Internet Explorer-ის დამატებად განიხილავს და ინტერფეისის მხრივ მართლაც მრავალი საერთო აქვს ინტერნეტბრაუზერთან. სანაყის გვერდზე განთავსებულია ყველა ძირითადი მოქმედების მისამართი. ოპერაციულ სისტემასთან მაქსიმალური ინტეგრაციის გამო ის, გასაგზავნი ფაილის მოცულობის მიუხედავად, ძალიან სწრაფად ასრულებს მომხმარებლის ბრძანებებს. მისი შესაძლებლობები, ფაქტობრივად, ამოსავალი წერტილია სხვა საფოსტო კლიენტების შემქმნელთათვის, რომლებსაც, ცხადია, მეტი კლიენტის მიზიდვის სურვილი ამოძრავებთ. ასე რომ, მისი ფუნქციები, გარკვეულწილად, სტანდარტად იქცა საფოსტო კლიენტებისათვის. ფოსტის სორტირება მხოლოდ ფილტრების საშუა-

ლებითაა შესაძლებელი, ეს კი იმას ნიშნავს, რომ მომხმარებელს მოქმედება მკაცრად დადგენილ პირობებში მოუხდება. სამწუხაროდ, დაცვის თვალსაზრისით, საქმე ძალზე ცუდადაა, როგორც სტატისტიკა ირწმუნება, ვირუსებელს მოქმედება მკაცრად დადგენილ პირობებში მოუხდება. სამწუხაროდ, დაცვის თვალსაზრისით, საქმე ძალ-

Outlook (Microsoft)

ეს საფოსტო კლიენტი Microsoft Office-ზე არანაკლებ ეშმაკურადაა მიბმული. მისი შესწავლის ყველა სირთულეც Microsoft Office-ით სარგებლობის ნესების ათვისებას უკავშირდება. სისწრაფე ზუსტად იგივე აქვს, რაც Microsoft Office-ის სხვა პროგრამებს, მაგალითად, Word-ს ან Excel-ს. ტექსტის მომზადების შემდეგ შეგიძლიათ, ის ნებისმიერ იმ ენაზე გადაიყვანოთ, რომელთა ლექსიკონებიც უკვე კომპიუტერში გაქვთ. Outlook-ის ძველი ვერსიები კონკურენტებს ობიექტურად ჩამორჩებოდა ფუნქციების თვალსაზრისით, მაგრამ შემქმნელებმა, როგორც იქნა, იზრუნეს ამ პრობლემის მოსაგვარებლად და პროგრამის ახალ ვერსიებს ტრადიციულად აქტუალური ფუნქციების მთელი ნაკრები შემატეს. ასე რომ, ახლა Outlook-ის მომხმარებელს შეუძლია ისარგებლოს ყველა იმ სერვისით, რომელიც სხვა პოპულარულ საფოსტო კლიენტებს ადრეც ჰქონდათ, საკმაოდ გაძლიერებულია საშამთან ბრძოლის მეთოდებიც. მართალია, საუბარია ფილტრების ნაკრებზე, მაგრამ დაცვა მაინც სერიოზულ შედეგებს აღწევს.

ვირუსებისაგან დაცვა აქაც უსუსტესია. ერთადერთ იმედად ანტივირუსული პროგრამები რჩება, რომელთა უმრავლესობა, მადლობა ღმერთს, ხედავს Outlook-ს და მუდმივად აკონტროლებს. ძლიერი და მუდმივად განახლებადი ანტივირუსის არარსებობის შემთხვევაში კი კეთილი რჩევაა, უბრალოდ, არ გამოიყენოთ Outlook.

The Bat! (RITLABS)

The Bat!-ის ინტერფეისი ჯერ კიდევ გასული საუკუნის 90-იან წლებში ჩაშვებული ტექნოლოგიების ევოლუციური განვითარების შედეგია. ბოლო წლებში ინტერფეისების პანელზე ახალი ლამაზი ნახატები გაჩნდა, თავად პანელები კი მთელს სამუშაო არეალის ტერიტორიაზე შეიძლება გადაადგილდეს მომხმარებლის სურვილისამებრ. ვერსიიდან ვერსიამდე უცვლელი რჩება მენიუს ერთგვაროვანი პუნქტების რაოდენობის ზრდის ტენდენცია. ლამურასთან დიდი ხნით მომუშავეთათვის ყველაფერი კარგადაა, მაგრამ ახალბედებისათვის ამგვარი ინტერფეისი შესაძლოა, გვიანინ წინააღმდეგ იქცეს. მიუხედავად იმისა, რომ არაა ოპერაციულ სისტემაში ინტეგრირებული, მუშაობის არცთუ ცუდი სისწრაფე აქვს. მრავალნაკადურობის წყალობით, შეუძლია ერთდროულად მიიღოს და გაგზავნოს წერილები, რაც სერვერებთან ურთიერთქმედების სისწრაფეს ამაღლებს. The Bat! ერთადერთი სა-

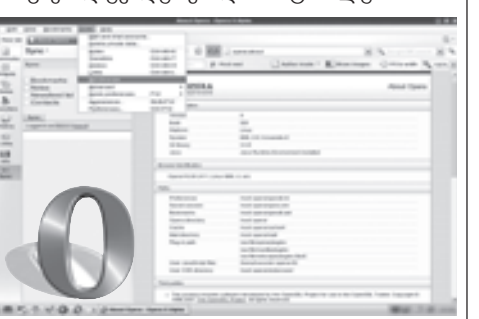

ფოსტო კლიენტი, რომელშიც ტექსტის სიღანეზე გათანაბრების საშუალება გექნებათ. მოქმედებს შაბლონების მოქნილი სისტემაც. The Bat! სერიოზული მომხმარებლისთვისაა განკუთვნილი და მრავალი სერვისით ფუნქციაც მასზეა გათვლილი. გარდა ამისა, ლამურას შეუძლია ლოკალურ ქსელში სერვერის ფუნქციის შესრულება. ფილტრების შექმნა შესაძლებელია არა მხოლოდ წერილების სათანადო ფილტრებში ჩატვირთვის ფუნქციით, არამედ მხოლოდ საჭირო და მომხმარებლისთვის სასურველი წერილების ჩამოტვირთვის ფუნქციითაც. ლამურა ვირუსისათვის, პრაქტიკულად, შეუძლებელია, თუ, რა თქმა უნდა, ფოსტაზე მიბმულ ვირუსს თავად არ შეუშვებთ საკუთარ კომპიუტერში. The Bat! ამ შემთხვევაშიც კი, რომელსაც პოპულარული ანტივირუსების მეშვეობით ფაილების შემოწმების საშუალებაც კი აქვს, წინასწარ გაგაფრთხილებთ მოსალოდნელი საფრთხის შესახებ. გარდა ამისა, მას აქვს Windows Address Book-ისგან აბსოლუტურად დამოუკიდებელი მისამართების ნივნი, რაც კიდევ ერთი ბარიერია ვირუსებისათვის. პაროლების დადება შესაძლებელია სათითაო საფოსტო ყუთზე, რაც პირადად მომხმარებლის უსაფრთხოებისა და დაცულობისათვის მნიშვნელოვანი საშუალებაა.

Opera (Opera Software ASA)

ამავე სახელწოდების ბრაუზერთან მომუშავეთათვის უცხო არაფერია, მაგრამ თუ პირდაპირ საფოსტო კლიენტის მეშვეობით აპირებთ, Opera-ს გაეცნოთ, შესაძლოა, გარკვეულ სიძნელეებს ნაწყვეთ კიდევ. საქმე ისაა, რომ საფოსტო კლიენტი ინტეგრირებული პაკეტის ნაწილია და რეგულირების უამრავი ფუნქციიდან მხოლოდ რამდენიმე ეხება თავად საფოსტო კლიენტს. ბრაუზერის მსგავსად, სისწრაფე არაა ხელის აქვს, ამას ყველაზე კარგად იგრძნობთ პასუხის დელაკის დაჭერისას — რედაქტორი მომენტალურად გაჩნდება ეკრანზე. სისწრაფის მხრივ, ბრაუზერ Opera-ს შესაძლოა, კიდევ მოეძებნოს კონკურენტი, მაგრამ საფოსტო კლიენტი Opera კონკურენციის გარეშეა. ის პირველი პროდუქტია, სადაც ვირტუალური საქალდეების რელიზაცია მალალ დონეზე შესრულდა. მისამართების ნივნი გვერდითაა განთავსებული, ბრაუზერიდან ნებისმიერი ტექსტი შესაძლებელია, დაუყოვნებლივ იქცეს გასაგზავნი წერილად, ყველა ავტორი, რომელმაც ბოლო პერიოდში მოგწერათ წერილი, ავტომატურად ჯდება მიმწერის ცხელ ხაზზე. ფოსტის ფილტრაციისათვის სტანდარტულ საშუალებებთან ერთად ფლობს რეგულირებად ალგო-

რითმს, რომელსაც შეუძლია თქვენ მიერ სპამად მონიშნული წერილების მსგავსი წერილები შემდგომში ავტომატურად გაამწყოს და წარჩენილსაშამ კვალზე. მთავარია, უცნობი ფაილები არ გაუშვით, თორემ Opera-ს შემთხვევაში შეგიძლიათ, საერთოდ არ იფიქროთ დამატებით ანტივირუსზე. თქვენი კომპიუტერი ისედაც სერიოზულადაა დაცული ნებისმიერი მავნე პროგრამის შეღწევისაგან. გაითვალისწინეთ, ამ საფოსტო კლიენტით სარგებლობა მიზანშეწონილია იმ შემთხვევაში, თუ ამავე ბრაუზერს იყენებთ, თუმცა ის ბრაუზერის მსგავსად უკიდურესად არასტაბილურია.

გარდაცვალების გავრცელება — უკვდავების ბინადარი

ესპანეთში, ქალაქ ტოლედოში, სალვადორ დალის სახლ-მუზეუმში, ყური მოვკარი ჩემთვის დაუფრებელ ნათქვამს, რომ მხატვრის მძიმე ავადმყოფობის დროს მისი ცხოვრების უკანასკნელი დღეები მანტიკულურად იწვევდა, ყოველი სიტყვა, სუნთქვა, მოძრაობა, დახვეწა და ა.შ. ჩვენთან ასეთი რამ არ მომხდარა, მაგრამ ბევრად უკეთესი და უფრო საინტერესო მოხდა. ეს ფაქტია.

გარდაცვალებამდე ორი დღით ადრე თვით ნოდარ დუმბაძის მონადინებით, გიგალორთქიფანისა და ვაჟა-ფშაველას მონადინებით, შესრულდა სიმღერა: „...ზე მკიდიხარ, სიკვდილოო...“ ეს სიმღერა ნოდარისთვის უკანასკნელი აღმოჩნდა, რაც შეგნებულად და წინასწარ განზრახვით მოხდა. სიმღერა ოქროს ფონდში ინახება და კარგა ხანია, საზოგადოებისათვის ცნობილია. ჩემს მეგობრებში კი ბევრი ისეთი რამ არის ჩანერილი, რაც მხოლოდ მე ვიცი და სხვამ არაფერი. ჩემი მოგონებების შემოქმედებას არც არაფერს შემატებს და არც გამოაკლებს, მხოლოდ მისი ცხოვრების ზოგიერთ დეტალს ცხადლივ დაგვიანებებს. ბევრჯერ მითქვამს და დამინერია — იგი ქართული იუმორის მზე იყო.

„დადგი, ძამა, და თუ გინდა, ავტორიც შენ იყავი“, — სიცილი-ხარხარით უპასუხა ნოდარმა.

გავიდა დრო და მარჯანიშვილის თეატრში პრემიერა შედგა: „მე, ბებია, ილიკო და ილიარიონი“.

ზოგ-ზოგმა შეიძლება ტრახბახი დაარქვას ამას, მაგრამ დავეთანხმები, სწორედაც რომ მეტრახება და ვტრახბახობ კიდევ.

გამომცემლობა, სადაც მე ვმუშაობდი, მარჯანიშვილის თეატრის მოპირდაპირე მხარეს იყო. შემოვიდა ნოდარი ჩემს კაბინეტში და მეუბნება: „15 ბილეთი მომცეს პრემიერაზე დასასწრებად, ქე ყოფილხარ, ძამა, ამ თხუთმეტ კაცში შენც“, — და მაგიდაზე ორი ბილეთი დადო. მითქვამს და კიდევ ბევრჯერ გავიმეორებ: ნოდარზე შემოიძლია შეუსვენებელი ვილაპარაკო, არც დავიღვლები და არც სალაპარაკო შემომეღვება.

1983 წლის ივნისში ჟურნალ „ნიანგს“ დაარსებიდან 60 წელი შეუსრულდა. ამ დროს მთავარი რედაქტორი ზაურ ბოლქვაძე გახლდათ. მთხოვა, მიდი ნოდართან, რაღაცა დაგვიწეროს, შენ უარს არ გეტყვისო. ღიმილით გადავეცი ზაურის თხოვნა და ღიმილითვე მიპასუხა: „სად იყავით ამდენ

ხანს, ასე უცებ რა დაგინეროთ?“ — „ოლონდ, შენ ხელი მოაწერე და რაც გინდა, ის დაგვიწერე-მეთქი“, — უუპასუხე. მივიდა საწერე მაგიდასთან, დაწერა და ერთგვერდიანი ფურცელი გადმომცა. მე ხმაბლად ნავიკითხე: „ნიანგს“

„შენ, ჩემო ჭირისუფალო, ჩემო გამზრდელი ძიძაო, ჩემსავით არვის უყვარხარ, თუ გინდა, — დაგვიძლავო! გილოცავ, თანაც ვისურვებ — არ გავცვეთოდეს კბილი! იცოცხლე, ვიდრე ამქვეყნად თაღლითი გამოილიოს!“

შენი ჯვრები დუმბაძეა. 83 წ. საქმეში ნოდარის მეუღლე, ქალბატონი ნანული ჩაერი, — „ეს რა დაგინერია, უკეთესი ვერაფერი გაიმეტე?“ ნოდარმა გაიღიმა, მე კმაყოფილება გამოვთქვი. ნანერი ჯიბეში ჩავიდე და ლაპარაკი სხვა თემაზე გადავიტანე.

ძნელია, ისეთ პიროვნებაზე ილაპარაკო და მოგონებანი

დანერო, როგორც ნოდარ დუმბაძე იყო, იმიტომ, რომ ზღვა მასალაში არჩევანის გაკეთება ჭირს. ერთიმეორეზე უკეთესი მოგონებანი რამდენიმე გვერდში არ ეტყვა.

1979 წლის სექტემბერში ნოდარი სოხუმის საავადმყოფოში იწვა. თავიდანვე გავთვალე, რომ საავადმყოფოში შესვლა არც ისე იოლი საქმე იქნებოდა. ამიტომაც ავტონისპექციის უფროსთან მივედი. გვარი არ მახსოვს, მაგრამ აფხაზი რომ იყო, ნამდვილად ვიცი. გავიცანი და დახმარება ვთხოვე. მაშინვე წამოხტა სავარძლიდან, გადამეხვია და მითხრა: „ნოდარ დუმბაძე, სინ აფხაზსკოვო ნაროდა, მი ოჩენ ლიუბიმი უვაჟემ ევო“. ჩემი მანქანა იქვე ეზოში დაიტოვეს და ავტონისპექციის მანქანით გავქანდით ნოდარის სახანავად.

უკანასკნელ წლებში მისი ნახვა ხშირად საავადმყოფოში მიხდებოდა.

შემდგომ თბილისში „ლენკომბინატში“ იწვა. ხშირად მივდიოდი მის სახანავად, თითქმის ყოველდღე. ერთხელ ქართლოს კასრადე მოვიდა ჩემთან და მთხოვა, ნოდარის სახანავად ერთად წავიდეთო. გზაში ფორთოხლის ყიდვა შემოთავაზა, ხელცარიელი ხომ არ მივალთო. მე ვუთხარი, — ფორთოხლის ჭამა რომ მოგინდეს, მიდი ნოდარის სახანავად, რასაც მოერევი, შეჭამე და ცოტას სახლშიც წაიღებ-მეთქი.

მწახველების მიღება კარგა ხნის შეწყვეტილი იყო, პალატის კარი რომ შევაღე. ნოდარი სავარძელში იჯდა, კარგ ხასიათზე იყო. მეკითხება: „ვინ ვარ მე, კაცმა რომ მკითხოს, არ ვიცი!“

იცოდა, ამ კითხვაზე რასაც ვუპასუხებდი და განაგრძო: „დღეს შევარდნაძე მოვიდა ჩემს სახანავად, მომეფერა, კარგა ხანს მესაუბრა და წავიდა. გავიდა ცოტა ხანი და მისი უწმინდესობა შიოლაშვილი მოვიდა, დამლოცა, მომეფერა და წავიდა. გავიდა ცოტა ხანი და „რამკიანი ქურდები“ მოვიდნენ, მომეფერენ, საჩუქრები მომიტანეს და წავიდნენ...“

ერთმანეთისგან რადიკალურად განსხვავებული ადამიანები ნოდარის მიმართ ერთი იყვნენ. აი, ვინ იყო ნოდარ დუმბაძე. სიცოცხლეშივე უსაყვარლესი, უპოპულარესი სახალხო მწერალი და საზოგადო მოღვაწე გახდა. ზენიტს მიაღწია და მსოფლიო აღიარება მოიპოვა. ხშირად იტყობოდა: „იმხელაზე ავედი, ძამა, რომ ველარც მტრები მხედვენ და ველარც მოყვრები“. უნდა ითქვას, რომ მისი მოღვაწეობა საბავშვო ლექსებით დაიწყო. ბავშვები უყვარდა.

ჩემი თაობის ამხანაგებში შვილიშვილი არავის ჰყავდა, მე ველოდებოდი. საბავშვო ლექსების კრებული მაჩუქა ნარნერი: „ჟანის მომავალ შვილიშვილს“. ჩემმა შვილმა მერაბ სიხარულით მოკრძალებული ლექსი მიუძღვნა.

ნოდარ ბიძის!
„შენ დიბადა, როგორც ყველა, ალბათ, ტირილით, მაგრამ ნასვლისას მოინდომე მაინც სიმღერა, იქ კი, როდესაც წარუდგეი უფალს პირისპირ, შენი გამრეზი აიყოლე ციურ სიმებად“.

ნოდარ დუმბაძის იუმორი და გამონათქვამები ხალხშია მი-

მოფანტული, ზოგი დაბეჭდილია, ზოგიც — დაუბეჭდავი. შეგახსენებთ ერთს: ოპერის თეატრში დაიდგა ცნობილი ბალეტი „ოტელო“ ვახტანგ ჭაბუკიანის შესრულებით.

პრემიერას ნოდარი ესწრებოდა. ნარმოდგენა დამთავრდა, ალფორთოხანული მაყურებელი ტაშს უკრავდა. ამ დროს ვილაც ეკითხება ნოდარს:

— როგორ მოგეწონათ, ბატონო ნოდარ, ბალეტი?
— ძალიან კარგი იყო, მაგრამ ოტელომ რომ დეზდემონა დაახრჩო, მერე თუ იცეკვებდა, არ მეგონა, — უპასუხა ნოდარმა.

შეუდარებელი იმპროვიზატორი და ექსპრომტის დიდოსტატი იყო. მსმენელს ხიბლავდა მისი საჯარო გამოსვლები, სიცილს აზეიმებდა და ხალხმრავალ დარბაზებსა და აუდიტორიებს აცოცხლებდა.

განუყრელი მეგობრისა და თანამოკალმის, ბატონ ჭაბუკ ამირეჯიბის ღია წერილის პატარა ნაწყვეტით მიწადა, დავამშვენო ნოდარისადმი სიყვარულით და ღრმა პატივისცემით დაწერილი ეს მოგონება.

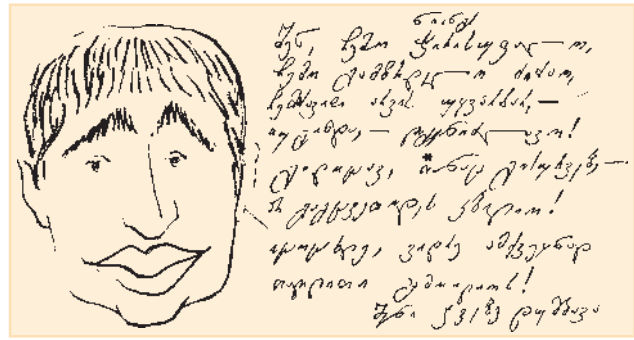
„ძმაო, ნოდარ! სათქმელი არაფერი მაქვს, გარდა იმი-სა, რომ სისულელეებს თავი დაანებე, არაფერი მკვდარი არა ხარ, ქართველ ხალხს ძველებურად უყვარხარ, შენს ნიგნებს მაღაზიის თაროზე გაუყვარებ ვერავინ ხედავს... შენ მანდ არა ხარ — აქა ხარ. კარგი, აღარაფერი მკითხო, მოვალ, მეორე ფეხს შემოვდგამ და იმდენ ამბავს გეტყვი, მეგონებოდე, თავი დამანებო!“

შენი ძმა
ჭაბუკ ამირეჯიბი
14 ივლისი 2003 წ.

ნოდარს განსაკუთრებით უყვარდა ჟურნალი „ნიანგი“. როდესაც მწერალთა კავშირის თავმჯდომარედ გადაიყვანეს, ჯერ „ნიანგის“ რედაქციაში გამოვივლიდა, ყველას მოინახულებდა, მოეფერებოდა და ისე გააგვირებოდა გზას.

ჩვენც გვიყვარდა და გვიყვარს, გვეიმედება და ვეთაყვანებით. მის არც ერთ ხუმრობას, არც ერთ ღიმილიან ფრაზას, არც ერთ მახვილ სიტყვას არ დავკარგავთ, შევკრებთ და შევუნახავთ მთამომავლობას! იგი მარადისობის მკვიდრი და უკვდავების ბინადარია.

ქანი სიხარულია

საერთაშორისო-მედიისური ბაზრები
საქართველო
საერთაშორისო მედიისური ბაზრები
http://www.geworld.net

ინფორმირებული თანამგზავრი (და)ინფორმირებულ საზოგადოებას

მედიანიუსი
საინფორმაციო საზოგადოება
http://www.medianews.ge

საქართველო უსტუმრეთ ჩვენს საიტს
http://www.geworld.net

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
გონდო მკინარაშვილი, გიორგი მამაცაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანდუაშვილი
რეალიზაციის მენეჯერი დავით გუპაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაქიძე,
რეკლამის მენეჯერი მაია გონაშვილი (858 10 25 48)
გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. № 166/5
ტელ.: 38-41-97; e-mail: info@geworld.net